PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

★

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, SREDA, 2. APRILA 1975
LETO XVII. ● ŠTEVILKA 77 ● CENA 2 DINARJA

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1934 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK MITJA GORJUP
ODGOVORNI UREDNIK SLAVKO FRAS

Kar sklenemo, je treba uresničevati v dejanjih

Predsedniku republike Josipu Brozu Titu so pripravili v Titovem Velesu veličasten sprejem — Pogovori s predstavniki občine in topilnice »Zletovo«

OD NAŠE SKOPSKE DOPISNICE

TITOV VELES, 1. aprila — Predsednik republike Josip Broz Tito je z ženo Jovanko, Stanetom Dolancem, Dobrislavom Ćulafićem, Angelom Čemerskim, Vidoem Smilevskim in drugimi osebnostmi, ki ga spremljajo na obisku v Makedoniji, prispel v Titov Veles. Na skopskih ulicah so predsednika Tita ob odhodu iz Skopja v Titov Veles navdušeno pozdravljali prebivalci Skopja, pa tudi na poti od Skopja do Titovega Velesa, ki je dolga 40 km, so predsednika SFRJ in člane njegovega spremstva prisrčno pozdravljali prebivalci vseh krajev med Skopjem in Titovim Velesom.

Tako kot včeraj prebivalci Skopja so danes tudi prebivalci Titovega Velesa, pomembnega makedonskega industrijskega središča, pripravili predsedniku republike veličasten sprejem. Skoraj vse prebivalstvo je bilo na ulicah slavnostno okrašenega mesta, da bi zaželeli dobrodošlico dragemu gostu in mu izrazili neizmerno ljubezen, spoštovanje ter pripadnost njegovemu revolucionarnemu delu.

Okrog 11. ure je predsednik Tito s spremstvom prispel pred topilnico svinca in cinka »Zletovo«, kjer sta ga najprej pozdravila predsednik občine Stevan Čulumov in sekretar občinskega komiteja ZKM Pero Mitevski. V prostorih te velike industrije, ki je med najsodobnejšimi objekti te vrste v Evropi, se je predsednik Tito pogovarjal s predstavniki občine in topilnice. O razvoju mesta je goste informiral Stevo Čulumov. Med drugim je omenil, da so v zadnjem desetletju povečali družbeni proizvod za 5 in pol krat, povprečni osebni dohodki so že večji od 2.000 dinarjev.

— Kako v mestu rešujete stanovanjsko vprašanje, je nato vprašal predsednik Tito.

— To je težak problem, je odvrnil predsednik občinske skupščine.

— Koliko delavcev je v tujini?

— Približno 1.300.

Predsednik Tito je nato odvrnil, da to ni dosti in da je to rezultat hitrega razvoja te občine. Nato je presednik Tito vprašal, kakšni so povprečni osebni dohodki v industriji in kolikšni so minimalni dohodki. Povedali so mu, da je povprečje OD v industriji 2.300 din, minimalni OD pa 1.500 din.

Predsednik Tito se je nato zanimal za teritorialno obrambo.

— Tu pa smo dobro organizirani, je odvrnil predsednik Čulumov.

Nato je predsednika Tita in goste seznanil z delom zveze komunistov sekretar občinskega komiteja ZKM Pero Mitevski, ki je povedal, da je v mestu 2.680 komunistov, med njimi 900 delavcev, ki so dosegli pomembne uspehe pri reafirmaciji ZKJ, zlasti po 21. seji predsedstva CK ZKJ in pismu tovariša Tita. Mitevski je tudi poudaril, da delegatski sistem že deluje in je pokazal prve pozitivne rezultate, velike napore pa vlagajo tudi v idejno izpopolnjevanje vseh članov ZK. V Titovem Velesu deluje 7 političnih šol.

Po pogovoru s predstavniki občine Titov Veles in delovne organizacije topilnice cinka in svinca je predsednik Tito spregovoril o delu zveze komunistov in drugih vprašanjih. »Z delom zveze komunistov smo lahko dokaj zadovoljni, seveda pa smo daleč od tega, da bi lahko bili zadovoljni v celotis, je dejal predsednik Tito. Poudaril je, da bo morala ZK še bolj utrditi svoje vrste, zlasti se bo ZKJ krepila s sprejemanjem novih članov, pri čemer se mora usmeriti predvsem k delavcem in k mladini. Predsednik Tito je tudi poudaril, da tisto, kar sklenemo moramo spremeniti v dejanja.

Govor predsednika Tita objavljamo na 3. strani.

BOJANA POPOVSKA

V TITOVEM VELESU — Predsednik Tito in žena Jovanka odzdravljata prebivalcem velikega makedonskega industrijskega središča. Telefoto: Tanjug

Štafeta mladosti v SRS

Iz Sečovelj je prek obale in Primorske prispela v Ajdovščino

KOPER, 6. apr. — »Štafeta mladosti nas vključuje v dva revolucionarna subjekta, prvega poosebljenega v osebnosti tovariša Tita, drugega pa v mladi generaciji ali, kakor jo radi imenujemo, generaciji prihodnosti,« je dejal predsednik RK ZSMS Ljubo Jasnič, ko je v Sečovljah sprejel štafetno palico iz rok predsednika ZSMH Stipana Marovića. Jasnič je pozdravil mlade iz Labina, Opatije, Učke, Buzeta, Poreča, Umaga in drugih istrskih mest, ki so prvi ponesli simbol mladosti in globokega spoštovanja mlade generacije do tovariša Tita, simbol ljubezni, bratstva in enotnosti narodov in narodnosti Jugoslavije.

Po krajši slovesnosti v Sečovljah so mladinci ponesli štafeto v Piran, kjer so pred Tartinijevim gledališčem pripravili kulturni program. Štafeta je nadaljevala pot proti Izoli, kjer so jo med drugim sprejeli delavci v ladjedelnici »2. oktober«. Štafetno palico so vkrcali na ribiško ladjo Knežak, ki je v spremstvu veslačev, jadralcev in pomorske milice odplula proti Kopru, kjer jo je na pomolu pričakala večtisočglava množica. Po kratkem kulturnem programu so prebrali pozdravno pismo mladih s slovenske obale tovarišu Titu, nato je štafeta nadaljevala pot preko Pobegov, Dekanov, Kozine proti Postojni. Glede na to, da so pred kratkim ustanovili mladinsko organizacijo v JLA, je štafeta mladosti tokrat prvič prišla tudi v vojašnico »Milovana Saranovića«. Iz Postojne je pot nadaljevala prek Razdrtega, Senožeč, Divače, Sežane, Tomaja, Dutovelj, Štanjela in Vipave v Ajdovščino, kjer je prenočila.

BOGDAN JEŽ

Lon Nol za vselej „politični begunec“

Z najbližjimi sodelavci že prispel na otok Bali — Vlada združene nacionalne fronte zavrača vsakršna pogajanja

PHNOM PENH, 1. aprila (UPI) — Lon Nol je danes zapustil obkoljeni Phnom Penh in se s šefom svoje vlade Longom Boretom in skupino pomočnikov odpravil v »politično izgnanstvo«.

Agencija Reuter poroča, da je Lon Nol, ki je zjutraj s »premierom« Longom Boretom, najbližjimi sodelavci in z vso družino zapustil obkoljeni Phnom Penh, prispel s posebnim letalom na svetovno znani indonezijski turistični otok Bali. Indonezijski zunanji minister Adam Malik je Lona Nola pričakal na letališču. Indonezija je ena redkih azijskih držav, ki še ni pretrgala odnosov z režimom v Phnom Penhu. Malik je že predtem izjavil, da bo Lon Nol na neuradnem obisku v Indoneziji ostal 10 dni, potem pa bo odpotoval v Združene države Amerike kot »politični begunec«.

Vlada združene nacionalne fronte Kambodže je po seji, ki je bila na svobodnem ozemlju pod predsedstvom vicepremiera in vrhovnega poveljnika Thieuja Samphana, objavila v Pekingu sporočilo, v katerem je izrecno rečeno, da fronta narodne enotnosti in vlada kot edini zakoniti organizaciji kamboškega ljudstva kategorično zavračata »vse manevre za pogajanja, ki jih zagovarjajo ameriški imperialisti in njihovi lakaji«.

Indijska vlada je danes uradno priznala kraljevsko vlado narodne enotnosti Kambodže, na katere čelu je princ Norodom Sihanuk.

Rdeči Khmeri so prodrli v Neak Luong, rečno pristanišče in strateško postojanko režimskih enot ob Mekongu, kakih 50 km jugozahodno od prestolnice. Posadko režimske armade so pregnali v močvirje. Pričakujejo, da bo pristanišče kmalu v celoti osvobojeno.

Z likvidacijo oporišča v Neak Luongu so se za zmeraj sesula upanja phnompenškega režima, da bo mogoče obnoviti promet po Mekongu med Kambodžo in Južnim Vietnamom. Tako so osvoboditelji popolnoma paralizirali tudi cesto št. 1, ki povezuje Phnom Penh in Saigon.

Poskusna plovba po prekopu

Otvoritve Sueškega prekopa 5. junija se bo udeležilo več šefov držav

KAIRO, 1. aprila (Reuter, AFP) — Uprava Sueškega prekopa je sporočila, da so sinoči opravili poskusno plovbo po prekopu od Port Saida do Sueza. To so storili potem, ko je predsednik Sadat obljubil, da bodo prekop ponovno odprli za plovbo 5. junija letos, osem let po tistem, ko so ladje zaradi junijske vojne v letu 1967 nehale pluti po njem. Današnji kairski dnevnik Al Ahram napoveduje, da se bo 5. junija udeležilo uradnega obreda ponovne otvoritve Sueškega prekopa kakih 22 šefov držav. Slovesnost bo po vsej verjetnosti v Port Saidu, piše Al Ahram.

LON NOLOVO SLOVO — Slika je posneta v trenutku, ko Lon Nol z jokajočo ženo stopa proti helikopterju, v katerem se je odpeljal na letališče Ponchentong. Telefoto: UPI

Velika metla

Za povprečnega občana in za tistega, ki živi izpod povprečja, včeraj objavljeni podatek službe družbenega knjigovodstva najbrž ne pomeni kakšnega posebnega presenečenja. Služba je namreč na podlagi sklepnih računov delovnih organizacij za lansko leto ugotovila, da je realni standard v Sloveniji padel za 0,4 %. Če so se namreč povprečni osebni dohodki v primerjavi z letom prej povečali za 23,9 %, življenjski stroški pa za 24,3 %, potem znaša razlika 0,4.

Statistika trdi drugače. Po njej je realni standard zrasel za 1 %. Razlika je, tako pravijo, v prikazovanju podatkov in v izplačilnih dneh (npr. osebni dohodki izplačani v marcu, ali pa: osebni dohodki izplačani za mesec marec). Čas bi že bil, da bi se dogovorili za enotno metodologijo, ali naj pa vsaj sproti povedo, na kaj se podatek nanaša.

Sicer pa — odstotek gor ali dol, pomembno je, da smo staknili oba konca.

In vendar se s tem ne kaže sprijazniti. V resolucijo za lansko leto smo napisali, da bo realni standard zrasel in bi bilo prav, če bi zdaj pregledali, zakaj se to ni zgodilo: čisto določno v vsaki delovni skupnosti. Priložnost je sicer že zamujena, ker so sklepne račune samoupravni organi že potrjevali. Škodilo pa ne bo prav nič, če se na prvi naslednji seji ustavijo ob tem in ugotove, kako je bilo z rastjo realnega standarda pri njih. Izhodišče pa je povedani podatek — rast življenjskih stroškov za 24,3 %.

In bodo našli po že preskušeni navadi goro »objektivnih« vzrokov, da ZIS ni odobril pravočasno povišanih cen, (ali kolektiv sploh ve, da so zaprosili za povišanje, ga je morda celo odobril?), da se je podražil promet, da so se zunaj podražile surovine, da je višji prometni davek in tako naprej.

Analiza bi morala biti res podrobna, iz katere pa bi se moralo tudi videti, kaj so sami storili, za koliko bi se proizvodnja pri nespremenjenih zunanjih faktorjih lahko pocenila, kakšno gospodarsko napako so storili, kateri posel je šel v nič, če samoupravni organi zanj sploh vedo. Ali ne bi bila to priložnost, da bi vendarle presekali prakso, da podpisujejo pogodbe, ne da bi to kdo zunaj ozkega poslovodnega organa sploh vedel zanjo? Če delavci vse to plačajo — in še kako plačajo, saj se to tako ali drugače neposredno pokaže v dohodku (tudi zgubi seveda) — potem bi moral imeti tudi možnost vpliva na take odločitve. Ali nismo nekaj podobnega zapisali celo v ustavo, da namreč nihče ne more razpolagati z dohodkom drugega?

Potem bomo lahko z veliko metlo pometali tudi pred drugimi vrati. Od sosedovih, do tistih, na katerih piše ZIS.

VLADO JARC

Kopičenje izgub v elektrogospodarstvu

LJUBLJANA, 1. aprila — Predsedstvo slovenske gospodarske zbornice je danes med drugim obravnavalo informacijo o vse večjih izgubah, ki se kopičijo v elektrogospodarstvu in premogovnikih, ker še ni rešeno vprašnje novih cen električne energije. V prvih treh mesecih je izguba že dosegla okrog 90 milijonov dinarjev. Predsedstvo je menilo, da bo treba začeti to vprašanje čim prej celovito razreševati.

stran 2

Hitrejši razvoj manj razvitih območij

BEOGRAD, 1. aprila — Manj razvita področja so se v sedanjem petletnem planskem obdobju razvijala za 17 odstotkov hitreje od povprečne stopnje razvoja za vso državo. To je še vedno za 8 odstotkov pod načrtovanim. Družbeni proizvod v Bosni in Hercegovini se je povečal za 19 odstotkov, v Makedoniji za 17, na Kosovu za 36, v Črni gori pa je bil razvoj — zlasti zaradi zamud pri graditvi nekaterih velikih objektov — za 16 odstotkov počasnejši od povprečja za vso državo.

stran 3

Samoupravna vsebina delegatskih razmerij

LJUBLJANA, 1. aprila — Stališča, ki jih je sprejela republiška konferenca SZDL Slovenije poudarjajo, da so po določilih ustave nosilci oblasti in upravljanja družbenih zadev delavci in vsi delovni ljudje, združeni v temeljnih samoupravnih skupnostih in organizacijah, zato je treba delegatski sistem in delegatska razmerja razvijati kot mehanizem za izražanje, usklajevanje in uresničevanje njihovih interesov.

stran 5

Iz jugoslovanskega tiska

O »zasebnem potovanju« reško-senjskega nadškofa po Argentini, njegovih srečanjih z ustaši ter o njegovih izjavah, ki so jih uporabile ustaške emigrantske organizacije, in kako je nadškof Josip Pavlišić zlorabljal verske in cerkvene funkcije, piše »Vjesnik u srijedu«. — »Borba« poroča o niški tovarni Vulkan, ki po združitvi s kranjsko »Savo« temeljito spreminja svoje odnose in začenja živeti.

stran 7

Spor ob darilu

DOBOVEC PRI ROGATCU, 1. aprila — Nevsakdanji sodni spor je nastal med dvema siromašnima šolama ob Sotli, ko je republiška izobraževalna skupnost siromašnejši podarila Philipsov »fono laboratorij« — poroča reporter Janez Sever. Zakaj bi naj bili že tako prikrajšani otroci zdaj še ob laboratorij, se sprašujejo v Dobovcu pri Rogatcu.

stran 10

Pomote ni bilo

AMSTERDAM, 1. aprila — Predsednik mednarodne šahovske federacije dr. Max Euwe je povedal uradno tolmačenje, po katerem staro določilo, da bi prvak pri neodločenem rezultatu po 36. partijah dvoboja obdržal prvenstvo, po izrednem kongresu FIDE ne velja več. Jutri ob 11. uri pa bo sporočil, ali je Fischer potrdil svojo udeležbo, ali pa bo od tlej svetovni prvak Karpov.

stran 13

Nočni spopad na Cipru

Spopadli so se pripadniki nacionalne garde in invazijskih čet

NIKOZIJA, 1. apr. (UPI, Reuter) — Ob črti ustavitve ognja v Nikoziji je ponoči izbruhnil silovit spopad med pripadniki nacionalne garde ciprskih Grkov in turškimi invazijskimi četami. Predstavnik OZN je izjavil, da so nekaj po pol 3. uri zjutraj po krajevnem času spopad ustavili in so se puške nato oglašale le še kakih 10 minut. Predstavnik OZN je dejal, da ne ve, kdo je začel streljati, vendar je gotovo, da je bil to najhujši spopad letos in »največja kršitev ustavitve ognja po prenehanju spopadov v lanskem letu.« Izvedelo se je, da sta bila ranjena dva pripadnika grške skupnosti, o žrtvah med Turki pa ni podatkov.

Na Cipru je zdaj več turških vojakov kot med invazijo, trdijo v poročilih iz Nikozije. Atenska telegrafska agencija navaja, da je na otoku zdaj 40.000 turških vojakov, poročevalec »Vime« pa iz Nikozije poroča, da jih je celo 42.000. Število turških vojakov se je po teh poročilih povečalo po zamenjavi enot, ki so bile na otoku.

Menijo, da je neki častnik iz kanadskega kontingenta sil OZN na Cipru včeraj padel med spopadom na »zeleni črti« na Cipru.

Predstavnik OZN je izjavil, da so častnika mrtvega našli na balkonu sobe v hotelu »Lidra Palas« v Nikoziji. Zdravniki so ugotovili, da je umrl med 1.30 in 2.30 zjutraj, torej prav v času, ko je prišlo do močnega streljanja na »zeleni črti«, ki se začenja čisto za tem hotelom.

V Atenah poudarjajo, da je položaj na Cipru vse težji, zlasti kar zadeva begunce. Atenski časniki pišejo, da se na ozemlje, ki je zdaj pod turškim vojaškim nadzorstvom, še naprej priseljujejo Turki iz Anatolije.

K novi orientaciji

Veleposlaniki ZDA na Bližnjem vzhodu poklicani na posvet - O politiki Saudske Arabije - Umor Fejsala in CIA

WASHINGTON, 1. aprila (UPI) — Ameriški veleposlaniki v Egiptu, Izraelu, Siriji in Jordaniji bodo odpotovali v Washington. Zunanje ministrstvo je sporočilo, da bodo sodelovali pri ponovnem pretresu ameriške politike na Bližnjem vzhodu v luči neuspeha Kissingerjeve misije.

Te pogovore bo usklajeval državni svet za vprašanja varnosti, je izjavil predstavnik State Departmenta. O govoru, ki ga je imel pred dvema dnevoma egiptovski predsednik Anvar el Sadat, pa je dejal: »Po našem mnenju je bil ta govor državniški in pretehtan.«

Kairski Al Ahram trdi, da bo datum začetka ženevske konference določen danes. Drugih podatkov ne navaja.

Saudska Arabija nadaljuje politiko, ki jo je začrtal pokojni kralj Fejsal. To je sinoči po radiu Riad izjavil prestolonaslednik Fahd v imenu kralja Kalida. V prvi uradni izjavi nove saudske vlade je rečeno, da bodo osnovna načela njene politike naslednja: islamska solidarnost, krepitev enotnosti arabskih sil na vseh področjih življenja, vrnitev pravic Palestincem, vrnitev Jeruzalema pod arabsko suverenost, mednarodni mir in varnost. V sporočilu je rečeno: »Kot svetovni izvozniki nafte bomo nadaljevali politiko, zavedajoč se svojih odgovornosti. Mi smo za dialog in razumevanje, ne pa za konfrontacijo.«

Saudski prestolonaslednik in prvi podpredsednik vlade Fahd je v intervjuju z bejrutskim Anvarjem izjavil, da je treba dati Američanom »še eno priložnost«. Izrazil je prepričanje, da je cionistični vpliv v ZDA zdaj prvič naletel na odpor in da je to treba izkoristiti in spodbujati, saj to tendenco po njegovem mnenju spremlja tudi ameriška želja po boljšem razumevanju arabskih stališč.

State Department je demantiral pisanje moskovske Pravde, da je bila v umor kralja Fejsala morda zapletena obveščevalna služba CIA kot »zlobno in naklepno laž«.

Japonsko združenje prijateljstva z arabskimi narodi je povabilo predsednika PLO Jaserja Arafata, naj obišče Japonsko.

Ribiči blokirali pristanišča

Britanski ribiči nezadovoljni zaradi uvoza cenenih rib iz tujine

LONDON, 1. apr. (Tanjug) — Nad 40 večjih pristanišč ob škotski ter severozahodni in severovzhodni angleški obali je danes paraliziranih zaradi blokade, ki so jo organizirali tukajšnji ribiči, nezadovoljni, ker Velika Britanija uvaža cenene ribe iz držav zunaj EGS, predvsem Norveške, a tudi Islandije in Poljske. Davi je okoli 1200 ribiških ladij blokiralo dostop do 43 pristanišč. Tako ladje, ki so pripeljale ribe iz držav zahodnoevropske skupnosti, niso mogle iztovoriti blaga, namenjenega britanskemu trgu. Ribiči že mesece opozarjajo vlado, da je njihov položaj ogrožen. Ker je vlada samo delno omejila uvoz, so se odločili za blokado.

Mustafa Barzani v Iranu?

Iraška vlada podaljšala amnestijo za kurdske begunce

LONDON, 1. apr. (Reuter) — Iraška vlada je podaljšala amnestijo za kurdske begunce do konca aprila. To novico je danes sporočil britanski radio, sklicujoč se na sporočilo radia Bagdad, ki poziva Kurde, naj se vrnejo na domove ter se posvetijo ustanavljanju lastne uprave in razvoju svoje države.

Po nekaterih poročilih je pobegnilo iz Iraka v Iran okoli 250.000 Kurdov. Izvedelo se je, da je med njimi tudi voditelj Kurdov Mustafa Barzani, ki se je v Iran zatekel skupaj z dvema sinovoma ter drugimi družinskimi člani in spremljevalci.

Na podlagi iraško-iranskega sporazuma, ki so ga sklenili v Alžiru 6. marca letos, naj bi se danes prenehala vsaka podpora kurdskemu voditelju Barzaniju iz Irana, meja proti Iraku naj bi bila »popolnoma zaprta«. Ker so začeli sporazum takoj izvajati, je iraška vlada Barzanijeve pristaše opozorila, naj zapustijo njegove vrste in se vrnejo domov ter začno uresničevati vladni zakon o avtonomiji Kurdistana, ki so ga sprejeli natančno pred letom dni.

Bejrutski opazovalci računajo, da je v Iran prebegnilo okrog 150 tisoč Kurdov, Barzanijevih pristašev, ki so zavrnili zakon o avtonomiji. Po tukajšnjih ocenah se je doslej iz Irana v Irak vrnilo le 20 tisoč Kurdov.

Kurdski krogi v Bejrutu izjavljajo, da njihovo gibanje ne bo opustilo glavnega cilja: »Kurdska avtonomija v demokratičnem Iraku.« Iraški vladi zamerijo, ker je zavrnila to gibanje kot sobesednika in »enostransko« izvaja omenjeni zakon.

Preiskava o CIA podaljšana

8-članska komisija na čelu z Rockefellerjem bo delala do 6. junija

WASHINGTON, 1. aprila (AFP) — Predsednik Gerald Ford je za dva meseca podaljšal mandat preiskovalne komisije, ki raziskuje dejavnost ameriške obveščevalne službe CIA. Predsednik te osemčlanske komisije, ki so jo sestavili januarja; je podpredsednik ZDA Nelson Rockefeller. Ta je dejal, da komisija svojega dela ne more končati do 4. aprila, kot je bilo predvideno, temveč ga bo nadaljevala vse do 6. junija. »Nadaljevali bomo le preiskavo o obtožbah, ki se nanašajo na tajno dejavnost CIA na ozemlju Združenih držav Amerike,« je poudaril Rockefeller.

Razprtije v Angoli

Sporazum med MPLA in FNLA o ustavitvi ognja ni obrodil zaželenih sadov - Agostinho Neto o pogovorih v Lizboni

DAR ES SALAAM, 1. aprila (Reuter) — Portugalski zunanji minister Ernesto Melo Antunes se bo ta teden vrnil v Angolo in poskušal odpraviti razprtije med angolskimi nacionalističnimi skupinami.

Antunes je danes v Dar es Salaamu izjavil časnikarjem, da sporazum o ustavitvi ognja, ki so ga po njegovem posredovanju podpisali prejšnji petek med MPLA (ljudsko gibanje za osvoboditev Angole) in FNLA (fronta za osvoboditev Angole), ni obrodil zaželenih sadov. Antunes se v Dar es Salaamu pogaja s predstavniki mozambiškega nacionalnega gibanja Frelimo. Danes so odpotovali v Lourenço Marques, potem pa bodo obiskali glavno mesto Angole Luando.

Voditelj MPLA dr. Agostinho Neto je včeraj izjavil, da je bilo prejšnji teden v spopadih med angolskimi nacionalističnimi gibanji ubitih najmanj 200 ljudi. V Luandi pa so sporočili, da je bilo ubitih nekaj nad 50 ljudi, 200 pa ranjenih.

Lizbonski Diario de noticias je danes zapisal, da je kljub sporazumu, ki ga je Antunes podpisal s člani trojnega predsedniškega kolegija začasne vlade, prispelo v Luando še 450 oboroženih pripadnikov FNLA, vendar je portugalsko poveljstvo zahtevalo, naj se umaknejo. Ali so se tej zahtevi podredili, še ni znano. Medtem so Portugalci pred Luando ustavili drugo kolono, v kateri je bilo 350 pripadnikov FNLA, in jo zadržali pred mestom. Kar zadeva izmenjavo ujetnikov med MPLA in FNLA, poroča Diario de noticias, da poteka »počasi in s težavo«, ter da poročajo o novih usmrtitvah.

Predsednik MPLA Agostinho Neto je ob odhodu iz Lizbone izjavil, da so ga portugalski predsednik da Costa Gomes, premier Gonçalves in druge osebnosti »dobro sprejeli«. Tako je pustil opazovalcem, da si sami ,razložijo njegove ostre izjave o ravnanju Portugalcev v Angoli. »Portugalska pasivnost je obžalovanja vredna«, je dejal, »in ravno to zdaj kritiziramo. Visoki funkcionarji in vojska bi morali biti aktivni in nepristranski, tako da bi preprečili, da bi v naši državi zavladal fašizem.«

Iz Luande poročajo, da se nemiri nadaljujejo.

Oris povezanosti v vejne programe

Načrtovanje razvoja po gospodarskih kompleksih lahko že delno uveljavimo - Resne težave elektrogospodarstva

LJUBLJANA, 1. aprila — Pri sestavljanju srednjeročnih planov za obdobje 1976—1980 bo že mogoče delno uveljaviti načelo načrtovanja razvoja po gospodarskih kompleksih, če bomo v vejnih razvojnih programih gospodarstva nakazali odvisnost in povezanost razvoja posameznih panog od razvoja drugih panog, tako da se bo nato moč lotiti medvejnega usklajevanja razvoja.

Zato se bo predsedstvo slovenske gospodarske zbornice na sestanku s predsedniki izvršnih odborov združenj TOZD panog dogovorilo, naj osnutki srednjeročnih planov po panogah dejavnosti — ki morajo biti pripravljeni do 15. maja — nakažejo čim celoviteje to razvojno odvisnost in povezanost. Na temelju teh podatkov in ugotovitev iz obdelanih minimalnih kazalcev razvoja bo moč izločiti, kjer se kažejo pomembnejše naskladnosti glede bodočega razvoja, ki jih bo treba do izdelave predloga srednjeročnega plana s sporazumevanjem in dogovarjanjem uskladiti, tako v okviru Slovenije kot v okviru Jugoslavije.

Predsedstvo zbornice je nato obravnavalo informacijo izvršnega odbora združenja TOZD energetike o perečem vprašanju izgub in nelikvidnosti v elektrogospodarstvu in premogovništvu. Predsednik izvršnega odbora inž. Janez Sterniša je opozoril predsedstvo, da se zaradi še nerešenega vprašanja uveljavitve novih cen električne energije položaj elektrogospodarstva poslabšuje iz meseca v mesec: v prvih treh mesecih letošnjega leta izkazuje že (ob nespremenjenih cenah premoga) novih 90 milijonov dinarjev izgube, ob ustrezno popravljenih cenah premoga pa bi se mesečna izguba povečala na okrog 100 milijonov dinarjev.

Zaradi čedalje hujše nelikvidnosti elektrarn ne morejo naročati več niti potrebnih delov in opreme za redno tekoče vzdrževanje proizvodnih naprav, kaj šele za njihove načrtovane remonte. V takšnih pogojih elektrogospodarstvo ne more več nositi odgovornosti za redno oskrbovanje gospodarstva s električno energijo, je opozoril inž. Sterniša, ki je nato navedel predloge elektrogospodarstva za nujne kratkoročne in dolgoročne ukrepe, s katerimi naj bi tekoče in dolgoročneje zagotovili elektrogospodarstvu normalnejše pogoje poslovanja in gospodarjenja.

Predsedstvo zbornice je soglašalo z zahtevo izvršnega odbora združenja TOZD, da problemov elektrogospodarstva ni moč reševati zapoznelo, občasno in kompromisno. Zato je naročilo izvršnemu odboru, naj čimprej pripravi podrobno informacijo s konkretnimi predlogi o potrebnih kratkoročnih in dolgoročnih ukrepih, da jih bo predsedstvo posredovalo upravnemu odboru kot osrednjo točko dnevnega reda za njegovo naslednjo sejo.

ZDRAVKO STEFANČIČ

Rudisova smer: dežele v razvoju

Letos bo Rudis dosegel realizacijo več kot milijardo din

TRBOVLJE, 1. aprila — Sodelovanje z deželami v razvoju bo še naprej ena bistvenih usmeritev Rudisa iz Trbovelj in njegovih 34 članov. To poudarja letošnji načrt, ki ga je danes potrdila skupščina organizacije poslovnega združenja rudarsko-industrijske skupnosti Rudisa, vidno pa bo zastopana tudi v novem srednjeročnem načrtu.

Rudis se je s svojimi članicami uspešno vključil v razvojna prizadevanja Gvineje, kjer v okviru mednarodne mešane družbe sodeluje pri odpiranju velikega rudnika železove rude Nimba. Dobre pa so tudi možnosti za prevzem del v NDR, v vrednosti skoraj 90 milijonov dolarjev. Rudis odpira letos predstavništva in delegatska mesta v Alžiriji, ZAR, Iranu, Iraku, Zambiji in Turčiji.

Sicer pa poslovni načrt določa, da bo vrednostna realizacija Rudisa letos dosegla predvidoma milijardo in 40 milijonov dinarjev, pri čemer bi 54 odstotkov ustvarili v tujini.

PAVLE BURKELJC

Še večji uspehi z usklajenim delom

V zvezni konferenci SZDL o kulturnem, prosvetnem, znanstvenem in tehničnem sodelovanju SFRJ s tujino

BEOGRAD, 1. aprila. (Tanjug) — Na današnji seji sekretariata predsedstva zvezne konference SZDLJ, ki ji je predsedoval Marijan Cetinić, so obravnavali aktualna vprašanja s področja kulturnega, prosvetnega, znanstvenega in tehničnega sodelovanja med Jugoslavijo in drugimi državami. Ocenili so, da bi bilo treba sprejeti družbeni dogovor, s katerim bi to dejavnost vključili v samoupravno organiziranje naše družbe in s katerim bi določili natančna pravila za ravnanje obeh udeležencev v mednarodnem kulturno-prosvetnem, znanstvenem in tehničnem sodelovanju.

Podprli so zamisel o oblikovanju enotnega sistema mednarodnega sodelovanja na teh področjih in poudarili, da s tem pravic nosilcev tega sodelovanja nikakor ne bi omejili, temveč bi bilo treba z bolj usklajenim delom doseči optimalne rezultate ter zagotoviti učinkovito načrtovanje, programiranje in spremljanje mednarodnega sodelovanja.

Sedanje stanje naših zelo raznovrstnih mednarodnih kulturnih in prosvetnih zvez, pa tudi tistih na področju znanosti in tehnike, terja čimvečjo družbeno odgovornost in čim smotrnejši način organiziranja. Izrazili so mnenje, da bi bilo treba poskrbeti za tesnejše sodelovanje med SZDL in zveznim zavodom za mednarodno znanstveno, kulturno-prosvetno in tehnično sodelovanje ter zagotoviti, da bi spoznanja, pridobljena v tem sodelovanju, bolj uporabljali v našem praktičnem družbenem življenju.

Danes so ustanovili delovno skupino, ki bo sodelovala v pripravah na sprejetje družbenega dogovora. Hkrati so izrazili mnenje, da bi bilo prav gotovo koristno, ko bi v okviru zvezne konference SZDL Jugoslavije nekateri organi sprejeli obvezност, da bodo skrbeli za usklajevanje in ocenjevanje mednarodnega kulturno-prosvetnega sodelovanja.

Prav tako so izrazili prepričanje, da bi morali takrat, ko načrtujemo zveze s posameznimi državami, misliti tudi na akcije, ki prispevajo k razvoju kulturnega in prosvetnega življenja jugoslovanskih zdomcev.

Člani sekretariata so danes razpravljali tudi o pripravah na naslednjo sejo zvezne konference ŠZDL Jugoslavije.

Sprejemi in obiski

Pogovor konzula J. F. Sepeleva z Jankom Rudolfom

LJUBLJANA, 1. aprila — Generalni konzul ZSSR v Zagrebu Jurij F. Šepalev je obiskal danes predsednika republiškega odbora zveze združenj borcev NOV Slovenije Janka Rudolfa. Pogovarjala sta se o proslavah ob 30-letnici zmage nad fašizmom.

Na kratko

Visoko odličje časopisu NIN

BEOGRAD, 1. aprila (Tanjug) — Redakciji časopisa NIN so danes izročili red zaslug za narod z zlato zvezdo, s katerim je ta list odlikoval predsednik SFRJ Josip Broz Tito ob 40-letnici izhajanja lista, kakor tudi za posebne zasluge na področju informativne dejavnosti in za pomemben prispevek k uveljavljanju naprednih idej ter k razvoju socialističnega novinarstva.

Mladinske delovne brigade v Srbiji

BEOGRAD, 1. aprila (Tanjug) — Lani so srbski mladinci in mladinke sodelovali v štirih akcijah in z delom ustvarili vrednost 17 milijonov dinarjev. V brigadah je delalo lani 5600 mladih. Letos pa bo v Srbiji pet mladinskih delovnih akcij, in sicer Morava, Niš, Beograd—Bar, Šabac in Fruška gora.

Nova najdišča svinčene in cinkove rude

VRANJE, 1. aprila (Tanjug) — Na Besni Kobili pri Vranju so našli nova ležišča svinčeve in cinkove rude. Rezerve cenijo na 10 milijonov ton. Na tej planini so septembra lani pri kraju Blagodat odprli rudnik svinca in cinka. Rudarsko-metalurški in kemični kombinat Trepča iz Kosovske Mitrovice je vanj vložil 420 milijonov dinarjev. Zmogljivost rudnika je 345.000 ton rude letno. Druga faza graditve, ki je zasnovana na najnovejših geoloških raziskavah, zahteva dodatna vlaganja okoli 120 milijonov dinarjev, s čimer se bo letna zmogljivost izkopa rude povečala na 500.000 ton do 1980. leta.

Napoved: večja industrijska proizvodnja

LJUBLJANA, 1. apr. — Po napovedih slovenskih industrijskih podjetij, ki jih je zbral zavod SR Slovenije za statistiko, je bila industrijska proizvodnja v Sloveniji letos marca še ugodna, saj je bila za 7,9 odst. višja kot je bila marca lani, v primerjavi z letošnjim februarjem pa je bila višja za 5 odst. Po teh napovedih naj bi bila slovenska industrijska proizvodnja v prvem letošnjem četrtletju za 9,3 odst. višja, kot je bila v prvem četrtletju lani. I. P.

Načrti inštituta za novinarstvo

BEOGRAD, 1. aprila (Tanjug) — Muhamed Berberović, član ZIS in predsednik zveznega komiteja za informacije je s skupino sodelavcev obiskal jugoslovanski inštitut za novinarstvo v Beogradu, kjer so ga spoznali z letnim načrtom dela inštituta na področju raziskovanja sredstev množičnega informiranja in izobraževanja novinarjev. Letos bo inštitut uresničil devet raziskovalnih projektov ter en mednarodni znanstveni simpozij, skozi razne oblike šolanja, ki jih bo organiziral, pa bo prešlo okoli 150 domačih in 20 tujih novinarjev. Skupaj s »Komunistom« bodo uresničili raziskovalni projekt o pisani besedi partije od njene ustanovitve do konca 1975. leta.

Gasparijeva in Uršič v Tolminu

TOLMIN, 1. aprila — Na povabilo tolminske občine sta danes obiskala tukajšnjo tovarno AET, kjer med drugim izdelujejo magnetne vžigalnike za motorna kolesa in je TOZD šempetrske Iskre, ter se pogovarjala z občinskim političnim aktivom, člana izvršnega komiteja CK ZKS Majda Gaspari in inž. Igor Uršič. Popoldne je Majda Gaspari obiskala tudi tolminsko osnovno šolo, gimnazijo in mostarski vrtec, ki ga sedaj gradijo. P. P.

Premog nad načrtom

TRBOVLJE, 1. aprila — Rudarji Zasavskih premogovnikov so v marcu nakopali 157.600 ton premoga in za 7800 ton presegli načrtovano proizvodnjo. V hrastniškem rudniku so marca nakopali 62.710 ton premoga oziroma 7010 ton več, v Trbovljah 61.200 in 1400 ton več ter v Zagorju 31.600 oziroma 6000 ton nad načrtovano proizvodnjo. Rudarji so tudi v marcu delali vse proste sobote. P. B.

Razstava o pisani besedi partije

ZAGREB, 1. aprila (Tanjug) — Član sveta federacije Zvonko Brkić je danes v muzeju revolucije hrvaškega ljudstva v Zagrebu odprl razstavo »pisana beseda partije«, organizirano v okviru proslave 50-letnice izida prve številke »Komunista«. Slovesnosti so se udeležili člani redakcije »Komunista« in številni družbenopolitični delavci Hrvaške in Zagreba.

To razstavo bodo prikazali tudi v vseh glavnih mestih drugih republik in pokrajin.

V muzeju je razstavljenih nekaj sto eksponatov, originalov in kopij dokumentov, ki prikazujejo zgodovino partije. Iz njih je razvideti, da je zgodovina revolucionarnega tiska sestavni del zgodovine revolucionarnega boja delavskega razreda.

Za drugo inačico

V SRS se zavzemajo, da bi bila osnova prispevkov dohodek TOZD, zmanjšan za OD - Omogočiti prožno politiko

LJUBLJANA, 1. aprila — Pri urejevanju skupnih osnov sistema prispevkov bi morali upoštevati, kako se spreminjajo razmere v združenem delu in določneje opredeliti, katere prispevke naj bi urejali s samoupravnimi dogovori, katere pa po drugi poti. Nedvomno je, da bi bili tudi po novem zavezanci prispevka iz dohodka temeljne organizacije združenega dela, odprto pa je vprašanje, ali ne bi plačevale tega prispevka tudi delovne skupnosti.

V razpravi o teh in drugih vprašanjih so se na današnji skupni seji republiškega sveta za vprašanja družbene ureditve in sveta za gospodarski razvoj ter ekonomsko politiko bolj opredelili za to, da tozdi plačujejo iz dohodka tiste vrste prispevkov, ki so v neposredni zvezi z družbeno-ekonomskim in socialnim razvojem, vse druge pa iz bruto osebnega dohodka zaposlenih. Glede osnov za prispevke je več inačic, vendar se v Sloveniji zavzemajo za drugo inačico. Po tej inačici bi bila osnova prispevkov dohodek tozd, zmanjšan za osebne dohodke, dogovorjene s sporazumom.

V razpravi so med drugim opozorili, da bi morali pri izgradnji novega sistema prispevkov čimbolj težiti k temu, da se le-ti čimbolj prilagajajo bruto osebnim dohodkom in konkretnim pogojem. Ustrezen sistem prispevkov mora služiti kot dopolnilo tam, kjer svobodna menjava ne more zagotoviti kontinuitete in kakovosti razvoja dejavnosti. Medrepubliško dogovarjanje o prispevkih bi bilo umestno le tedaj, kadar gre za obvezne prispevke, sicer pa velja dati vso prednost urejanju odnosov na podlagi svobodne menjave dela. Kajti pri nas ne veljajo več mezdni odnosi, da bi zaradi tega morali zadržati načelo o obveznih prispevkih na zaposlenega. Pri nas je za razliko od zahodnega in vzhodnega sveta izhodišče delavec v združenem delu, ki z drugimi delavci sklepa samoupravne dogovore in določa prispevke bodi iz dohodka tozd za nekatere namene, bodi iz kosmatih osebnih dohodkov za druge.

Čeprav je v osnutku tez o spremembah davčnega sistema precej novosti, je le-ta vendarle še preveč posnetek sedanjega sistema in ne ponuja posebnih novosti. Dogovor za to področje ne bi smel preveč pravno obvezovati republik, pač pa bi moral omogočiti bolj prožnejšo politiko. Zavzemamo se med drugim za en dogovor in v slednjem naj bi bile zajete vse bistvene zadeve. Gre predvsem za elemente, ki bistveno posegajo v pogoje gospodarjenja celic združenega dela na enotnem trgu in vplivajo na pogoje pridobivanja dohodka. Prav ti elementi bi morali biti skozi davčni sistem bistvo dogovarjanja med republikami.

FRANJO KRIVEC

V kratkem nove cene mleka

Ko bo Črna gora podpisala dogovor, lahko pričakujemo popravek cen

LJUBLJANA, 1. aprila — Čeprav je zvezni izvršni svet sprejel sklep, da se čimprej, najkasneje pa s prvim aprilom, poveča minimalna odkupna cena mleka od 0,65 na 0,78 din za tolščobno enoto in da se razliko do 0,90 din, to je 0,12 din pri tolščobni enoti krije s premijo, so cene mleka z današnjim dnem ostale še vedno nespremenjene.

V zvezi s tem so pri Ljubljanskih mlekarnah povedali, da pričakujejo korekcijo cen šele okoli 15. aprila, ker se je baje sedaj zataknilo pri podpisovanju dogovora o minimalnih odkupnih cenah, ki ga morajo podpisati vse republike in pokrajini.

Na republiškem sekretariatu za kmetijstvo in gozdarstvo pa smo izvedeli, da se je vsa zadeva okoli cen mleka zavlekla zaradi tega, ker Črna gora še vedno ni podpisala dogovora o minimalni odkupni ceni. Kolikor bo Črna gora dogovor podpisala, lahko pričakujemo popravek cen za mleko in za mlečne izdelke že v kratkem. Slovenija je že pripravila odlok o novi minimalni odkupni ceni, ki ga bo objavila takoj, ko bo dogovor podpisan in potrjen.

Kaže pa, da bodo morali živinorejci nekoliko dlje počakati na premijo 0,12 din pri tolščobni enoti, ki naj bi jo dobivali hkrati z novo odkupno ceno mleka. Republike in pokrajini morajo namreč do konca leta zagotoviti za premije okoli 290 milijonov dinarjev. Zaradi tega bo treba sprejeti zakon o premijah za kravje in ovčje mleko, s katerim naj bi republike in pokrajini zagotovile potreben denar za izplačilo premij.

RAJKO OCEPEK

Teze osnova

O osnutku republiškega zakona o družbenem planiranju - Nujne dopolnitve

LJUBLJANA, 1. aprila — Teze predstavljajo dokaj solidno podlago za pripravo osnutka republiškega zakona o družbenem planiranju. Vendar jih bo spričo tega, da so bile pripravljene še pred brionskim posvetovanjem, potrebno tudi ustrezno dopolniti z ugotovitvami in sugestijami omenjenega posvetovanja.

To je ena izmed osrednjih misli, ki jih je mogoče povzeti po razpravi na skupni seji republiškega sveta za vprašanja družbene ureditve ter republiškega sveta za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko. Sveta sta skušala zlasti oceniti teze za republiški zakon o družbenem planiranju ter začrtati nekatera od tistih vprašanj o sistemu planiranja, ki jih bo v prihodnje še potrebno reševati. Med vprašanji, ki ostajajo odprta, so v razpravi omenjali v prvi vrsti naslednja: kdo planira, zakaj, kako in kaj.

V zvezi s tem so tudi sodili, da stopamo z zakonom tudi k bolj celovitemu planiranju. Dejali pa so tudi, da so odprta še nekatera vprašanja tudi glede odgovornosti pri planiranju in izvajanju planov. Poudarili pa so med drugim, da bo v družbenem planiranju potrebno preseči tisto prakso, ki jo je zdaj najti v gospodarskih panogah in organizacijah, kjer predstavlja planiranje marsikdaj le zapisovanje želja brez realne osnove za njihovo uresničevanje.

Brionsko posvetovanje je za mnoga načelna vprašanja dalo jasne sugestije. Zato bo pri novi redakciji besedila potrebno upoštevati te sugestije in takoj po obravnavi na izvršnem svetu začeti pripravljati osnutek zakona. Sveta pa naj bi o osnutku republiškega zakona razpravljala skupaj z osnutkom zveznega, ki bo nared čez dva tedna. Hkrati pa bo potrebno, so sodili na seji, vzporedno z izdelavo osnutka o vsebini tez, informirati delegatsko bazo, da bo le-ta mogla to vsebino soočiti s konkretno prakso priprave srednjeročnega plana. JOŽE OLAJ

2. april

Danes je sreda, 2. aprila 1975, 92. dan v letu. Do konca leta je še 273 dni. Danes se med drugim spominjamo naslednjih dogodkov iz preteklosti.

1974 — Umrl je Georges Pompidou, osemnajsti predsednik francoske republike.

1945 — Začele so se operacije enot jugoslovanske armade za osvoboditev vzhodne Bosne.

1945 — Vlada Demokratične federativne Jugoslavije je izročila zavezniškom noto z zahtevo po udeležbi pri vojaški zasedbi in upravi območja Koroške.

1872 — Umrl je izumitelj Samuel Morse, ki je izdelal telegrafsko abecedo iz pik in črt.

1840 — Rodil se je veliki francoski pisatelj Emile Zola. V ciklusu dvajsetih romanov je prikazal podobo vseh plasti takratne francoske družbe.

1805 — Rodil se je danski pisatelj Hans Christian Andersen, ki si je pridobil s pravljicami svetovno slavo.

Setev po planu

OSIJEK, 1. aprila (Tanjug) — Spomladanska setev v Slavoniji in Baranji poteka po planu, čeprav je zadnja dva dni deževalo. Sladkorno peso so posejali na 20 tisoč hektarih (od predvidenih 27.000 ha), začeli pa so se pripravljati tudi na setev koruze, ki jo bodo po 10. aprilu posejali na približno 220 tisoč hektarih.

Boljše obveščanje

Skupščina »Dela«: pospešiti gradnjo doma slovenskega informativno-političnega tiska - Zmeda v propagandi

LJUBLJANA, 1. aprila — Člani skupščine Dela so se na dopoldanski seji, ki jo je vodila predsednica Tina Tomlje, strinjali, da je treba pospešiti dograditev leta 1962 začete gradnje doma slovenskega informativnopolitičnega tiska, kar je sicer tudi vsebina sklepov predsedstva republiške konference SZDL Slovenije na to temo.

V bistvu gre zdaj za to, da ob spoznanju, kolikšen pomen ima ta dom za razvoj slovenske informativnopolitične dejavnosti, čimprej zagotovimo tudi manjkajoči denar oziroma posojilo za izgradnjo redakcijske stolpnice. Z dograditvijo časopisno-grafičnega središča bomo lahko postopno povezali interese časopisne dejavnosti v republiki ter vzpostavili enoten sistem družbenih komunikacij v Sloveniji. Povečale pa se bodo tudi možnosti za pretok republiških informacij v širšo jugoslovansko skupnost in v svet. V domu slovenskega informativno-političnega tiska bodo delovala tudi predstavništva vseh pomembnejših jugoslovanskih časopisov. Izgradnja tega doma obenem predstavlja realne možnosti za oblikovanje enotne republiške dokumentacijske službe za slovenska javna občila ter za vse družbenopolitične organizacije in ustanove.

Razprava o uresničevanju vsebinske zasnove revije »Jana« je pokazala, da se je ta edicija Dela tvorno vključila v obravnavanje najrazličnejših, tudi zelo perečih problemov slovenskih žena, kar ne nazadnje potrjuje vse širši krog stalnega bralstva. Ob številnih akcijah, ki jih »Jana« načrtuje ob mednarodnem letu žensk in 30. obletnici osvoboditve, velja omeniti tudi opozorila iz današnje razprave, da mora ta revija v prihodnje še več pozornosti oziroma prostora nameniti kulturi, telesni kulturi, znamenitim ženam iz zgodovine delavskega gibanja ter poiskati ustreznejše ravnovesje med »senčnimi« in »sončnimi« platmi našega življenja.

Govoreč o nekaterih značilnosti in dilemah ekonomske propagande v tisku, so razpravljalci omenili, da je porazno stanje, kakršno je trenutno (in že nekaj časa) na tem področju pri nas, predvsem posledica dejstva, da je vloga propagande tako z gospodarskega kakor političnega stališča docela nerazčiščena, pa tudi zakonsko neurejena. Ker propagandisti nimajo skupno opredeljenih izhodišč, je potlej jasno, da dela vsakdo po svoje, tako pač, kakor se mu zdi najbolj prav.

Skupščina Dela je nato imenovala člane sosvetov kulture, zunanjepolitične, notranjepolitične, gospodarske in športne rubrike Dela, za novega urednika sobotne priloge pa dosedanjega namestnika urednika te priloge Franceta Vrečarja.

BORIS DOLNIČAR

Tožba zaradi nezakonitega odpuščanja

LJUBLJANA, 1. aprila — Zaradi nezakonitega odpuščanja delavcev je bila danes pred ljubljanskim okrožnim sodiščem vložena tožba proti Tovarni pohištva Stol iz Šentjurja pri Celju. Tožbo je vložil Zvonko Kolenc, ki je bil odpuščen iz tovarne, ker je v njej ustanovil sindikalno podružnico. Kolenc je bil namreč prepričan, da je bil odpuščen zaradi tega, ker je ustanovil podružnico, in ne zaradi tega, ker je bil slab delavec, kot so mu očitali. Kolenc je bil namreč pred tem dobil pohvalo za dobro delo.

V spomin junakom

Obiska zloglasnih taborišč v severni Italiji: Visco-Gonars-Renicci-Padova so se udeležili preživeli tovariši in tovarišice ter njihovi najožji sorodniki.

Ko smo ob spomeniku pokojnim taboriščnikom položili pozlačen borov venec, jih počastili z enominutnim molkom, zapeli žalostinko, smo poslušali preživele tovariše, ki so s solzami v očeh in z drhtečim glasom pripovedovali o trpljenju in poniževanju.

Slava junakom, ki so dali življenja za naše lepše dni!

Podjetju Viator, ki nas je tako lepo organizirano pripeljalo v tako žalostne in lepe kraje, se udeleženci, ki smo bili kakor ena družina od Pohorja, Gorjancev do Triglava, prisrčno zahvaljujemo za nepozabni izlet. Za dodatek naš je podjetje Viator odpeljalo še na ogled »Miramara« pri Trstu. Hvala vam!

Iva Gruden,
Ljubljana, Gregorčičeva 11 a

Zahvala

V Kopru sem si prejšnji mesec kupila plašč, izdelek tovarne »Kroj« Škofja Loka, zanj sem plačala 1.700.— din.

Doma sem ga nehote položila poleg še vročega likalnika. Ko sem se tega zavedela, je bilo že prepozno. Plašč je bil zažgan na prednjem delu — na najvidnejšem mestu.

Poslala sem ga v tovarno z upanjem, da imajo isto blago še na zalogi in s prošnjo, da zažgani del zamenjajo.

Čeprav je tako delo za tovarno, ki ima serijsko proizvodnjo, verjetno precej zamudno, so pokazali za mojo nezgodo veliko razumevanja. Kmalu so mi plašč popravili in mi ga vrnili, in kar me je še posebno razveselilo — popravili so ga brezplačno!

Tovarni »Kroj« Škofja Loka se za to ponovno in javno zahvaljujem, želim ji še mnogo uspehov!

POLDA REBEC,
Koper, Cankarjeva 5

Odgovori na vprašanja

Priznanje strokovne izobrazbe

F. P., L. — Kljub temu, da imam 3-letno obrtno šolo in da že 20 let delam v administraciji kot materialni knjigovodja, mi v podjetju ne priznajo nižje strokovne izobrazbe. Zakaj se nižja strokovna izobrazba ne prizna tistim, ki smo obrtno šolo opravili in potem menjali poklic, če se trgovcem, ki so se zaposlili v administraciji, lahko prizna trgovska šola? Vprašujem torej, ali mi lahko v podjetju priznajo nižjo strokovno izobrazbo na podlagi opravljene triletne obrtne šole in na podlagi dolgoletnih delovnih izkušenj? Ali lahko zahtevam, da mi podjetje prizna vsaj interno nižjo strokovno izobrazbo?

ODGOVOR: Ker ni razvidno, kakšno triletno obrtno šolo imate in kdaj ste jo končali, zato na vaše vprašanje ne moremo povsem določno odgovoriti. Za priznanje ustrezne šolske in s tem tudi strokovne izobrazbe je treba po našem mnenju še vedno uporabljati določbe o stopnji šol in tečajev iz leta 1952 s kasnejšimi spremembami in dopolnitvami. Po navedeni odločbi ustrezajo nepopolni srednji splošni izobraževalni šoli (gimnaziji) tudi 1, trirazredne in štirirazredne obrtne šole z zaključnim izpitom in 2, obrtno-trgovske strokovno nadaljevalne obrtne šole oz. obrtno nadaljevanje šole, in sicer vse te z najmanj predhodno osnovno šolo in pomočniškim izpitom (izpitom za kvalificiranega delavca), vendar pa navedene šole samo za stroko. Kolikor bi torej dokončali kako od šol pod 2. bi se tako pridobljena šolska izobrazba (nepopolna srednja šola) priznala le, če bi ostali v stroki.

ljubljanska banka

Podružnica za kreditiranje stanovanjskega in komunalnega gospodarstva v Ljubljani

Temeljne in druge organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti ter druge družbene in pravne osebe, ki so na podlagi pogodbe o ustanovitvi Ljubljanske banke in družbenega dogovora o upravljanju in gospodarjenju s sredstvi za kreditiranje stanovanj postale upravljavci Ljubljanske banke — podružnice za kreditiranje stanovanjskega in komunalnega gospodarstva, Ljubljana,

obveščamo

da bo

6. redni zbor

upravljavcev Podružnice za kreditiranje stanovanjskega in komunalnega gospodarstva Ljubljana

v četrtek, 3. aprila 1975, ob 9. uri

v Festivalni dvorani, Trg VII. kongresa ZKJ v Ljubljani.

2514

ljubljanska banka

Podružnica Ljubljana

Izvršilni odbor

Temeljne in druge organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti in druge družbene pravne osebe, ki so na osnovi ustavnih dopolnil podpisale pogodbo o ustanovitvi Ljubljanske banke in tako postale upravljavci Ljubljanske banke — podružnica Ljubljana,

obveščamo

da bo

6. redni zbor

upravljavcev podružnice Ljubljana

v petek, 4. aprila 1975, ob 9. uri

v Festivalni dvorani, Trg VII. kongresa ZKJ v Ljubljani.

2513

DELO

Glavni urednik in direktor publikacij:
MITJA GORJUP

Odgovorni urednik:
SLAVKO FRAS

Namestnik direktorja:
ANTE MAHKOTA

Pomočnika glavnega urednika:
VLADO JARC
SLAVKO BEZNIK

UREDNIKI:
MIRO POČ (centralna redakcija), FRANCE VREČAR (sobotna priloga), JOŽE ŠIRCELJ (notranja politika), ALENKA MIŠIČ (gospodarstvo), BOŽIDAR PAHOR (zunanja politika), TIT VIDMAR (kultura), BORIS DOLNIČAR (dopisništvo), VOJKO ČERNELČ (zanimivosti, reportaža, podlistek), EVGEN BERGANT (šport), BOGO SAJOVIC (kronika).

Pisma bralcev

Probleme z elektriko lahko zmanjšamo

Nekaj let se že »tresemo«, če bomo imeli jutri elektriko. Naše hidroelektrarne, ki dajejo komaj četrtino potrebne energije, že dve leti trpijo pomanjkanje vode in kaže, da se bo tako nadaljevalo. Na termoelektrarne se torej zanašamo največ, in če tam kaj odpove, je lahko večina Slovenije brez elektrike, škoda, zaradi tega pa je neizmerljiva.

Lanske in prejšnje redukcije toka so dale tovarnam in drugim potrošnikom misliti, kako bi si potrebno energijo oskrbeli še drugače. No, rudarji in narava so poskrbeli, da je življenje teklo spet normalno. Toda sedaj nas spet opozarjajo na varčevanje z elektriko, in tako bo še večkrat.

In kako odpravljati škodo, ki jo imamo in nam še grozi. V prejšnjih stiskah so marsikje mislili na lastne vire elektrike. Brali smo reklame za agregate, vendar le-ti niso našli kaj prida svoje mesto. Le redkokje (bolnišnice, RTV itd.) si električno energijo oskrbijo z lastnimi viri. To se pravi, da je za zdravje in sporočila poskrbljeno, za proizvočnjo raznih, za življenje tudi potrebnih stvari, pa ne.

Današnje stanje v svetu in naša pripravljenost na vsejudski odpor zahtevata tudi priprave na proizvodnem področju. Zdaj je čas, da o tem glede na naše razmere in potrebe bolj mislimo, pa naj delamo v normalnih pogojih ali v izrednih razmerah. Naši veliki elektroenergetski objekti so redki in tudi občutljivi, njihov izpad bi ogrozil večino našega družbenega in proizvodnega stanja.

Zato ni odveč, če pomislimo tudi na manjše elektrarne za nekaj krajev ali tovarno. Marsikatera rečica bi lahko gnala majhne turbine, a tudi z gorivi bi si lahko pomagali za proizvodnjo elektrike. Res je, dokler ni velike in dolgotrajne stiske, se te težko odločiti za nekaj, kar bi kdo imel za nesodobno, toda težave, ki pridejo iz raznih vzrokov, nam potem dajo misliti in kesamo se, zakaj nismo poiskali vseh možnosti, ki bi nam omogočile, da bi mogli obstajati naprej in delati. Srečni so, recimo, lahko ljudje, ki imajo tok iz male, morda 40 let stare elektrarne na Savi v Tacnu. Njih redukcije ne prizadenejo, in to jim veliko pomeni. Koliko imamo »divjih« rek v državi, ki bi lahko dajale po nekaj sto ali tisoč kilovatov električne energije, kar bi posebno v izrednih primerih prišlo zelo prav.

Franc Vodnik,
Šentvid, Celovška 430

DELEGATI GOVORE

Ne dajemo, temveč odločamo

Ni lahko najti skupnega jezika med življenjem v delovnem kolektivu in okoljem, kjer zaposleni prebivajo. Včasih je to pogovor z dveh različnih bregov. V krajevni skupnosti bi radi uredili razne stvari, v delovnem kolektivu pa to obravnavajo, kot da gre za koristi nekoga tretjega.

»Denarja ni dovolj za vse, kar bi bilo treba urediti v krajevni skupnosti,« pravi Boris Mastelj, vodja delegacije za občinski zbor združenega dela komenskega Aluminija. »Toda o tem se vedno pogovarjamo. V kolektivu predvsem odločamo in ne dajemo. Kajti, če bi rekli, da dajemo, pomeni to, da dajemo za nekaj, kar je izven nas. V resnici pa se odločamo za nekaj, kar koristi nam vsem.«

Komenski Aluminij zaposluje nekaj nad dvesto deset ljudi. Imajo tri temeljne organizacije združenega dela in posebno enoto skupnih služb.

»Spočetka smo mislili, da nam bo taka razdrobljenost delala preglavice,« pravi Boris Mastelj. »Tudi pomisleki, da bo težko najti skupen jezik, kadar bo šlo za interese celotne delovne organizacije, so zdaj bolj redki. V delavskem svetu zdaj ni nesoglasij kot so bila prej. Taka delitev na tozde pa nam nudi tudi prednost za delovanje delegacije.«

Tudi v delovnih kolektivih so marsikje delegacije težko stkale stik s člani delovne skupnosti. V Aluminiju si skušajo utreti pri tem svojevrstno pot.

»Pred vsako sejo občinske skupščine se naša delegacija dvakrat sestane. Takoj po prejemu gradiva ga na hitro preletimo in določimo, kdo bo šel na sejo skupščine. Člani delegacije imajo zatem nekaj dni časa, da se pogovorijo s kolektivi tozdov. Ker so majhni, lahko to opravijo v vsakdanjih pogovorih s sodelavci. Tri dni pred sejo skupščine pa se delegacija spet sestane. Delegati prinesejo s seboj pripombe članov kolektiva. Iz njih izoblikujemo naše stališče, ki ga posreduje delegat na seji skupščine.«

»Naše podjetje je največje v Komnu, zaposleni pa prebivamo razen v komenski še v dveh krajevnih skupnostih. Drugih dohodkov krajevna samouprava skoraj da nima, razen tistih, kar prispevajo delovne skupnosti. Zato je razumljivo, da v naši delegaciji večkrat govorimo o krajevni skupnosti. Prav tako je na sejah delavskega sveta in zboru kolektivov. V zadnjem času smo se tako dogovarjali o graditvi šole. V Komnu je v starem, že zdavnaj neprimernem poslopju. V občini je na prioritetni listi že vrsto let tudi graditev naše šole. Občani smo pripravljeni pri tem pomagati, toda denar za investicijo bo treba dobiti iz drugih virov. V našem kolektivu smo se tudi dogovarjali o prispevku za asfaltiranje ceste do vasi Sveto, pa tudi o prispevkih za komunalne zadeve v drugih krajevnih skupnostih, kjer živijo člani našega kolektiva.

Občutek imam, da pri nas sploh ni vprašanja, kako naj zgradimo most med krajevno skupnostjo in delovno organizacijo. Mogoče tudi zavoljo tega, ker so naši člani dejavni tudi v svetu krajevne skupnosti. Zato so vse zadeve, ki koristijo vsem nam, resnično naše. Težava pa je, kot povsod, da bi radi naredili marsikaj, denarja za vse pa ni.«

GUSTAV GUŽEJ

PLANSKO OBDOBJE 1971—1975

Manj razviti se le hitreje razvijajo

Glede na poprečni razvoj države se ta območja hitreje razvijajo za 17 %, kar pa je manj, kot smo načrtovali

OD NAŠEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 1. aprila — Sedanje petletno plansko obdobje (1971—1975) je prvo, v katerem je bil dosežen hitrejši razvoj manj razvitih območij glede na povprečni razvoj države, in sicer za 17 odstotkov. To pa je vendarle manj, kot je bilo predvideno v planu, ki je določal, da bodi ta razvoj hitrejši za okrog 25 odstotkov.

To so ugotovili danes na seji odbora republik in pokrajin za razvoj gospodarsko nezadostno razvitih republik in pokrajin, ko so razpravljali o tem, kako se uresničuje politika hitrejšega razvoja manj razvitih, in začeli na plošno pretresati razvojne možnosti v prihodnjih desetih letih.

Predstavnik zveznega zavoda za plan Jovo Kepčija je delegatom povedal, da je bil družbeni proizvod v Bosni in Hercegovini za 19 odstotkov večji od povprečja v vsej Jugoslaviji, v Makedoniji za 17, na Kosovu za 36, medtem ko je bil v Črni gori ta razvoj za 16 odstotkov počasnejši od razvoja vse države. V SR Črni gori je ta razvoj zaostal zaradi zamud pri dograditvi več velikih objektov (proga Beograd —Bar, hidroelektrarna Mratinje, aluminijski kombinat).

Kosovo je sicer ko prej, kljub nekoliko hitrejšemu razvoju, najmanj razviti del države. Predstavnik zavoda za plan je delegate odbora obvestil, da so zdaj v pripravi izhodišča, na podlagi katerih bomo do leta 1980 sprejeli ustreznejše sistemske ukrepe za hitrejši razvoj manj razvitih območij.

Več delegatov odbora je potem postavljalo vprašanja. Delegati so izražali nezadovoljstvo, ker je razvoj manj razvitih potekal počasneje, kot je bilo predvideno v planu, čeprav so dodatna sredstva za razvoj pritekala redno in v fiksnih zneskih. Delegat Borko Temelkovski iz Makedonije je vprašal, do katere meje še lahko trpimo razliko med razvitimi in manj razvitimi republikami in pokrajinama. Ali tu kaj raziskujemo, ali imamo eksaktne pokazatelje in zakaj nismo doseženih planskih rezultatov izkoristili za še hitrejši razvoj manj razvitih? Delegat Milija Kovačević s Kosova pa je vprašal: »Zakaj zvezni zavod za plan v gradivu, ki nam ga je predložil, ugotavlja, da razvoj manj razvitih ni potekal v okviru zaželenih rezultatov? Zakaj istovetite plan z željami, oziroma: kakšna je razlika med našimi željami in našimi plani? Mislim, da bi nam moralo biti jasno, da želja in plan nista eno in isto,« je poudaril delegat Kovačević. Delegat Božidar Pantić iz BiH pa je ugotovil, da je eden izmed razlogov, zaradi katerih je bil razvoj na manj razvitih področjih počasnejši od planskih predvidevanj, v tem, da je jugoslovansko gospodarstvo premalo integrirano.

Predsednik odbora Dušan Sekić, delegat iz Črne gore, je opozoril na to, da sredstev za razvoj energetike, surovin in hrane danes nimajo potencialni proizvajalci s tega področja, temveč drugi. Poglavitno vprašanje je, kako toliko nosilcev sredstev v organizacijah združenega dela, pri taki množici »samoupravnih skupkov«, usmeriti v financiranje hitrejšega razvoja proizvodnje surovin in energije, ki so ravno na nerazvitih območjih. Pot do tega je v samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju, vendar je treba bolje osvetliti in začrtati politiko tega usmerjanja.

Na ta vprašanja je odgovarjal tudi član ZIS in predsednik zveznega komiteja za energetiko Dušan Ilijević, rekoč med drugim, da je naš razvoj in za odpravo nesorazmerij v razvoju ugodna okoliščina v tem, da so energetska in surovinska območja hkrati prav tista, ki so manj razvita. To nam omogoča, da se izognemo klasični obliki pomoči razvitih manj razvitim — v obliki subvencij — temveč se bo ta pomoč povečevala na ekonomskih osnovah: s financiranjem razvoja energetike, surovin in hrane. S tem, da bomo razvili te vire, bomo dosegli tudi hitrejši razvoj manj razvitih območij in izravnali strukturna nesorazmerja v razvoju, je poudaril Ilijević. Nadalje je dejal, da družbeni plan ni samo želja, temveč da zdaj hkrati s pripravljanjem srednjeročnega plana, pripravljamo kakih deset samoupravnih družbenih dogovorov o bistvenih vprašanjih in z njimi bomo zagotovili, da bodo uresničene tudi planske smernice.

Glede na to, da se je narodni dohodek v Jugoslaviji povzpel v zadnjih petih letih na okoli 950 dolarjev (leta 1970 je znašal okoli 750 dolarjev), je Dušan Ilijević spregovoril še o problematiki zaposlovanja, rekoč, da v državah, ki imajo 1000 in več dolarjev narodnega dohodka na prebivalca, presežek delovne sile ni težava, marveč — sorazmerna prednost. Nadalje je poudaril, da se moramo v prihodnjih letih odločneje usmeriti v proizvodnjo hrane. V to moramo vlagati veliko več, kajti hrana postaja na svetovnem trgu strateško bogastvo — v prihodnjih letih bo tako pomembna, kot je danes nafta, je rekel med drugim predsednik zveznega komiteja za energetiko.

V nadaljevanju seje je Zoran Žagar iz slovenske delegacije dejal, da delegati iz SR Slovenije ne nameravajo sodelovati v razpravi o izpolnitvi sedanjega in zasnovi bodočega plana, ker mora o tem najširše razpravljati delegatska baza. Delegate odbora je obvestil, da bodo o tem razpravljali na regionalnih posvetovanjih v vseh krajih Slovenije, konec aprila in začetek maja, potem pa bodo slovenski delegati lahko bolj s pridom sodelovali v razpravi v skupščini SFRJ, ne samo kot posamezniki, temveč kot nosilci predlogov in mnenj široke delegatske baze in vse republike. Žagar je potem zahteval, da čimprej dobe poleg planskih ocen in zasnov na vpogled tudi omenjena izhodišča za razvoj manj razvitih, tako da bo na podlagi tega lahko delegatska baza koristneje in tehtneje razpravljala tudi o tem.

ZDRAVKO ILIČ

ODLIČJE PREDSEDNIKU SFRJ — Predsednik Tito sprejema zlato plaketo Titovega Velesa in zlato plaketo topilnice. Telefoto: Tanjug

PREDSEDNIK TITO V TITOVEM VELESU

„Od članov ZKJ zahtevam, naj bodo komunisti“

SKOPJE, 1. aprila (Tanjug) — Po pogovoru s predstavniki občine Titov Veles in delovne organizacije topilnice cinka in svinca v tem mestu je predsednik Tito dejal:

»Predvsem bi se rad zahvalil prebivalcem Velesa za izreden sprejem, ki so nam ga danes priredili in ki ne bi mogel biti bolj prisrčen in gostoljuben.

Prav tako želim povedati nekaj besed o tistem, kar ste nam pripovedovali o razvoju gospodarstva in tega kraja sploh, kakor tudi o dejavnosti zveze komunistov. Kar zadeva gospodarski razvoj, sem dobil zelo dober vtis. Mislim, da sodi Veles med tista mesta v naši državi, kjer se industrija dokaj hitro razvija. Prav tako sem ugotovil, da je vaše gospodarstvo donosno in da nimate izgub.

Po tistem, kar ste mi povedali o dejavnosti zveze komunistov, vidim, da ste dobro dojeli naše sklepe o tem, kako naj se ZKJ razvija in usposablja kot poglavitni dejavnik naše družbe, kot avantgarda delavskega razreda, naših proizvajalcev.

ZK mora še bolj utrditi svoje vrste

Z delom zveze komunistov po X. kongresu smo lahko dokaj zadovoljni. Daleč pa smo od tega, da bi bili lahko zadovoljni v celoti. Veliko bo še treba storiti. ZK mora še bolj utrditi svoje vrste. Izločili smo razne dogmatike in liberalce, toda še zmeraj so tukaj nekateri, ki so se samo malo pritajili, vendar v ZK nimajo kaj iskati.

ZK se bo še naprej krepila s sprejemanjem novih članov — o čemer ste govorili tudi vi tukaj — in pri tem se mora predvsem usmeriti k delavcem in mladini. Vendar morajo biti merila nekoliko strožja, kot so bila doslej. To bomo dosegli, če se bodo ljudje iz širših krogov delavskega razreda bolje pripravili, da bomo dobili komuniste, ki bodo dosledno šli po liniji ZK, tako kakor je bilo v času, ko smo pripravljali revolucijo.

Zvezo komunistov čakajo zdaj velikanske naloge. Treba je dosledno izpolnjevati sklepe X. kongresa in uresničevati določila nove ustave. To je v resnici smer, ki smo jo ubrali že z 21. sejo in pismom in ki zvezi komunistov omogoča, da se bolj in bolj povezuje z ljudstvom in uresničuje vlogo, ki ji pripada, ki pa so ji jo začeli odrekati takrat, ko se je govorilo, da se nima pravice vmešavati v nobeno stvar, razen v nekatera zgolj ideološka vprašanja. To je vloga voditeljice vseh akcij v naši državi, glavnega dejavnika, ki omogoča utrjevanje kohezije ne samo med komunisti, ampak tudi vsemi našimi narodi in narodnostmi. Zakaj glavni nalogi zveze komunistov Jugoslavije sta, obvarovati bratstvo in enotnost ter zagotoviti pravilen razvoj socialističnih družbenih odnosov v naši državi.«

Predsednik Tito je potem govoril o delu osnovnih organizacij ZKJ, rekoč, da se morajo ukvarjati z vsemi bistvenimi vprašanji življenja in dela v svojem okolju, se poglabljati v bistvo družbenih dogajanj.

»Ni dovolj,« je rekel predsednik Tito, »da samo sprejemajo razne sklepe in določene dokumente, potem pa to preberejo na sestanku in s tem je delo opravljeno. To, kar je bilo sklenjeno, je treba tudi uresničiti, spremeniti v dejanje.«

Dejavnost ZK izraža ne samo želje komunistov, temveč tudi širokih ljudskih množic

O socialistični zvezi delovnega ljudstva Jugoslavije je predsednik Tito dejal tole:

»To je zelo pomembna organizacija, v kateri so združene vse družbenopolitične organizacije. V socialistični zvezi morajo biti komunisti dejavni tako kot v svoji lastni organizaciji. Socialistična zveza mora delovati na temelju idejnih in političnih spoznanj in akcij zveze komunistov. Ta spoznanja morajo komunisti prenašati v socialistično zvezo. Kajti, ko je bila vloga zveze komunistov oslabljena, je tudi socialistična zveza postajala inertna. In narobe, zdaj ko je zveza komunistov začela delovati, kakor je treba, se je to takoj začutilo tudi v socialistični zvezi. Komunisti so doumeli, da je treba skozi socialistično zvezo, v kateri so tudi sami, uresničevati politiko zveze komunistov.

Skratka, komunisti se zdaj zavedajo, kaj so njihove dolžnosti in njihove pravice. Ko ne bi bili začeli tako delati, naše ljudstvo ne bi zdaj s tolikšno naklonjenostjo gledalo na dejavnost zveze komunistov. In prav zato, ker ta dejavnost ZKJ izraža ne samo željo komunistov, temveč tudi širokih ljudskih množic po uresničevanju vsega, za kar smo se dogovorili, moramo biti dosledni in ostri.

Ne mislim, da bi morali biti ostri v tem smislu, da bi sekali glave, pač pa, da moramo biti nespravljivi nasproti vsakemu oportunizmu in nedzpolnjevanju sklepov, ki jih sprejemamo. To pa ljudstvo terja. Ljudje so nam že prej očitali, zakaj odločneje ne ukrepamo. Toda to ni bilo tako lahko, ker je bila zveza komunistov precej ohromljena, niso spoštovali demokratičnega centralizma, ki je bil tako rekoč izpadel iz našega besednjaka. To pa je poglavitno.

Politične šole je treba ustanavljati v vseh večjih središčih

Tudi marksistično in leninistično izobraževanje je bilo zapostavljeno. Toda zdaj ljudje že sami zahtevajo marksistično literaturo. Mladina to literaturo zdaj proučuje z vedno večjim zanimanjem. Zato moramo ustvarjati pogoje za čimširše in vedno bolj sistematično marksistično izobraževanje. Dobro je, da imate tudi vi tukaj politično šolo. Mislim, da je treba take šole ustanavljati v vseh večjih središčih. V Kumrovcu je nedavno začela delati politična šola, v kateri se bodo usposabljali kadri iz vseh naših republik in pokrajin.

Brez poznavanja marksistične in leninistične teorije naš razvoj ne bi mogel biti uspešen. Brez tega ne gre. Seveda se tega nauka ne držimo dogmatsko, togo, temveč ga uporabljamo ustvarjalno, v skladu z našimi specifičnimi razmerami.«

V tej zvezi je predsednik Tito govoril tudi o vzrokih spora med Stalinom, rekoč, da je šlo tu v bistvu za to, kakšni naj bodo odnosi med socialističnimi državami in komunističnimi partijami, da bi se socializem na svetu lahko bolje in hitreje razvijal.

Nato je predsednik Tito poudaril, da Jugoslavija uživa danes v svetu velik ugled kot neuvrščena socialistična država.

»Jugoslaviji je ravno njen notranji razvoj omogočil, da je ena od držav, ki oblikujejo politično neuvrščenost,« je dejal Tito.

»Zaupanje v Jugoslavijo se je porajalo in krepilo zaradi našega boja med vojno, povojne notranje graditve in pogledov na odnose med narodi. To pa je predvsem zasluga zveze komunistov Jugoslavije. Komunisti so namreč že od časov pred vojno pa vse do danes nosilci teh naprednih idej in odpora zoper vse, kar je ogrožalo in ogroža enakopravne odnose med državami in narodi.«

Ne smemo se sprijazniti z nikakršnim odklonom v naši partiji

»Zato je potrebno, da mi komunisti naprej izpopolnjujemo predvsem sebe«, je poudaril predsednik Tito. »Kajti če izpopolnjujemo sebe, izpopolnjujemo tudi druge. Prav tako se ne smemo sprijazniti z nikakršnim odklonom v naši partiji. Tukaj moramo biti dosledni, tu ni kompromisov. Brž ko bi se zgodilo, da bi se komunisti sprijaznili z določenimi odkloni, bi partija izgubila potrebno trdnost in moč. Pri nas je še zmeraj precej sentimentalnosti in liberalističnih pogledov na določene pojave in ljudi. O nekaterih ljudeh, ki so se oddaljili od linije ZKJ, govorijo, da so bili prej zasluženi. Toda ti ljudje so zdaj nasprotniki in moramo jih izločiti iz naših vrst. Ne smemo dovoliti, da bi podirali tisto, za kar so se nekoč tudi sami bojevali. Naj ti ljudje delajo kaj drugega, treba jim je dati kako drugo delo. Nikogar ne bomo obglavili. Hočemo pa imeti čisto in močno zvezo komunistov Jugoslavije.

Predsednik je poudaril, da na zemeljski krogli danes ni kotička, kjer ne bi poznali Jugoslavije, njenih uspehov in vloge na svetu. Prav zato moramo gledati, kaj delamo v državi in kako to presojajo zunaj naše države. V tej zvezi je predsednik Tito govoril tudi o velikem zanimanju v svetu za naše izkušnje. Takega zanimanja in ugleda naša država na svetu ne bi bila deležna, če ne bi dosegli takih uspehov, če ne bi bili složni in če bi si bili med seboj navzkriž.

»Samo pravilen notranji razvoj«, je poudaril predsednik, »samo pravilni družbeni odnosi, socialistični samoupravni odnosi, kakor tudi čvrstost, kohezija, bratstvo in enotnost naših narodov in narodnosti — to je tisto, kar tudi zunaj krepi naš ugled in vpliv.«

Kalimo se v boju za socializem, kot so se komunisti kalili v vojni

Na koncu je predsednik Tito ponovno poudaril, da bo treba krepiti enotnost misli in akcije v ZKJ, kar bo hkrati okrepilo tudi povezanost vseh naših narodov in narodnosti.

»Od članov ZKJ zahtevam, naj bodo komunisti,« je poudaril predsednik Tito. »Za nas ni važno število članov partije, važno je, da so člani partije pravi komunisti, pa četudi bi jih bilo manj, kot jih imamo danes. Vendar sem prepričan, da jih bomo imeli še več in da se bodo kalili v boju za socializem, kakor so se kalili komunisti v vojni. Potem se bo tudi zaupanje ljudstva v ZK, ki je že danes veliko, še naprej krepilo.

Danes sem gledal ljudi na ulicah in to me je globoko presunilo. Zakaj? Zato, ker ljudstvo veruje v nas komuniste, ker veruje, da nam bo kljub vsem Scilam in Karibdam, med katerimi moramo pluti, uspelo obvarovati mirno graditev naše socialistične države. Kajti kogarkoli vprašaš danes — delavca ali kmeta — ti bo rekel: ko bi samo tako ostalo! Mi pa nismo le za to, da bi ostalo, kakor je, temveč da bi bilo čedalje bolje.«

Danes vsevprek gradimo, vsa Jugoslavija je nova, skoraj ni več nobenega sledu tistega, kar je bilo. Res je, da imamo razne težave in anomalije. Še je precej raznih stvari, ki jih moramo razčistiti. Marsikaj je treba še storiti. Vendar bomo to prav lahko premagali, ker imamo močno partijo, ki šteje milijon in več ljudi. Še bolj jo bomo usposobili, idejno in v vsakem drugem oziru. Zato se morajo komunisti usposabljati, ne samo v šolah, ampak tudi tako, da sami sebe izpopolnjujejo. Človek nikoli ne sme prenehati z izpopolnjevanjem samega sebe. Nenehno se mora učiti, učiti iz vsakdanjih izkušenj, tako iz pomanjkljivosti kakor tudi iz dobrih stvari.

To, vidite, sem vam hotel povedati.«

ODGOVORI NA VPRAŠANJA DELEGATOV

Šola mimo plana

Organi izobraževalne skupnosti so upravičeno odklanjali financiranje oddelka ESŠ Jesenice v Radovljici

Na zadnji seji zbora združenega dela skupščine SR Slovenije je na delegatsko vprašanje o financiranju dislociranega oddelka ekonomske šole Jesenice v Radovljici dal pojasnilo samostojni svetovalec za šolstvo pri republiški izobraževalni skupnosti Franc Kovač.

Dislocirani oddelek ekonomske šole Jesenice v Radovljici je začel delovati 1. 9. 1973 leta. Vendar pa je komisija republiškega sekretariata za prosveto in kulturo 7. 9. 1973 leta ugotovila, da oddelek ne izpolnjuje nekaterih pogojev za delo. Med drugim ni bilo dokumentacije o perspektivnih potrebah po ekonomskih tehnikih za šolsko območje tega oddelka, prav tako pa ni bilo še nekaterih pismenih soglasij, kot tudi niso bili zadovoljivo urejeni učni prostori in oprema. Predvsem pa ni bilo soglasja izobraževalne skupnosti SRS, da bo financirala ta oddelek.

Občinska skupščina Radovljica je 5. 9. 1973 naslovila na izobraževalno skupnost SRS vlogo za financiranje tega dislociranega oddelka z obrazložitvijo, da bo s tem omogočeno nadaljnje šolanje mladini iz njihove občine, kar je bilo dotlej zaradi premajhnih prostorskih možnosti na ekonomskih šolah v Kranju in na Jesenicah ovirano. Na informativni vpis v prvi razred se je prijavilo 37 učencev. Nekaj kasneje je občinska skupščina Radovljica obvestila republiški sekretariat za prosveto in kulturo, da bo financirala dislocirani oddelek vse dotlej, dokler tega ne bo pozitivno rešila izobraževalna skupnost SRS. Po ponovnem komisijskem ogledu je republiški sekretariat izdal določbo, da oddelek izpolnjuje možnosti za delo skladno z zakonom o srednjem šolstvu. Vendar pa sekcija za srednje šolstvo pri izobraževalni skupnosti SRS ni dala soglasja k financiranju dislociranega oddelka v Radovljici, češ da ni v skladu z racionalno organizacijo omrežja srednjega šolstva na Gorenjskem. Sekcija je kasneje še dvakrat obravnavala to prošnjo (26. 6. in 13. 12. 1974) in obakrat potrdila svojo prejšnje zavrnitev. V svojem odgovoru je sekcija omenila tudi, da izobraževalna skupnost SRS ni dolžna financirati dislociranega oddelka v Radovljici, ker njeni pristojni organi niso dali k njemu svojega soglasja. To pa zaradi tega, ker ni bil organiziran v skladu s stališči skupščine izobraževalne skupnosti o racionalnejši organizaciji srednjih šol v Sloveniji, posebej še omrežja ekonomskih šol, kar je bilo sprejeto maja 1972. leta v publikaciji »Srednje šole, njihov razvoj in usmeritev«. Organi izobraževalne skupnosti so tudi dolžni izvajati sprejeto razvojno politiko, zato so doslej odklanjali financiranje dislociranega oddelka ekonomske srednje šole v Radovljici.

S. Z.

Koliko za gorivo?

Prometni davek od vseh vrst goriv, prispevek za ceste pa le, če je poraba kakorkoli vezana na uporabo cest

Kako kaže z oprostitvijo plačila prometnega davka na gorivo, porabljeno v kmetijski proizvodnji? Na zadnji seji zbora združenega dela skupščine SR Slovenije je pomočnik republiškega sekretarja za gospodarstvo Ivo Marenk odgovoril v imenu republiškega izvršnega sveta na vprašanje delegata Ivana Mohorja.

Po predpisih o prometnem davku se naftni derivati ne štejejo za reprodukcijski material. To pomeni, da se temeljni davek od prometa naftnih derivatov plačuje glede na vrsto kupca in namen porabe. Izjemoma se ne plačuje temeljnega davka za nafto in naftne derivate, ki jih organizacije združenega dela kemične industrije uporabljajo kot glavni material za nadaljnjo predelavo, nadalje od lahkega, srednjega in težkega kurilnega olja ter ekstra lahkega kurilnega olja, če ga na debelo prodajajo v organizacijah združenega dela morskega in sladkovodnega ribištva za pogon ribiških ladij. Ne plačuje se tudi od ekstra lahkega kurilnega olja za kurjenje peči v gospodinjstvih, šolah, dijaških in študentskih domovih, v otroških, socialnih in zdravstvenih zavodih, razen v lekarnah.

Pri obravnavi problema, ki ga je nakazal delegat, je treba upoštevati, da gre za dve vrsti dajatev; za temeljni davek od prometa proizvodov, ki je dohodek proračuna, in znesek za ceste, ki pripada samoupravnim interesnim skupnostim za ceste. Znesek za ceste pa se ne plačuje od ekstra lahkega in specialnega lahkega kurilnega olja. Zvezne organe je izvršni svet SR Slovenije opozoril na ta problem in hkrati dal pobudo, da se kupcem, ki uporabljajo gorivo v tehnološke namene, v tem okviru pa je tudi del kmetijske mehanizacije, omogoči nabava ekstra lahkega kurilnega olja, torej brez prispevka za ceste in z manjšim davkom, kot sicer velja za promet tega kurilnega olja.

Glede na to so bili predpisi spremenjeni v tem smislu, da je bila kupcem nabava ekstra lahkega in specialnega lahkega kurilnega olja omogočena brez plačila prispevka za ceste, vendar z enakim temeljnim davkom od prometa proizvodov, kot se plačuje od dizelskega goriva.

Izvršni svet skupščine SR Slovenije meni, da bi pri oblikovanju novega sistema morali sprejeti izhodišče, da se prometni davek plačuje od vseh vrst pogonskih goriv, ne glede na kupca in namen porabe, v višini, kot so načeloma obdavčeni proizvodi v prometu. Pri oblikovanju sistemskih rešitev v zvezi s plačevanjem prispevka za ceste pa bo treba pozorno proučiti vse zahteve, da bi se ta prispevek plačeval le od tistih oblik porabe, ki je na kakršenkoli način povezana z uporabo cest.

S. Z.

Polkrepko

Trak

Na nedavni seji koordinacijskega odbora zvezne konference SZDL Jugoslavije za konstituiranje in delovanje samoupravnih interesnih skupnosti so v razpravi bolj ali manj ponavljali že znane probleme in ugotavljali že opravljeno delo pri konstituiranju samoupravnih interesnih skupnosti.

Na to je Orle Sabović dejal:

»Če bi se hoteli spomniti tega, kar smo rekli na prejšnjem sestanku, bi lahko zavrteli magnetofonski trak ... Vendar bi bilo bolje, če bi poslali poročila o tem, kaj je bilo že opravljeno, in se danes dogovorili, kaj dalje ukrepati. Sem štejem tudi sebe.«

Potem se je prigiasil k besedi Sreta Stajić:

»Ker smo poslali poročilo, bi lahko molčal, vendar tedaj vi ne bi vedeli, kaj je v njem zapisano.«

In je začel poročati ..., piše Beograjska »Borba«.

Kmalu prečiščeni besedili

Sporazum o delitvi sredstev za državne in pravosodne organe SRS

LJUBLJANA, 1. aprila — Kdaj bosta končno sprejeta samoupravna sporazuma o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebno in skupno porabo za področje državnih organov ter za delavce pravosodnih organov SRS, ki sta že dalj časa v razpravi? Na to vprašanje skupine delegatov iz Cerknice je na včerajšnji seji zbora združenega dela skupščine SRS odgovoril predstavnik republiškega sekretariata za pravosodje in organizacijo javne uprave in proračun Ivan Rau.

Kot je povedal, je skupna komisija udeležencev samoupravnega sporazuma o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebno in skupno porabo delavcev v delovnih skupnostih upravnih organov, strokovnih služb, skupščin družbenopolitičnih skupnosti, njihovih izvršilnih organov, ustavnega sodišča SRS in samoupravne interesne skupnosti 27. 1. 1975 sprejela predlog samoupravnega sporazuma in ga dala do 18. 2. v javno razpravo. Hkrati je bil predlog tega sporazuma, skupaj s samoupravnim sporazumom delavcev v pravosodnih organih, predložen v obravnavo pristojnemu organu zveze sindikatov. O obeh sporazumih je pred dvema dnevoma razpravljal tudi republiški izvršni svet, ki je podal še nekatere pripombe in mnenja ter potrdil predlog o sporazumu. Komisija za presojo samoupravnih sporazumov SRS bo sporazuma predvidoma obravnavala 9. aprila. Po seji komisije bosta skupni komisiji udeležencev izdelali prečiščeni besedili sporazumov in jih poslali udeležencem v podpis. Ko bo zbranih več kot polovica podpisov, bodo lahko udeleženci sporazuma uporabljali — z veljavnostjo od 1. 1. 1975. Le tista določila, ki se nanašajo na sindikalno listo glede materialnih stroškov, bodo lahko uporabljali od 1. marca dalje.

S. Ž.

sodoben ženski tednik Jana

Miroljubno sožitje s Pakistanom

Bangladeški predsednik Rahman za pozitiven razvoj v odnosih

DAKA, 1. apr. (BSS) — Predsednik Bangladeša Mudžibur Rahman se je zavzel za miroljubno koeksistenco med njegovo državo in Pakistanom. V govoru v mestu Suravardi je Rahman opozoril na nekatera odprta vprašanja v odnosih med Pakistanom in njegovo državo ter se zavzel za pozitiven razvoj teh odnosov, temelječih na načelih nevmešavanja v notranje zadeve.

Rahman je nato govoril o notranjem razvoju Bangladeša. Potem ko je postal Bangladeš neodvisen, je dobil novo ustavo, razpisali so volitve in ustanovili nacionalno vlado. Toda upravni aparat, podedovan od Pakistancev in Britancev, ni bil preurejen v skladu s potrebami države. Rahman je opozoril na štiri poglavitne cilje razvoja Bangladeša: odprava korupcije, povečanje proizvodnje v kmetijstvu in industriji, načrtovanje družine in nacionalna enotnost. Nakazal je poti za dosego teh ciljev in poudaril, da so v državi že ustanovili nacionalno stranko, v kateri so našli svoje mesto kmetje, delavci, mladina, študentje in ženske, kakor tudi državni uslužbenci.

Bangladeš verjame v politiko miroljubne koeksistence z vsemi državami in izvaja neuvrščeno zunanjo politiko, je nadalje dejal Rahman. Zavzel se je za prenehanje oboroževalne tekme med velesilama, tekme za katero gredo velikanska sredstva, ki bi jih sicer lahko uporabili za zboljšanje življenjskih razmer množic po vsem svetu, živečih v pomanjkanju.

Na koncu je Mudžibur Rahman izrazil podporo Bangladeša pravični stvari Arabcev.

Hinavska skrb za trpeče „civiliste“

Vojaki saigonskega režima so se pomešali med civilne begunce — Waldheimov klic — Posledice propagande

NEW YORK, 1. aprila. (Tanjug). — Generalni sekretar OZN Kurt Waldheim je nocoj objavil poziv, v katerem izraža »globoko zaskrbljenost ob poročilu o čedalje hujšem trpljenju in o naraščanju števila žrtev med civilnim prebivalstvom v Indokini«. Poziv od začetka do konca očitno izraža bojazen generalnega sekretarja, da bi ga speljali na spolzka politična tla »begunskega problema« v Južnem Vietnamu, ki ga saigonska propaganda in Washington skušata izkoristiti proti začasni revolucionarni vladi Južnega Vietnama.

Ko je po vstaji ljudstva v mestih in po napadu osvobodilnih sil na saigonsko armado, ki ima enega najmočnejših letalstev na svetu in velikansko zalogo najmodernejšega ameriškega orožja, postalo jamstvo, da tega mogočnega orožja nima kdo uporabljati in da divizije hitro razpadajo v brezglavo drhal, ki ne žbira sredstev in ne prizanaša civilistom pri begu z bojnega polja, sta del ameriškega tiska in uradna propaganda zagnala vik in krik o »trpljenju civilnega prebivalstva«. Trpljenje v tem delu sveta vsekakor je, vendar pa prikrivajo njegov pravi vir in resnični obseg.

Na podlagi poročila s fronte lahko sklepamo, da je med »civilisti, ki bežijo proti jugu«, veliko saigonskih vojakov, ki skušajo civiliste izkoristiti za »varovalno pregrado«. Čeprav je položaj jasen, pa »trpljenje civilistov«, za katerega se doslej niso zanimali tisti, ki so desetletja sejali napalm bombe in strupe iz stratosferskih trdnjav na junaško nepremagljivo vietnamsko ljudstvo, tokrat uporabljajo v popolnoma vojaško-strateške namene. Poleg mnogih skrivnosti, ki nastajajo v zvezi s polomom satelitske vojske, ki se ni navajena boriti brez podpore ameriškega nepriznanesljivega bombardiranja iz zraka, brez ameriških »svetovalcev« in močnih ameriških kopenskih sil, se v tem skriva tudi resnica o pravem poreklu stotisočev beguncev.

Ni jasno, kdo bi lahko podiral in zažigal vse, na čemer so živeli ti južnovietnamski siromaki, če ne ta soldateska plačancev. Te reveže so takoj pregnali s pogorišč njihovih domov. Očitno je, da ameriški jastrebi, ki spet stopajo po robu ponovnega vmešavanja v vojno v Južnem Vietnamu, nameravajo čim več ljudstva, pomešanega z razbito vojsko, preseliti na jug. Tako so nekoč delali tudi v korejski vojni.

Ob takšni taktiki so nujne ogromne žrtve civilistov, ki jih uporabljajo kot propagando, da bi prikrili operativne vojne načrte. V oči bode to, da so prav Saigonci od Waldheima zahtevali, naj pošlje poziv za pomoč in »evakuacijo civilistov s bojnih območij«.

Waldheim, ki se močno zavzema za humanitarno pomoč, je kljub sedanjemu nejasnemu položaju skušal ostati previden ter se izogniti vietnamskim kalnim političnim vodam. Predlaga, naj bi Vietnamcem pomoč pošiljali »predvsem preko visokega komisarja OZN za begunce in preko organizacije UNICEF«, prav tako pa poziva, naj bi storili vse, kar je v njihovi moči, »da bi zmanjšali trpljenje nedolžnih ljudi, vključno s tistimi, ki so jih pregnali. Opazovalci se spraševajo, ali so s tem povezane tudi akcije ameriških vojaških in transportnih ladij, ki so že prišle pod orožje osvobodilne fronte. Takšna vprašanja so še toliko bolj upravičena, ker Washington v tem trenutku — prvič v času svojega 30-letnega dobro znanega sodelovanja v južnovietnamski vojni — na vseh domačih in mednarodnih objavlja geslo o potrebi po »mednarodni solidarnosti za rešitev južnovietnamskih civilnih beguncev«.

Zaprepadenost ob spletki

BEJRUT, 1. aprila (VAFA) — Palestinska osvobodilna organizacija (PLO) je izdala sporočilo, v katerem izraža zaprepadenost ob izjavi ameriškega veleposlanika v New Delhiju Williama Saxbeja o indijsko-palestinskih odnosih.

»Že v času Mahatme Gandhija in Jawaharlala Nehruja sta bila politika in stališče Indije o pravičnosti palestinske stvari in o nepoštenosti imperialističnih sil, ki so odgovorne za nastanek Izraela, jasna in nedvoumna,« pravi sporočilo. »Indijsko diplomatsko priznanje PLO je bilo v skladu z razvojem indijsko-palestinskega prijateljstva in solidarnosti. To, da te odnose označujejo z izrazi, kot je na primer »flirt s PLO«, je napačno in škodljivo.«

Podaljšanje veljave zakona o terorizmu

Ostri švedski ukrepi proti teroristom še do konca letošnjega leta?

STOCKHOLM, 1. aprila (Tanjug) Švedska vlada je parlamentu predlagala, naj veljavnost zakona o terorizmu, ki poteče konec junija, podaljša do konca letošnjega leta.

Zakon je v veljavi od aprila 1973 in omogoča švedskim oblastem, da ostro ukrepajo proti teroristom, lahko jih celo izženejo iz države. Razlog za sprejetje »zakona o terorizmu« je bil umor jugoslovanskega veleposlanika v Stockholmu in ugrabitev švedskega letala, s katerim so ustaški teroristi, med njimi morilca veleposlanika Rolovića, zbežali v Španijo.

Zahtevo za podaljšanje veljavnosti tega zakona je švedska vlada obrazložila s krepitvijo teroristične dejavnosti na Švedskem, ki je bila zlasti intenzivna lani in v začetku letošnjega leta.

Na Švedskem so pred kratkim odkrili skupino pripadnikov japonske teroristične organizacije »Rdeča armada«, ki je planirala politične umore in napade na nekatera diplomatska predstavništva v Stockholmu. Dva člana te organizacije so prijeli v glavnem švedskem mestu in ju pred kratkim izročili japonski policiji v Tokiu.

Po pisanju tukajšnjega tiska švedska varnostna služba meni, da se na Švedskem skrivajo tudi nekateri člani teroristične skupine Baader Meinhoff, ki so ugrabili zahodnonemškega politika Petra Lorenza v Zahodnem Berlinu. Uprava švedske policije pa je pooblaščena po zakonu o terorizmu, da poseb nadzoruje dejavnost terorističnih ustaških skupin in preprečuje njihov vstop na Švedsko. Na seznamu, ki ga ima švedska policija, je okrog 30 teroristov, pripadnikov »ustaškega gibanja« in japonske »rdeče armade«.

Jamstvo za neodvisnost

Indijski zunanji minister Čavan o gibanju neuvrščenih ter skupnih zamislih

NEW DELHI, 1. aprila. (PTI). — Gibanje neuvrščenih je za novi svet pomembno gibanje, ki se je razvilo po drugi svetovni vojni — je izjavil indijski zunanji minister Čavan snoči v intervjuju po indijski televiziji. Veliko držav je postalo svobodnih in je spoznalo pomen neuvrščenosti, ki jim omogoča, da ohranijo pravico do neodvisnosti in da je slišati na svetu njihov glas, je poudaril minister.

Največ pozornosti je Čavan posvetil seji koordinacijskega biroja neuvrščenih v Havani, rekoč, da so na tem zasedanju preučili vrsto aktualnih mednarodnih vprašanj, kot so popuščanje napetosti, Indokina, Ciper in Indijski ocean.

Neuvrščene države, je rekel Čavan, so v skladu s sklepi dakarske konference že napravile nekatere korake na poti do medsebojnega gospodarskega sodelovanja, vštevši pomoč tistim med njimi, ki so najbolj prizadete zaradi novih cen nafte. Pomembna se mu zdi tudi zamisel o ustanovitvi sklada solidarnosti neuvrščenih držav in medsebojni finančni in tehnični pomoči v prid gospodarskemu razvoju.

O vsem tem so razpravljali v Havani, je poudaril Čavan in izrazil prepričanje, da bo to rodilo konkretne sadove.

Gibanje neuvrščenih nima institucionalnega okvira, je nadalje ugotovil Čavan, vendar so tu naloge, ki jih je treba izpolniti, in skupno sprejeti sklepi, ki se jih je treba držati.

Čavan je povedal, da je imel z zunanjim ministrom kamboške kraljevske vlade nacionalne enotnosti Sarinom Chakom, ki se mudi v Indiji, »koristne pogovore«, nanašajoče se na indijsko priznanje vlade princa Norodoma Sihanuka.

Govoril je tudi o položaju v Vietnamu, rekoč, da vietnamsko ljudstvo še vedno preživlja tragedijo in da »si moramo prizadevat, da se ta pokol konča«.

V intervjuju za beograjsko »Mednarodno politiko« pa je indijski zunanji minister J.B. Čavan dejal: »Danes celo države, ki niso članice skupine neuvrščenih, priznavajo, da so neuvrščene države odigrale pomembno vlogo pri krepitvi sil svetovnega miru in napredka. Vendar se kljub temu ne smemo izgubiti v samozadovoljnosti. Enotnost, solidarnost in učinkovitost neuvrščenih držav so še vedno nujno potrebne.«

Indijski minister je dejal, da morajo neuvrščene države odigrati pomembno vlogo pri krepitvi popuščanja in pri postopnem odstranjevanju napetosti v kriznih območjih, ki še vedno obstajajo v svetu — na Bližnjem vzhodu, na Cipru in v Indokini. »Prav tako moramo biti previdni in poskrbeti za to, da naše suverenosti ter svobode mišljenja in akcije ne bodo ogrožali zunanji pritiski ali mednarodni sklepi o nas, ki bi bili sprejeti brez našega enakopravnega sodelovanja. Ne samemo tudi dovoliti posiljanja orožja v potencialna žarišča spopadov pri doseganju regionalnega ravnotežja. Na vse mogoče načine se moramo boriti za čim večje in čim učinkovitejše sodelovanje med samimi neuvrščenimi državami, kot tudi med njimi in gospodarsko razvitimi državami,« je poudaril Čavan.

Branilci ideje socializma

Tanzanijski predsednik Nierere o vlogi in nalogah oboroženih sil

NAIROBI, 1. apr. (Tanjug) — Tanzanijski predsednik Nierere je izjavil, da morajo biti oborožene sile Tanzanije »privržene socializmu, če hočejo braniti državo in ščititi pravice ljudstva«.

V svojem govoru v vojaški akademiji Monduli pri Aruši je Nierere poudaril, da je dolžnost armade, vojsko uriti delavce in kmete, ki bodo v primeru, da se kaj zgodi ali da pride do zunanje agresije, sestavljali »ljudsko vojsko«.

Cilj Tanzanije je, postaviti na noge majhno, a močno in disciplinirano vojsko, sposobno braniti socialistični način življenja države. »Poglavitna dolžnost naše armade je, braniti našo ideologijo socializma, naše ljudstvo in njegove pravice.«

Vojska mora dobro poznati socialistično ideologijo države, je rekel Nierere. Zato bodo razporedili vodilne partijske funkcionarje po armadnih enotah kot inštruktorje, medtem ko bodo oficirji »na terenu« urili partijske kadre v vojaških veščinah.

Armada je politična institucija, je rekel Nierere, in njen glavni cilj je razvijati socialistično družbeno ureditev. »Tanzanija ne more ustvariti socializma, če vojska temu nasprotuje.«

Na koncu je Nierere dejal, da Tanzanija ne namerava tekmovati z nekaterimi drugimi državami v krepitvi vojaške moči, ki bo sama sebi namen.

Hedi Nuira na obisku v Pekingu

Tunizijski premier bo gostitelje poučil o položaju v Sredozemlju

PEKING, 1. aprila (Tanjug) — Tunizijski premier Hedi Nuira je danes prispel v Peking na enotedenski obisk. Kakor pričakujejo, bo s kitajskimi voditelji izmenjal mnenja o najvažnejših mednarodnih problemih, posebej o položaju na Bližnjem vzhodu in v Sredozemlju. Za kitajske voditelje bo to v kratkem času že druga priložnost, da bodo iz prve roke zvedeli za mnenja o položaju na sredozemskem območju kot stičišču med Evropo, Bližnjim vzhodom in Afriko. Ravno pred nekaj dnevi je namreč odpotoval iz Pekinga maroški zunanji minister Laraki.

Junija lani bi moral Kitajsko obiskati predsednik Burgiba, vendar so obisk odložili. Mesec dni pozneje pa se je v Pekingu mudil zunanji minister Habib Šati. Med njegovim obiskom so podpisali sporazum o načinu uporabe kitajskega kredita za tunizijske vodnogospodarske projekte in ceste. Gre za okrog 40 milijonov dolarjev, ki jih je LR Kitajska marca 1972. leta dodelila Tuniziji kot brezobrestno posojilo na dvajset let in z začetkom odplačevnja čez deset let.

Premiera Nuiro so sprejeli z najvišjimi državniškimi častmi. Na letališču so ga pozdravili podpredsednik vlade Čang Čun Čiao in drugi kitajski voditelji. Nuira je obiskal Kitajsko na povabilo premiera Ču En Laja, ki je še vedno v bolnišnici, kjer se zdravi že deseti mesec. Pravijo pa, da je 77-letni kitajski premier že okreval in da bo v kratkem zapustil bolnišnico. Zadnje mesece je ugledne tuje obiskovalce redno sprejemal v bolnišnici.

Nadškof diktature

Med obtoženci - funkcionarji grške hunte - je tudi bivši atenski nadškof Jeronimus - Izrazi hvaležnosti za položaj

ATENE, 1. aprila — Na seznam voditeljev in visokih funkcionarjev hunte, proti katerim naj bi se v kratkem začela sodna obravnava, je prišel tudi bivši poglavar grške cerkve in atenski nadškof Jeronimus. To je le malokoga presenetilo. Jeronimus je osebni prijatelj bivšega diktatorja Papadopula in odkrit pristaš hunte, ki ni skoparil z blagoslavljanjem vojaške diktature.

V nedavni parlamentarni razpravi, ko so govorili o sedanjem nič kaj zadovoljivem stanju v cerkvi, so pogosto omenjali ime njenega bivšega poglavarja Jeronimusa. Ko je njegov varuh, diktator Papadopulos padel, tudi Jeronimus ni dolgo ostal. Medtem ko je bil na oblasti, si je na vse pretege prizadeval, da bi odstranil vplivne nasprotnike z visokih cerkvenih položajev in pripeljal nanje svoje ljudi. A tudi potem, ko je Jeronimusa zamenjal sedanji poglavar Serafim, se položaj ni dosti spremenil. Jeronimusovi pristaši, povečini škofje, so morali oditi, na njihovo mesto pa so prišli prijatelji nadškofa Serafima. Cerkveni poglavarji imajo ves čas posvetovanja in shode, toda položaj v cerkvi je slej ko prej nejasen. Trenja v cerkvi so zapustila globoko sled pri vernikih, je rekel poslanec unije centra (novih političnih sil) Papanucos. Cerkvenim oblastem je predvsem očital, da so bile med diktaturo odkrito na njeni strani.

Kar zadeva nadškofa Jeronimusa, je javna skrivnost, da se je izdatno oddolžil svojemu prijatelju Papadopulu za ugledni cerkveni položaj: za 24 ur je razveljavil cerkveni zakon, ki prepoveduje ločitev zakona, tako da se je diktator Papadopulos lahko oženil s svojo tajnico, tedanjo znano lepotico Despino. Ljubosumni Despinin mož, žandarmerijski narednik, pa je dobil za tolažbo višjo šaržo.

Spretni nadškof je potem, ko je ločil in oženil Papadopula, spet postavil razvezo zakona pod anatemo.

Še en poslanec v parlamentu, Dijamantidis, je naprtil Jeronimusu hude obtožbe zaradi njegove dejavnosti v prid hunti in zoper koristi cerkve. Pri tem pa ni ostal dolžan tudi številnim škofom, o katerih je rekel, da niso niti s prstom mignili, da bi obsodili zločine hunte. Nekateri škofje so celo varovali vernike pred preganjanjem diktature. Zdaj pa taisti škofje nastopajo kot prostovoljne priče obrambe in kot ščitniki voditeljev hunte in njihovih telesnih stražarjev.

DAVOR ĆULIĆ

Protest palestinskih žensk

JERUZALEM, 1. aprila (VAFA) — Matere, žene, sestre in hčere Palestincev, ki so zaprti v izraelskih jetnišnicah, so v sredo 26. marca organizirale protest. Sedele so na hodniku francoskega konzulata v Jeruzalemu. Protest je trajal dve uri. Ženske so francoskemu konzulu izročile pismeni protest zaradi mučenja ljudi iz okupirane Palestine. Poleg tega so zahtevale, naj francoski konzul njihov protest posreduje vsem tujim konzulom v Jeruzalemu in mednarodnim organizacijam.

Nafta v zameno za tehnologijo

Willy Brandt na obisku v Venezueli o možnostih gospodarskih stikov

CARACAS, 1. aprila (Interpres) — Bivši zahodnonemški kancler Willy Brandt je izjavil, da bo že v kratkem lahko Venezuela dobavljala Zahodni Nemčiji nafto v zameno za tehnologijo.

Willy Brandt, ki je na povabilo predsednika Carlosa Andresa Pereza obiskal Venezuelo, je tudi dejal, da bosta ZRN in Venezuela v kratkem sklenila sporazum o gospodarskem sodelovanju.

Willy Brandt se je predvčerajšnjim pogovarjal z venezuelskim predsednikom in voditelji vladajoče stranke »demokratske akcije«.

Brandt je tudi povedal, da se Zahodna Nemčija strinja s tem, naj bi na sestanku držav — proizvajalk in porabnic nafte kakor tudi držav v razvoju, ki bo v kratkem v Parizu, obravnavali širok krog vprašanj, ki zanimajo vse države. Brandt meni, da pariški sestanek ne bi smel biti omejen samo na energetska vprašanja.

Redar za Afriko?

Nathaniel Davies vodja oddelka za afriške zadeve v State Departmentu - »Briljanten diplomat« z izkušnjami iz Čila

ALŽIR, 1. aprila — Protest organizacije afriške enotnosti je bil zaman: Nathaniela Daviesa so imenovali za vodjo oddelka State Departmenta za afriške zadeve. Afričanom pa so sporočili, naj se ne vmešavajo v »suverene notranje ameriške zadeve«.

Ko so se afriške države odločile za takšno kolektivno »vmešavanje«, so prav gotovo imele tehtne vzroke za to. Kot kaže, zadostuje že en sam vzrok: gospod Davies je bil od leta 1971 do 1974 veleposlanik v Čilu. Prav tedaj pa so se pripravljali na odstranitev Allendejeve vlade.

Novica, da bo ta človek postal najpristojneši Američan za afriške zadeve, je na tej celini izzvala val protestov. Takoj se je začelo govoriti o »čileanizaciji« Afrike; celine, na kateri vplivne sfere niso »razmejene« in ki svojim štiridesetim državam nudi »idealno ozračje« za opravljanje donosnih poslov. Slišati je celo, da se je Washington začel »obračati« k Afriki.

Verjetno malokdo tako dobro pozna Daviesov življenjepis tako kot ga poznajo čilski rodoljubi. Njihov biro v Alžiru trdi, da je Davies organiziral »množične pokole v Gvatemali (kjer je živel pred odhodom v Čile) in da je v Čilu »osebno vodil vse niti zarote, ki je fašistični hunti omogočila prihod na oblast.«

Alžirski biro čilskega protifašističnega odpora nadrobno opisuje vlogo veleposlanika Daviesa v čilski drami in med drugim navaja: »Teden dni pred 11. septembrom 1973 je Davies nenadoma odpotoval v Washington. Vse podrobnosti so bile določene. Potem se je vrnil, da bi prižgal zeleno luč. Dva dni kasneje je prišlo do državnega udara.«

Čilski rodoljubi, ki navajajo številne podatke iz življenjska in poklicne poti Nathaniela Daviesa, trdijo, da gre za človeka, ki se je specializiral za intervencionistične akcije. Dodajajo tudi, da je bil Davies celo član sveta za nacionalno varnost — organa, ki je »odločal o operacijah CIA v svetu«. V drugem članku, ki ga objavlja alžirski »El Mudžahid«, pa čilski protifašistični odpor opozarja na to, da se »CIA s svojimi akcijami« seli na afriško celino. S tem v zvezi navajajo imenovanje Deana Hintona za ameriškega veleposlanika v republiki Zaire. O njem pravijo, da ima prav tako bogate izkušnje v zadevah z Latinsko Ameriko in da je tako kot Davies tudi on služboval v Gvatemali in Čilu.

Washington je afriški protest zavrnil s trditvijo, da je »nesprejemljive in dal vedeti, da je Davies »briljanten diplomat«, ki se ravna po smernicah ameriške zunanje politike. Zdi pa se, da so Afričani ob teh ameriških prepričevanjih še bolj nemirni.

ŠIME VUČKOVIĆ

Novi devizni tečaji

država	valuta	tečaj velja za	tečaj v dinarjih nakupni	srednji	prodajni
ZDA	dolar	1	16,9745	17,0000	17,0255
Avstrija	šiling	100	98,0550	98,2023	98,3496
Belgija	frank	100	46,9615	47,0320	47,1025
Danska	krona	100	298,9837	299,4328	299,8819
V. Britanija	funt	1	39,5920	39,6515	39,7110
Francija	frank	100	386,2344	386,8347	387,4349
Nizozemska	florin	100	684,3135	685,3405	686,3685
Italija	lira	100	2,5697	2,5736	2,5775
Kanada	dolar	1	16,8690	16,8943	16,9196
ZRN	marka	100	697,7825	698,8307	699,8789
Norveška	krona	100	332,4620	332,9614	333,4608
Švica	frank	100	653,3358	654,3173	655,2988
Švedska	krona	100	413,6868	414,3063	414,9258
Finska	marka	100	466,1328	466,8328	467,5330
Japonska	jen	100	5,6596	5,6681	5,6766
Španija	pezeta	100	29,3485	29,3926	29,4367
Kuvajt	kv dinar	1	58,3122	58,3998	58,4874
Irak	ir. dinar	1	58,3122	58,3998	58,4874

Navedeni tečaji začnejo veljati 2. aprila leta 1975. Uporabljajo se za nakup in prodajo v skladu z navodili Narodne banke Jugoslavije štev. 97/21—41 k štev. 269 z dne 23. aprila 1973.

Tečaji efektivnih valut

država	valuta	tečaj velja za	tečaj v dinarjih nakupni	srednji	prodajni
ZDA	dolar	1	16,91	17,0000	17,02
Avstrija	šiling	100	97,71	98,2023	98,34
Belgija	frank	100	46,80	47,0320	47,10
Danska	krona	100	297,93	299,4328	299,83
V. Britanija	funt	1	39,45	39,6515	39,71
Francija	frank	100	384,90	386,8347	387,41
Nizozemska	florin	100	681,91	685,3405	686,36
Italija	lira	100	2,56	2,5736	2,58
Kanada	dolar	1	16,81	16,8943	16,91
ZRN	marka	100	695,34	698,8307	699,37
Norveška	krona	100	331,30	332,9614	333,46
Švica	frank	100	651,04	654,3173	655,29
Švedska	krona	100	412,24	414,3063	414,92
Finska	marka	100	464,50	466,8328	467,53
Japonska	jen	100	5,64	5,6681	5,67
Španija	pezeta	100	29,24	29,3926	29,43
Kuvajt	kv dinar	1	58,11	58,3998	58,48
Irak	ir dinar	1	58,11	58,3998	58,48
Avstralija	av dolar	1	21,22	22,00	22,83
Grčija	drahma	100	46,80	47,32	52,00
Izrael	izr funt	1	2,00	2,10	2,20
N. Zelandija	n. z. dolar	1	17,50	19,16	21,63

Tečaji s te liste veljajo od 2. aprila 1975, pa vse do objave nove tečajne liste za efektivne valute.

Ti tečaji veljajo tako za odkup in prodajo čekov in kreditnih pisem, kakor tudi za obračunavanje mednarodnih poštnih nakaznic.

VIHARNI NAFTNI DOGODKI V LETIH 1890-1973 - VIHARNI NAFTNI DOGODKI V LETIH 1890-1973 - VIHARNI NAFTNI DOGODKI V LETIH 1890-1973 - VIHARNI NAFTNI

Leonard Mosley: Merjenje moči (7)

Trenja se pričnejo

Na pritožbe, da zaveznika nimata pravice, da drug drugemu pomagata pri pridobivanju skrbniških ozemelj na tak način in da je novoustanovljeno Društvo narodov poklicano, da določa skrbnike, je britanski zunanji minister odgovoril, da je to nesporazum.

Sile, ki so osvobodile ta ozemlja imajo pravico, da si jih razdelijo in v teh okoliščinah smo se pogovarjali in sprejeli skrbništvo nad Mezopotamijo in Palestino in pravtako je Francija po pogovorih dobila skrbniško pravico do Sirije.

Vlade ZDA niso povabili na pogajanja o razdelitvi ozemelj v San Remu, poleg tega pa je sploh niso obvestili, da so med srečanjem sprejeli odločitev, ki bo izredno pomembna za izkoriščanje nafte v Iraku. Francija se je strinjala, da Mosul preide iz njihove v britansko cono in je v San Remu dobila posebno nagrado. Na Gulbenkianov predlog so 25 odstotkov nemških delnic v družbi Turkish Petroleum, ki so jih Britanci med vojno zasegli, izročili Francozom.

Tako je Francija dobila četrtino udeležbe v iraški nafti in se je tako spremenila iz države, ki je nafto kupovala (večinoma v Združenih državah), v državo s lastnim virom energije. Francozi so bili s sporazumom tako zadovoljni, da so rade volje privolili, da bodo zgradili naftovod čez Sirijo do Sredozemskega morja, poleg tega pa so se odpovedali carinskim in pristaniškim pristojbinam pri prevozu mosulske nafte na trg.

Protesti v ZDA

Ko so novice o sporazumu prodrle v ameriško javnost, so bile ameriške naftne družbe močno razočarane, v časopisju pa se je vzdignil val protestov proti, kot je zapisal neki časnik, »temu zahrbtnemu udaru«. Družba Standard Oil iz New Jerseya je poročala, da so njeno raziskovalno ekipo, ki je na podlagi prejšnjega dogovora raziskovala ozemlja v Palestini, britanske oblasti prisilile k odhodu ter da so drugim ekipam odklonili dovoljenje za pot v Irak.

Britanski vladi so sporočili, da eden od članov skrbništva nad arabskimi ozemlji zagotavlja, da »ne bodo podelili koncesij, s katerimi bi prišlo do nacionalnega monopola« in da vlada Združenih držav v nobenem primeru ni priznala predvojnega dovoljenja, ki ga je dobila družba Turkish Petroleum.

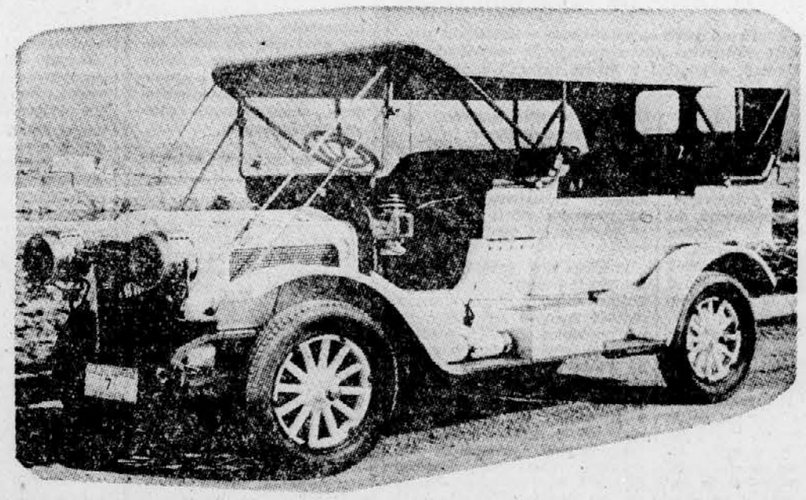
To je bil čas, ko se je v ZDA pojavila nekakšna panika zaradi naftnih zalog. Avtomobil je prerastel otroško dobo in vsa Amerika si je želela kupiti avto (tedaj je bilo na cestah v ZDA že več kot deset milijonov osebnih in tovornih avtomobilov), zaradi česar so se cene surove nafte in bencina strmo dvigale. Strokovnjaki so ugotavljali, da se bodo ameriška naftna polja kmalu izpraznila in če ne bodo vpeljali varčevanja z nafto, se bo dežela morala opreti na nakup tuje nafte.

Položaj so poslabšali domišljavi članki britanskih strokovnjakov, ki so v ameriških revijah priobčali napovedi, da bo Britanija zamenjala ZDA na položaju vodilne naftne sile, britanska družba Shell Oil pa se je že vgnezdila na ameriških avtomobilskih cestah. »Britanija bo kmalu lahko z Ameriko storila tisto, kar je Standard Oil nekoč delal s celim svetom,« je zapisal eden vihravih komentatorjev v londonskem Daily Newsu.

Izmenjava pisem

V takšnem ozračju zaskrbljenosti in užaljenosti so bili vlada, naftne družbe in javnost enotni in odločeni, da Amerike ne bodo z goljufijo odvrnili od sodelovanja v pričakovani naftni mrzlici na Bližnjem vzhodu. V trpkih pismih, ki so švigala med državnim sekretarjem Robertom Lansingom in britanskim zunanjim ministrom lordom Curzonom, je Amerika vztrajala na svojem deležu sadov zmage, medtem ko je Britanija to načelo sicer sprejela, vendar je ugotovila, da pri tem niso vštete pravice, ki jih je dobila pred vojno.

Kakšne pravice? V Washingtonu so trdili, da se Britanci ne morejo zanašati na koncesije družbe Turkish Petroleum, ker te koncesije niso veljavne, ali pa so še manj veljavne od tistih, ki jih je od Turkov dobil kontraadmiral Colby Chester, pravtako pred vojno.

VOZILO NOVE DOBE — V letih po prvi svetovni vojni je avtomobil že prerasel otroško dobo; nova vozila so bila čedalje številnejša, zaradi česar se je, predvsem v ZDA, pojavilo vprašanje, ali imajo dovolj naftnih zalog. Na sliki: izletniški avtomobil znamke »White«.

Tako se je zgodilo, da je nepotopljivi admiral Colby Chester prav v tem času izkopal svojo koncesijo z dna predala in odjadral z njo nazaj v Turčijo. Želel je zmesti in zamešati vprašanje naftne koncesije v Mosulu in nekaj časa se je zdelo, da stoji za njim ameriška vlada, ki ga bo v celoti podprla.

Chester je še enkrat pregovoril turški parlament, da mu je dal dovoljenje za črpanje nafte in mineralov, ter pravico do pasu ozemlja za železnico in naftovod iz Anatolije v Mosul. Nato je neumorno skušal prepričati protibritansko in protifrancosko usmerjene poslance, naj ga podprejo. Zaveznika je našel v nekem drugem mornariškem častniku, ki je bil enako trmast kot Chester, poleg tega pa je bil še bolj sovražen do svojih britanskih in francoskih zaveznikov.

Še en admiral

To je bil admiral Mark L. Bristol, poveljnik ladjevja ameriške mornarice, ki je križarilo v vzhodnem Sredozemlju. Kmalu je postal ameriški visoki komisar v Turčiji. Njegovi britanski in francoski kolegi so se dobro zavedali, da ima Bristol raje bivše turške sovražnike od svojih zaveznikov med vojno in so vedno trepetali, ko se je Bristol med skupnimi konferencami priglasil k besedi. Znano je bilo, da prestreza in dešifrira njihove telegrame za London in Pariz in je na konferencah rad citiral njihova stališča. Bil je prepričan, da bi ZDA morale imeti skrbniške pravice za celo Turčijo, vključno z nekdanjimi turškimi kolonijami; vse pravice za izkoriščanje nafte in mineralov pa bi morali dati Colbyju Chesterju.

Delo delegatov usmerja interes in vpliv delavca

Delegatski sistem je postal sestavni del samoupravne socialistične zavesti, poudarjajo stališča, ki jih je sprejela RK SZDL Slovenije na zadnji seji

Delegatski sistem je kot revolucionarna pridobitev samoupravne socialistične demokracije dobil še zlasti v obdobju svojega praktičnega uveljavljanja po sprejetju ustave polno veljavo ter postal sestavni del samoupravne socialistične zavesti in praktičnega družbenopolitičnega ravnanja delovnih ljudi in občanov v naši družbi. Na podlagi teh in drugih ugotovitev na seji republiške konference SZDL Slovenije, na kateri so razpravljali o uresničevanju delegatskih razmerij in delegatskega sistema, so sprejeli stališča, ki so napotilo in spodbuda za nadaljnje uveljavljanje delegatskega sistema na podlagi organizirane in usklajene družbenopolitične aktivnosti.

Za zagotovitev večje povezanosti in s tem tudi učinkovitosti celotnega delegatskega sistema kot sredstva za usklajevanje in uresničevanje sedanjih in dolgoročnih interesov delavskega razreda in vseh delovnih ljudi, je v stališčih med drugim poudarjeno: raven razvitosti notranje samoupravne demokracije v TOZD in krajevni skupnosti, zlasti pa dejanski vpliv delavcev na urejanje odnosov in razpolaganje z rezultati dela, je pogoj za spreminjanje temeljnih družbenih in ekonomskih odnosov v celotni družbeni reprodukciji in tudi v občini, republiki ter federaciji.

Zato je poglavitna družbenopolitična naloga zagotavljanje hitrejšega procesa samoupravnega preoblikovanja odnosov v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih, da se odločno postavijo po robu težnjam, da bi oblikovali stališča in sprejemali odločitve v skupščinah mimo zborov delovnih ljudi in da bi se odgovornost zanje zožila zgolj na delegacije.

V samoupravnih aktih temeljnih samoupravnin organizacij in skupnosti je na podlagi že sprejetih družbenopolitičnih izhodišč treba zagotoviti, da bodo delovni ljudje na svojih zborih mogli in morali sprejemati stališča ter oblikovati smernice za delo delegacij o vseh tistih vprašanjih, ki se nanašajo na uresničevanje njihovih neodtujljivih pravic. V teh aktih je treba tudi določiti, kdaj morata pri oblikovanju stališč sodelovati obe delegaciji — za skupščine družbenopolitičnih skupnosti in skupščine samoupravnih interesnih skupnosti — oziroma se povezovati z delavskim svetom in drugimi samoupravnimi organi ter družbenopolitičnimi organizacijami, in kdaj lahko delegacija, na podlagi smernic in pooblastil, sama oblikuje stališča.

Delegacije — dejavnik odločanja vseh ljudi

Delegacije v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih morajo postati ključni dejavnik v neposrednem in skupnem odločanju na vseh ravneh. Zato konferenca zavezuje vse družbenopolitične organizacije v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih, da se odločno postavijo po robu težnjam, da bi oblikovali stališča in sprejemali odločitve v skupščinah mimo zborov delovnih ljudi in da bi se odgovornost zanje zožila zgolj na delegacije.

V samoupravnih aktih temeljnih samoupravnin organizacij in skupnosti je na podlagi že sprejetih družbenopolitičnih izhodišč treba zagotoviti, da bodo delovni ljudje na svojih zborih mogli in morali sprejemati stališča ter oblikovati smernice za delo delegacij o vseh tistih vprašanjih, ki se nanašajo na uresničevanje njihovih neodtujljivih pravic. V teh aktih je treba tudi določiti, kdaj morata pri oblikovanju stališč sodelovati obe delegaciji — za skupščine družbenopolitičnih skupnosti in skupščine samoupravnih interesnih skupnosti — oziroma se povezovati z delavskim svetom in drugimi samoupravnimi organi ter družbenopolitičnimi organizacijami, in kdaj lahko delegacija, na podlagi smernic in pooblastil, sama oblikuje stališča.

Ker je dosedanja praksa potrdila, da je vsebina in kvaliteta delegatskega sistema najbolj odvisna od pravilne izbire člana delegacije oziroma delegata ter od njegove pripravljenosti in možnosti, da se nenehno družbenopolitično usposablja, jim je treba zagotoviti take pogoje, da bodo svojo delegatsko funkcijo nemoteno opravljali. Razviti je torej treba poseben sistem organiziranega usposabljanja.

Konference delegacij kot oblika medsebojnega povezovanja in usklajevanja interesov delovnih ljudi se nikakor ne smejo spremeniti v nekakšnega, od občanov in delovnih ljudi ločenega odbornika, zato pa mora usklajevanje različnih interesov in stališč v konferencah delegacij potekati samoupravno in brez preglasovanja.

Pri skupinah delegatov, ki so le način povezave delegatske baze z republiško skupščino in nimajo nikakršnih samostojnih pristojnosti, a je največja nevarnost odtujitve odločanja delovnih ljudi. To je treba preprečiti in v skupinah delegatov zagotoviti vpliv delegatske baze ter vzpostaviti delegatsko razmerje z občinsko skupščino kot njihovo konferenco delegacij, kateri — poleg delegacij temeljnih samoupravnih skupnosti — tudi odgovarjajo za svoje delo.

Delegatom razumljiva in nepreobsežna gradiva

Ker postaja medsebojno obveščanje z novo ustavno ureditvijo sestavni del samoupravnih odnosov v združenem delu in političnega sistema kot celote, je nujno sedanji nepopolni in razdrobljeni sistem informiranja izpopolniti ter vsebinsko uskladiti, da bo učinkovit in dostopen vsem delovnim ljudem in občanom ter delegacijam in delegatom. V celoti in neposredno morajo biti informirani o vseh tistih zadevah, ki živo in neposredno posegajo v njihov družbenoekonomski položaj ter druge življenjske in delovne interese. To jim bo omogočalo pravilno opredeljevanje do problemov in možnih rešitev.

Gradiva, ki so podlaga za oblikovanje rešitev v skupščinah, morajo biti razumljiva, racionalna po obsegu in dostavljena pravočasno. V večji meri morajo vsebovati pobude, sprožene v temeljnih samoupravnih skupnostih in njihovih delegacijah.

Za obojestranski in sproten pretok informacij ter uveljavitev pobud delovnih ljudi je velikega pomena osebni, vsakodnevni delovni stik med delavci in delegati v vsaki TOZD in krajevni skupnosti. Pri dajanju pobud za oblikovanje programov in vsebine dela skupščin in njihovih zborov morajo priti bolj do izraza sedanji in tudi dolgoročni interesi ter potrebe delovnih ljudi in občanov. Skupščine naj bodo resnično mesto sporazumevanja in dogovarjanja delegatov o aktualnih družbenih vprašanjih.

Statuti občin ter poslovniki občin oziroma zborov morajo opredeliti razmerja delegacij in delegatov tako, da bo v polni meri uveljavljena njihova ustavna funkcija. Z natančnejšo opredelitvijo medsebojnih razmerij zborov pa mora priti do izraza specifičnost njihovega področja, vloga odborov in komisij ter razmerja zborov do skupščin samoupravnih interesnih skupnosti, ki soodločajo s skupščinami družbenopolitičnih skupnosti.

Delegatski sistem povezan od baze do federacije

Še posebej temeljito je treba opredeliti tudi pristojnosti in naloge posameznih skupščinskih zborov oziroma skupščin v razmerju do delegacije v zboru republik in pokrajin ter v zveznem zboru skupščine SFRJ. Republiška konferenca SZDL v zvezi s tem poudarja, da je pri oblikovanju stališč za delegacijo in delegata v skupščini SFRJ treba dosledno upoštevati in izhajati iz zamisli o povezanosti delegatskega in skupščinskega sistema, od neposredne samoupravne osnove v temeljnih samoupravnih skupnostih preko njihovih konferenc delegacij, hkrati pa zagotoviti, da se v polni meri realizira odgovornost republike pri oblikovanju sprejete politike in odločitvah v skupščini SFRJ.

Poslovnik republiške skupščine mora zato konkretno urediti razmerja skupščine do delegacije v zboru republik in pokrajin in tudi poslovniki občinskih skupščin ter republiške skupščine kot konference delegacij morajo določiti razmerja do delegatov v zveznem zboru skupščine SFRJ in s tem konkretizirati svojo obveznost, da razpravljajo o vprašanjih, ki so predmet obravnave in odločanja v zveznem zboru. To je namreč pogoj, da pri odločanju v skupščini SFRJ pridejo po vsestranski razpravi v temeljnih samoupravnih skupnostih do izraza uskljajeni interesi delovnih ljudi v naši republiki in da bodo na tej podlagi lahko delegati v zveznem zboru odgovorno uresničili svojo delegatsko funkcijo.

Tudi vsebina in način dela izvršnih svetov, upravnih organov ter strokovnih služb in njihov odnos do skupščinskih zborov je treba hitreje prilagoditi vsebini delegatskega sistema. Gre za kvalitetno pripravo gradiv za razpravljanje in odločanje v skupščinah ter za zagotavljanje strokovne pomoči in nekaterih drugih pogojev za delo delegacij, konferenc delegacij ter skupin delegatov.

V zvezi z vsebinsko usmeritvijo dela delegacij za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti je treba med drugim upoštevati, da bo oblikovanje in usklajevanje stališč ter sporazumevanje o skupnih zadevah zahtevalo veliko političnih priprav in demokratične razprave. Vse to ob demokratičnem soočanju dejanskih interesov, kar naj utre pot k sporazumevanju in širšemu razumevanju, obravnavanju ter urejanju dejavnosti, ki jih te skupnosti zajemajo. Samo tako bo možno doseči, da bodo te dejavnosti, kot del združenega dela, načrtovale in zagotavljale svoj razvoj.

Konkretne naloge družbenopolitičnih organizacij

Da bi družbenopolitični zbori lahko učinkovito opravljali povezovalno in družbenopolitično usmerjevalno vlogo, ki jo imajo v skupščinskem sistemu, je treba ob aktivnosti vseh družbenopolitičnih organizacij usklajevati in poenotiti stališča v SZDL kot enotni fronti organiziranih socialističnih sil. Delegati tega zbora morajo biti tvorno vključeni v vse faze oblikovanja stališč, kar pomeni, da skladno z določili statuta SZDL, z enakimi pravicami in dolžnostmi kot člani konference sodelujejo na njenih sejah in da jih je treba vključiti v delo drugih organov in delovnih teles SZDL.

Med konkretnimi nalogami družbenopolitičnih organizacij pri graditvi in nadaljnjem razvijanju delegatskega sistema in delegatskih odnosov je konferenca naložila koordinacijskim komisijam za spremljanje uresničevanja ustave, da v občinah usklajujejo, usmerjajo in po potrebi pomagajo pri pripravi ocene delovanja delegatskega sistema, pospeševanju njegovega razvoja ter odpravljanju posameznih slabosti in pomanjkljivosti.

Vsa temeljna vprašanja, ki opredeljujejo družbeni položaj in aktivnost delovnih ljudi ter občanov, je treba na vseh nivojih vključiti tudi v programe dela družbenopolitičnih organizacij.

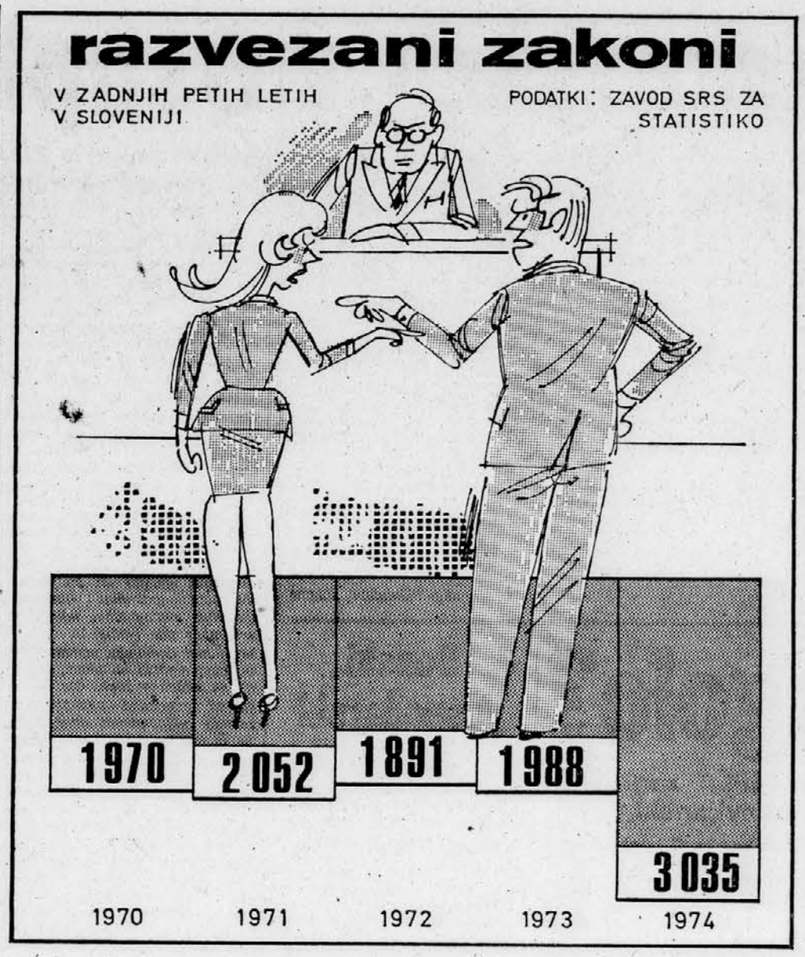
Za uspešno delovanje in zato, da bodo usposobljene za svojo ustavno vlogo v delegatskem sistemu, je treba pospešiti proces preoblikovanja družbenopolitičnih organizacij, zlasti SZDL in sindikatov.

Krajevne organizacije SZDL morajo spremljati in občasno ocenjevati ter predlagati rešitve za probleme, ki bodo izstopali v razvoju in delovanju delegatskega sistema. Skupaj s sindikati in drugimi družbenopolitičnimi organizacijami naj bi dajale pobude za občasno sestajanje in obravnavanje ter sodelovanje pri pripravah nekaterih najpomembnejših vprašanj in dokumentov, kot na primer družbenega plana občine, programov krajevnih skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti.

Nadalje bodo krajevne organizacije SZDL zagotovile, da bodo delegacije vključene v vse pomembnejše razprave osnovnih organizacij družbenopolitičnih organizacij v temeljnih samoupravnih organizacijah in skupnostih. Zavzemale se bodo za takšno vsebinsko zasnovo in usmeritev sredstev javnega obveščanja v temeljnih samoupravnih skupnostih, ki bo zagotavljala delovnim ljudem take informacije, kot jih potrebujejo za uresničevanje svoje samoupravne in delegatske funkcije.

Pri uresničevanju naštetih nalog morajo družbenopolitične organizacije, še zlasti SZDL, zagotoviti tudi delegatsko sestavo in delegatsko metodo delovanja svojih izvoljenih organov. Notranje pa se morajo tako organizirati, da bodo čimprej usposobljene za učinkovito uveljavljanje svoje z ustavo določene družbenopolitične vloge pri uresničevanju delegatskega sistema in delegatskih razmerij, kot mehanizma za izražanje, usklajevanje in uresničevanje interesov delavcev ter vseh delovnih ljudi, združenih v temeljnih samoupravnih skupnostih in organizacijah.

Konferenca tudi poudarja, da morajo vsi republiški dejavniki spremljati in ustvarjalno analizirati izkušnje pri uresničevanju delegatskega sistema v drugih republikah in pokrajinah. Pri tem naj ima ustrezno pobudo tudi vodstvo zvezne konference SZDL Jugoslavije.

Živa marksistična misel

Po zaslugi študijskega centra mestnega komiteja ZK Sarajeva je marksistično izobraževanje zdaj že sodi v vsakdanje delo tamkajšnjih komunistov

OD NAŠEGA SARAJEVSKEGA DOPISNIKA

Sarajevskim komunistom danes ni več treba dokazovati pomena ideološkopolitičnega izobraževanja v zvezi komunistov in družbi nasploh. Lahko celo rečemo, da imajo na tem področju že določeno tradicijo in izkušnje. V osrčju tega izobraževalnega sistema pa je študijski center mestnega komiteja ZK Sarajeva, nekakšno mestno marksistično središče. Marksistično izobraževanje je največ po zaslugi tega centra že tako globoko pognalo korenine, da je postalo del komunistovega vsakdana, v Sarajevu pa že razmišljajo o nečem novem v naši družbeni praksi — o ustanovitvi samoupravne interesne skupnosti za marksistično izobraževanje.

Študijski center MK ZK Sarajeva za vsako leto pripravi spored idejnopolitičnega izobraževanja sarajevskih komunistov. Program obsega obvezno najmanjše število tem, ki jih morajo v osnovnih organizacijah ZK obdelati (letos 7), pa tudi dopolnilne teme, po katerih so vse osnovne organizacije dolžne izdelati svoj dopolnilni spored idejnopolitičnega izobraževanja. To pomeni, da bodo letos v 700 osnovnih organizacijah ZK v Sarajevu poslušali več kot 5.000 predavanj. To je zahtevna naloga in da bi jo zmogli, so pri Študijskem centru organizirali aktiv predavateljev. V tem aktivu se je zbralo okoli 300 aktivistov, priznanih strokovnih in družbenopolitičnih delavcev BiH, ki bodo letos že četrto leto zapored ponesli marksistično misel med sarajevske komuniste.

V začetku — z načrtnim idejnopolitičnim izobraževanjem so začeli med sarajevskimi komunisti leta 1971 — je bilo treba razbijati nerazumevanje, zdaj pa vlada v večini partijskih organizacij živo zanimanje za predavanja in marsikateregа predavatelja zaprosijo, naj ponovi temo, da bi jo bolje obvladali. Sprva so bile tudi težave med predavatelji in poslušalci, kajti ni lahko na primer univerzitetnemu profesorju razlagati marksistično misel in prakso tako poljubno, a še vedno kvalitetno, da jo bo dojel tudi delavec z nižjo stopnjo izobrazbe. Zato so profesorji zapustili kateder in prišli med delavce: zdaj tečejo predavanja v obliki neposrednih pogovorov v okviru določene teme. Predavatelji so nemalokrat presenečeni, kako mnogi delavci poznajo našo samoupravno prakso in kakšna življenjska vprašanja jim zastavljajo.

Seveda ne gre povsod tako lepo. Nekatere osnovne organizacije ZK se izogibajo idejnopolitičnemu izobraževanju, predvsem tiste, katerih delovanje je zadnja leta zaspalo, pa so se zaprle vase.

Takšnih organizacij, ki lani niso imele ne predavanj ne kakršnekoli druge idejnopolitične izobraževalne dejavnosti, je malo več kot desetina. Na nasprotnem bregu pa so delovne organizacije, ki so priredile predavanja iz obveznega sporeda idejnopolitičnega izobraževanja ne le za komuniste, temveč za celoten kolektiv, zavedajoč se, da ni dobrega samoupravljalca brez trdne idejnopolitične izobrazbe.

Druga, še posebej zanimiva oblika idejnopolitičnega izobraževanja v Sarajevu je »Šola zveze komunistov« pri študijskem centru MK ZK Sarajeva, ki deluje v dveh razredih. V enem traja šolanje 15 dni vsako dopoldne, in ta čas so obiskovalci te šole oproščeni dela na delovnem mestu. V teh 15 dneh obdelajo 27 tem, zanje pa dobijo brezplačen učbenik, pogosto pa še drugo literaturo o marksizmu. Za tiste, ki ne morejo iz proizvodnega procesa dopoldne, je takšna šola zvečer, traja pa 2 meseca, vsak dan po 3 ure.

Tu ne gre za kadrovsko šolanje, pač pa zato, da se čim več članov zveze komunistov obogati z idejnopolitičnim znanjem. Da je to potrebno, dokazuje podatek iz ankete: več kot polovica komunistov v Sarajevu ni vedela, da sta program in statut ZK temeljni listini zveze komunistov, iz katere izvira dolžnost vsakega komunista, da se stalno idejnopolitično izobražuje. Ta šola zajema letno okoli tisoč sarajevskih komunistov, praksa kaže, da so prav komunisti, ki so obiskovali to šolo, pozneje med najaktivnejšimi v svoji osnovni organizaciji, marsikateri pa se potem odloči za nadaljnje izobraževanje — celo na visoki politični šoli.

Šola zveze komunistov je opozorila v svoji praksi tudi na veliko nevarnost, ko delovne organizacije ločujejo neposrednega proizvajalca od drugih delovnih struktur. Sprva so delavci izza stroja zelo težko prišli v to šolo, češ da jih ne morejo pogrešati, pač pa so šolo poplavili administrativci.

Toda tudi v idejnopolitičnem izobraževanju so sarajevski komunisti poudarili razrednost in so se taščnemu ločevanju na komuniste-delavce iz neposredne proizvodnje in na komuniste-ostale odločno uprli. Dosegli so, da je zdaj več kot pol obiskovalcev šole ZK iz neposredne proizvodnje.

Študijski center ni ostal samo pri teh oblikah idejnopolitičnega izobraževanja, pač pa prireja različne seminarje za komuniste in sploh za vse delovne ljudi in občane. V Sarajevu na primer vsako leto sprejmejo v ZK 700 do 1000 novih članov. Zdaj ne more nihče več med komuniste, dokler ne obiskuje seminarja za mlade komuniste, poseben spored predavanj, ki kandidate za ZK seznanijo s temeljnim programom ZKJ. Ali pa — skozi šolo za delegate gre v Sarajevu vsako leto vseh 18.000 sarajevskih delavcev, ki oboroženi z idejnopolitičnim znanjem, potem laže in odgovorneje odločajo. Še posebej uspel seminar je vsako leto za vseh 3.500 prosvetnih delavcev v Sarajevu.

Omenimo le še založniško dejavnost Študijskega centra pri MK ZK Sarajevo, ki je v štirih letih svojega obstoja (v tem centru delajo le 4 strokovnjaki, vodi pa ga dr. Atif Purivatra, priznan marksist) izdal že 23 knjig iz naše idejnopolitične teorije in prakse. Avtorji se večinoma lotevajo takšnih tem, o katerih še ni knjig in obsežnejših razprav, na primer delegatskega sistema, aktivov komunistov-neposrednih proizvajalcev in podobno. Tudi te knjige, ki so jih v zadnjih dveh letih razdelili brezplačno sarajevskim komunistom že okoli 60.000, so dragoceni pripomočki v neprestanem komunistovem idejnopolitičnem izobraževanju.

BOGDAN NOVAK

Le zakon ni dovolj

Na Hrvaškem še vedno ni jasno, od kdaj naj bi ugotavljali poreklo imovine - Kdo dobi premoženje, ki je odvzeto?

OD NAŠEGA ZAGREBSKEGA DOPISNIKA

Zakon o ugotavljanju porekla imovine ter o odvzemu imovine, pridobljene na nezakonit način, moramo sprejeti, čeprav je jasno, da že samo s tem še ne bomo mogli rešiti tudi vseh problemov — so menili na zadnjih sejah pristojnih odborov hrvaškega Sabora. Njegovi trije zbori bodo sicer že v kratkem odločali o tem zakonskem predlogu, ki ga na Hrvaškem pripravljajo leto dni.

V republiki opozarjajo, da bodo morali sprejeti tudi ustrezne spremljajoče ukrepe ter ustvariti politično ozračje za izvajanje novega zakona, kar naj bo skrb družbenopolitičnih organizacij. Gre torej za to, da žele na Hrvaškem učinkovito preprečiti prakso, ko so posamezniki na različne načine prihajali brez dela do imovine. Zdaj v zvezi s tem poudarjajo, da ne gre le za samo pravno-zakonsko pojasnjevanje ustavnih določil, temveč da je to tudi politično vprašanje.

Značilno je, da kljub dosedanjim številnim razpravam še vedno ni jasno, od kdaj naj bi ugotavljali poreklo imovine. Zakonski predlog sicer predvideva, da naj bi to veljalo za zadnje desetletje, vendar pa so se v saborskih odborih zavzemali za še pet let daljše obdobje. V družbenopolitičnem zboru občine Trnje, eni izmed desetih zagrebških občin, pa so celo menili, da bi morali poreklo materialnih dobrin ugotavljati od začetka rabe nove ustave, torej od 1946. leta!

Znano je že, da bodo poreklo imovine ugotavljale občinske komisije ter posebna republiška komisija, ki jo bo ustanovil sabor. Presojali bodo tisto imovino, ki ni pridobljena z osebnim delom, dediščino, darovanjem ali na kakšen drug zakonit način. V republiki so v skladu z zdajšnjimi pravnimi predpisi najprej stopili na prste tistim, ki niso pravilno poravnali davčnih obveznosti, saj je tudi to eden številnih načinov nezakonitega pridobivanja imovine. Tako so samo v zadnjih dveh letih začeli (in v glavnem tudi sklenili) postopek zoper 900 občanov, ki niso poravnali svojih davčnih obveznosti oziroma, ki so lažno prikazali podatke o svojih dohodkih. Skupna vrednost utajenih davkov je 35 milijonov din. kar pa je pravzaprav le kapljа v morje resničnih utaj davka, nepravilnosti v poslovanju, rabe tuje delovne sile in drugega.

Sporno je zdaj tudi, komu mora pripasti imovina, ki je odvzeta. Na Hrvaškem menijo, da naj premičnine dobi občina, v kateri živi njihov lastnik, medtem ko naj bi nepremičnine, poslopja in zemljišča dobile tiste občine, kjer te stvari so.

MARJAN KUNEJ

Nove naloge SDK

»Če se bo kakšna delovna organizacija znašla v težavah, se ne bomo bali iti na zbor delovnih ljudi in delavcem razložiti, za kaj pravzaprav gre. Ob ugotavljanju nepravilnosti želimo obvestiti čim širši krog ljudi. Ko je bil v Metalni in rudniku Mežica težaven položaj, smo sodelovali na sejah delavskih svetov in vse podrobno pojasnili,« je povedal direktor mariborske podružnice službe družbenega knjigovodstva Stane Zajko, ko smo se z njim pogovarjali o vključevanju te službe v izvajanje nalog, sprejetih na sejah predsedstev CK ZK, in v uresničevanju ustave.

Služba družbenega knjigovodstva se je vključila v izvajanje teh nalog po delovnem programu za letos, ki je bil sprejet na zvezni ravni. Zvezni program je bil prilagojen tudi za republiko in za posamezna območja, med temi je tudi Maribor. Po teh programih prilagaja SDK vsebino in obliko svojega dela nalogam, ki temeljijo predvsem na obveščanju čim širšega kroga delovnih ljudi. Tako se bo nova oblika objektivnega obveščanja kazala pri dajanju podatkov o plačilni možnosti na zahtevo uporabnikov družbenih sredstev, pri razpolaganju s podatki o poslovnem uspehu zaradi medsebojne primerjave organizacij združenega dela, pri obveščanju delavcev v organizacijah združenega dela o njihovem finančno materialnem poslovanju, v neposrednih razpravah in skupnih posvetovanjih s samoupravnimi organi in strokovnimi službami v OZD v zvezi z uresničevanjem predpisov itd.

Stane Zajko je podčrtal predvsem tri delovna področja službe družbenega knjigovodstva, ki se nanašajo na nadzor, na sodelovanje s samoupravnim delavskim nadzorom in na informiranje. Po vsakem pregledu poslovanja povabi inšpektor SDK predstavnike družbenopolitičnih organizacij in organov upravljanja. Pove jim, kakšne nepravilnosti je ugotovil, pogovorijo pa se tudi o zadevah, ki sicer niso zakonite, vendar vplivajo na slabo poslovanje. Če omenjeni predstavniki sporočijo te ugotovitve naprej, potem je z njimi seznanjen precej širši krog ljudi.

Takoj ko pride inšpektor v kakšno delovno organizacijo, se poveže s predstavniki samoupravnega delavskega nadzora; le-ti imajo tako možnost povedati, kaj je po njihovem narobe. Po pregledu imajo zopet sestanek z inšpektorjem in dobijo tudi izvod njegovega zapisnika. SDK je že organizirala dva sestanka z vodji odborov samoupravnih delavskih nadzorov in jih podrobno seznanila, kaj naj nadzorujejo na primer pri sklepnem računu. Pošlje jim tudi razne pripomočke in napotke za opravljanje nadzora, ki ga lahko v mnogih primerih boljše opravijo kot SDK. Ti pripomočki niso nikakršni predpisi, kaj naj sami delajo, temveč z njimi SDK daje napotila in pojasnjuje metode, od kod lahko dobijo podatke itd. V aprilu in maju bodo imeli z njimi zopet sestanek, kjer se bodo pogovorili o blagajniškem nadzoru.

»Članom delavskega nadzora vedno pravim, naj ne prihajajo v spore, ker morajo biti interesi skupni. Delujejo naj preventivno, ker lahko na tem področju ogromno naredijo. Če bodo nadzori dobro delali, bo brž čas manj nepravilnosti, ker že samo dejstvo, da je nadzor, mnogo boljše vpliva na delo. Na SDK ugotavljamo, da so v delovnih organizacijah tehnični nadzori, medtem ko notranjih revizij skorajda ni. Opažamo, da so na delovnem področju delavskih nadzorov redki uspehi, ker ti nadzori še niso zaživeli. Nekaj krivde je tudi zavoljo tega, ker jim vodilno osebje dela težave, skratka, bojijo se raznih sankcij.«

Služba družbenega knjigovodstva se je prej v glavnem omejila na pregledovanje fiskalnih funkcij, sedaj pa se je začela prilagajati širšim oblikam, kot je uspešnost poslovanja, razvojne službe, povezovanje itd. Novo področje je vsekakor ugotavljanje poslovnih odnosov med temeljnimi organizacijami združenega dela, kako je organizirano knjigovodstvo, ki ugotavlja dohodek po TOZD. Z nadzorom bodo opozarjali in usmerjali na tiste zadeve, ki vplivajo na finančni rezultat ali na pametno gospodarjenje. V to smer bodo vzgajali tudi inšpektorje, da bi imeli širši pogled pri svojem delu.

Doslej so bili v glavnem usmerjeni na informiranje družbenopolitičnih skupnosti; tem so pošiljali najraličnejše statistične podatke. Ustava pa terja od njih, da s podatki seznanjajo temeljne organizacije združenega dela in delavce. Tega seveda ne morejo spremeniti kar čez noč, vendar se tej novi dejavnosti postopoma prilagajajo. Delovne organizacije zelo slabo izkoriščajo možnost, ko bi lahko pred sodelovanjem s partnerjem zvedeli za njegovo finančno poslovanje in še za mnoge druge podatke, s čimer bi bili čisti računi že pred sklenitvijo sodelovanja. Takšno informiranje je še zelo slabo vpeljano, SDK pa zanj tudi ne dela posebne reklame.

Letos bodo prvič sestavili čimveč posameznih analiz sklepnih računov, zakaj tovrstne analize po panogah nikomur ne koristijo, ker vržejo v isti koš podatke, ki nimajo nič skupnega. Vsaki delovni organizaciji — letos za začetek samo industrijskim — bodo poslali kratko oceno sklepnega računa, pa tudi analitika in inšpektorja, ki bosta preverila podatke. Za slab finančni položaj se namreč delovne organizacije izgovarjajo na dvig cen surovin in končnih izdelkov, skratka, upehe in neuspehe prikazujejo s svojega vidika. To prakso želijo z oceno in s pregledom podatkov prekiniti.

Pri službi družbenega knjigovodstva v Mariboru ugotavljajo, da je lažje nadzorovati zakonitost kot pa odnose med TOZD, uspešnost poslovanja itd. Takšno delo je zanje mnogo težje tudi zavoljo tega, ker se inšpektorji zaradi utečenosti dela, ki so ga bili prej navajeni, težje vključujejo v novo delovno področje.

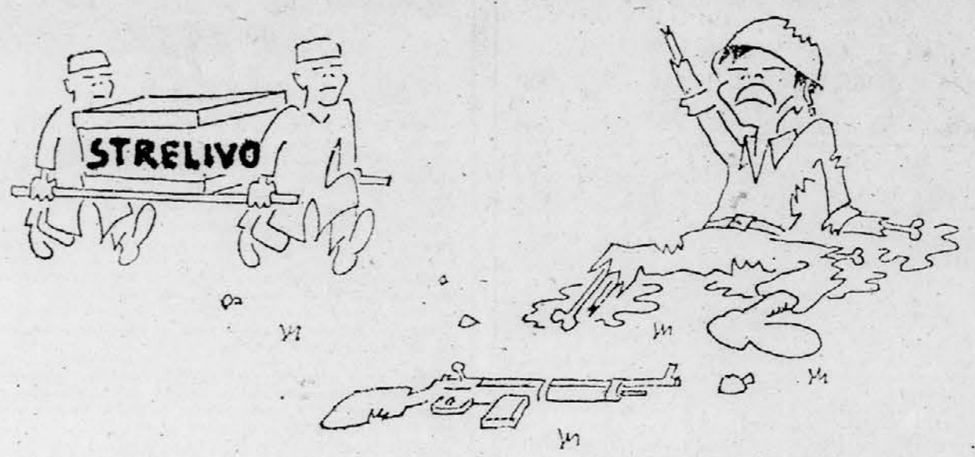
BORKO DE CORTI

Promet v Skopju hitro narašča

V zadnjih petih letih se je število motornih vozil v Skopju povečalo za več kot polovico. Danes je na skopskih ulicah okrog 60.000 vozil. Med vsemi vozili najhitreje narašča število osebnih avtomobilov: leta 1970 so jih imeli 21.429, konec preteklega leta pa že 36.510. Vedno več je seveda tudi voznikov: vozniško dovoljenje ima že vsak dvanajsti Skopjanec. B. P.

metalka
blagovnica
Ljubljana, Dalmatinova 2
Cenjeni obiskovalci blagovnice
poglejte — izbirajte — odločajte
od 1. do 15. aprila
POHIŠTVENA IN TEHNIČNA OPREMA ZA KOMPLETNE
KUHINJE - 10 % POPUST
BREST, Cerknica — GORENJE, Velenje in P. DRAPŠIN — LIPA, Ajdovščina — MARLES, Maribor — SVEA, Zagorje
RAZSTAVA KUHINJ V BLAGOVNICI
Priporočamo vam tudi nakup hladilnikov, štedilnikov, peči »küppersbusch«, pomivalnih strojev in hladilnikov s 5 % popustom do 15. aprila.
Metalka nudi pri nakupu hladilnih skrinj LTH 200 in 380 l v naši blagovnici posebne ugodnosti:
— brezplačno enomesečno preizkušnjo — dobavo in servis v 24 urah — 10 % popust
DOSTAVA NA DOM — POTROŠNIŠKI KREDIT
Zahtevajte informacije
VAŠ OBISK
NAŠA OBVEZNOST

KONK: NEPOTREBNA POMOČ

»Le Monde«, Pariz

Kam nese Angolo?

Ozadje pokola, ki ga je nad pristaši MPLA zagrešila FNLA — Črnoglede napovedi o možni državljanski vojni

»Kongolizacija? Nikoli! Bolj verjetno državljanska vojna . . .« V tem smislu so lansko jesen v Luandi odgovarjali vsi resni sobesedniki na vprašanje, ali je možno, da bi se v Angoli ponovili dogodki iz nekdanjega belgijskega Konga. Črnoglede napovedi so izhajale iz rivalstva, včasih tudi krvavega, med tremi osvobodilnimi gibanji, še preden je bil sploh dosežen sporazum o neodvisnosti te »prekomorske province«.

Dogodki, ki so se zvrstili v Luandi zadnjih deset dni minulega meseca, so potrdili črnoglede napovedi. Pripadniki FNLA, ki jo vodi Roberto Holden, so masakrirali več deset rekrutov MPLA Agostinha Neta, več kot 200 v spopadih ranjenih ljudi pa se zdravi v bolnišnicah. V Luando sta priletela zunanji minister Melo Antunes in minister za odnose z bivšimi kolonijami Almeida Santos. Njunemu obisku je sledil sporazum med tremi osvobodilnimi gibanji, da bi v bodoče preprečili podobne incidente, streljanje v Luandi pa je ponehalo, tako da je »slišati le še posamezne rafale«, kot poroča portugalska agencija ANI.

Kakšno je ozadje teh dogodkov, ki so jih napovedovali pred šestimi meseci?

● MPLA je progresistična, vso deželo obsegajoča organizacija z modernimi socialističnimi in političnim; pogledi na bodočnost neodvisne Angole. Vsidrana je med vsemi plemeni. Ker se je v prvi vrsti posvečala političnemu delu, je vojaško bolj slabotna kot FNLA.

● FNLA je zaprta plemenska organizacija, v kateri ni mešancev, in le malo intelektualne elite. Svoje privržence je rekrutirala predvsem med plemenom Bakongo, svoje glavno oporišče pa postavila v Kinshasi.

● UNITA, ki jo vodi Jonas Savimbi, je edino osvobodilno gibanje, ki je ves čas delovalo zgolj znotraj Angole. Obstajajo močni argumenti za domnevo, da so jo na tihem podpirali kolonialni oficirji. Vsekakor drži, da večina belih naseljencev v Angoli stavi na njeno karto. V sporu med FLNA in MPLA je »nevtralna«; v resnici se kot ježiček na tehtnici nagiba k FLNA.

Ko so se vsa tri gibanja 15. januarja v portugalskem mestu Alvoru s težavo sporazumela o načelih, na katerih bo temeljila neodvisnost Angole, je šef MPLA Neto v nastopnem govoru pozdravil portugalsko »gibanje oborožnih sil« kot četrto osvobodilno gibanje Angole . . . Kmalu zatem, tik pred ustanovitvijo prve angolske vlade, je na zahtevo Roberta Holdena moral oditi iz Luande visoki komisar admiral Rosa Coutinho, ker da je »neobjektivno naklonjen MPLA«. Zamenjal ga je bolj »objektivni in nepristranski« general Silva Cardoso.

V prvi polovici februarja je šef MPLA Agostinho Neto predlagal FNLA in UNITA, naj bi se vsa tri gibanja združila in nastopila na volitvah 11. novembra z enotno listo. Predlog je bil razumljiv. MPLA, ki je politično najmočnejša, vojaško pa najšibkejša, bi si s tem zagotovila, da bi bile volitve kolikor toliko odraz političnega razpoloženja, ne pa vojaškega razmerja sil. Obe gibanji, UNITA in FNLA, sta Netovo pobudo odklonili, Roberto Holden pa je v »poslanici angolskemu ljudstvu« 15. februarja obtožil Neta in MPLA, da »skušata s pomočjo portugalske vojske vzpostaviti v Angoli ljudsko demokratični režim«.

Sledili so dogodki, ki smo jih opisali. Značilne so nekatere podrobnosti.

Čeprav so celo južnoafriški časopisi ugotavljali, da so za krvave spopade v Luandi odgovorni predvsem pristaši FNLA, je visoki komisar Silva Cardoso dezavuiral portugalsko tiskovno agencijo ANI, češ, da je o dogodkih poročala tendenciozno, ko je kot glavne krivce za dogodke prikazovala FNLA.

Jonas Savimbi, ki se mudi v Dar es Salaamu, je v imenu UNITA izjavil, da je njegovo gibanje v sporu med FNLA in MPLA nevtralno. Vsekakor drži, da so vojaki UNITA med luandskimi dogodki sodelovali s portugalsko vojsko v prizadevanju, da se vzpostavi red.

Vodstvo FNLA v Kinshasi pa je po »dogodkih« obtožilo MPLA, »da služi kot kritje mednarodnemu imperializmu . . .«

Angolski razsežnosti te krize je treba za osvetlitev dodati afriško in s tem posredno globalno razsežnost. FNLA uživa vsestransko podporo in pomoč zairskega predsednika Mobutuja, katerega je šef MPLA Agostinho Neto februarja obtožil, da »pripravlja vojsko za napad na Angolo . . .« Mobutujevo podporo Robertu Holdenu in njegovemu gibanju (ki ga oskrbujejo z orožjem Kitajci, z denarjem pa posredno Američani) je mogoče razlagati z ambicijami zairskega predsednika. Zaire, ena najpomembnejših držav črne Afrike, s političnoorientacijo, ki ji v Washingtonu niso nenaklonjeni, vsekakor ne želi, da bi njena južna soseda, to je Angola, postala nov pomemben dejavnik v tem delu kontinenta. Še manj pa želi, da bi neodvisna progresistično usmerjena Angola postala ideološki in gospodarski konkurent Zaire, posebno še, ker angolska enklava, z nafto bogata Cabinda praktično kontrolira ozki zairski dostop do morja.

Angola je edina »čezmorska provinca«, v kateri po dekolonizaciji ni prevzelo kolonialne dediščine eno samo osvobodilno gibanje, marveč tri, ki so med seboj rivalska. Dejstvo, da eno od njih, FNLA, po svoji orientaciji odraža tudi interese sosednje države, položaj še bolj zapleta. Če dodamo k temu še dejstvo, da ta sosednja država v določenem smislu odraža določene globalne interese, je krog sklenjen. Konture črnogledih obrisov izpred šestih mesecev postajajo s tem bolj ostre.

MIRAN SUSTAR

Bonski gospodarski obeti

Napovedujejo konec stagnacije — Splošna oživitev gospodarstva

BONN, 1. apr. (Tanjug) — Najnovejši rezultati več zahodnonemških inštitutov za raziskovanje gospodarskih gibanj kažejo, da se petnajstmesečna stagnacija v gospodarstvu ZR Nemčije počasi umika in da so čedalje bolj vidni znaki oživljanja gospodarske aktivnosti na vseh področjih.

Ugledni ekonomist iz Kiela prof. Klaus Dieter Schmidt celo trdi, da je ZR Nemčija prvič po drugi svetovni vojni postala »nekakšna lokomotiva, ki lahko ves zahodni svet potegne k pospeševanju gospodarske konjunkture«. Prihodnje leto bi ta »lokomotiva« lahko povečala svojo hitrost in pripomogla k temu, da bi zahodnonemško gospodarstvo spet začelo naraščati za 6 do 7 odstotkov na leto.

Ta poročila namreč trdijo, da so se v prvih dveh mesecih letošnjega leta po daljšem času povečala notranja naročila industrijskih izdelkov in potrošnih dobrin. Izdelovalci opreme so imeli na primer za 6 odstotkov več naročil za težke stroje in industrijske naprave, industrija potrošnih dobrin pa celo za 12 odstotkov več.

V strojni industriji se je proizvodnja povečala za 4 odstotke, v industrijah, ki določajo tempo konjunkture — gradbeništvu, tekstilni in avtomobilski industriji — pa so stagnacijo po mnenju teh inštitutov že prebrodili. Nekatere industrijske veje (obutev, tekstilna konfekcija in druge), ki so pred dvema letoma napovedale začetek krize v ZR Nemčiji, so v letošnjih prvih dveh mesecih izdelale za 12 odstotkov več blaga kot v istem obdobju lani.

Bodite človek, ki ve, kaj hoče — berite ITD

itd

Osupli Američani

Strokovnjaki v ZDA so presenečeni nad velikimi in hitrimi uspehi osvobodilnih sil v Kambodži in J. Vietnamu

OD DOPISNIKA »OSLOBODJENJA« ZA »DELO«

NEW YORK, 1. aprila — Lon Nol je zapustil Phnom Penh, Nguyena Van Thieuja pa so obkolili v Saigonu. Ameriški analitiki, ki iz poklicnih in drugih razlogov pazljivo spremljajo dogodke v jugovzhodni Aziji, tej preprosti ugotovitvi dodajajo tudi izraz presenečenja zaradi nepričakovano hitrega uspeha osvobodilnih sil v Kambodži in Južnem Vietnamu.

Glavna vprašanja političnih in vojaških strokovnjakov govorijo o tem, da so osvobodilne sile v nekaj tednih dosegle zmage, ki presegajo uspehe, dosežene v prejšnjih letih. Ta trenutek pa kljub vsemu največjo pozornost zbuja neposredna usoda Thieujevega režima.

Celo tisti Američani, ki so leta in leta trdili, da bodo saigonske čete ob pomoči združenih držav nazadnje izbojevale zmago ali pa v najslabšem primeru obdržale vojaško ravnotežje, zdaj priznavajo, da bodo te sile v kratkem doživele poraz. Ocene niso vedno skladne, vsi pa so si edini v tem, da je nenadni preobrat nastal tako zaradi odločenosti enot fronte narodne osvoboditve, kot tudi zato, ker so saigonske čete zabredle v demoraliziranost in počasi izgubljajo voljo do boja. Kljub temu, da ima Thieu »pod orožjem« še vedno okoli milijon ljudi, da ima dovolj streliva in vojaške opreme, ter da razpolaga z eno največjih vojaških letalskih flot na svetu, se položaj ne more spremeniti.

Razkroj bojne morale

Ameriški poročevalci iz Saigona poročajo o »hudem razkroju bojne morale, o razširjenem dezerterstvu med vladnimi četami, o popolnem nezaupanju v administrativne oblasti ter o nesposobnosti vojaškega in civilnega poveljstva, ki ne more niti za silo organizirati življenja v državi, v kateri divja vojna, pestijo pa jo tudi druge težave.

Tudi po mnenju Thieujevih oficirjev je vse skupaj šlo predaleč, da bi lahko preprečili zmago FLN in severnovietnamskih sil. Zanimiva je izjava nekega polkovnika južnovietnamskega letalstva, ki jo objavlja »New York Times«: »Ničesar ne moremo storiti. Zadnji čas je, da rešimo svojo kožo in poskrbimo za svoje družine.«

Nered in zmeda sta glavni značilnosti položaja na ozemlju, ki je še vedno pod nadzorstvom saigonskega režima. Američani, ki so še vedno v Saigonu, se bojijo, da bi jim začeli groziti celo tisti oficirji in vojaki, ki so do zdaj sprejemali njihove nasvete in pomoč. »Za Američane v Saigonu osvobodilne sile niso več glavna skrb, saj so te sile vsaj disciplinirane,« piše »New York Times«.

Tukaj menijo, da je izguba Da Nanga in velikega ozemlja na severu odločilna faza sedanjega boja v Južnem Vietnamu. Kot računajo, je samo na območju Da Nanga okoli 100.000 Thieujevih vojakov v razsulu ali pa v pasti osvobodilnih sil. Najbolj zanimivo pa je, da gre za saigonske enote (prvo, drugo in tretjo divizijo), ki so veljale za najboljše v sestavi armade Nguyena Van Thieuja. Ocenjujejo, da so saigonske čete v zadnjih nekaj tednih izgubile ali zapustile za več kot milijardo dolarjev ameriškega orožja, vključno z eksadriljami letal, številnimi tanki in težkim topništvom. Tisto, česar ne uničijo granate in rakete osvoboditeljev, pokonča vojska, ki je zgubila moralo in ki jo je zajela panika.

Dve neposredni vprašanji

V uradnem Washingtonu, ki ima v jugovzhodni Aziji dolgo in znano zgodovino, se zdaj zastavljata dve neposredni vprašanji: kako ravnati s Phnom Penhom in kaj storiti v Saigonu. Funkcionarji State Departmenta na tihem priznavajo, da jim glede odločanja o Kambodži ne preostane nič drugega kot dvom o tem, kako se predati s čim manjšimi neredi. Nolov odhod je že priprava na to.

Skrbi v zvezi s Saigonom prav tako vsiljujejo dve najpomembnejši vprašanji: ali bo Thieu padel že v spopadu s političnimi rivali, ali pa bo njegov konec sovpadal z vojaškim padcem saigonske trdnjave. Ker saigonska opozicija, ki jo vodi nekdanji premier Nguyen Kao Ky — človek, ki mu je bil vzor Adolf Hitler — v bistvu sploh ne spremeni položaja (blaži le notranje antagonizme tega razburkanega režima), pričakujejo usodno odločitev na vojaški fronti, kjer se bodo spopadle osvobodilne sile in preostale enote marionetnega režima. Južnovietnamski predsednik Nguyen Van Thieu je reorganiziral poveljstvo saigonske garnizije in na vodilno mesto postavil generala Van Thoana, o katerem mnogi pravijo, da je »najbolj pokvarjen oficir v popolnoma korumpirani armadi«.

Ameriška politična javnost s takšnimi pogledi zaveznika pričakuje bližnjo kongresno razpravo o tem, ali bodo vojaško in gospodarsko pomoč sedanjemu saigonskemu režimu nudili še naprej, ali pa jo ustavili.

EFRAIM KURTAGIĆ

Premirje v „vinski“ vojni?

Kmetijski ministri EGS bodo skušali pobotati Rim in Pariz

OD NAŠEGA RIMSKEGA DOPISNIKA

RIM, 1. apr. — Italija in Francija sta se zapletli v »vinsko vojno«. Francija je namreč zaustavila uvoz italijanskih vin in Italijani, ki imajo v svojih kleteh še vedno del starih pridelkov, v veliki zadregi zatrjujejo, da je francoski ukrep v odkritem nasprotju z obveznostmi, ki so si jih države naložile v EGS.

Rim je sprejel odločitev francoske vlade z veliko zaskrbljenostjo in že napoveduje, da bo Italija sprejela povračilne ukrepe, se pravi, da bo omejila uvoz kmetijskih pridelkov iz Francije. V Rimu zatrjujejo, da skuša Giscard d'Estaing reševati probleme francoskega kmetijstva na račun Italije. Kakorkoli že, namesto 28. aprila — za ta datum je bilo napovedano srečanje kmetijskih ministrov EGS — bo sestanek članic EGS že 7. aprila, in če vinske vojne ne bo mogel končati, naj bi dal temelje vsaj za premirje.

Rim je z očitnim zadovoljstvom sprejel vest, da bo sestanek kmetijskih ministrov dežel EGS že tako kmalu, kajti ta naj bi pokopal francoska upanja, po katerih naj bi vinska vojna trajala vsaj mesec dni. Za zdaj ostaja Italija pri ugotovitvi, da pomeni francoska odločitev grobo kršitev »rimskega sporazuma« o svobodnem kroženju blaga v deželah EGS.

Očitno se Francija povračilnih ukrepov Italije ne boji preveč, kajti v menjavi kmetijskih pridelkov z Italijo je posiovanje lani končala z 622 milijardami din presežka. Če v rimski vojni ne bo prišlo do premirja, bo Italija zmanjšala uvoz kmetijskih pridelkov iz Francije, zaradi česar bodo prizadeti francoski proizvajalci.

P. BREŠČAK

Predstavništvo PLO v Nikoziji

NIKOZIJA, 1. apr. (AFP) — Med srečanjem nadškofa Makarija in predstavnikov palestinske osvobodilne organizacije, so sklenili, da bo palestinska osvobodilna organizacija na otoku odprla svoje predstavništvo. Palestinska delegacija je predsedniku Makariosu izročila tudi sporočilo Jaserja Arafata, ki Cipru izraža podporo palestinskega ljudstva v boju za neodvisnost, suverenost in ozemeljsko nedotakljivost otoka.

Sodelovanje Sirije z LDR Korejo

DAMASK, 1. apr. (MENA) — Gospodarska delegacija ljudske demokratične republike Koreje je včeraj iz Damaska odpotovala v Pjongjang. Med večdnevnim obiskom v Damasku je podpisala protokol o trgovinskem sodelovanju med državama v letu 1975. Omenjeni protokol predvideva, da bo letos trgovinska menjava med državama dosegla vrednost 2 milijona 600 tisoč funtov šterlingov.

Spodrezani frak

... V intervjuju z dopisnico televizijske družbe CBS je žena ameriškega državnega sekretarja NANCY KISSINGER med drugim povedala, da se je njenemu možu »večina stvari v življenju zgodila docela po srečnem naključju«. Po njenem pripovedovanju »Henry tako kot večina ljudi, ki so se priselili v Ameriko, nikoli ni računal na ministrski položaj, temveč le na položaj odvetnika, zdravniško ali profesorsko službo«. Vprašanje je le, komu v resnici pripisati tolikšno mero skromnosti ...

x x x

... V mestnem muzeju v Auxonnu blizu Dijona imajo razstavljen klobuk NAPOLEONA I., ta klobuk pa nameravajo kmalu prodati na javni dražbi. Mestni možje namreč upajo, da bodo za pokrivalo iztržili kar 500 tisoč frankov, s tem denarjem pa bi lahko zgradili novo šolo in pristavljajo: Zakaj pa ne bi tudi njegovo veličanstvo, čeprav je že dolgo med pokojnimi, prispevalo za šolstvo ...

x x x x

... »Neverjetno, vi ste stevardesa in še nikoli niste videli Kissingerja?!« ...

S teleprinterja

Pomoč Rdečega križa — Premier demokratične republike Vietnam Pham Van Dong je v Hanoju sprejel delegacijo mednarodne komisije za zasliševanje ameriških vojnih zločincev v Indokini. Agencija VNA poroča, da delegacijo vodi švedski odvetnik in generalni sekretar komisije Franck.

V neki drugi novici pa agencija pravi, da je mednarodni Rdeči križ pripravljen dodeliti 230.950 dolarjev kot izredno pomoč novoosvobojenim območjem v Južnem Vietnamu. Visoki komisar OZN za begunce je hkrati podaril 3 tone mleka, otroški sklad OZN pa je dodelil okoli 3080 ameriških dolarjev.

Potrditev neodvisnega Cipra — Predstavnik ciprske vlade je izjavil, da bo ciprski predsednik nadškof Makarios sodeloval na konferenci držav članic Commonwealtha, ki bo konec aprila letos na Jamajki. Iz vladnih krogov se je tudi zvedelo, da Makariova odločitev o sodelovanju na konferenci voditeljev držav-članic britanskega Commonwealtha, izraža njegovo željo, da bi opozoril na neodvisnost Cipra.

Kraljica obišče Japonsko — Tokijsko zunanje ministrstvo je sporočilo, da bosta britanska kraljica Elizabeta in vojvoda Edinburški 7. maja dopotovala na 6-dnevni uradni obisk na Japonsko. Ta prvi obisk britanske kraljice na Japonskem so določili že pred 18 meseci, ko se je tedanji japonski premier Tanaka sestal z bivšim britanskim premierom Edwardom Heathom. Vendar pa tedaj niso določili natančnega datuma prihoda britanske kraljice in njenega moža v Tokio.

Konferenca naftnih delavcev — V Alžiru se je po tridnevnem delu končala mednarodna konferenca naftnih delavcev, na kateri so sodelovali predstavniki okoli 50 sindikalnih organizacij z območja Bližnjega vzhoda, Sredozemlja in črnomorskega bazena. Konferenca je bila posvečena boju proti monopolu in mednarodnim kartelom na področju naftne proizvodnje. Obravnavali so odnose med proizvajalci in porabniki nafte, delež sindikatov v akcijah, katerih namen je doseči to, da bodo države v razvoju lahko po svoji volji razpolagale s svojimi naravnimi bogastvi, prav tako pa so govorili tudi o vlogi sindikatov v prizadevanih držav v razvoju, da bi v svetu vzpostavili novo gospodarsko ureditev.

Za gram sveta

»Pazite! Če boste nadaljevali tako, bodo številne afriške države spet navezale stike z Izraelom.« Grožnjo arabskim proizvajalcem nafte je izrekel zairski predsednik Mobuto Sese Seko, ki je dodal: »Za ceno velikih žrtev smo se odpovedali izdatni tehnični, gospodarski in vojaški pomoči, ki jo je dajal Izrael. Izraelskih strokovnjakov niso nikoli zamenjali arabski strokovnjaki, kakor bi se moralo zgoditi. Od arabskih držav smo pričakovali razumevanje, a tega ni bilo. Podražitev arabske nafte je samo Zaire v minulem letu veljala 100 milijonov dolarjev.«

Mobutu je nadaljeval svojo izjavo, ki jo je široko ponatisnil kairski tisk, rekoč, da moralna zahvala, ki jo bogate države dajejo revnim, ne zadošča, in da so Afričani upravičeno razočarani in besni, ko vidijo, da se arabski kapitali kopičijo v bankah Ženeve, Pariza, Londona in New Yorka, namesto da bi bili investirani v Afriki ...

Predsednik je rekel, da v Zairu zaradi pomanjkanja kapitala njegova država ne more izkoriščati neprecenljivih in še neizkoriščenih naravnih bogastev. Če bi imela potreben kapital, bi celo tisočletje lahko ves planet zalagala z lesom ...«

LA STAMPA

Vroči Džibuti

Ugrabitev francoskega veleposlanika Gueryja v Somaliji je znova opozorila na tleči problem zadnjega francoskega teritorija na afriških tleh — Džibutija. Gueryja so 23. marca v somalski prestolnici Mogadišu ugrabili pripadniki »osvobodilne fronte francoske obale Somalije«, pet dni kasneje pa so ga izpustili, potem ko so izpolnili njihove zahteve: osvobodili dva zapornika v Džibutiju in plačali ugrabiteljem (v Adenu) 100.000 dolarjev. Somalski veleposlanik v Franciji je izjavil, da Mogadiš ne bo preganjal ugrabiteljev.

Džibuti, ki je v neposredni bližini Eritreje, postaja druga vroča točka vzhodne Afrike, hkrati pa neprijeten trn v francosko arabski politiki. Somalija namreč že dalj časa vedno bolj zaostruje ton in zahteva neodvisnost Džibutija, oizroma pravico njegovega prebivalstva, da se znova izreče o svoji usodi. Somalske zahteve do Džibutija sodijo v širši okvir načelnih prizadevanj mogadiške vlade, da bi združila v svojih mejah vsa somalska plemena, ki živijo deloma tudi v Etiopiji, Keniji in Džibutiju. Somalski predsednik Barre uživa pri svojih zahtevah do Džibutija polno podporo organizacije afriške enotnosti (ki priznava obe džibutski osvobodilni organizaciji) in arabske lige, zlasti po svojem pristopu k tej organizaciji.

Francozi nočejo o somalskih zahtevah ničesar slišati in imajo zadevo za urejeno, odkar se je džibutsko prebivalstvo na referendumu leta 1967 izreklo za to, da ostane v okviru Francije. »Lokalni šef« Ali Aref, predsednik džibutskega vladnega sveta, je manj odločen in ne izključuje neodvisnosti, vendar zahteva, da naj bi bila porok te neodvisnosti Francija. Le-ta je zaradi podpore arabske lige Mogadišu v nerodnem položaju, vendar nekateri opazovalci menijo, da Pariz računa, da ta podpora le ni tako enotna, saj konservativne arabske države ne gledajo z naklonjenim očesom na uradno proklamirani somalski »znanstveni socializem«.

Trdovratno francosko zavzemanje »za džibutsko zaplato peska« postane bolj razumljivo ob dejstvu, da je tamkajšnje vojaško oporišče znatno pridobilo na strateškem pomenu in postalo po angleškem odhodu iz Adena eden izmed ključev Rdečega morja. Njegov pomen se je še povečal zaradi dogajanja v Etiopiji, oziroma Eritreji, in zaradi vojaškega tekmovanja med Vzhodom in Zahodom v Indijskem oceanu. Težo mu daje tudi Sadatova napoved, da bodo kmalu spet odprli Sueški kanal. Če upoštevamo še zahodne trditve o vplivu in vojaških oporiščih Sovjetske zveze v Somaliji, se zdi, da se Francija in posredno Zahod zlepa ne bosta odrekla temu košček »afriškega roga«.

J. LORENCI

Brez posrednikov

Kljub ostrim odporom porabnic in velikih naftnih družb prevzemajo izvoznice nafte vrelce v svoje roke

Čeprav so proizvajalke nafte že pred dobrimi petnajstimi leti ustanovile svojo organizacijo (OPEC), s pomočjo katere so se želele otresti monopolističnega položaja velikih naftnih družb na svojih poljih, je preteklo celo desetletje, preden so proizvajalke dosegle takšen položaj, da so lahko izvedle prve nacionalizacije naftnih vrelcev ter predelovalnih naprav.

Še pred nekaj več kot petimi leti so bile nacionalizacije nafte v svetu nenavaden korak, ki so se mu ostro in složno uprle tako naftne družbe kot države porabnice nafte. Najostrejši boj je divjal v Iraku, kjer se je kmalu po prvi svetovni vojni vgnezdil konzorcij ameriških, britanskih, francoskih in nizozemskih interesov in ustanovil tedaj daleč najmočnejšo naftno družbo IPC, ki je imela na voljo ogromno zemljišče. Zaradi padanja konjunkture in nižjih cen nafte na svetovnem trgu je le majhen del teh zemljišč spremenila v naftna polja. Spori med iraško vlado in naftnimi družbami so se posebej razvneli v šestdesetih letih. Leta 1971 je vlada tujim družbam odvzela ozemlje okoli Rumeile, kjer po raziskavah geologov IPC »ni bilo ugodnih rezultatov«. Na zaseženem območju so takoj pričeli s pripravljalnimi deli, aprila 1972 pa so na poljih Rumeile pritekli prvi curki nafte in Rumeila je poleg Mosula in Kirkuka postalo tretje veliko središče iraške naftne industrije.

Val podržavljenj

Junija 1972 je prišlo do novega spora med iraško vlado in IPC, ker je družba ponovno znižala proizvodno nafte. Pogajanja niso dala rezultatov in iraška vlada je nemudoma podržavila naprave družbe IPC. Oktobra istega leta je vlada podržavila še 43 odstotkov delnic preostale naftne družbe Basra, tako da ima sedaj v svojih rokah 80 odstotkov celotne proizvodnje nafte v državi.

Alžirija je že sredi šestdesetih let podržavila naprave nekaj ameriških družb, ki so nadzorovale 30 odstotkov celotne proizvodnje nafte. Februarja 1971 pa je sprejela sklep o nacionalizaciji francoskih interesov, ki naj bi jih prevzela domača družba Sonatrach. Odločitev (država je sklenila prevzeti 51 odstotkov delnic ter pravico odločanja) je naletela na burno negodovanje francoske vlade, ki je šele mesec dni kasneje »načelno privolila« v ukrep.

Izredno dramatične so bile tudi nacionalizacije v Libiji, kjer je delovalo ducat različnih naftnih družb. Decembra 1971 je podržavila vse naprave družbe British Petroleum, dve leti kasneje zasebno družbo ameriškega magnata Bunkerja Hunta. Avgusta 1973 je nacionalizirala 51 odstotkov Marathon, Amerada, Occidental ter konzorcij Oasis. Mesec dni kasneje je vlada sprejela sklep o podržavljanju naprav vseh velikih družb (Exxon, Socal, Texaco, Mobil in Shell) tako, da je sedaj, tako kot v Alžiriji in Iraku, skoraj celotna proizvodnja v rokah države.

Iran je sicer že leta 1954 pričel kupovati delnice naftnih družb, ki so črpale na njegovih poljih, vendar so velike družbe le stežka privolile in šele predlani je iranski šah lahko objavi sklep, da bo državna naftna družba do leta 1979 popolnoma prekinila pogodbe z naftnimi koncerni.

Novi posegi

Naftna polja največje med proizvajalkami v organizaciji OPEC, Saudske Arabije, je od druge svetovne vojne naprej izkoriščal konzorcij ameriških družb ARAMCO, v katerem so velikanke Standard Oil iz Kalifornije, Texaco, Exxon in Mobil Oil. Državna družba Petromin je pred časom prevzela 60 odstotkov vseh delnic, konec lanskega leta pa je naftni minister Jamani izjavil, da bo država kupila še preostali del naftnih naprav.

V sosednjem Abu Dabiju delujejo kar štiri naftne družbe. Največja, Abu Dabi Petroleum CO., je last ameriškega konzorcija Near East Development, Compagnie Française del Petroles, Royal Dutch-Shell ter britanskega BP. Decembra 1972 je država kupila 25 odstotkov delnic celotne družbe. Nekaj manjša je družba, ki vrta izključno podmorsko nafto, Abu Dabi Marine Areas Co., in je prav tako skupek britanskih in francoskih interesov. Tudi tukaj ima država od 1. januarja lani 25 odstotkov delnic. Ostali dve družbi sta manjši, v obeh pa ima vlada šejka Zajeda 50 odstotkov delnic, v kratkem pa namerava ta delež še povečati.

Kuvajtska vlada je po daljših razpravah v parlamentu prav tako sprejela sklep o povečanju svojega deleža na lastnih naftnih poljih. Za začetek bo prevzela 60 odstotkov delnic družbe Kuwait Oil Co., nato pa bo vsako leto povečevala svoj delež za nekaj več kot sedem odstotkov, dokler ne bo celotna družba državna last. Poleg tega je v Kuvajtu še ena naftna družba KNOC, ki pa je že v celoti v državni lasti.

Val nacionalizacije je zajel tudi Latinsko Ameriko, kjer je najprej Peru ustanovil državno naftno družbo, zatem pa je tudi Venezuela objavila vladni sklep, da bo v kratkem sprejela zakon o podržavljenju naftnih vrelcev, s katerim bodo z odškodnino prevzeli naprave 19 tujih, večinoma ameriških družb. Poleg tega bo Venezuela, ki je bila ena od ustanoviteljic OPEC in je pred tem že nacionalizirala rudnike železa, podržavila tudi rafinerije. S tem bo tuje družbe popolnoma izključila iz proizvodnje in predelave nafte.

Državne naftne družbe obstojajo tudi drugod, denimo v Indoneziji (Pertamina), vendar nimajo tolikšne vloge kot v naštetih državah. Vendar se, sodeč po izjavah na decembrskem zasedanju OPEC na Dunaju, v prihodnjih nekaj letih obetajo novi posegi naftnih izvoznic.

BOŽO MAŠANOVIĆ

Odbor za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu

VISOKE ŠOLE ZA TELESNO KULTURO

razpisuje prosto delovno mesto za nedoločen čas

PRIUČENEGA DELAVCA

na razmnoževalnih strojih

POGOJ: osnovna šola in nekaj prakse.

Nastop službe po dogovoru. Poskusna doba tri mesece. Osebni dohodek po določbah samoupravnega sporazuma. Rok za prijavo velja do zasedbe delovnega mesta.

Kandidati naj pošljejo pismene ponudbe na Visoko šolo za telesno kulturo, Ljubljana, Gortanova ulica 22. 2536

Biro je proučil probleme

Indijski tisk pozitivno ocenjuje delo biroja neuvrščenih držav

NEW DELHI, 1. apr. (Tanjug) — Indijski list »The Indian Express« ugodno ocenjuje rezultate sestanka koordinacijskega biroja neuvrščenih držav v Havani in poudarja, da je biro obravnaval najvažnejše sedanje probleme, katerih reševanje je pomembno za prihodnost neuvrščenih držav.

Posebni dopisnik tega lista omenja splošni pomen tega sestanka za neuvrščene države in za boj za pravičnejše mednarodne gospodarske odnose, hkrati pa opozarja tudi na pomen tega zborovanja za državo gostiteljico, ki ji nekateri skušajo podtakniti, da je »povezana« z Moskvo in da tako ne izpolnjuje pogojev za članstvo v gibanju neuvrščenih. Indijski list navaja, da so Kubanci v neuvrščenosti izrazili svojo željo po politični in gospodarski neodvisnosti. Ob koncu poudarja tudi besede kubanskega premiera Castra, ki jih je ta izrekel ob koncu sestanka, ko je dejal, da je gibanju neuvrščenih uspelo združiti veliko držav.

Pomembna zmaga opozicije

Ocena občinskih volitev v Grčiji — »Demokratični blok je zmagal«

ATENE, 1. apr. (Tanjug) — Voditelji opozicijskih strank in nekateri atenski časopisi so občinske volitve, prve po enajstih letih, ocenili kot »veliko zmago demokratičnih sil«. Čeprav poudarjajo, da volitve mestnih županov, predsednikov občin in občinskih svetovalcev niso imele »političnega pomena«, so izvoljeni kandidati znani po svojih političnih opredelitvah. Poleg tega so ti kandidati pripadali tudi različnim volilnim blokom, ki so jih posebej sestavili za to priložnost; sedanje politične stranke pa so vodile odkrito ali prikrito kampanjo za »svoje« kandidate.

Vodja opozicije Mavros, ki je te občinske volitve označil kot veliko zmago »demokratičnega bloka«, meni, da novembrske volitve, ki so potekale pod političnim in psihičnim pritiskom in na katerih je z veliko večino zmagala Karamanlisova nova demokracija, ne morejo biti več dokaz za razpoloženje med grškim ljudstvom.

„Zasebno“ potovanje reškega nadškofa

Mar je reško-senjski nadškof res delal vse to, o čemer pišejo emigrantski časniki, ali je s svojim argentinskim »gostiteljem« le ustregel (s svojim vedenjem pa jim tudi pomagal) kot objekt za njihove proustaške manipulacije — Zloraba verske in cerkvene funkcije

Konec lanskega leta se je reško-senjski nadškof in metropolit Josip Pavlišić odpravil na daljše potovanje v tujino. Za malo časa se je ustavil v Braziliji, za dober mesec pa v Argentini in zatem še v ZDA in Kanadi. Cilj potovanja je bil, kot je sam povedal, obisk sorodnikov. Tudi svojim gostiteljem v Buenos Airesu — »duhovnemu ravnateljstvu« katoliških duhovnikov v izseljenstvu in emigraciji — je pisal, da prihaja na zasebni obisk. »Za obisk monsignora Pavlišića je naše Ravnateljstvo zvedelo nekaj dni poprej. Čeprav je Nadškof v pismu zapisal, da prihaja zasebno, smo bili v Duhovnem ravnateljstvu mnenja, da bi bilo prav in potrebno, če temu neuradnemu obisku očeta Nadškofa pripišemo večji in javni pomen za našo skupino v Argentini, zlasti v Buenos Airesu«. (Ognjište, št. 10—11, 78—79, str. 4). Morda tega »zasebnega« obiska ne bi bilo treba posebej poudarjati, če iz izčrpnega potopisa, v obliki dnevnika opisanega Pavlišićevega bivanja v Argentini ne bi sledilo nekaj povsem drugega.

Objekt ali . . .

Lahko bi si sicer zastavili tudi vprašanje, ali je Josip Pavlišić v resnici počel vse tisto, o čemer so pisali Ognjišče in še nekateri podobni listi. Ali ni morda tistim, ki so bili ali se predstavljajo kot njegovi argentinski gostitelji, služil Pavlišićev obisk (in nadškof jim je s svojim vedenjem pri tem pomagal) kot objekt za njihove proustaške manipulacije? Na to vprašanje bi najlaže odgovoril sam nadškof Pavlišić, mi pa bomo posvetili pozornost poročilu v Ognjištu, ki je nadškofovemu obisku v Argentini namenilo v svojih dveh številkah dobrih devet strani (od 28).

Ta list, ki ga pod naslovom »Glas Hrvatov — katolikov v Argentini« izdaja že omenjeno »duhovno ravnateljstvo, vodi glavni urednik in »duhovni ravnatelj« duhovnik Lino Pedišić. Za neupočenega je dovolj, če prebere le eno število tega lista, in že mu postane jasna in nedvoumna proustaška in naši državi skrajno sovražna usmeritev. Dovolj je opozoriti, kdo je Lino Pedišić, kar zelo dobro vedo tudi škofje na Hrvaškem, saj so podatke o Pedišićevi sovražni dejavnosti pred več leti dali na razpolago plenumu škofovskih konferenc, torej je o tem dobro poučen tudi reški nadškof Josip Pavlišić. Naj omenimo v ilustracijo le naslednjo nadrobnost — na eni od strani, kjer so v nadaljevanjih objavljali dnevnik Pavlišićevega potovanja, zasledimo tudi vabilo na »spominsko razstavo znamk NDH ob 15-letnici smrti poglavnika dr. Anteja Pavelića«! Toliko o Ognjištu in njegovem glavnem uredniku, enem od najpomembnejših Pavlišićevih gostiteljev in spremljevalcev za časa njegovega obiska v Argentini.

Čemu molk?

Iz obširnega potopisa o »zasebnem« obisku reško-senjskega nadškofa bi lahko navedli vrsto zanimivih in značilnih detajlov, vrsto podrobnosti, ki pričajo — če so resnične — da se je Josip Pavlišić med svojim obiskom v Argentini pridružil ustaškemu kolu in skupaj z ustaši spustil v ples proti svoji domovini, svojim vernikom in, če nam je dovoljeno to povedati, proti cerkvi, do katere bi moral biti še posebno obziren. A če to, kar piše v Ognjištu, ne drži, zakaj nadškof vse do danes ni preklical takega pisanja?

Zanimivo pa je, da v katoliških verskih časopisih, ki izhajajo pri nas, nismo zasledili bolj izčrpne informacije o Pavlišićevem potovanju, niti v Glasu koncila ne, ki želi biti sicer povsod — po svoje — navzoč in glasan.

Ali ni nekolikanj nenavadno, da Glas koncila ni pisal o potovanju tako pomembnega funkcionarja katoliške cerkve? Če že Glas koncila ni čutil potrebe, da bi o tem obvestil katoliške vernike, pa menimo mi, da gre kljub vsemu temu za potovanje, ki ne zasluži le pozornosti jugoslovanske javnosti, temveč tudi širšega kroga. Mislimo, da bi se tudi v Vatikanu lahko nad tem zamislili in da bi morali to storiti. Ne da bi se spuščali v podrobnosti, med katerimi mnoge opozarjajo na pravo vsebino nadškofovega potovanja, se bomo ustavili le pri nekaterih njegovih srečanjih in nastopih.

V Buenos Airesu sta nadškofa Pavlišića zares sprejeli, kot je opisano v Ognjištu, »sestri, vdovi s sinovi, hčerami in vnuki. . .«, pa tudi »predstavniki nekaterih hrvaških društev. . .« Pozneje se je v Baia Blanci srečal tudi s svojim bratom Rudolfom in ostal pri njem dva dni. To pa je v glavnem vse, kar je bilo zasebnega. Od nezasebnih obiskov je zlasti pomemben tisti v »zavodu — na vrtu hrvaških frančiškanov«, imenovanem »Kardinal Stepinac«, kjer je bilo ob njegovem obisku vsakoletno proščenje. Zbrali so se ljudje z vseh koncev, mladoporočenci, birmanci. Prišli so, da bi slišali domačo besedo, videli nekoga, ki je prišel iz starega kraja, popili kozarec dobrega sanjuanskega vina in kaj prigriznili. Na proščenje je nadškof prišel v ceremonialnem škofovskem ornatu in stopil pred ljudi, ki so že pred dolgimi leti iz takih ali drugačnih razlogov zapustili domači kraj, pred ljudi, ki so odšli v hudih časih po prvi svetovni vojni, in mlajše, ki so se rodili v »daljnem svetu«. Zbrala se je tudi skupina tistih, ki niso zapustili Jugoslavije zaradi tega, da bi šli s trebuhom za kruhom, temveč iz povsem drugačnih vzrokov.

Govor in odgovor

Po ceremonialu je v hladu vrta pozdravil reško-senjskega nadškofa profesor Daniel Crljen, znani ustaški ideolog in Pavelićev Göbbels, šef vseustaške propagande.

Crljen ni dejal samo »dobrodošli, oče«, kar bi moralo biti samo po sebi — upoštevaje, kdo je Daniel Crljen — hrvaškemu še zlasti pa istranskemu nadškofu, odveč, temveč je s patetičnimi besedami še opozoril, zakaj so »oni« v tujini in begunstvu in kako »izpolnjujejo svojo dolžnost do domovine«. In še bolj patetično, z enakim nedvoumnim prizvokom je zrecitiral istrskemu duhovnu verze, »ki se jih je še spominjal«:

»Istro moja tužna,
sirotice pusta,
pala je po tebi,
teška magla gusta. . .«

»Ustaški Göbbels« Daniel Crljen je pozdravil reško-senjskega nadškofa, mu govoril o »njihovi« (beri ustaški) Hrvaški in končal takole: »Vemo, da je veliki dokaz za Hrvaško tudi naš današnji gost nadškof Pavlišić (. . .) Nadškof Pavlišić je bil trdnjava svojega hrvaškega naroda v njegovih najbolj bridkih dneh kot tudi danes, in ta naš steber prisrčno in toplo pozdravljamo v svoji sredi.«

Pavlišić ni niti z eno samo besedo nasprotoval, ko ga je Crljen imenoval »našo trdnjavo«, čeprav je kot istrski duhoven moral vedeti, kaj pomeni trobiti v isti rog s Crljeni in drugimi, ki so brez sramu prodali istrsko zemljo in hrvaški narod. A kljub vsemu je mirno sedel ob človeku, ki je med drugimi svojimi »propagandnimi« zločini ocenjeval predajo Dalmacije fašistom za »moder državniški korak«, ob človeku, ki je sodeloval tudi v sramotni in zločinski prodaji Istre. Pavlišić in Crljen nista bila sama za mizo. V nadškofovi bližini je bilo še več ustaških »dostojanstvenikov«: Pavelićev minister, vojni zločinec Ivica Frković, pa Ivica Dragišević, Dujo Modrić, Pavao Tešija in drugi.

V tako »ugledni in znani družbi«, pred velikim številom izseljencev, ki so se zbrali na proščenju, mnogi zgolj iz verskih pobud, se je Pavlišiću zdelo za umestno in potrebno, ne le da je s svojo navzočnostjo podprl »ustaškega Göbbelsa«, temveč tudi, da mu je »s prisrčnimi in blagimi« besedami odgovoril in se tako po svoje izenačil z njim.

»Že drugič danes vam bom spregovoril, da bi se zahvalil za skrb, ki jo je oče Lino izkazoval vrsto let temu kraju,« je začel Pavlišić svoj govor, v katerem je večkrat opozoril, da se je tega shoda udeležil kot »katoličan, duhovnik, katoliški škof in Hrvat«, da bi spremljal, »kolikor mu dovoljujejo okoliščine, vse dogodke med našimi ljudmi v tujini« — torej tudi raznih Crljenov, Frkovićev in njima podobnih ustaških beguncev. »Kot duhovnik in Hrvat« je imel za potrebno povedati tudi tole: »Hrvati veljajo danes v domovini in zunaj nje za grešnike, ki jih teži izvirni greh. Dovolj je le omeniti ime Hrvat.«

Koga bremeni »izvirni greh«

»Izvirni greh« ne bremeni Hrvatov, temveč ustaše, kar gospod nadškof dobro ve. Če se identificira z njimi, je to njegova stvar. (a ne le njegova!), s kakšno pravico in v čigavem imenu pa potuje po svetu, da bi žalil hrvaški narod in ga istovetil s klavci in izdajalci? Hrvati so se stoletja bojevali za svojo svobodo proti tujcem in lastnim izdajalcem, bojevali so se proti ustašem in skupaj z drugimi našimi narodi in narodnostmi izbojevali svobodo v socialistični Jugoslaviji, ki so jo ustvarili in jo ustvarjajo v socialistični Hrvaški, v okviru takšne Jugoslavije, ki jo skupaj z drugimi grade tudi hrvaški verniki.

To gospod nadškof zelo dobro ve, a kljub temu zlorablja svoj visoki cerkveni položaj in nadškofovski ornat in se postavlja na stran tistih, ki jih zares bremeni »izvirni greh«, ter jih s svojo podporo spodbuja v njihovi sedanji protijugoslovanski in protihrvaški zločinski dejavnosti. To počne javno, pred množico katoliških vernikov — izseljencev«, med katerimi si velika večina prav gotovo ne želi nikakršnega »izvirnega greha« in se tudi ne čuti obremenjena z njim. Tako pomaga ustaškim kolovodjem, da to ljudstvo še naprej slepe in pehajo v zmoto, saj jim s svojo cerkveno avtoriteto omogoča, da skrivajo svojo pravo čud v ovčji koži. Kaj torej pomenijo takšne nadškofove besede, če ne propagiranja ustaštva (v navzočnosti šefa »ustaške propagande«), spodbujanja sovražne dejavnosti ekstremne hrvaške emigracije? In če to pomenijo (kaže, da ni dvoma), ali ni to po naših zakonih kaznivo? Mar ni kaznivo tudi po cerkvenih zakonih?

Ko je nadškof na koncu pozval navzoče z »bodimo, bratje, pripravljeni za domovino« (kdor se spominja ustaškega pozdrava, bo prav gotovo imel neprijetne asociacije), je svoj govor končal z besedami: »Čeprav smo si že večkrat in velikokrat zapravili nekatere priložnosti, ne pozabimo na naslednje: lahko izgubimo vse bitke, a pazimo, da ne izgubimo zadnje.«

Katera je ta »zadnja bitka«, ki jo namerava Pavlišić voditi skupaj s Crljeni in Frkovići? Zakaj tega ne pojasni v svoji nadškofiji, pred verniki, da bi lahko slišal, kaj mu bodo odgovorili? Ne bi bilo slabo, če bi se tudi cerkveni poglavarji zanimali »kakšno zadnjo bitko« ima nadškof v mislih, ali je ta bitka zares v interesu cerkve, ali je cerkev zares pripravljena istovetiti se z njo?

Po proščenju v Hurlinghamu si je nadškof, kot je opisano v Ognjištu, pri prometni nesreči poškodoval nogo in tako prišel v hišo družine Werner, »ki mu je v naslednjih šestih dneh, kolikor časa je ostal pri nji, izkazala izjemno spoštovanje in ljubezen: tako gospa Marijana kot tudi gospod Ivan, ki mu pravijo tudi Bus.«

Razen po tem vzdevku je gospod Ivan Werner znan tudi kot sin zagrebškega župana v Pavelićevi NDH in vojnega zločinca, kot ustaški nadporočnik in zločinec. Malenkost! In prav v njegovi hiši, kamor so ga povabili na večerjo, potlej pa je ostal, da bi si pozdravil nogo, je nadškof Pavlišić »sprejel več naših ljudi, ki so z njim želeli izmenjati svoja mnenja in poglede«. Potopisec ne omenja, kdo in kakšni so bili ti ljudje, a o tem lahko, upoštevaje gostitelja in družbo, v kakršni je bil nadškof dotlej, dokaj zanesljivo sklepamo. Morda je tudi avtor pisanja v Ognjištu, ki je sicer izčrpno navajal imena ljudi, s katerimi se je Pavlišić srečeval, imel razloge, da ljudi iz Wernerjeve hiše — zamolči.

V gosteh tudi pri gostitelju

Ko je monsignor Pavlišić ozdravel, se odpotoval v Chaco, kjer je bil pet dni v gosteh tamkajšnjega škofa Itala di Stefana, na čigar vabilo se je baje odpravil na ta svoj »zasebni« obisk v Argentino. Ko se je nadškof vrnil v Buenos Aires, se je udeležil rednega mesečnega sestanka »društva hrvaških katoliških visokošolcev« (emigrantske organizacije, ki jo vodita duhovnika Lino. Pedišić in Marijan Zlovečera). Po maši, nadškofovi pridigi in predavanju predsednice so študentje, kot piše Ognjišče, »izkoristili priložnost in očetu nadškofu zastavili svobodna in precej težavna vprašanja, ne le iz doktrinarnih naukov cerkve, temveč tudi o nekaterih zunanjepolitičnih potezah vatikanske diplomacije.«

Nadškof jim je odgovarjal prav tako jasno in brez kakšnih nepotrebnih zadržkov. Česmu tudi »nepotrebna zadržanost«, četudi v škodo Vatikana, ki mu je nadškof hierarhično podrejen, če se nekdo čuti »med svojimi«?

Tako je reško-senjski nadškof Josip Pavlišić končal obisk v Argentini in 6. novembra odpotoval v New York. Tu se je od njega poslovil tudi potopisec Ognjišta in o nadškofovem bivanju v ZDA in Kanadi nimamo tako podrobnih poročil, čeprav so o tem pisali tamkajšnji emigrantski časopisi. Pavlišić se je v New Yorku udeležil slovesnosti ob prevzemu nove cerkve hrvaške katoliške župnije in ob tej priložnosti so v »hrvaškem centru« priredili slovesen banket, na katerem je bila poleg nadškofa Pavlišića in drugih gostov navzoča tudi skupina ustaških in proustaških emigrantov (Ante Došen, Marijan Gabelica, Miroslav Gal, Bogdan Radica). Nadškof je obiskal tudi Cleveland in Youngstown, kjer se je 19. novembra udeležil žalne maše in pogreba znanega političnega emigranta, duhovnika dr. Antuna Livajušića.

Odveč bi bilo še nadalje naštevati, kaj vse je počel reško-senjski nadškof med svojo ne ravno kratko odsotnostjo iz domovine. Čeprav nismo povedali vsega, je tudi to dovolj (še preveč) za resna razmišljanja in povsem konkretna vprašanja, ki se vsiljujejo ob ravnanju reško-senjskega nadškofa in metropolita Josipa Pavlišića.

Posamezniki sejejo razdor

V Jugoslaviji je državljanom — po ustavi in v praksi — zajamčena svoboda veroizpovedi, verniki so — po ustavi in praksi državljani te države ter so v veliki večini vključeni v izgradnjo naše samoupravne družbe, so aktivni kot člani socialistične zveze, sodelujejo pri vsakdanjem funkcioniranju delegatskega sistema, pri dejavnosti organizacije združenega dela, v vsem našem družbenem življenju.

Razdore in nesporazume v odnose med verniki in družbo poskušajo žal sejati zgolj nekateri duhovniki in cerkveni poglavarji, zato ker sami ne žele ravnati tako kot velika večina vernikov, ker ne žele biti lojalni in ustvarjalni državljani te države.

Nekateri med njimi gredo še dlje. Potujejo po svetu, najpogosteje odhajajo, kar je seveda razumljivo, tja, kjer žive Hrvati in katoličani, še zlasti pa, kar je teže razumeti, tja, kjer so aktivni ustaški in proustaški hrvaški emigranti. Seveda so tudi takšni katoliški duhovniki, ki kot dušebrižniki za Hrvate — katoličane v posameznih državah opravljajo svoje duhovniške dolžnosti kot lojalni državljani naše države. Nekateri katoliški duhovniki pa so tudi sami emigranti in poslani kot dušebrižniki med izseljence in emigrante-katoličane iz Hrvaške in Jugoslavije; ti aktivno sodelujejo v sovražnih skupinah, odkrito zastopajo rušenje socialistične federativne Jugoslavije, sejejo nacionalno sovraštvo med našimi izseljenci, spodbujajo in podpirajo sovražne politične in tudi teroristične akcije proti naši državi. Nemalokdaj taka sovražna dejavnost poteka pod okriljem verskih organizacij in listov, ponekod celo v cerkvenih ustanovah in prostorih, na verskih shodih in prireditvah, kar vse izkoriščajo kot možnost, da bi versko aktivnost izrabili za protisocialistične in protijugoslovanske politične manipulacije.

Nekako takšen je bil tudi ambient, v katerem se je gibal reški nadškof Josip Pavlišić v Argentini, ZDA in Kanadi. Ni težko uganiti (o tem dokaj jasno govori tudi potopis v Ognjištu), kako v takšnih krogih deluje obisk kakega nadškofa ali drugega cerkvenega dostojanstvenika, pa tudi »nižjega« duhovnika, ki pride iz Jugoslavije.

Kot po pravilu je to spodbudno za njihove sovražne akcije, še zlasti, če nekdo ravna tako, kot je Josip Pavlišić. Ne le, da se od tega ni distanciral, da se je odzival njihovim vabilom na razne prireditve in slovesnosti, temveč jih je s svojimi javnimi nastopi in javno izgovorjeno besedo tudi odkrito spodbujal.

Sodeč po pisanju emigrantskega tiska, se je solidarizira in celo identificiral z ustaško najbolj umazano klavsko ideologijo, zdaj, 30 let po vojni, med katero je bilo tako pri nas kot drugje po svetu prav zaradi takšne ideologije toliko krvavih zločinov, toliko nedolžnih žrtev.

Na koncu pa bi vendarle ponovno zastavili vprašanje, ali je nadškof Pavlišić prebral poročila in videl slike, objavljene v teh listih o svojem potovanju in ravnanju? Lahko domnevamo, da so mu ljubeznivi gostitelji poslali te časopise. In če je tako, je logično tudi vprašanje, kaj ima k temu povedati kot državljan te države in visoki funkcionar katoliške cerkve v Hrvaški. Mar ve za vse to episkopat katoliške cerkve na Hrvaškem?

Vedenje reškega nadškofa Josipa Pavlišića, takšno, kot je bilo nadrobno opisano v enem od listov, ki je zgolj formalno verski, v resnici pa povsem proustaški, ni le v hudem nasprotju z našimi zakoni, ki morajo veljati za vsakega državljana te države, temveč je, kot smo prepričani, povsem navzkrž z moralnimi in disciplinarnimi normami katoliške cerkve. Tako smo vsaj razumeli duha in besedo protokola, ki sta ga podpisala sveti sedež in vlada SFRJ. V tem protokolu je med drugim rečeno:

»Sveti sedež potrjuje stališče, naj dejavnost katoliških duhovnikov poteka v verskih in cerkvenih okvirih in da torej v skladu s tem duhovniki ne morejo zlorabljati svoje verske in cerkvene funkcije v namene, ki bi v resnici imeli politično naravo.«

Mar ni »zasebno« potovanje nadškofa Pavlišića, ki je po svojem položaju tudi sam odgovoren za uresničevanje protokola, zelo grob primer prav takšnega zlorabljanja verske in cerkvene funkcije? Ali bodo, kar bi bilo v interesu odnosov med našo državo in svetim sedežem, saj se ti odnosi sicer pozitivno razvijajo, Pavlišićevi politični izpadi služili Vatikanu za razmišljanje o tem, ali je primeren za visokega funkcionarja katoliške cerkve v naši državi?

Socialistični Jugoslaviji je do dobrih odnosov z Vatikanom kot tudi s katoliško cerkvijo v državi. To pa vsekakor ne more biti razlog za toleriranje morebitnih ustaških in drugih sovražnih sledov v katoliški cerkvi ali celo aktivno angažiranje posameznikov proti naši državi. Takšna toleranca je za nas povsem nesprejemljiva — upamo, da to vedo tudi v Vatikanu — in tudi ne bi bila v interesu dobrih odnosov, ki jih želimo še nadalje poglabljati. To, kar smo v Ognjištu prebrali o potovanju nadškofa Pavlišića po Argentini, bi moralo biti povod, da pristojni v katoliški cerkvi jasno in nedvoumno obsodijo in preprečijo takšne in podobne izpade, kar bi omogočilo, da bi močneje zaživel duh razumevanja, dobre volje in resničnega spoštovanja obojestranskih interesov.

NOVA VUS

Nadškofovi argentinski gostitelji

LINO PEDISIC — duhovnik, ravnatelj dušebrižniške službe za Hrvate v Argentini in glavni tajnik argentinske katoliške komisije za emigracijo. Pedišić je delegat frančiškanske provincije sv. Hieronima iz Zadra v komisariatu omenjene provincije za Argentino. Podpisal je ustaški memorandum bivšemu ameriškemu predsedniku Eisenhowerju. V svojih mašah, ki jih včasih prenaša tudi televizija, želi pogosto nadškofa Stepinca še po smrti uporabiti kot strupeno orožje v boju proti naši socialistični skupnosti. Leta 1968 je ustanovil Ognjište in že v prvi številki so se pojavili proustaški članki, naperjeni proti SFRJ. Skupaj z bivšima ustaškima ministroma Artukovićem in Dumandžićem je podpisal »izjavo svobodnih hrvaških intelektualcev«, v kateri napadajo in klevetajo našo družbeno ureditev. Pri mašah je poveličeval odločitev kalifornijskega guvernerja Ronalda Reagana, da 10. april razglase za praznik kalifornijskih Hrvatov. Kot voditelja hrvaškega Karitasa so ga verniki obtoževali, da je zlorabljal to organizacijo v osebne, politične in sovražne namene. Zelo vpliven je v emigrantski organizaciji HOP, ki jo vodi bivši Pavelićev pajdaš in minister Vrančić.

DANIJEL CRLJEN — »stožernik« v kabinetu Anteja Pavelića, potlej pa ustaški poverjenik za Dalmacijo, Liko in Hrvaško primorje. Na vrhuncu kariere je bil šef vse ustaške propagande. Znan je bil kot »ustaški Göbbels«, njegovi govori pa so veljali za uradna stališča vlade NDH. V pisanju »Naš poglavnik« je poveličeval Pavelića kot boga in »zgodovinsko dokazoval, da Hrvati niso slovanskega rodu«. Predajo Dalmacije fašistični Italiji je hvalil kot »moder državniški ukrep«.

IVICA FRKOVIC — desni »haesesovec«, ki je prešel na ustaško stran. Postal je minister za gozdarstvo in rudarstvo v Pavelićevi vladi. Bil je član vlade, ki je sprejela odločitev, da bodo »Krešimirovo kronoc« ponudili italijanskemu kralju Emanuelu. Pozneje je bil ustaški polkovnik, poveljnik operativnega območja za Bosno in Pavelićev pooblaščenec v nemški 369. »vražji diviziji«. Odgovoren je bil za preganjanje in pokol Židov in Srbov in razglasili so ga za vojnega zločinca.

IVICA DRAGICEVIC — Predvojni bančni uslužbenec. Kot ugledni član ustaške organizacije je bil trdno povezan z zloglasnim Andrijo Artukovićem. Ukazal je ustrelitev dvanajstih rodoljubov v Senju.

DUJO MODRIC — Predvojni emigrant in član HOP. Bil je drugi podpredsednik odbora »ustaški dom« v Buenos Airesu.

PAVAO TESIJA — Emigriral je leta 1945. Sodeloval je v ustaških zločinih nad prebivalstvom, ki je simpatiziralo z NOB. Je tajnik HOP.

IVAN »BUS« WERNER — Predvojni znani ustaš. Je sin zagrebškega župana za časa NDH. Bil je ustaški nadporočnik, poveljnik stotnije v Samoboru in funkcionar zunanjega ministrstva NDH.

Del newyorške publike

ANTE DOŠEN — Med vojno je bil načelnik v ministrstvu NDH. V emigraciji se je uveljavil kot organizator sovražne propagande. Je predsednik emigrantske organizacije »Hrvatsko narodno vijeće«. Aktivno sodeluje pri organiziranju terorističnih akcij in zbiranju prispevkov zanje.

MARIJAN GABELICA — Bil je obsojen leta 1959. S skupino gimnazijcev in somišljenikov je ustanovil ilegalno skupino, ki je razpečevala sovražne letake. Zaradi tega so mu leta 1960 sodili v Osijeku. Leta 1964 je emigriral v Italijo in od tam v ZDA. S skupino ekstremistov v New Yorku je zelo aktiven v propagandi in je eden od organizatorjev terorističnih akcij.

MIROSLAV GAL — Kot predvojni aktivni član ustaške mladine je delal v ustaštvu te fašistične organizacije. Leta 1942 se je pridružil »poglavnikovi telesni straži« (PTS). »Proslavil« se je tudi s preganjanjem Židov in Srbov. Emigriral je leta 1945. Je eden od ustanoviteljev »združenih Hrvatov Amerike«.

BOGDAN RADICA — Diplomat stare Jugoslavije. Pisal je proti narodnoosvobodilnemu gibanju in kot uslužbenec jugoslovanske kraljeve ambasade sodeloval s kraljevim veleposlanikom Konstantinom Fotićem na četniško-monarhistični liniji. Po begu iz države se je povezal s proustaško emigracijo v ZDA in postal eden od najbolj aktivnih funkcionarjev teh organizacij ter pobudnikov sovražne dejavnosti proti socialistični Jugoslaviji.

emona ljubljana

I. TOZD Zunanja trgovina

razpisuje po čl. 54 statuta TOZD

1. 2 POMOČNIKA DIREKTORJA TOZD
Posebni pogoji: visoka izobrazba ekonomske, pravne ali biotehnične smeri in 5 let delovnih izkušenj. Kandidati morajo izpolnjevati pogoje za opravljanje zunanjetrgovinskega prometa in aktivno obvladati svetovni jezik.

2. RAČUNOVODJO TOZD
Posebni pogoji: visoka izobrazba ekonomske, pravne ali druge ustrezne smeri in 5 let delovnih izkušenj.

Kandidat mora izpolnjevati pogoje za opravljanje zunanjetrgovinskega prometa.

Kandidati za delovna mesta pod tč. 1 in 2 morajo biti moralno-politično neoporečni po kriterijih družbenega dogovora o kadrovski politiki ljubljanskih občin.

Slednji kandidati bodo po preteku razpisnega roka pismeno seznanjeni z nalogami in smotri, ki jih morajo delavci na vodilnih delovnih mestih uresničiti v mandatni dobi.

Razglaša
naslednja prosta delovna mesta:

3. DIREKTORJA sektorja za izvoz in uvoz investicijske in druge opreme
4. POMOČNIKA DIREKTORJA sektorja za izvoz in uvoz kmetijskih pridelkov
5. POMOČNIKA DIREKTORJA sektorja zastopstev in konsignacij
6. POMOČNIKA DIREKTORJA sektorja za izvoz in uvoz blaga široke potrošnje

Za delovna mesta pod tč. 3—6 se zahtevajo naslednji pogoji: visoka izobrazba ekonomske, pravne ali biotehnične smeri, 5 let delovnih izkušenj in poskusno delo 2 meseca.

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje za opravljanje zunanjetrgovinskega prometa in aktivno obvladati en svetovni jezik.

7. VODJO oddelka prehrambenega blaga
8. VODJO oddelka za izvoz in uvoz opreme

Za delovna mesta pod tč. 7 in 8 se zahtevajo naslednji pogoji: visoka izobrazba ekonomske ali biotehnične smeri, 5 let delovnih izkušenj in poskusno delo 2 meseca.

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje za opravljanje zunanjetrgovinskega prometa in aktivno obvladati en svetovni jezik.

9. PRAVNIKA
POGOJ: visoka izobrazba pravne smeri s pravosodnim izpitom

10. SAMOSTOJNEGA FINANČNEGA KNJIGOVODJO
POGOJ: srednja izobrazba ekonomske smeri in 5 let delovnih izkušenj

11. SAMOSTOJNEGA OBRAČUNSKEGA REFERENTA v oddelku deviznega obračuna
POGOJ: srednja izobrazba ekonomske smeri in 5 let delovnih izkušenj

Za delovna mesta pod tč. 9—11 je poseben pogoj poskusno delo 2 meseca.

12. SAMOSTOJNEGA ADMINISTRATIVNEGA MANIPULANTA
POGOJ: srednja izobrazba upravno-administrativne smeri in 3 leta delovnih izkušenj

13. ADMINISTRATIVNEGA MANIPULANTA
POGOJ: nižja izobrazba upravno-administrativne smeri in eno leto delovnih izkušenj

14. KOMISIONARJA
POGOJ: KV prodajalec in 2 leti delovnih izkušenj

Za delovna mesta pod tč. 12—14 je poseben pogoj poskusno delo 1 mesec.

II. Delovna skupnost skupnih služb

15. ORGANIZATORJA IZOBRAŽEVANJA
POGOJ: višja izobrazba organizacijske ali filozofske smeri in 2 leti delovnih izkušenj

16. LIKOVNEGA TEHNIKA
POGOJ: dokončana šola za oblikovanje

Za delovna mesta pod tč. 15 in 16 je poseben pogoj poskusno delo 2 meseca.

III. TOZD Inženiring
Ljubljana, Kavčičeva 72

17. PROJEKTANTA
POGOJ: visoka izobrazba gradbene ali arhitekturne smeri z ali brez prakse

18. GRADBENEGA TEHNIKA v operativi
POGOJ: srednja izobrazba tehnične smeri, zaželena praksa

19. KORESPONDENTA — ADMINISTRATORJA
POGOJ: srednja ali nižja izobrazba upravno-administrativne smeri, z znanjem strojepisja

IV. TOZD Kooperacija
Ljubljana, Glonarjeva 1

20. 2 SAMOSTOJNA KNJIGOVODJA
POGOJ: srednja izobrazba ekonomske smeri in 3 leta delovnih izkušenj
Nastop dela možen takoj.

V. TOZD Poljedelstvo — Govedoreja
Domžale, Ljubljanska 70

21. ADMINISTRATORJA
POGOJ: srednja izobrazba upravno-administrativne smeri ali ekonomske smeri ali nižja izobrazba administrativne smeri z nekaj let delovnih izkušenj in poskusno delo 2 meseca.

Rok za sprejem ponudb je 15 dni po objavi.

Pismene ponudbe:

Pod I., II. in III. pošljite na naslov: Emona, Ljubljana, kadrovska služba, Ljubljana, Kidričeva 13.
Pod IV. pošljite na naslov: Emona Ljubljana, TOZD Kooperacija, Ljubljana, Glonarjeva 1.
Pod V. pošljite na naslov: Emona Ljubljana, TOZD Poljedelstvo-Govedoreja, Domžale, Ljubljanska 70.
2531

„Slovenska merila“ v niški tovarni

Niški ‚Vulkan‘ po združitvi s kranjsko ‚Savo‘ spreminja svoje odnose

Minili so komaj trije meseci, odkar so štiri temeljne organizacije združenega dela tovarne gume »Vulkan« v Nišu podpisale samoupravni sporazum o integraciji z industrijo gumijastih izdelkov »Sava« iz Kranja, delovni uspehi takšnega združevanja pa so že zelo vidni. To ni vidno le takrat, ko govorijo o povečanju skupnega dohodka na 195 milijonov dinarjev (v primerjavi z lanskim letom se je povečal za 47 %), temveč tudi takrat, ko gre za mnoge druge postavke: od vrednosti izvoza (okoli 60 milijonov dinarjev) pa do povprečja osebnih dohodkov (2200 dinarjev). Prav tako se je povečala tudi gotovost glede uspeha nadaljnjih poslovnih korakov. Povsod nastopajo skupno po načelu »eden za vse«, — kar je že v prvih mesecih integracije prineslo številne prednosti.

Preusmeritev

Tovarna gum »Vulkan«, ki zdaj zaposluje okoli 1200 delavcev, je zaradi zastarelosti, zmogljivosti in asortimenta proizvodnje že nekaj let životarila na robu rentabilnosti. S prizadevanji kolektiva in širše družbene skupnosti so s pomočjo sanacijskega programa in investicij znatno spremenili pogoje za nadaljnje delo: na ledini pri Nišu so lani zrasla nova tovarniška poslopja za izdelovanje zelo iskanega semeninga za avtomobilsko industrijo, gumijastih cevi in čevljarskega pribora (investicije so znašale 55 milijonov dinarjev).

Le nekaj kasneje je sledilo združevanje s kranjsko »Savo«, ki je omogočilo nadaljnjo specializacijo proizvodnje in novo programsko usmeritev.

»V letošnjih prvih treh mesecih smo vrnili prispele anuitete in zagotovili sredstva za plačilo drugih, ki prihajajo kasneje. Zdaj imamo ‚čiste račune‘, z vsemi bankami in poslovnimi partnerji,« poudarja direktor skupnosti TOZD »Vulkan« v Nišu Obrad Luzanin. »Za letos imamo sklenjene pogodbe za skoraj celotno proizvodnjo predvsem za izvoz v Sovjetsko zvezo, Češkoslovaško, Madžarsko in druge države . . .«

Delitev dela

Integracija s »Savo« iz Kranja, ki je dolgoletna in priznana proizvajalka z večjimi izkušnjami pri organizaciji gumarske industrije, je spremenila tudi odnose do nekaterih problemov dela in proizvodnje v Nišu. V normative učinka so začeli uvajati »slovenska merila«, ki so se uveljavila tudi pri osebnih dohodkih in drugih delovnih pogojih. K temu so pripomogle tudi medsebojne izmenjave izkušenj, še posebej pa obisk niških predstavnikov v Kranju — tako v proizvodnji kot tudi na pomembnejših družbenopolitičnih zborovanjih.

»V Kranju delavci niso nagrajeni le po količini izdelkov, temveč tudi po izkoriščenosti strojev, orodja in materiala. Nagrajeni so torej po prihrankih v proizvodnji in po marsičem drugem, kar lahko vpliva na plačo delavca. V Nišu se doslej nismo ravnali po tem, zato bomo delovna mesta ovrednotili po njihovih merilih . . .«

Strokovna služba »Save« seveda dela pri mnogih skupnih vprašanjih: nadzorstvu izdelkov z istimi merili kot v Kranju, pa tudi po enaki tehnologiji in navodilih, kjer »odprte karte« veljajo za vse. V Kranju so na primer zdaj začeli izdelovati nov izdelek čevljarskega pribora; ker pa njihove zmogljivosti ne morejo zadovoljiti povpraševanja in potreb, bodo del te proizvodnje preselili v Niš.

Blago, ki ga izdelajo v Nišu, prodajajo v vsej prodajni mreži. Kranjski referent pri sklepanju pogodb ponuja tudi »niške« izdelke. Izvoz na Madžarsko je izenačen. Pri sklepanju pogodb za nakup nove opreme kranjski strokovnjaki hkrati sklepajo pogodbe tudi za niške TOZD in tako naprej. Z eno besedo — odnosi so v tem pogledu zelo korektni in skupnost TOZD »Vulkan« v Nišu je zelo zadovoljna z dosedanjo, komaj trimesečno bilanco združevanja.

D. JANKOVIĆ,

BORBA

Organizacija združenega dela v Ljubljani

sprejme

FINANČNEGA KNJIGOVODJO
za nedoločen čas

POGOJ: ekonomska srednja šola.

Nastop takoj oziroma po dogovoru.

Ponudbe pošljite pod oznako »V centru mesta«.
2511

Odbor za medsebojna razmerja

Zavoda SRS za varstvo pri delu

Ljubljana, Bohoričeva 22 a

objavlja
prosto delovno mesto

BLAGAJNIČARKE

POGOJ: srednja izobrazba in enoletne delovne izkušnje v knjigovodstvu.

Prijave sprejema tajništvo zavoda do 15. aprila 1975.
2534

„Visoška kronika“ v francoščini

Tavčarjev roman z ilustracijami J. Vidica izide v Parizu

V Parizu pri založbi POF (Presse Orientaliste de France) bo že v aprilu izšla pomembna slovenska knjiga, roman Ivana Tavčarja »Visoška kronika« v francoskem prevodu. Francosko verzijo tega velikega literarnega dela je na temelju prvega prevoda Viktorja Jesenika oskrbel lektor za slovenski, srbskohrvatski in ruski jezik na visoki šoli za orientalistiko v Parizu Jean Durand-Monti.

»Visoška kronika« s francoskim naslovom »La Cronique de Vissoko« z ilustracijami Janeza Vidica bo dejansko — če odštejemo predvojno francosko izdajo Jurčičeve povesti »Jurij Kozjak« v Kolednikovem prevodu — prvi slovenski roman v francoski izdaji. Za prevod in objavo tega dela je poskrbela komisija za stike z inozemstvom pri društvu slovenskih pisateljev, zato je imel Jean Durand-Monti med svojim obiskom v Sloveniji tudi v krogu tega odbora razgovor o dosedanjem in prihodnjem sodelovanju.

Durand-Monti je v pomenku seveda omenil in razložil težave s prevodom in imeni. Njegovo glavno načelo je bilo, da bi Tavčarjevo literarno besedilo tudi v francoščini čimbolj teklo in da bi bilo čimbolj dostopno francoskemu bralcu, ohranjujoč seveda čimveč pristnih posebnosti slovenskega jezika in zgodovinskega okolja. Glede osebnih in krajevnih imen se je prevajalec odločil delno za prevajanje v francoščino, delno pa za slovensko osnovo v francoski transkripciji, tako da so odpadla sleherna jezikovna pojasnjevanja o izgovarjavi. Lektor Durand-Monti je z navdušenjem pohvalil Tavčarjevo literarno umetnino, še posebej njegovo karakteriziranje oseb, o čemer piše tudi v uvodu bodoče knjige.

Ob izidu »Visoške kronike« bo v Parizu, priložnostna tiskovna konferenca. Za prihodnje pa so se dogovorili o prevodu Kosmačeve »Balade o trobenti in oblaku«.

BOGDAN POGAČNIK

Dobro o „Pekarni“

Kritika na festivalu malih, eksperimentalnih odrov hvali uprizoritev dramskega teksta M. Kovača »Tako, tako«

OD NAŠEGA SARAJEVSKEGA DOPISNIKA

Sarajevski festival malih in eksperimentalnih odrov se je prevesil v drugo polovico. Doslej se je na odrih v »Kamernem teatru 55« in v kulturnem domu »Trasa« zvrstilo osem gledališč. Novosadsko gledališče »Ujvideki szinhaz« je uprizorilo Weissovo igro v 11 slikah »Trpljenje gospoda Moekinpota«. Drama hrvaškega narodnega gledališča iz Splita »Mesarja iz Abbervilla« in »Ljudsko igro o lišjaku Renardu«, zagrebški »Teater itd.« Ionescove »Pozdrave«, makedonsko Narodno gledališče iz Skopja Nanèskovo igro »Dimni judež mesto zidal«, skopska Drama Ghelderodove »Slepce«, zagrebška skupina »SOS« Kušanov »Vodvil«, sarajevsko gledališče za mlade pa Nušićevo »Oblast«. V nedeljo in v ponedeljek je imelo ljubljansko gledališče »Pekarna« kar štiri predstave Kovačevega dela »Tako, tako«.

Prav naša »Pekarna« pa je doslej zbudila tudi največjo pozornost in prejela laskave ocene kritikov. Kritik tukajšnjega lista »Oslobodjenje« je na primer zapisal:

»Predstava ne bi bila tako prepričljiva, če ne bi režiser gradil na realizmu, izdelanem do zadnje potankosti, da bi dosegel pristnost, kolikor se je sploh da doseči.« Medtem ko piše v nadaljevanju pohvalno o igralskih stvaritvah Kristijana Mucka, Marka Okorna in Jerice Mrzel, tudi pravi: »Posebno poglavje pa je Maja Boh, ki smo jo že spoznali na našem festivalu. Ves čas biti na odru brez ene same besede, opravljati najbolj vsakdanja dela, je videti zelo preprosto. A prav v tem je veličina igre Maje Boh, da nam je pokazala to preprostost, ki pa vsebuje tudi potrebno igralsko privlačnost.«

Po vsaki predstavi je naslednji dan pogovor za okroglo mizo, ki ga vodi festivalski selektor Velimir Stojanović. Za to mizo se v dovolj intimnem vzdušju krešejo mnenja o predstavi prejšnjega dne. Morda najbolj živahna in najbolj vznemirljiva je bila prav okrogla miza o predstavi ljubljanske »Pekarne« »Tako, tako«. V tem pogovoru se je izostrila dilema — kaj je sploh dandanes avantgardno gledališče. Ali tisto, ki se ukvarja zgolj in povsem z estetskimi obrazci in vprašanji, ali to, ki ga je ponudila v svoji predstavi »Pekarna«: vsakdanje življenje v svoji najgloblji pristnosti. Večina govornikov za okroglo mizo se je odločila za slednje, kar priča o tem, da je »Pekarna« dala letošnjemu festi[illegible] — to je že tretji festival, ki se ga udeležuje — povsem svojevrsten ton.

Tisti, ki spremljajo letošnji festival malih eksperimentalnih odrov, trdijo, da je izjemen, da dokazuje, kako se v jugoslovanskem gledališču le nekaj dogaja, da gledališča, ki se ukvarjajo z eksperimentom, dozorevajo in med seboj plodno sodelujejo. To sodelovanje prerašča republiške meje in obeta prodor našega eksperimentalnega gledališča v svet. Hkrati pa zavrača primerjanje z Bitefom, ki je le izbor iz ustvarjalnosti svetovnih gledališč, medtem ko je sarajevski festival malih eksperimentalnih odrov delovne narave, njegova iskanja pa skušajo premakniti dogajanja v našem gledališču za korak naprej.

BOGDAN NOVAK

SARAJEVSKA POHVALA — Edina predstavnica slovenskih malih in eksperimentalnih odrov na letošnjem sarajevskem festivalu je Pekarna, ki je v minulih dneh nastopila s Kovačevim »Tako, tako« ter poleg kritike navdušila tudi precejšen del občinstva. Na sliki prizor z Jerico Mrzel in Kristijanom Muckom.

Goriški odri

Jutri se začno tradicionalna gledališka srečanja — Letos 11 predstav

Kakor že tri leta doslej prirejajo tudi letošnjo pomlad v Primorskem dramskem gledališču v Novi Gorici tradicionalno »goriško srečanje malih odrov«, na katerem se s komornimi in eksperimentalnimi uprizoritvami — letos jih je v repertoarju enajst — predstavljajo malone vsa slovenska gledališča, pomnožena še z nekaterimi jugoslovanskimi gosti.

Letos pridejo v Novo Gorico, na primer, člani hrvaškega »Teatra v gosteh«, ki ga vodi igralec Relja Bašić, pa Jugoslovanskega dramskega gledališča iz Beograda in zagrebškega »Teatra itd.«.

Po tradiciji je goriško »srečanje« razdeljeno na tri tako imenovane kroge, saj traja skoz tri aprilske vikende. Predstave, osrednjo dejavnost prireditve, bo tudi letos spremljal poseben simpozij, na katerem pa bodo razpravljali o delovnih perspektivah komorne in eksperimentalne gledališke dejavnosti.

Prvi krog festivala se začne jutri s predstavo gostitelja, PDG, ki bo uprizorilo »Igro o grešnem puntarju« V. Cudermana, do nedelje pa se bodo zvrstili še: Mladinsko gledališče z Beckettovimi »Srečnimi dnevi«, »Teater v gosteh« bo prikazal uspešno uprizoritev komedije M. Kundere »Skrjančeka«, nazadnje pa bo nastopila še mariborska Drama z Bauerjevim delom »Magic Afternoon«.

Kakor že rečeno, se »goriško srečanje malih odrov«, pri katerega organizaciji sodelujeta ob PDG še novogoriška in republiška kulturna skupnost, pokrovitelj pa mu je tovarna Meblo — nadaljuje spet naslednji četrtek. Dodati je nemara potrebno že zdaj tudi to, da bo ob koncu prireditve v Novi Gorici imelo novo premiero Stalno slovensko gledališče iz Trsta.

A. I.

Koncertantna igra

Tretji koncert Bachovega cikla s Slovenskim komornim orkestrom in solisti — Odličen pianist Andrej Jarc

Tretji koncert Bachovega cikla s Slovenskim komornim orkestrom — vse koncerte tega posebnega cikla Slovenske filharmonije vodi dirigent Anton Nanut — je bil programsko doslej najbolj posrečeno sestavljen. Dva imenitna in priljubljena koncerta — Koncert za klavir in godala v f-molu in Koncert za dve violini, godala in čembalo v d-molu — sta uokvirjala uvodoma predstavljeni Brandenburški koncert št. 3 v G-duru in Suita št. 3 v D-duru kot sklepna točka. Vsa ta dela so že po inštrumentalnih zasedbah med seboj dovolj kontrastna, da niso — kar se pri stilnih koncertih rado zgodi — delovala utrujajoče. Hkrati pa velja zapisati, da smo med tremi koncertanti ob dveh znanih srečali novo ime — violinistko Darjo Veluščekovo, ki je ob renominanem Dejanu Bravničarju izzvala pozornost in naklonjeno odmevnost koncertnega občinstva.

Uvodoma je s koncertantno igro solistov Slovenskega komornega orkestra kot zrela kreacija zazvenel tretji Brandenburški koncert v G-duru. Kot solist v Koncertu za klavir in godala v f-molu pa je nastopil pianist — sicer pa tudi čembalist Slovenskega komornega orkestra — Andrej Jarc. Prvi stavek tega imenitnega dela je bil v skupni igri solista z orkestrom nekoliko nemiren, po zvoku ne povsem izenačen. Izredna pa je bila interpretacija drugega stavka (largo); tu je pianist Andrej Jarc dosegel do poslednje finese izdelano linijo z natančnim in občutljivim doziranjem zvoka. Tretji stavek (presto) je bil v ritmično dinamični napetosti trden, do kraja izdelan.

Solista v Koncertu za dve violini, godala in čembalo v d-molu sta bila violinista Darja Veluščekova in Dejan Bravničar. Zdi se, kot da je bil to prvi pomembnejši nastop mlade violinistke in zapisati velja, da smo v njeni igri občutili talentirano glasbenico s trdno oblikovanim tonom na sicer povprečnem inštrumentu in disciplinirano koncertantno igro, ki se je kar dobro ujela z zrelo, stilno čisto igro Dejana Bravničarja.

Za sklep koncerta je Slovenski komorni orkester pod vodstvom dirigenta Antona Nanuta zaigral še Suito št. 3 v D-duru (za godala, čembalo, 2 oboi, 3 trobente in timpane). Po uvodnem stavku (allegro), ki v zvočnem razmerju (premočna trobila) ni bil dosledno izenačen, je sledila arija (air), v kateri so godalci dosegli prefinjeno niansiranje. Gavota, ki jo je orkester tako kot arijo ob koncu ponovil, je bila v drugi izvedbi mnogo boljša. Poslednja suitna stavka — bourreé in gigue — sta zazvenela v sproščenem soočenju godal s pihali, pozornost pa bi veljalo posvetiti predvsem pravemu razmerju, ki ni odkrivalo vselej idealne zvočne slike Bachove partiture.

PAVEL MIHELČIČ

Leningrajska glasbena pomlad

LENINGRAD — Tradicionalni festival »Leningrajska glasbena pomlad«, ki se bo začel prve dni aprila, je letos posvečen jubileju zmage nad fašizmom in herojskemu boju Leningrada. Festivalski program sestavljajo dela s heroično temo, od katerih je največje število navdihnila vojna epopeja mesta na Nevi. Najboljše stvaritve tega festivala bodo izvajali na dan zmage 9. maja in jih nato vključili v slovesnosti na Trgu zmage, kjer dokončujejo izgradnjo monumentalnega spominskega parka.

Dijaki iz zamejstva na univerzi

Koroški rojaki so se seznanili z možnostmi študija v Ljubljani

Včeraj je bil na strojni fakulteti ljubljanske univerze informativni dan za Slovence-maturante srednjih šol v zamejstvu. Prišli so dijaki zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu. Pozdravil jih je dekan prof. dr. Janez Peklenik.

Rojaki s Koroške, ki se bodo letos po gimnazijski maturi odločali za visokošolski študij, so se v uvodnem srečanju na kratko seznanili s splošnimi značilnostmi študija in življenja na univerzi v Ljubljani, potem pa so obiskali posamezne fakultete, za katere se še posebej zanimajo.

V teh razgovorih je bila med drugim spet poudarjena želja, da bi bil med Avstrijo in Jugoslavijo čimprej dosežen sporazum o medsebojnem priznavanju visokošolskih diplom — tako kot je to že urejeno za nostrifikacijo srednješolskih spričeval.

J. S.

Reševalec teksta

»Čmrlj iz Kolorada« je nova igra na odru ročnih lutk — Avtor je Nace Simončič, režiser pa Žarko Petan

Pravzaprav je junak vsake uprizoritve v ljubljanskem lutkovnem gledališču njegov izvajalski ansambel, saj se v pogojih skrajne prostorske zastaranosti in utesnjenosti, v katerih ne pomaga več nobena tehnična novost, nekako znajde in pričara predstavi nadih igrive odrske iluzije. Tokrat, ob premieri Simončičevega »Čmrlja iz Kolorada« na odru ročnih lutk, pa je uprizoritev dobila še posebnega junaka — režiserja Žarka Petana. Kajti gledališče samo je priznalo, da v besedilu ne kaže iskati kakšnih posebnih literarnih vrednot in da igrica najbrž ne bo pomenila odkritja Amerike.

Najbrž, so zapisali v gledališki list. Po premieri pa lahko zagotovimo, da »Čmrlj iz Kolorada« pomeni odkritje novega režijskega oblikovalca tega hvaležnega medija. Prvič se je srečal z njim, očitno neobremenjen s konvencionalnostjo in tradicijo zvrsti, zato pa podprt z živo in domiselno teatrsko iznajdljivostjo, ki gledališču ne priznava delitve na zvrsti, temveč vselej in povsod odkriva v njem novo možnost stika med domišljijo in odrsko realnostjo.

Žarko Petan je bil v pravem pomenu besede reševalec precej preprostega besedila, ki ga je sicer oblikovala bogata lutkarska praktična izkušnja, zato pa bolj malo literarnega poleta. Zasnova se zdi skoraj utilitarno suhoparna. Vsi junaki z živalskimi imeni bi s svojo odrsko akcijo utegnili nevarno spomniti na lepake, ki zapraseni še svarijo v kakšni podeželski izložbi pred nevarnostjo koloradskega hrošča za krompirjeve njive. Režiser pa je nekako naredil »kratek stik« in pred gledalci je sedaj razigrana, hrupna, vesela kavbojka, ki ji ne zmanjka lutkarskih domislic in živahnosti, pa čeprav so zasnove lutk za kaj takega v tehničnem pogledu precej nehvaležne.

In kot prihajajo kavbojke do mladih dandanes največkrat prek televizijskega zaslona, prihaja v fiktivnem posredništvu tega medija to pot tudi lutkovna predstava. Dva »televizijska« uvoda vanjo sta v interpretaciji Jasne Taufer obenem tudi dve miniaturni, zabavni antologiji TV zgod in nezgod.

Žarko Petan je v teoretičnem pogledu uveljavil novo inačico kontakta med lutko in igralcem, ki je za gledalca zelo učinkovita. Dosedanji rezultati te vselej nekoliko tvegane simbioze so se naslanjali na posege igralca v miniaturo lutkarskega življa, Petan pa je pravilo zasukal tako, da lutke stopajo z odra in prihajajo kot igralci na proscenij; za prepričljivost njihove preobrazbe pa skrbi glasba, ki jo je prispeval Urban Koder in je v uprizoritvi nasploh odlična prvina.

Sleherna lutkarska uprizoritev je kolektivni dosežek. Režiserjeve domislice ne zaležejo veliko, če jih sooblikovalci predstave niso sposobni uresničiti. To pot so jin u...sničevali v domala idealni meri. Režiser je vehementno razgibal izvajalski ansambel, tako da blede recitacije ali pavšalne animacije v predstavi ni bilo, doseženi pa so bili nekateri prijetni vrhunci. Po veseli hrupnosti predstave tekmuje z razigrano otroško igro, ki se improvizirano zgleduje pri nekem vzoru (tokrat westernu) in se ne zaveda, da ga s tem tudi malce parodira.

Pohvalo zaslužijo celotna likovna zamisel predstave, ki je primerna za otroke od vrtcev do desetih, dvanajstih let (in za starše, seveda, tudi).

STANKA GODNIČ

IGRALEC IN LUTKE — Dvojna interpretacija: enkrat lutka, enkrat v njeni vlogi igralec, je uprizoritvena posebnost Simončičevega »Čmrlja iz Kolorada« v Petanovi režiji in izvedbi ljubljanskega lutkovnega gledališča. Foto: Marijan Pal

V eter smo le najboljše

O čem so se menili glasbeniki na večdnevnem srečanju plesnih in revijskih orkestrov jugoslovanskih radijsko-televizijskih postaj, ki je bilo v Radencih

V Radencih so se med 26. in 29. marcem srečali plesni in revijski orkestri jugoslovanskih RTV postaj. Kakor smo sproti poročali, so nastopili tri večere zapovrstjo plesni in revijski orkestri radijskih in televizijskih postaj Beograd, Sarajevo, Skopje, Novi Sad, Zagreb in Ljubljana, zadnji večer pa se je zvrstilo vseh šest orkestrov, da so skupaj izbrali skladbo, ki nas bo zastopala na forumu lahke glasbe v Münchnu. Spremljajoča prireditev II. srečanja zabavne glasbe v Radencih je bilo posvetovanje o izvajanju zabavne glasbe v radijskih in televizijskih programih. Zavoljo silne razširjenosti obeh medijev (Marjan Vodopivec je ob otvoritvi srečanja rekel sodelujočim glasbenikom, da njihove koncerte poslušajo ljudje tako rekoč v slednji domačiji na Slovenskem in v Jugoslaviji) prevzemajo naši glasbeniki zabavne glasbe nase veliko kulturno odgovornost in to so na svojem posvetovanju v Radencih tudi večkrat naglasili. Časnikarji, ki smo posvet spremljali, smo pozorno prisluhnili pomenkom med glasbeniki zabavne glasbe, saj se je že takoj, ko so sobesedniki razgrnili probleme, izkazalo, da to ni le suha strokovna razprava specialistov zgolj o »notranjih« problemih poklica in ustvarjanja, ampak je imel pogovor pomembne družbene razsežnosti. Kakšna je kulturno umetniška vloga zabavne glasbe? Smo dovolj izbirčni glede kakovosti zabavne glasbe, ki jo pri nas spuščamo v eter? Odkod številni nesporazumi glede opredelitve in vrednotenja zvrsti, imenovane zabavna glasba? Kakšno podobo in poslanstvo naj bi imelo radensko vsakoletno srečanje ustvarjalcev zabavne glasbe? Kako spodbujati domačo ustvarjalnost na področju kakovostne zabavne glasbe?

Za nobenega od navedenih vprašanj, bilo pa jih je še več, najbrž ni mogoče reči, da ne poprašuje o pomembnih razsežjih naše kulturne politike, glasbene kulture in glasbene vzgoje. V Radencih zbrani ustvarjalci in poustvarjalci zabavne glasbe in glasbeni kulturni organizatorji-uredniki glasbenih oddaj na naših RTV postajah — so si bili docela edini v tem, da pri zabavni glasbi povzročajo različne »boksarske kategorije« le zmedo, ko hočejo glasbo deliti na »lahko«, »težko« (in »polteško« ali kako?), pa na »resno« — nasprotje tej bi bila seveda »neresna« glasba. Tudi pri zvrsti glasbe, ki jo označujemo kot zabavno, je mogoče priznavati le kriterij kakovosti. Obstajata samo dobra in slaba glasba, so zatrdili v Radencih, češ, da je tudi glasba kot vsaka umetnost nedeljiva. Kar je pod ravnijo umetniškega, tudi v zabavni glasbi nima kaj iskati, še manj se sme vtihotapiti v programe takih množičnih medijev, kot sta radio in televizija s svojim avditorijem stotisočev in milijonov. Izrazoslovne nesporazume je zavrnil že Marjan Vodopivec v uvodu v razpravo, češ da zabavna glasba ne more biti nasprotje »resni« glasbi kot »neresna« glasba, saj je tudi zabavna glasba, če je dobra, v vseh svojih tonskih, ritmičnih in harmoničnih kvalitetah resno glasbeno ustvarjanje.

Bachove suite in Chopinove mazurke, Offenbachova ali Straussova glasba so imele nekoč podobno funkcijo, kot jo ima danes zabavna glasba, so menili razpravljalci v Radencih, pa se jih ni prijela omalovažujoča oznaka. Primernost za ples, ustrezna ritmičnost in razvedrilnost so tedaj edino sprejemljive posebne opredelitve, ki ustrezajo zabavni zvrsti glasbe.

Vsakoletno radensko srečanje orkestrov zabavne glasbe naj bi postalo pregled, zdrava tekma, spodbuda, informacija in izmenjava glasbenih dosežkov ter delovnih spoznanj vseh ustvarjalcev zabavne glasbe. Letos se je že dokaj različno nakazala podoba tega šele dve leti starega festivala: združeval naj bi skladatelje in poustvarjalce, radijske in televizijske ljudi, ki skrbe za to zvrst glasbe v RTV programih. To ne bi bil niti festival jazza niti šlagerjev (take festivale imamo že drugje), ampak pregled orkestrov, festival orkestralne zabavne glasbe — posebej posvečen njenemu uveljavljanju v najbolj množičnih medijih, v radiu in televiziji. Od tod spoznanje, da se naj radensko srečanje posveča tudi vprašanjem o tehnični kakovosti tonskega posnetka in izvajanja te zvrsti glasbe v medijih. Že lani in tudi letos so orkestralni poustvarjalci zabavne glasbe (kot srečanje orkestrov je prireditev tudi nastala) izražali željo, da se pri glasbenem pregledu in tudi pri razpravljalski izmenjavi mnenj in izkušenj srečajo s skladatelji te glasbene zvrsti. Od tega si obetajo tudi večji delež domače skladateljske ustvarjalnosti na področju zabavne glasbe.

FRANCE FORSTNERIČ

Nizozemci v Slovenjem Gradcu

Brigada 33 mladih umetnikov bo pomagala urejati galerijo

Kot prve lastovke pred letošnjimi velikimi mednarodnimi kulturnimi prireditvami v Slovenj Gradcu pod geslom »Mir 75 — 30 OZN« je prispela v ta podjetni kraj udarna kulturna in delovna brigada 33 mladih nizozemskih umetnikov pod vodstvom znanega slikarja in grafika, prof. akademije Tonona Wegnerja. Po večini so v skupini mladi slikarji z akademij iz Amsterdama in Rotterdama.

Prvotno so nameravali, da bi s fizično delovno akcijo prispevali k urejanju mesta in gradbenim delom v galeriji v okviru priprav za mednarodno likovno razstavo letos oktobra. Zaradi slabega vremena in siceršnje razporeditve del pa so se vključili predvsem v notranje preurejanje galerije, študijsko delo okrog načrtov za urbanistično rešitev okolice galerije in adaptacijo zaselka Gradišče nad Slovenj Gradcem. Razen tega so pripeljali s seboj tudi obilico svojega likovnega gradiva. V četrtek bodo odprli v novi galeriji v Slovenj Gradcu aktualno nizozemsko likovno razstavo.

Tako je ta obisk že zdaj potrdil mednarodni odmev slovenjgraških kulturnih prireditev v duhu zbližanja med narodi, pa tudi likovna razstava, ki jo postavljajo, bo nudila zanimivo mednarodno konfrontacijo.

BOGDAN POGAČNIK

Pianistka Milica Schneider

Usklajeno izoblikovana klavirska igra sarajevske gostje

Gostovanje umetnikov iz drugih republik je pri nas žal še dokaj redek dogodek. Zato gre pozdraviti začetek akcije Društva glasbenih umetnikov Slovenije, ki je s prireditveno poslovalnico »Festival« organiziralo recital sarajevske pianistke Milice Schneider v Ljubljani. Jugoslovanski umetniški potencial ima prav gotovo osebnosti, ki jih je vredno slišati in pozdraviti v Ljubljani. Mednje spada pianistka Milica Schneider. Enotno usmerjen zaključen spored del D. Šostakoviča, C. Francka in J. Brahmsa je dodobra prikazal tudi značilnosti solistkinih poustvarjalnih nagnjenj. Gre predvsem za gradnjo velikih form, ki jih zavestno in zato tudi razumljivo posreduje poslušalcem. Z skrbno oblikovanim dinamičnim lokom stopnjuje njihovo napetost in z muzikalnimi akcenti odkrije in obogati njihovo vsebino.

Igra polnega klavirskega zvoka, muzikalne inteligence in nazornega posredovanja glasbenih umetnin je bila prisveh treh avtorjih kaj izenačena: monumentalno zasnovan Šostakovičev Preludij z logično podano fugo sta že za začetek večera naznanila kvaliteto nadaljevanja sporeda z dozorelim podajanjem skladbe C. Francka, in če gre omeniti detajle Brahmsove Sonate op. 5, velja to za muzikalno občuteni drugi in viharno zaključeni zadnji stavek.

LEON ENGELMAN

Baranovićeva »Himna zmagi«

BEOGRAD — Naš znani skladatelj in nosilec nagrade AVNOJ Krešimir Baranović je skomponiral na besedilo pesnika Branka Karakaša »Himno zmage«. Skladba je napisana za bariton, simfonični orkester in mešani zbor ob tridesetletnici zmage nad fašizmom. Partitura himne je natisnjena v več orkestrskih verzijah, da bi jo lahko izvajali z raznimi orkestrskimi sestavi na priložnostnih koncertih in glasbenih manifestacijah, ki bodo po vsej državi ob tem pomembnem jubileju. Umetniški ansambel JLA, ki pripravlja poseben program ob tridesetletnici zmage, bo posnel »Himno zmage« za programe naših radijskih postaj in televizije, produkcija gramofonskih plošč RTV Beograd pa bo skladbo izdala na plošči. Najnovejša skladba Krešimira Baranovića potrjuje umetniško in slogovno orientacijo v prid ljudskega in partizanskega melosa.

Novice

Simpozij o Ivu Andriću

SARAJEVO — Sarajevska revija za umetnost, znanost in družbena vprašanja »Odjek« bo organizirala simpozij na temo »Ivo Andrić v svetovni literaturi«. To znanstveno zborovanje bo revija »Odjek« pripravila ob 15-letnici podelitve Nobelove nagrade našemu pisatelju. Na simpozij bodo povabljeni najbolj znani poznavalci Andrićevih del iz naše države in tujine. Pokroviteljstvo nad simpozijem naj bi sprejela akademija znanosti in umetnosti BiH.

Uspeh hornista Falouta v Veroni

LJUBLJANA — Te dni je imel dva samostojna recitala v Veroni in Vicenzi naš hornist Jože Falout. Njegova nastopa sta dobila odmev tudi v veronskem listu »Arena« ter v dnevniku »Messaggero Veneto«. Kritik v »Areni« poudarja, da je Falout pripravil izredno zanimiv program italijansko-jugoslovanske glasbe za rog in klavir, s katerim je demonstriral vrhunsko kvaliteto. »Messaggero Veneto« prav tako opozarja na vrhunske vrline našega hornista in ga imenuje poeta na njegovem glasbilu. Kritik hvali tudi izvajane slovenske kompozicije, med drugim izvirnost Ramovševe Sonatine in dobro poznavanje inštrumenta pri Sonati I. Petrića.

Bach v šempetrski cerkvi

LJUBLJANA — Drevi, v sredo, 2. aprila ob 20.15 bo v šempetrski cerkvi deveti koncert cikla »Hubert Bergant izvaja Bachova orgelska dela«. Na sporedu bodo naslednja dela: Preludij in fuga v a-molu, šest skladb iz Orgelske knjižice, Fantazija v c-molu, Fuga v c-molu, Triosonata v C-duru ter Preludij in fuga v a-molu.

Nastop gledališke skupine

LJUTOMER — Gledališka skupina kulturno-prosvetnega društva »Ivan Kaučič« se pripravlja na uprizoritev komedije »Florentinski slamnik« Eugena Labichea v priredbi Marjana Beline in v režiji Iva Žnidariča. Prva uprizoritev bo v soboto, 5. aprila v dvorani na Razkrižju pri Ljutomeru, ker ljutomerski dom kulture in gledališki oder trenutno preurejajo. Delo bodo ponovili v Ljutomeru, gostovali pa bodo tudi na drugih odrih. Vse predstave so množično obiskane.

Razstava arabske knjige

TUNIS — Tukaj so odprli veliko razstavo arabske knjige, na kateri je predstavljena založniška dejavnost enajstih arabskih dežel. Zastopane so s 6000 naslovi vse panoge književne ustvarjalnosti, znanosti in strokovna literatura, tako da nudi razstava pregled vsega, kar je v arabskih deželah bilo objavljenega s področja zgodovinopisja, filozofije, prava, religije, leposlovja, otroške književnosti in strokovne literature.

Jubilej nemškega romanopisca

BONN — Te dni slavi 85-letni jubilej nemški romanopisec, esejist in dramatik Frank Thiess. Literarno ime si je pridobil že leta 1922 s prvim romanom »Prekleti«. V vsem svojem delu si je Frank Thiess zavzemal za neodvisno človekovo osebnost. Napisal je 15 romanov, 10 novelističnih zbirk, biografskih esejev in dramskih besedil.

VIATOR
VIATOR
prometno, hotelsko, turistično podjetje, n. sol. o., Ljubljana

TOZD LENDAVA
Lendava n. sub. o.

objavlja
prosta delovna mesta

1. ŠEFA gostinstva
2. KADROVIKA TOZD
3. ADMINISTRATORJA
4. VEČ VK in KV AVTOMEHANIKOV

POGOJI:

pod 1.: višja strokovna izobrazba ekonomske smeri ali holdelska šola in 5 let prakse na odgovornih delovnih mestih;
pod 2.: srednja strokovna izobrazba ekonomske ali administrativne smeri; kandidat mora imeti smisel za delo z ljudmi;
pod 3.: nepopolna srednja strokovna izobrazba administrativne ali ekonomske smeri;
pod 4.: visokokvalificiran ali kvalificiran delavec avtomehanske stroke s prakso v vzdrževanju osebnih vozil. Prednost imajo kandidati z opravljenim testom za vzdrževanje vozil znamke fiat, zastava in volkswagen.

Kandidati pod zaporedno številko 1. in 4. bodo sprejeti v združeno delo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in posebnim pogojem poskusnega dela po pravilniku o sistemizaciji delovnih mest.

Kandidati za delovno mesto pod zaporedno številko 2. in 3. bodo sprejeti v združeno delo za določen čas, do konca leta 1975.

Pismene ponudbe s kratkim opisom dosedanjega dela pošljite v 15 dneh od dneva objave na naslov VIATOR LJUBLJANA, TOZD LENDAVA, Partizanska 14, 69220 LENDAVA. 2537

Malo počasneje?

Letošnja sredstva za gradnjo šol in vrtcev utegnejo biti manjša od planiranih, kar bi podaljšalo tudi gradnjo

LJUBLJANA, 1. aprila — Skupščina občine Ljubljan-Šiška si je bila za kratek čas izposodila nekaj nad 8 milijonov dinarjev od sklada ljubljanskih občin za gradnjo osnovnih šol in vzgojnovarstvenih zavodov pri TIS Ljubljana. Denar naj bi vrnila letos, a ga ne more in zato je prosila sklad, da bi dolg vrnila do konca marca 1976.

Upravni odbor sklada je na nocojšnji seji obravnaval in vzel na znanje izredne težave te občine, vendar pa ugotovil, da sam prošnji šiškanske občine ne more ugoditi. Sklep o tem morajo namreč sprejeti vse občine, katerih organ je tudi ta sklad. Ob tem pa se stvar zaplete. Gre za to, da so si vse občine (razen bežigrajske) lani izposodile po nekaj denarja za kritje svojih obveznosti pri sofinanciranju šol in vrtcev, ki se v Ljubljani gradijo s sredstvi iz samoprispevka, občinskih skupščin in še nekaterih drugih virov. Če bi ta sredstva (ali del teh sredstev) letos skladu manjkala, to pomeni, da bi bil prikrajšan letošnji program gradnje šol in vrtcev.

Zraven tega pa so spričo letošnje skrajne racionalizacije sredstev za skupno porabo in strogih omejitev ljubljanske občine v takem položaju, da bodo izredno težko zbrale tisti delež, ki naj bi ga tudi sicer letos prispevale v ta svoj skupni sklad za gradnjo šol in vrtcev, Te težave so take narave, da utegne biti predvidena gradnja šol in vrtcev nemara nekoliko počasnejša. Program, ki je bil sprejet za obdobje 1972—1976, bi se utegnil podaljšati do leta 1978, če občine ne bodo že letos mogle najti kakšne ustrezne rešitve z najetjem posojil ali kaj podobnega. O tem zelo pomembnem vprašanju so — tako kaže — družbeni dejavniki v Ljubljani zaenkrat še premalo jasno in odločno razpravljali oziroma sklepali. Logika stvari pa je taka, da bo odločitev potrebna zelo kmalu.

Upravni odbor sklada je vso to problematiko, ki je zaenkrat še nerazrešena, obravnaval v zvezi z omenjeno vlogo šiškanske občinske skupščine in izrazil željo, da družbenopolitični dejavniki v Ljubljani temeljito prouče nastale težave v zvezi z začrtano dinamiko gradnje vrtcev in osnovnih šol, ki je planirana za obdobje 1972—1976, in da čimprej odločijo, kako in kdaj bomo realizirali sprejeti program gradnje vrtcev in šol.

Na današnji seji je upravni odbor sklada nadalje ugotavljal, da bo s teh vidikov tudi s strani načrtovalcev in izvajalcev gradenj posameznih objektov potrebno skrajno racionalno obnašanje, da bi z razpoložljivimi sredstvi mogli zgraditi čimveč in kar najhitreje.

J. SVETINA

Prostor za bodoči Avditorij

LJUBLJANA, 1. apr. — »Ljubljana nima niti velike koncertne, niti kongresne dvorane, čeprav bi take prostore nujno potrebovala,« meni prof. Edo Ravnikar. »Edina lokacija pa je na Trgu revolucije.« Za dvoranski kompleks na Trgu revolucije so opravljena vsa pripravljalna dela, izdelani so načrti in zbrana soglasja — edino denarja ni. Ko je IS občinske skupščine Center januarja razpravljal o Avditoriju, so predlagali, naj potencialni uporabniki (in teh je mnogo, od delovnih organizacij, družbenopolitičnih organizacij do prireditelјev raznih kongresov in simpozijev) ustanovijo konzorcij in zberejo sredstva za izvedbo tega podviga. Toda v dobrih treh mesecih konzorcija niso ustanovili in tudi ne kaže, da se bodo stvari kaj kmalu premaknile z mrtve točke. Na sliki: jama, kjer naj bi bil ljubljanski avditorij.

Foto: Janez Zrnec

Ustvarjanje v igri

Skupnost VVZ bo začela praznovanja ob tridesetletnici socialistične vzgoje z republiško razstavo učil na GR

LJUBLJANA, 1. aprila — Ko letos praznujemo 30-letnico osvoboditve, hkrati proslavljamo tudi tretje desetletje socialistične vzgoje in izobraževanja, katerega sestavni del je tudi predšolska vzgoja. Da bi širše ovrednotili vlogo predšolskega vzgojitelja v vzgojno-izobraževalnem procesu, so pri skupnosti vzgojnovarstvenih zavodov že pripravili obsežen program praznovanj. Potekala bodo vse leto, osrednje prireditve pa bodo v tednu otroka.

Med prvimi prireditvami v Ljubljani naj omenimo republiško razstavo učil na Gospodarskem razstavišču na temo: »Učiteljeva in vzgojiteljeva ustvarjalnost«. Posebej velja opozoriti na igrače za otroke do treh let, ustvarjalne kotičke iz odpadnih materialov, male rekvizite za telesno vzgojo in vzgojna sredstva v zvezi s fizikalnimi pojavi. Nemara bo prav ta kotiček, ki bo v okviru razstave učil namenjen predšolski vzgoji, posebej zanimiv za tiste starše, ki svojih otrok še nimajo v VVZ, sami pa se tudi prav ne zdajdejo v poplavi najrazličnejših bolj ali manj primernih igrač, učil in drugih pripomočkov po trgovinah. Razstava na Gospodarskem razstavišču bo 16 aprila, med drugimi osrednjimi prireditvami v tednu otroka, v začetku oktobra pa velja med drugim omeniti še razstavo otroških likovnih del v eni izmed galerij in slovesno akademijo, ki jo bo pod geslom »Mi razvijamo otrokovo ustvarjalnost — on bo ustvarjal prihodnost« pripravila vzgojiteljska šola. Vmes bo še vrsta strokovnih posvetovanj o predšolski vzgoji in razstava strokovne literature, zanimiva pa bo gotovo tudi revija otroških oblačil in delovnih oblek za delavce VVZ, ki jo bo organizral Centralni zavod za napredek gospodinjstva.

DRAGICA BOŠNJAK

Poroke

● **LJUBLJANA:** Danes po 11. uri bodo prestopili prag poročne dvorane na Magistratu trije pari, jutri pa ne bo nobene poroke.

Pogrebi

● **LJUBLJANA:** Danes popoldne se bodo na Žalah svojci poslovili od 69-letne upokojenke Marije Pavlinjek (ob 12.15); 90-letnega upokojenca Pavla Lavriča (ob 13. uri); 78-letne upokojenke Ivane Zupanič (ob 13.30); 80-letnega upokojenca Jakoba Matjašiča (ob 14.30) in 65-letnega upokojenca Franca Maroita (ob 15.30). R. D.

Novo se bo zlilo s starim

V Ljubljanski banki je na ogled »Trg revolucije v končni podobi«

LJUBLJANA, 1. apr. — Vsi tisti Ljubljančani, ki jih zanima bodoča podoba mesta, si lahko v desnem foyerju nove zgradbe Ljubljanske banke ogledujejo zanimivo razstavo »Trg revolucije v končni podobi«. Fotografije, načrti in makete prikazujejo sedanjo in bodočo podobo Trga revolucije, okoliških zgradb in Tršarjevega spomenika revoluciji. Trg ima kar najlepšo lego v mestnem središču, obkrožen z zelenjem, bančnimi in drugimi stavbami ter trgovskim centrom. Raznolikost starih in novih pročelij mu daje prav poseben pečat, v prihodnosti pa ga bosta še polepšala spomenik in sklop večjih in manjših dvoran.

M. K.

Mladi likovniki razstavljajo

MARIBOR, 1. aprila — V ponedeljek so v avli inštituta TAM TOZD SCV odprli likovno razstavo z naslovom »Mladi likovniki Prešernu«. Razstavo je pripravila ZSMS TAM v počastitev 25. obletnice samoupravljanja in 30. obletnice zmage nad fašizmom.

LOTO

Trinajsto kolo — prvo žrebanje: 12, 15, 22, 26, 28, dodatna 34, drugo žrebanje: 4, 8, 15, 17, 22, dodatna 23.

Nič več na šilce pred delom

Na Vrhniki ne bodo smeli točiti alkohola pred sedmo uro zjutraj

VRHNIKA, 1. aprila — Vrhniška občinska skupščina je včeraj na pobudo postaje milice sprejela odlok o omejitvi točenja in prodaje alkoholnih pijač med 4. in 7. uro zjutraj v vseh gostinskih lokalih na območju občine. Odlok so pripravili zato, ker zasebni gostinci niso podpisali samoupravnega sporazuma o omejitvi točenja iz leta 1973. Izjemoma dopušča novi odlok točenje alkohola brez časovne omejitve ob nedeljah ter republiških in državnih praznikih. Na Vrhniki menijo, da se bodo tako izognili nezakoniti prodaji pijač v črnih vinotočih in (dvomljivo) povečali možnosti za razvoj izletniškega turizma.

J. O.

Proti monopolom

Bodoča interesna skupnost za preskrbo Ljubljane z živili se bo povezovala s proizvajalci iz vse Jugoslavije

LJUBLJANA, 1. aprila — Za preskrbo s kmetijskimi in osnovnimi prehrambenimi izdelki skrbi v Ljubljani predvsem trgovina, ki pa deluje na izrazito podjetniški način. Zaradi tega je preskrba premalo organizirana, predvsem pa premalo povezana s proizvodnjo, predelavo in prometom, kar ugodno vpliva na razvoj prehrambenih monopolov in s tem tudi na rast cen.

Zato so ljubljanski sindikati že pred časom dali pobudo za ustanovitev interesne skupnosti za preskrbo mesta Ljubljana, ki bo skušala zagotoviti enotno in odprto tržišče, predvsem pa povezati potrošnjo s proizvodnjo, predelavo in prometom. O tej pobudi bodo prav te dni razpravljali tudi v mestni skupščini in družbenopolitičnih organizacijah.

Predlog za ustanovitev te skupnosti predvideva, da se bodo vanjo vključile vse organizacije blagovnega prometa in mestni trgi, ki preskrbujejo potrošnike v Ljubljani, ljubljanska mestna skupščina, organizirani potrošniki, banke, gospodarska zbornica, družbenopolitične organizacije ter organizacije združenega dela s področja proizvodnje in predelave. Tako sestavljena skupnost bo odločala o politiki preskrbe mesta in o njenem dolgoročnem razvoju.

Temeljna naloga, ki jo bo ta skupnost morala opraviti, bo predvsem povezovanje trgovine in prometa s primarno in predelovalno živilsko in kmetijsko industrijo. Tako povezovanje bo moralo temeljiti na samoupravnem združevanju sredstev in dela, kar bo zagotavljalo nemoteno preskrbo trga, pa tudi najnižje možne cene izdelkov. To pomeni, da bodo na podlagi dolgoročne usmeritve lahko vplivali tudi na razvojne programe proizvajalcev živilskih izdelkov.

Pri vsem tem pa si bo ta skupnost prizadevala, da se bo preskrba povezovala predvsem z vsemi jugoslovanskimi proizvajalci, saj bodo le na ta način lahko odpravili dosedanje monopole posameznih delovnih organizacij, ki so vključene v preskrbo mesta.

JOŽE PETROVČIČ

Previdni se peljejo z vlakom

Zdomci, ki se boje zasneženih cest, so se z avti vkrcali v vagon

LJUBLJANA, 1. aprila — Nekaj minut pred dvanajsto je vlak Tauern ekspres z ljubljanske železniške postaje odpeljal tudi osebne avtomobile, naložene na poseben tovorni avto vagon. Železniško gospodarstvo Ljubljana se je namreč zaradi zasneženih mejnih prehodov odločilo, da bo zapeljalo naše zdomce z njihovimi avti z vlakom do Münchna.

Danes so naložili na avto vagon osem avtomobilov, če bo dovolj povpraševanja, pa bodo na ljubljanski železniški postaji nakladali avte na vlak tudi jutri. Za srednje velik avto je treba odšteti 1084 dinarjev, vozovnica do Münchna pa velja 312 dinarjev.

MIRKO KUNŠIČ

Uspešni medvoški tekstilci

Spodbudni načrti Tekstilne tovarne brez podražitve izdelkov

MEDVODE, 1. aprila. — V Tekstilni tovarni Medvode, ki posluje v okviru proizvodnega in trgovskega podjetja Tekstil iz Ljubljane, so lani uspešno gospodarili. V gospodarskem načrtu za letos planirajo realizacijo v višini 85 milijonov dinarjev ob nespremenjenih prodajnih cenah, predvsem z večjo produktivnostjo in s proizvodnjo v novi prediilnici.

V prvih dveh mesecih letos so dosegli realizacijo v višini 13 milijonov dinarjev, kar je za 41 odstotkov več kot lani v istem času. Proizvodni program obsega specialne tehnične tkanine, s katerim oskrbujejo celotno jugoslovansko tržišče.

FRANCI ROZMAN

Brez skupne družbene prehrane

Posebno za kosila za zaposlene Kamničane ni zadosti poskrbljeno

KAMNIK, 1. aprila. — V Kamniku še nekaj časa ne bo skupnega obrata družbene prehrane, so ugotovili z anketo v vseh delovnih organizacijah. Skoraj vsa kamniška podjetja imajo sedaj urejeno družbeno prehrano v okviru delovnih organizacij, zato tudi niso zainteresirana za skupen obrat, čeprav lahko rečemo, da posebno za kosila za zaposlene ni zadosti poskrbljeno. Sedaj je moč kositi zunaj delovnih organizacij le v restavraciji Planinka, nekaterih zasebnih gostiščih in na Duplici, kjer so v Stolu organizirali prehrano tudi za nečlane kolektiva. Seveda na tak način organizirana družbena prehrana ni dostopna vsem zaposlenim v Kamniku.

Neprijetna prha

LJUBLJANA, 1. aprila — Dobrih šest let si je zategovala pas, vendar ji to ob misli, da bo dobila stanovanje, ni predstavljalo težave, in končno je prišel srečni trenutek, ko je Jožica Čolnik 14. februarja letos dobila ključe novega stanovanja v Podutiški B 4, v znanih koseških terasah. Vendar je bila njena sreča le kratkotrajna. Pred dobrimi štirinajstimi dnevi, ko je močno deževalo, ji je zjutraj ob vstopu v kuhinjo skorajda zmanjkalo sape, saj so bila vsa tla pod vodo, izpod stropa pa je neprestano kapljalo.

»Takoj sem o ‚poplavi' obvestila investitorja Standard Invest, kjer so mi svetovali, naj zaprosim za pomoč izvajalca del SGP Zidar iz Kočevja,« je povedala Jožica Čolnik. Polna novih upanj je odšla na bližnje gradbišče, kjer so ji delavci kočevskega Zidarja zagotovili, da bodo takoj odstranili okvaro na cevi, vendar pa jih je stanovalka dva dni zaman čakala.

»Krepko so me vlekli za nos, vsak dan sproti so mi obljubljali, da bodo prišli, izkoristiti sem morala tudi tri dni dopusta, voda pa še vedno kaplja v kuhinjo. Ponoči sem si na štiri ure navijala budilko, da sem sproti menjavala posode, v katere se je nabirala voda, prav tako pa moram tudi med službenim časom pohiteti domov, sicer bi mi voda uničila vsa tla,« obupuje Jožica.

Seveda pa njen primer ni edini v novem naselju terasastih blokov v Kosezah. Podobne težave ima še najmanj deset stanovalcev v Podutiški B 4, pa tudi v sosednjih blokih se pritožujejo nad neprijetnim prhanjem.

Vodja delovne enote SGP Zidar Kočevje v Ljubljani inž. Blažo Trakulović je zadevo takole pojasnil: »Vse napake in okvare, ki nam jih sporoče stanovalci, sproti popravljamo, če je le mogoče. Predstavniki Standard Investa, celjskega Ingrada, ki je tudi izvajalec del, in našega podjetja smo že imeli skupen sestanek s predstavniki hišnih svetov. Dogovorili smo se, da bomo pronicanje vode v stanovanja lahko preprečili le o suhem vremenu.«

MARJANA TRILER

Tri četrtine podpisale

LJUBLJANA, 1. aprila — Po doslej zbranih podatkih je podpisalo samoupravni sporazum o združevanju sredstev za izgradnjo ljubljanske cestne mreže 78 odstotkov ljubljanskih delovnih organizacij. Za Bežigradom je sporazum podpisalo 68,2 odstotka delovnih organizacij, v Centru 66, v občini Moste-Polje 81, Šiški 92,5 in v občini Vič-Rudnik 95,4 odstotka.

L. J.

S pomočjo občanov sodobne ceste

V Grosupljem asfalt najprej tam, kjer bodo prispevali tudi občani

GROSUPLJE, 1. apr. — V smernicah družbenoekonomskega razvoja, ki jih je za svoje območje pred kratkim sprejela grosupeljska občinska skupščina, zavzema pomembno mesto tudi potreba po novelaciji občinskega urbanističnega programa ter sprejetje zazidalnih načrtov za stanovanjsko in industrijsko gradnjo v lokalnih centrih.

V zvezi s tem bodo v bližnji prihodnosti določili tudi cone za lokacije industrijskih, transportnih in trgovinskih objektov v Grosupljem in Ivančni Gorici ter pospešili modernizacijo posameznih republiških in občinskih cest.

Tako naj bi letos asfaltirali cestna odseka skozi naselji Račna in Ponikve, za kar je denar že zbran, pa tudi odsek za regionalni cesti Grosuplje—Veliko Mlačevo. Treba je omeniti, da imajo pri uresničevanju cestnih in drugih načrtov ter želja prednost tisti objekti, za katere so pripravljali posameznega območja. To velja tudi za cestni odsek Videm—Rašica, ki ga bodo v Grosupljem vključili med občinske prednostne naloge, ko bo izpolnjen omenjeni pogoj.

J. O.

Mraz je zasolil cene

Dalmatinska endivija na trgu tudi trikrat dražja kot pred tednom

LJUBLJANA, 1. apr. — Slabo vreme in malo prodajalcev — oboje je pripomoglo k temu, da so cene predvsem zelenjavè na glavnem živilskem trgu danes precej višje kot sicer.. Dvignili so jih predvsem Dalmatinci, ki so zahtevali za kilogram endivije kar 15 dinarjev, prav toliko za cvetačo, slabo glavnato ledenko pa ponujali od 20 do 25 dinarjev kilogram. Kilogram špinače je bilo moč dobiti po 24 do 28 dinarjev kilogram. Za četrt kile motovilca so branjevke zahtevale od 7 do 10 dinarjev, od 6 do 8 din je bilo treba odšteti za isto količino regrata, po 7 in 9 dinarjev četrt pa sta prodajali dve prodajalki rezani zeleni radič, od 8 do 12 din pa lepo berivko. Prodajalci družbenega sektorja so zahtevali za kilogram kumaric 19,40 dinarja, za rdeč paradižnik 25,20 in za papriko 40,20 dinarja za kilogram.

Lepih pomaranč je bilo na sadnem delu trga dovolj na prodaj po 7,50 dinarja, grenivke so bile od 7,50 do 8,40 in banane po 9 dinarjev kilogram. Ne manjka tudi raznovrstnih jabolk od 3 do 8,80 dinarja kilogram. Kilogram orehovih jedrc je naprodaj po 70 dinarjev.

S. V.

Zvedeli smo

»Nazareth« v Tivoliju

● LJUBLJANA — V soboto ob 20. uri bo v veliki tivolski dvorani nastopila vodilna škotska »hard-rock« skupina Nazareth, ki tokrat prvič gostuje v Jugoslaviji (poleg Ljubljane bodo obiskali še Banjaluko, Beograd in Zagreb). Vstopnice za koncert, ki ga organizira zagrebški Croaticakoncert, so po enotni ceni 60 dinarjev že v predprodaji v vseh turistično-potovalnih agencijah.

Mladi umetniki v MK

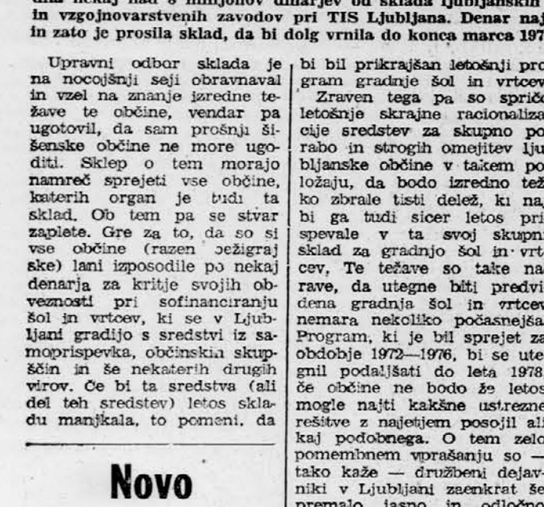
● LJUBLJANA — V prvem nadstropju knjigarne Mladinske knjige na Titovi cesti si lahko vsak dan ogledate stalno razstavo gojencev vzgojnega zavoda iz Smlednika. Mladi umetniki se tokrat predstavljajo s pozornosti vrednimi lesenimi skulpturami.

M. K.

Boljši odvoz smeti iz Medvod

● MEDVODE — Na področju krajevne skupnosti Medvode zdaj odvaža smeti zasebnik, vendar odvoz ni zadovoljiv, ker obsega v glavnem le področje novega stanovanjskega naselja. Krajevna skupnost je zato predlagala komunalnemu podjetju Ljubljana, naj v celoti prevzame to službo, odlok, ki velja za mesto Ljubljana, pa naj se razširi tudi na Medvode. Komunalno podjetje naj bi odvoz smeti organiziralo v naseljih Medvode, Svetje, Zbilje, Preska, Vaše in Gričane, za druga naselja pa bodo določili primerna odlagališča.

F. R.

Veselje in zlovoljnost v zoo

LJUBLJANA, 1. aprila — Temule mladičku, ki se je pred mesecem rodil v kletki avstralskega psa dinga v živalskem vrtu, so že priskrbeli družico, ki so jo nabavili v skopskem zoou. Drugače pa jo je zadnji snežni pozdrav zime zagodel tudi štirinožcem v živalskem vrtu, ki bi se morali že kmalu preseliti iz zimskih prostorov v zunaje kletke, pa so jim morali zadnje dni še izdatneje naložiti v peč eh. Posebej je seveda zazeblo opice in drobno perjad. Foto: Sveto Busič

Koliko za gorkoto?

V KEL načrtujejo 17 kilometrov novih vročevodnih cevi, za katere bodo najbrž več prispevali predvsem naročniki

LJUBLJANA, 1. aprila — V Ljubljani bo treba v naslednjih petih letih povečati primarno vročevodno omrežje za 17.353 metrov, če bodo hoteli proizvajalci ogrevne toplote pokriti vse potrebe po tovrstni energiji. Hkrati z omrežjem bi morala toplarna širiti tudi energetske vire in izboljšati opremo, za kar bi skupaj z investicijami v omrežje do leta 1980 potrebovali več kot 672 milijonov dinarjev.

Predvidene naložbe v osnovno vročevodno omrežje so v tem obdobju tako obsežne zaradi tega, ker želijo toplarničarji pokriti vse potrebe usmerjenih stanovanjskih sosesk. To pa praktično pomeni zgraditi celotno osnovno toplovodno omrežje na oskrbovalnem območju komunalne energetike.

Za začetek bi omenili le letošnje predvidene razširitve vročevodnega omrežja: od Slovenčeve do Allendejeve ulice na Viču ,preko odseka na Celovški cesti pri Avtotehni, odsekov v bežigrajski soseski BS-7 do Kajuhove in Zaloške ceste, Dimičeve in Drenikove ceste pa tudi drugih novih odsekov bodo letos zgradili 3.783 metrov vročevoda. Za te gradnje naj bi po sedanjih izračunih porabili 45.269.000 dinarjev.

Seveda pa bo treba že letos precej denarja vložiti tudi v razširitev zmogljivosti ogrevalnih virov, za kar bodo investitorji skupaj z opremo in podražitvami lanskih nedokončanih del potrebovali še 93,849.000 dinarjev.

V Komunalni energetiki Ljubljana (KEL) so že naredili načrt, kako naj bi zbrali denar za pokritje predvidenih novogradenj. Med drugim je v te načrte všteto tudi predvideno 40-odstotno povečanje prispevka za zagotovljeno priključno moč. Tako bi morali naročniki v bodoče za priključno moč 1 kilokalorije na uro plačati 1,519 dinarja, sedanja cena pa je 1,085 din.

Tudi lastni prispevek toplarničarjev temelji na predvideni spremembi cen ogrevne toplote za 31,95 odstotka na gigakalorijo. Tako bi v naslednjih petih letih zbrali za razširjeno reprodukcijo 80.034.000 dinarjev.

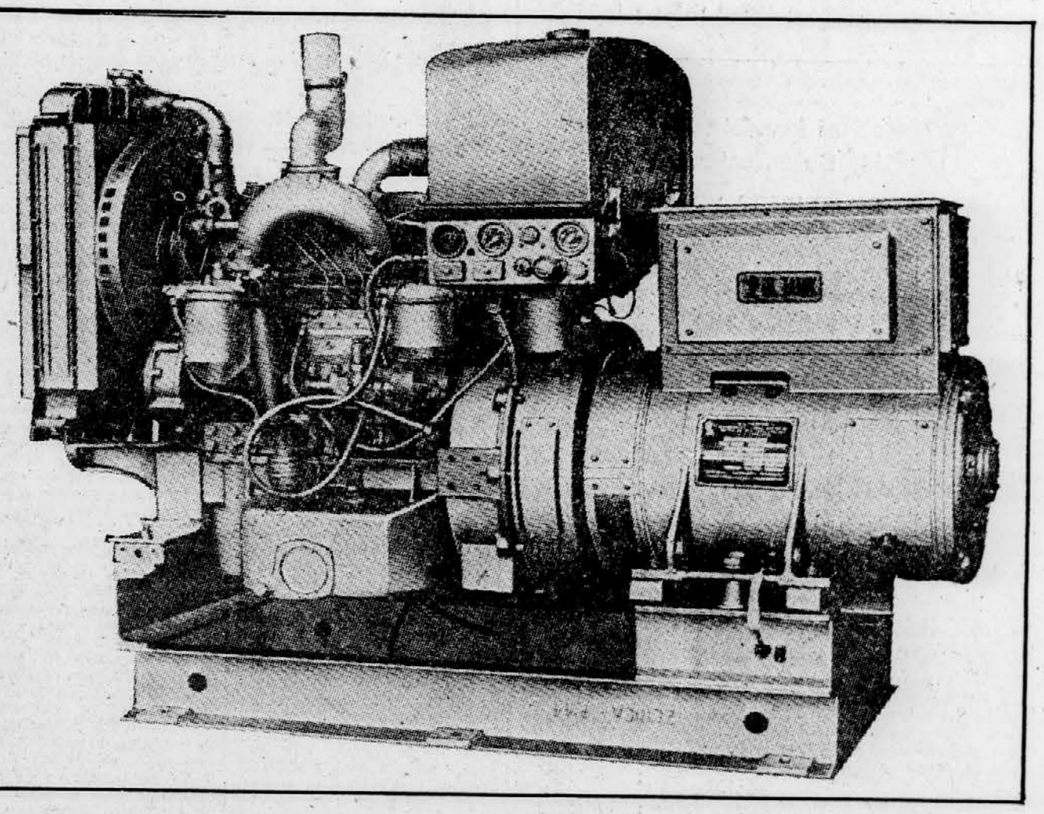
Pomembno mesto v investicijskih načrtih Toplarne imajo tudi krediti in garancije, ki bi jih dobili posebej za razširitev mreže osnovnih vročevodov in energetskih virov.

JANEZ ODAR

Zakaj bi bili v temi? Zakaj bi trepetali pred redukcijo električne energije?

Kupite:

diesel električni agregat

Za ladje, PTT in televizijo, civilno zaščito, zdravstvene ustanove, hotele, banke, blagovnice, industrijo, računske centre, planinske domove, žičnice itd. itd. v stabilni ter prevozno-prenosni izvedbi od 10 do 2300 kVA, z avtomatskim, polavtomatskim ili ročnim vklopljanjem ter možnostjo paralelnega delovanja. DIESEL ELEKTRIČNI AGREGAT je reden, rezervni ali dopolnilni izvor električne energije.

Manjši agregati so opremljeni z domačimi, večje enote od 72 kVA dalje pa z uvoženimi motorji; generatorji so izdelek »Uljanika« po licenci Siemens. Zakaj bi tudi vi ne preizkusili kakovost ter zanesljivost Uljanikovih agregatov ter si tako zagotovili najzanesljivejše izvore električne energije?

ULJANIK

ladjedelnica, tovarna diesel motorjev ter tovarna električnih strojev in naprav
PULA, R. Končarja 1
Telefon: Centrala 24-322
TESU 0252-52 YU ULJANIK

NEVSAKDANJI SPOR ZARADI DARILA

Naj ubogi ostanejo ubogi

Republiška izobraževalna skupnost je lani podarila 57 siromašnim šolam moderne laboratorije — Nekatere šole jih niso dobile, zato so zdaj spori

DOBOVEC PRI ROGATCU, aprila — Lani je republiška izobraževalna skupnost SR Slovenije kot pomoč nerazvitim podarila 57 siromašnim šolam s kombiniranim poukom moderno učno pomagalo, philipsov »fonolaboratorij«. Toda nekatere šole te, najpogosteje edine večje pomoči, niso prejele. Zadržali so jih na večjih, bogatejših šolah. Tako je bilo tudi v Dobovcu pri Rogatcu. Ker niso pomagale prošnje, prepričevanja in grožnje, so Dobovčani sprožili sodni spor. Zdaj toži siromašna šola nekoliko bogatejšo šolo, svet otrok dobovške šole pa je ostal enak onemu, kot se je v njih mladosti ob učiteljevi pomoči razprl njihovim očetom.

V najširši dolini, ki pa je ponekod široka le za lučaj, se stiska Sotla. Ob njej so zvijugali železnico in pred leti asfaltirali cesto. Malo naprej, kilometre daleč po levem bregu, je stoletja bila meja. Danes te meje ni, na obeh straneh krastastega korita pa so ostali razsejani grobovi izpred tridesetih let, ko je bila tod še bodeča žica, ko so bile skrite mine ter regljale strojnice.

Nedopovedljiva radost

Dobovec je majhen zaselek, ki združuje še celo vrsto zaselkov. Nekoč so bili tu že zametki industrije, bili sta dve glažuti in velik kamnolom za proizvodnjo brusnih kamnov. Danes je od tega ostal le še spomin in nekaj betežnih starcev.

Šolo so 1891. leta zgradili na hribu, ki kraljuje nad Sotlo in razpotegnjenim zaselkom. V njo je še pred leti hodilo več kot 150 učencev. Potem so v šmarski občini opravili reorganizacijo šolstva in nekaj višjih razredov iz Dobovca prešolali v Rogatec. Zdaj obiskuje šolo v Dobovcu 81 otrok.

»Ko smo dobili obvestilo, da bomo dobili fono-laboratorij, nismo mogli verjeti,« pripoveduje Božidar Fable, ravnatelj šole v Dobovcu, kjer poučuje že več kot 30 let. Točneje vse od 1930. leta razen let med okupacijo in nekaj let po njej. »Zdaj smo tu le štirje učitelji, saj veste kako je s tem. Mladi pridejo, ostanejo, dokler ne dobe službe v mestu ali večjem kraju. Jaz sem ostal. Čeprav sem Istran, sem te ljudi vzljubil in postal del njih. Če bi odšli še mi, kdo bi potem tem malčkom, ki so že tako prikrajšani za marsikatero radost in znanje, dajal vsaj to osnovno znanje. Po obvestilu o tem, za nas predragocenem darilu, nas je vse zajela nedopovedljiva radost. Potem pa skoraj celo leto ni bilo nobenih vesti. Malo pred novim letom sem v Šmarju izvedel, da so nekatere šole že dobile te laboratorije. Pisal sem v Ljubljano in izvedel, da smo ga tudi mi dobili, da so ga dostavili matični šoli v Rogatcu. Kakšni matični šoli? Mi smo samostojna šola. Potem sem pobaral ravnatelja šole v Rogatcu, kako je s tem.

On je trdil, da so ga dobili oni. Da bo vprašal v Ljubljano. Ker je dobil iz Ljubljane negativen odgovor, je rekel, da mora o izročitvi sklepati svet njihove šole. Potem smo dobili mnenje njihovega sveta:

»Svet šole ugotavlja, da letos zaključujemo postopno prešolanje vaših učencev na centralno šolo Rogatec skladno s programom reorganizacije šolske mreže. Tako bo večina vaših učencev že vključena v vzgojno izobraževalno delo pri nas in je delo s fonolaboratorijem namenjeno tudi njim pri urah predmetnega pouka . . .« To je podpisala Štefka Volavšek, ki je predsednica sveta šole v Rogatcu.«

Težave dveh siromašnih

»Menim,« pripoveduje B. Fable, »da so naši otroci že tako zelo prizadeti, zato ne razumem, zakaj ne bi imeli vsaj tega laboratorija, ki jim je bil podarjen. V našo šolo prihajajo otroci od daleč, po uro in več hoje s hriba na hrib. Tisti, ki so prešolani, morajo vstajati s svitom, da pridejo pravi čas do avtobusne postaje. To ni tako enostavno, kot se nekomu zdi na kakšnem sestanku. Sicer pa zadeve nima smisla dramatizirati. Mi smo sprožili sodni postopek in ne dvomimo, da pravica ne bi bila na naši strani.«

V zadnjih letih se je mnogo občanov preselilo v dolino in bližnje industrijske kraje. V hribih so ostali zvečine le starejši in obnemogli občani. Zato se iz leta v leto tudi zmanjšuje število učencev v Dobovcu. Tega se šolski kolektiv zaveda, vendar se zaveda tudi tega, da samo štirje učitelji s še tako veliko merico volje brez sodobnih učnih pripomočkov tem malčkom ne bodo mogli nuditi potrebnega znanja. To ilustrira tudi podatek o izredno velikem osipu. Torej so ti otroci dvakrat prizadeti.

»Gre za nesporazum,« pravi Jože Žnidaršič, ravnatelj šole v Rogatcu. »Po moji oceni to ni za tisk. Laboratorij so pripeljali k nam, mi smo mislili, da je za nas. Saj bi ga že izročili, če jaz medtem ne bi zbolel. Tako pa sem začel redno delati šele februarja. Žal medtem tudi občina ni uspela upravno izpeljati reorganizacije šolstva, ki pa je v praksi že zaživelo. Menili smo, da bi laboratorij več koristil učencem v Rogatcu, kamor smo prešolali tudi višje razrede iz Dobovca. Mi smo se potegovali za učence, da bi imeli sodobnejši pouk. Če bi prišlo do združitve obeh šol, bi o laboratoriju sklepal učiteljski zbor. Smatram, da ga moramo čim racionalneje izkoristiti. Z onimi iz Dobovca smo poskušali najti skupen jezik, vendar nam to ni uspelo. Zdaj tožijo. Predlagamo, da pride do poravnave in jim laboratorij izročimo . . .«

Čeprav je minilo med tem mnogo časa za trezno rešitev tega nevsakdanjega spora, ki že pol leta po nepotrebnem razburja občane na tem skrajnem in tudi v šmarski občini najsiromašnejšem predelu ob Sotli, problem ni odpravljen. V Rogatcu so se verjetno zmedli ob dejstvu, da tudi drugi laboratoriji niso bili izročeni šolam, katerim so bili podarjeni, temveč jih uporabljajo centralne in bogatejše šole. To pa je krivično do otrok, ki so, kot zatrjujejo predstavniki obeh šol, že tako prikrajšani za marsikatero življenjsko dobrino in tudi za uk, ki jim ga sicer predpisuje zakon. Temu pa bi naj ponekod zatisnili vsaj eno — oko.

JANEZ SEVER

Delovna skupnost
AVTO MOTO TOURING KLUBA LJUBLJANA
razpisuje
tri prosta delovna mesta
INŠTRUKTORJEV praktične vožnje
za nedoločen čas s polnim delovnim časom. — OD po samoupravnem sporazumu.

POGOJ: inštruktorski izpit. — Nastop službe takoj!

Ponudbe pošljite na naslov: Delovna skupnost AMTK Ljubljana, Dalmatinova 6a.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest. 2515

Odbor za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu v tovarni elementov za avtomatizacijo
»KLADIVAR«
ŽIRI, Stara vas 14
razpisuje
prosto delovno mesto
VODJE RAČUNOVODSTVA

POGOJ:
poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje:
imeti morajo visoko ali višjo izobrazbo ekonomske ali njej sorodne smeri in najmanj 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj na področju finančno-računovodskega poslovanja. Poleg omenjenih pogojev morajo biti kandidati družbenopolitično razgledani, imeti morajo ustvarjalen odnos do samoupravljanja ter ustrezne sposobnosti do organiziranja in vodenja.

Zahteva se 3-mesečno poskusno delo.

Zaposlitev je možna takoj ali po dogovoru.

Osebni dohodek po samoupravnem sporazumu o delitvi OD.

Prijave na razpis veljajo 15 dni po objavi razpisa v dnevnem tisku.

Prijave pošljite oziroma osebno vložite v tajništvu delovne organizacije. 2542

Tekstilni kombinat »ALHOS« Sarajevo
TOZD Tovarna volnenih tkanin Livno
komisija za prodajo osnovnih sredstev
objavlja
LICITACIJO

štev.	naziv stroja	štev. kosov	začetna cena za kos
1.	Tkalske avtomatske statve »Galileo« tip T-3-C, 4 x 1, delovna širina 180 cm z listnimi napravami	40	44.610,25
2.	Tkalske avtomatske statve »Galileo« tip T-3-C, 4 x 1, delovna širina 160 cm z listnimi napravami	2	38.948,36
3.	Snovalko za saški način snovanja tipa »PIETRO MUZZI«	1	70.846,12
4.	Stroj za previjanje votka »FIORE« s 42 vreteni — super avtomat	1	156.425,86
5.	Stroj za previjanje votka »FIORE« z 32 vreteni — super avtomat	1	285.478,34
6.	Osnovni valji za »Galileo« statve, 180 cm	60	2.651,80
7.	Leseni valji za »Galileo« statve, 180 cm	38	283,55
8.	Stroj za škrobljenje bombažnih osnov, tip »PIETRO MUZZI«, delovna širina 180 cm	1	157.663,40
9.	Stojala za osi valjev	2	10.559,80
10.	Stroji za pranje tkanin tipa »Mašinotex«	1	51.756,92
11.	Aparat za barvanje tkanin tipa »TEKSTIL — STROJ«	1	10.523,62
12.	Kosmatilni stroj »MARIO KROSTA«	1	141.115,76
13.	Trgalnik za krpe »Bjela Palanka«	1	25.830,43
14.	Aparat za barvanje štren — predena	1	
15.	Stroj za pakiranje volne	3	510,40
16.	Stiskalnica za pakiranje volne	1	11.615,98
17.	Stroj za merjenje in legiranje tkanin »PIETRO MUZZI«	1	39.107,74
18.	Perforirani valji za barvanje osnov Cr-Ni	32	8.563,23
19.	Perforirane cevke za barvanje Cr-Ni, 145 mm konus 4°20'	5500	6,50
20.	Lesene cevke — NORTROP	82000	1,50

Licitacija bo v torek, 22. aprila 1975 v tovarni volnenih tkanin Livno z začetkom ob 10. uri.

Pravico do sodelovanja imajo vse fizične in pravne osebe, ki bodo pred začetkom licitacije vplačale z virmanom ali gotovino znesek 10% od začetne cene osnovnega sredstva na žiro račun številka 11890-697-801 pri SDK Livno.

Navedena osnovna sredstva si lahko ogledate vsak dan od 8. do 14. ure v tovarniških dvoranah.

KOMISIJA 2544

NIČ KRIVI IN VENDAR PRIKRAJŠANI — Božidar Fable, ravnatelj šole v Dobovcu je desetletja trpel siromašenje šole, zdaj mu je prekipelo. Ne vzdrži več, da bi nadarjeni otroci bili žrtve lokalizma. Foto: J. S.

Bela smrt na Koroškem

MALLNITZ, 1. aprila — To je ostalo za plazom v severnokoroški turistični vasi pod Visokimi Turami, kjer je plaz podrl skupino počitniških hišic v sindikalnem rekreacijskem središču, in pokopal pod seboj osem ljudi. Telefoto: VNP

BEOGRAJSKI SALON AVTOMOBILOV

Nič novega

Po 1. maju nove cene »Zastavinih« vozil - Reklamni trik? - »Američana«

OD NAŠEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 1. aprila. — Moramo reči, da je pripomba »nič novega« le preveč zajedljiva. »To lahko vidimo na vsakem večjem parkirišču v mestu,« smo slišali obiskovalce na izhodu iz beograjskega sejmišča, kjer so sinoči odprli 14. mednarodni salon avtomobilov.

Resnica je, da na razstavi ni novih modelov. No, tudi doslej beograjski salon ni bil kraj za resnične avtomobilske premiere, tako da razočaranje obiskovalcev ni kdove kako upravičeno. Od tistega, kar proizvajamo pri nas in v Evropi, pa je prisotno vse.

Največ prostora zavzemajo domači proizvajalci, čeprav ne bi mogli reči, da privabljajo največjo pozornost obiskovalcev. Zato, ker je vse, kar razstavljajo, že znano.

Največja novost, ki jo je Kragujevac hranil ekskluzivno za prvi dan salona avtomobilov, so nove cene. Sporočili so na primer, da bodo od 1. maja vozila našega največjega proizvajalca dražja za 10 odstotkov.

Zakaj šele od 1. maja, ko bi lahko to Zastava storila takoj? Odgovor kaže iskati v dejstvu, da je kragujevška tovarna uspela doslej prodati le polovico avtomobilov, ki jih ima trenutno na zalogi. Sliši se, da kupce čaka še približno 10.000 do 15.000 vozil, napovedovanje novih podražitev »ob pravem času« pa bo vsekakor prispevalo, da se bodo tisoči morebitnih kupcev lažje odločili, da takoj kupijo avtomobile. Tako bi prihranili 5.000 do 6.000 dinarjev, tovarna pa bi počistila svoja parkirišča in aktivirala mrtve milijarde dinarjev.

Sicer pa je ob novostih o cenah Zastava ponudila tudi novo luksusno varianto avtomobila zastava 101. To inačico bodo začeli prodajati šele ta mesec, za nekaj dodatne — resnici na ljubo tudi okusne — opreme pa bo kupec doplačal približno 3500 dinarjev. V Cimosovi hali obiskovalce privlači GS 1220, ki ga montirajo v Novi Gorici, prav tako pa citroen CH 2000. Na razstavi je tudi simpatični citroen mahari. Na prostoru IMV je najzanimivejši majhen renault 5, v prostorih TAS pa se obiskovalci najbolj zbirajo okrog modelov, ki še niso na tovarniških trakovih v Sarajevu. Prišli so direktno iz Volkswagna. Na primer: golf.

»Tujcev« ni treba omenjati. Vsi so zastopani na salonu in vse, kar so razstavili, že dolgo poznamo. Nekakšno novost predstavlja novi ford escort, ki je razstavljen v dveh variantah — od 1100 do 1300 kubikov. Posebna kakovost prvega modela je, da so mu porabo goriva zmanjšali na 6,5 litra na 100 km.

Cene tega fordovega avtomobila, kakor tudi vseh tujih vozil istega razreda, so zares precej porasle glede na lansko leto in težko jih dobite izpod 100.000 dinarjev. Razlika v ceni glede na domačo vozila istega razreda je tako velika, da se bo kupec čedalje bolj orientiral k nakupu avtomobilov iz naših tovarn.

Američani (tisti »pravi«, če izvzamemo njihove evropske podružnice) so razstavili samo en dirkalni avtomobil formule I in prototip avtomobila na električni pogon sanderser I. Okrog prvega in drugega je vedno dovolj obiskovalcev.

Ali ima električni avtomobil možnost, da bo nekega dne zamenjal sedanje avtomobile? Sandersen I, ki je lepo oblikovan, majhen dvosedežni avto, ima še vedno malo možnosti: njegovih maksimalnih 80 km radija težko koga zadovolji.

Naposled velja omeniti, da je dovolj obiskovalcev tudi v prostorih, kjer so razstavljene prikolice adria iz Novega mesta. Nedvomno so lepe, dobro opremljene, vendar so modeli čedalje večji in čedalje dražji. Na tistih največjih, ki so namenjene izključno zahodnoevropskemu kupcu z globokim žepom, je cena napisana samo v markah. Nekateri tipi prikolic veljajo skoraj 20.000 mark.

Vendar pa je treba povedati, da je ta največja evropska tovarna turističnih prikolic dobila tudi tekmeca na domačem tržišču. Gre za skopsko tovarno »Treska«, katere modeli so precej podobni manjšim modelom prikolic adria, so pa tudi precej dražji. Za razliko od IMV iz Novega mesta skopski proizvajalec prodaja »karavane« ob ugodnih kreditih, car vsekakor ne bo brez vpliva pri odločitvah mnogih bodočih domačih kupcev.

SLOBODAN VUKMIROVIĆ

FRANCOSKI VSAKDAN

Malodušje pred nasiljem

Ti po zajcu, jaz po tebi — Vaška milica se postavi v bran pred mladinskimi tolpami — Kakšen je »vsakdanji rasizem«? — Minister obeta tršo roko

OD NAŠEGA PARIŠKEGA DOPISNIKA

PARIZ, aprila. — Francozov se čedalje bolj polašča malodušje in strah. Ko je »Figaro« v drugi polovici marca izvedel anketo o problemih, ki najbolj tiščijo prebivalstvo, se je pokazalo, da brezposelnost in draginja nista več na prvem mestu. Francozi se bojijo, strah jih je naraščajočega nasilja na vseh straneh, v vseh oblikah. Nasilja, ki utegne pripeljati do družbenega preobrata, torej nekaj takšnega, kar se je dogajalo v Franciji maja 1968. leta.

Nasilje ima najrazličnejše oblike in ljudje se po svoje branijo proti njemu, pri čemer največkrat spet zaidejo v nasilje. Tako se nasilje stopnjuje oziroma nastaja vsesplošno ozračje nasilja, ki je največkrat nesmiselno.

Dva mrtva zaradi treh zajcev

V Franciji je vino del prehrane in potemtakem ga pijejo tudi vsi lastniki avtomobilov. Ko se vračajo s plesa, zabave ali večerje pri prijateljih, postanejo objestni in nasilni. Po svoje je tudi oblika nasilja tisti »nedolžni« lov na zajca, ko voznik ujame zbegano žival v svoj avtomobilskih žarometov, da zajec ne more uiti, pa ga naposled povozi. Takšen divji lov se je avgusta 1972 končal s smrtjo dveh ljudi, treh zajcev in pred dnevi z zaporom treh ljudi.

Nottinovi — oče, mati in štiriletna hči — so se vračali z večerje pri prijateljih in na cesto je prihitel zajec. Nottin je pognal za njim in ga povozil. Prikazal se je drugi zajec, pa tretji in četrti. Nottin je vozil sem ter tja, preganjal zajce in jih pobijal z avtomobilom. In ko je potem ustavil avto, da bi pospravil plen, so počili streli. Krogle iz lovskih pušk (zamerjasce) so Nottinu ubile ženo in hčerko. Ko je s prerešetanim avtomobilom in praznimi zračnicami drvel v bolnišnico, je bilo že prepozno.

Nottinovi so postali žrtve kmeta Jeana Pontilla ter njegovih dveh sinov Andréja in Bernarda. Pontillovi so bili že siti divjih lovcev in mestnih ljudi, ki z avtomobili lovijo zajce. Pravico so krojili po svoje. Zdaj so v zaporu, na vesti pa imajo dve človeški življenji.

Milica v Sommedieuju

Sommedieu je vasica nedaleč od Verduna. Mesto, ki je znano svetu iz prve svetovne vojne, je zdaj znano v Franciji kot prizorišče mladinskega kriminala in nasilja. Skupine mladih ustrahujejo ljudi, napadajo starce in ženske, kradejo, pa tudi nož potegnejo. Najhuje je na vaških plesih, kamor pridejo »gostovat« mladinske »tolpe« iz Verduna. In ko so v Sommedieuju pred kratkim imeli na županstvu slovesno večerjo, je prišla tolpa iz Verduna. Celo uro je trajal boj in nepripravni so pobegnili šele tedaj, ko so vaščani začeli streljati nanje z lovskimi puškami.

Na srečo ni bil nihče mrtev, toda župan dr. Barat-Dupont je v nekaj dneh postal znan v vsej Franciji, ker je ustanovil vaško milico. V Sommedieuju so torej sklenili, da se sami branijo. Vaščani so na seji občinskega sveta ustanovili svojo policijo in namenili zanjo 2000 frankov (za kritje stroškov — tudi krogel?). Po francoskih zakonih tega ne smejo storiti in podprefekt jih je že opozoril na to. Toda Sommedieu se hoče sam braniti »barab« in vas je zdaj podobna ameriškemu mestecu z Divjega zahoda.

Ko je na burni občinski seji neki mlad nasprotnik vaške milice vprašal, kaj bodo storili, če bodo nekega dne res koga ubili, je župan odgovoril:

»Pokopali ga bomo. Raje pokopljem barabo kot našega vaščana.«

Toda zakon je zakon in notranji minister Michel Poniatowski je na kongresu policijskega sindikata dal vedeti, da državljani ne smejo ustanavljati milic. Vendar njegova odločnost ni šla do konca, kajti dejal je tudi:

»Vendar župan v nujnih primerih lahko prosi sodržavljane, naj mu pomagajo, dokler ne pridejo policaji ali orožniki.«

Afera Musa ali rasizem

Na istem kongresu je Poniatowski napadal »rasistične morilce«, ki so ubili Alžirca Laida Muso.

Laid Musa je bil obsojen, ker je nehote v Marseillu ubil mladega Francoza. Odsedel je svojo kazen in se vrnil na svobodo. Ko je pri prijateljih praznoval vrnitev, je planil v stanovanje maskiran neznanec in ustrelil Muso v glavo. Musa je umrl tedaj, ko je Francija tako kot druge države praznovala mednarodni dan boja proti rasizmu.

Tako imenovani »vsakdanji rasizem« je tista oblika nasilja, katere žrtve so tuji delavci v Franciji, zlasti Arabci iz severne Afrike. Do leta 1972 niso imeli zakonodaje, ki bi se odločno lotevala rasizma, toda tudi poslej ni kaj več učinkovitosti. V zadnjih dveh letih so sodišča zaradi »pomanjkanja dokazov« trinajstkrat izpustila obtožene, ki so po mnenju Arabcev krivi atentatov in napada na alžirski konzulat v Marseillu.

Zakonodaja je kljub novosti takšna, da slabo ščiti tujce. Malo je tudi odvetnikov, ki si upajo braniti tujce pred sodiščem, zlasti pa je v nevarnosti tisti odvetnik, ki je tudi sam tujec. V praksi je namreč tako, da »splošni« rasizem ni kaznovan, marveč je v nevarnosti samo »osebni«. Če na primer kdo ozmerja tujca z »umazanim zamorcem« ali »ušivim Arabcem«, pa mu potem — če je trgovec ali gostilničar — še noče postreči, potem je lahko kaznovan (če ga tujec toži). Toda nihče ne bo skrivil lasu Francozu, če bo govoril, da so »zamorci umazani in ušivi«.

»Zabava« s tujcem

Tega se dobro zavedajo Francozi na vseh ravneh, tako civilisti kot policaji. Nič hudega se ne bo zgodilo skupini policajev, ki je pred časom po zabavi planila v gostilno, stanovanjsko hišo in hotel, kjer živijo Arabci, ter pretepla nekaj ljudi, vse razbila in razdejala. Zdaj govorijo, da so hoteli »zaščititi« šestnajstletno dekle, ki naj bi jo Arabci silili v prostitucijo, da so tako »intervenirali« (čeprav sploh niso bili v službi), ker so se »bali neredov« itd.

Zajca je zamenjal s človekom osemnajstletni Robert Schumacker, ko je s prijatelji v avtomobilu začel preganjati Alžirca Ahmeda Larabija. Niti oče ni vedel, kakšnega sina ima, in ko je fant pred kratkim povedal, kaj je storil, je oče zgrabil puško in ustrelil sina. Na srečo ga ni ubil.

Doslej v vladnih krogih ni bilo čutiti pripravljenosti za poglobljeno raziskovanje vzrokov in razlogov naraščajočega nasilja. Notranji minister Michel Poniatowski ima o tem zelo določeno mnenje:

»Naj se tisti, ki izzivajo nasilnost in kršijo zakone, ne pritožujejo, če bodo v prihodnje naleteli na večjo odločnost.«

STANE IVANC

● Samo v
stop
10 TV programov

KAY THORPE

DEKLE V DIVJINI

11. nadaljevanje

Vključila je postajni spoznavni znak in upala, da ga bo kdo v hiši prestregel. Toda niso se ji odzvali s postaje. Odgovoril ji je Steve York, ki je bil z drugim avtom nekej v divjini in je slišal njen klic.

»Kje ste?« je bilo vse, kar je hotel vedeti.

Preden je Sara odgovorila, je globoko zajela sapo. Temu se pač ni mogla izogniti in prej ko bo za njo, tem bolje. »Tri milje od postaje sem, blizu rečnega rokava. S prednjim kolesom sem zavozila v jamo,« je poročala kratko in jedrnato. »Se vam je kaj zgodilo?«

Nastal je kratek premor. »Se vam je kaj zgodilo?«

»Ne.«

»Potem ostanite pri miru in počakajte. Kakšnih petnajst milj smo oddaljeni od vas. Čez približno štirideset minut bomo najbrž že pri vas. Imejte radio odprt in v nobenem primeru ne hodite iz vozila. Ali ste slišali?«

Takšna odsekana povelja bi bilo težko preslišati, toda tokrat je odgovorila pohlevno: »Ne bom. Ali ne bi šlo hitreje, če bi poslali sem raje Teda?«

Odgovor ni bil prav nič spodbuden: »Ted bo že še prišel na vrsto. Konec.«

Minute so se vlekle. Kmalu je imela Sara vso srajco na hrbtu premočeno od potu. Čutila je, kako ji curlja po vratu in med lopaticami. Dokler je vozila, jo je hladil vetrič, zdaj pa je postalo v avtu vroče kakor v peči. Počutila se je kot v mučilnici. Vleklo jo je v senco bližnjih dreves, vendar se je bala levjih krempljev, pa tudi kakšen samoten gepard bi se lahko skrival med vejami. Samo zaradi kratkotrajnega udobja bi bilo tveganje res preveliko. Steve se po radiu ni več oglasil. Upala je, da je že na poti k njej in da bo pohitel. Vsako pridigo bi laže prenesla kot to neskončno čakanje.

Zagledala je džip, ko je bil še nekaj milj daleč. Odskakoval je po neravnih tleh in se bližal počasi, s hitrostjo borih dvajset kilometrov na uro. Steve se je res vedno ravnal po vseh pravilih, ki jih je najbrž znal kar na pamet! Počakala je, dokler se ji niso približali na nekaj metrov, potem pa je otrplo vstala s sedeža in se pretegnila.

Steve je izključil motor, ji privoščil samo kratek mrzel pogled in pohitel pred džip. Sklonil se je podenj. Ko se je spet vzravnal, se je vse začelo odvijati zelo hitro. Med obe vozili so napeli vrv in eden izmed črnih paznikov je sedel za krmilo Stevovega vozila. Poškodovani džip so potegnili iz luknje. Ker je imel pogon na vsa štiri kolesa, je bil še vedno sposoben za počasno in previdno vožnjo. Steve je črncema, ki sta ga spremljala, natanko razložil, kako naj ravnata. Eden naj hodi pred voziłom in izbira najvarnejšo pot, drugi pa naj počasi vozi za njim. Šele ko je bilo vse to opravljeno, se je zmenil za Saro. S palcem je pokazal čez ramo proti svojemu vozilu.

»Sedite noter.«

Sara je splezala v vozilo. Slutila je, da bi jo s silo spravil noter, če bi se upirala. Prav nič težko ni bilo presoditi njegovega razpoloženja — bil je besen. Že drugič ta dan je tiho sedela poleg njega, ko sta po neravni poti počasi napredovala proti domu. Morala si je priznati, da z vedno večjo tesnobo misli na tisto, kar jo je čakalo. Dopovedovala si je, da si je ne bo drznil dotakniti. Samo poskusi naj, mu bo že oče povedal svoje, ko se bo vrnil! Zdaj pa je na žalost še zelo daleč na Angleškem in vse, kar bo imel povedati, bo povedal šele čez šest tednov. Bila je prepuščena sama sebi.

Ted je še vedno obdeloval razstavljeno vozilo, ko sta se pripeljala na dvorišče. Vzravnal se je nad motorjem in ju pogledal najprej osupio, potem pa je zmedeno vprašal:

»Kaj se je vendar pripetilo?«

»Kar precej. Upam, da imate v zalogi kakšne nadomestne dele,« je skopo odgovoril Steve. »Ko bom končal s tole džungelsko princeso tukaj, bi tudi z vami spregovoril besedo ali dve.« Tako trdo jo je držal za nadlaket, da jo je bolelo. »Na takole jeguljo ste pa menda že sposobni paziti!«

Ne da bi počakal na odgovor, je pokazal Sari navzgor po stopnicah in v dnevno sobo, kjer jo je posadil na stol in zaprl vrata. S hrbtom se je naslonil nanje in jo zoprno premeril z očmi.

»Če bi bil nekaj let mlajši, bi vam že iztepel vaše muhe,« je rekel. »Pravzaprav me zelo mika, da bi to vseeno storili!«

»Nezgoda je bila,« je končno rekla. »To bi se lahko vsakemu pripetilo.«

»Zares,« se je strnjal. »Toda vam se ne bi pripetila, če bi ostali na postaji.« Kot bi se bal, da ga bodo preveč srbele dlani, je potisnil roke globoko v žepe. »Težava z vami, dekle moje, je v tem, da se vražje malo menite za vse, razen za tisto, kar vam je všeč. Razvajeno niče ste in še praznoglavka povrh! V svoji pomembnosti se šopirite okrog kot kakšen pav, ne da bi pri tem opazili, kakšen smešen otročaj ste videti.

Prav nič težko vam ne bi bilo vzeti s seboj enega izmed služabnikov, če ste danes res morali s postaje, toda to bi bilo vse preveč podobno porazu, kajne? In Sara Macdonald nikoli ne počne drugega kot tisto, kar hoče!«

Ljudje in nravi

Dolgost življenja

Izvedenci WHO (svetovne zdravstvene organizacije) so mnenja, da se bo do leta 2.000 podaljšala povprečna življenjska doba v industrijsko razvitih deželah na 80, prebivalci dežel v razvoju pa bodo dočakali povprečno 65 let. V obdobju 1935—39 se je gibala povprečna življenjska doba v Afriki in Aziji okoli 30 let, leta 1970 je dosegla 43 let v Afriki in skoraj 50 v Aziji. V istem obdobju se je življenjska doba v Evropi in Ameriki podaljšala od 58 na dobrih 70 let (1970). Največ uspeha je bilo v letih po drugi svetovni vojni, napredovale so zlasti tiste dežele, ki do nedavnega niso imele industrije; hkrati z njo se je razvijala tudi zdravstvena služba.

En sam balon?

Ameriški založnik Malcolm Forbes, ki mu je v začetku letošnjega leta spodletel let čez ameriško celino od zahoda proti vzhodu in čez severni Atlantik v Evropo, je nov poskus odločil za nedoločen čas. Prvotno je nameraval vzlet ponoviti po šestih tednih, te dni pa je izjavil v New Yorku, da sistem 13 samostojnih balonov ne deluje in da bo po vsej verjetnosti uporabil en sam balon, izdelan iz novega materiala. Ti poskusi pa bodo trajali vsaj dve leti.

Alkohol brez žensk

Britanske oblasti in tovarne žganih pijač so očitno mnenja, da močne pijače in ženski čari nimajo nič skupnega. Po sklenjenem sporazumu bodo v prihodnje prepovedani reklamni lepaki, ki namigujejo, da je z brinovcem, vodko in whiskyjem najlaže osvajati ženske. Ljubitelji žganih pijač torej ne bodo več videli naslikane Josephine, ki leži pred Napoleonom na postelji in pije konjak. Tudi manekenke ne bodo več razkrivale svojih čarov ljubiteljem piva te in te znamke. Največ, kar bo dovoljeno: steklenica na mizi pred parom, vendar pod pogojem, da bosta oba oblečena.

Vsak mesec z drugo

»Zares prava uganka, kako mu je to uspelo,« je rekel tožilec Robert Bean iz Casa Grande v Arizoni. Njegove besede so veljale pobeglemu 52-letnemu Johnu van Buskirku, ki se je v štirih mesecih oženil s štirimi ženskami ter je vsem skupaj izvabil 70 tisoč dolarjev in je pobegnil z denarjem. Van Buskirka so izpustili iz zapora lansko jesen. Zaprt je bil, ker je svoji prvi ženi ukradel v poročni noči 7.000 dolarjev.

Koder branil gospodarja

S popadljivim renčanjem je koder v nekem münchenskem stanovanju branil gospodarja, ki je dobil srčni napad in je nezavesten ležal v postelji. Približati se ni smela niti žena niti zdravnik, ki so ga poklicali na pomoč. Moral je priti konjederec, ki je otepajočo se in popadajočo žival spravil v sosednjo sobo. Potem so 74-letnega pacienta odpeljali na kliniko.

Z muzejskim kolesom v Pariz

Starinsko kolo iz pionirskih časov si je izbral kot prometno sredstvo Berlinčan Clement Mutter, ki se je odpravil iz Berlina v Pariz. Možakar je zbujal kar precej pozornosti, ko se je po treh tednih pripeljal na cilj.

Tri tedne vožnje z veteranom

Zmečkan v vdolbini za kolesa

DA NANG — Noge južnovietnamskega vladnega vojaka (puščica) štrlijo iz vdolbine za kolesa pod boeingom 727, ki je peljal begunce. Letalsko levo krilo je poškodovala ročna bomba, s katero je drug vojak poskušal zadržati vzlet, da bi tudi sam zbežal pred napredujočimi osvobodilnimi silami. Letalo je srečno pristalo v Saigonu, tam so potegnili iz vdolbine vojakovo truplo in puško. Telefoto: UPI

PLEME BREZ NARODNOSTI

Zaradi birokracije

Libanonci iz plemena Vadi Kaled hočejo libijsko državljanstvo — Neurejen položaj jih peha v zaostalost

BEJRUT, aprila — V libanonski obmejni pokrajini Akar živi pleme Vadi Kaled, katerega pripadniki uradno nimajo narodnosti. Že vrsto let si prizadevajo, da bi odpravili to pomanjkljivost, vendar pri tem ne dobivajo podpore državne administracije v Bejrutu.

Ker na številne zahteve ni bilo odmeva, so se plemenski voditelji odločili za nevsakdanjo zamisel. Sporočili so, da se bodo obrnili na vlado v Tripoliju in prosili, naj jim priznajo libijsko državljanstvo. Šejk Mohamad Zakarija je imel v Bejrutu tiskovno konferenco, ki je zbudila pozornost širše javnosti. Znan nam je sklep libijskega revolucionarnega sveta, je dejal, da lahko vsak Arabec zahteva in tudi dobi libijsko nacionalnost. Ker Bejrut zavlačuje rešitev našega problema, bomo poskusili srečo v Tripoliju, je rekel poglavar plemena Vadi Kaled.

Spor med libanonsko državo in plemenskimi tradicijami ljudi iz Akara traja že od leta 1932. Takrat je bil v Libanonu popis prebivalstva, zaradi površnosti popisovalcev ali premajhnega zanimanja takratnih plemenskih voditeljev je bilo okoli 3.000 prebivalcev Vadi Kaleda uradno uvrščenih med »narodnostno neopredeljene«. Ljudje so se kmalu potem začeli pritoževati, vendar se ni doslej nič spremenilo.

Borili smo se za svobodo in neodvisnost Libanona, pravi Zakarija, torej imamo že zaradi »naravno pravico« do nacionalnosti. Na naše zahteve ni bilo odziva, zato naj se nihče ne čudi naši izjavi, da bomo prosili Libijo, naj nam podeli svoje državljanstvo.

Zakarija je opozoril na zaostalost, bedo in nepismenost svojih ljudi ter poudaril, da nočejo več biti ekonomsko pozabljeni. Težavnost njihovega položaja povečuje še dejstvo, da so posamezniki, ki so se kasneje naselili v Akaru, zlahka dobili nacionalnost in državljanstvo.

NAGRADNA UGANKA

„Za glavo in žep“

Rešitev prejšnje uganke: Take pare, v katerih se fant in dekle poznata, lahko dobimo:

Označimo fante s črkami A, B in C, dekleta pa s P, Q in R. Ker se fant A pozna z eno od deklet, lahko predpostavimo, da se pozna z dekletom P. Potem se fant B pozna vsaj z eno od drugih dveh deklet. Naj bo to dekle Q. Če se fant C in dekle R poznata, smo uredite že našli. Če pa se ne poznata, se fant C pozna z dekletoma P in Q, dekle R pa s fantoma A in B. Potem so iskani pari (A, R), (B, Q) in (C, P).

Žreb je takole razdelil nagrade:

I. nagrada (500 din): Edvard Kramar, V. P. 3566/6, 41002 Zagreb

II. nagrada (300 din): Vesna Piršič, Banja Loka, 61335 Nova Sela pri Kočevju

II. nagrada (200 din): Tilka Humar, Zasip 88, 64260 Bled

NOVA NAGRADNA UGANKA

V nekem odboru v OZN velja naslednje: predstavnik SZ zna od tujih jezikov samo francosko, ameriški pa samo špansko. Poljubna trojica, v kateri sta tudi Rus in Amerikanec se lahko med seboj pomeni (to je, eden izmed trojice zna neki jezik, ki ga govori drugi in enega, ki ga govori tretji).

Ali se lahko pomeni tudi poljubna trojica?

Pri žrebanju nagrad bomo upoštevali pravilne odgovore, ki bodo prispeli v redakcijo do torka, 8. aprila 1975 in sicer do 9. ure dopoldne.

Naš naslov: Uredništvo Dela, Ljubljana, Tomšičeva 3, »Za glavo in žep«.

POZOR!

Spoštovani bralci, ker bomo nagradno igro prekinili, vas lepo prosimo, da nam pošljete svoje pripombe.

Ne pozabite priložiti kupona!

KUPON ŠT. 16

„Za glavo in žep“

TEŽAVE Z MOTORJI

PARIZ — Zaradi težav z motorji v tovarni »Rolls Royce« utegnejo ponovno odložiti vključitev britansko-francoskega nadzvočnega potniškega letala »Concorde« v redni promet. Prva letala tega tipa naj bi prevažala potnike že v začetku prihodnjega leta, vendar nekateri inženirji dvomijo, da bo to izvedljivo, ker letalski motorji zahtevajo podrobna popravila, za to potrebni roki pa so še vedno predolgi, da bi mogla letala redno obratovati.

ANGLEŠKI ŠPAGETI

LONDON — Neka angleška tovarna testenin namerava izvažati špagete v Italijo. Angleški strokovnjaki pravijo, da so boljši mojstri za špagete kot Italijani, zato upajo, da bodo njihovi rjavkasti proizvodi osvojili italijanski trg.

VINO IZ LUBENIC

TOKIO — Japonski strokovnjaki iz Ikišave so pridobili iz 270 kilogramov lubenic 600 litrov vina. Okoli Ikišave dozorijo letno 30.000 ton lubenic, vino je v šestih mesecih zrelo za trg, ima 12,6 odstotka alkohola in je baje enakega okusa kot vino iz grozdja.

PRETEŽAK ZA ZAPOR

CATANIA — Kaznilniška uprava v Catanji na Siciliji je ocenila, da je 54-letni Arturo Laureati pretežak za zapor. Mož, obsojen zaradi širjenja pornografske literature, se je v zaporu tako zredil, da so ga iz zdravstvenih razlogov predčasno izpustili. Tehtal je 150 kilogramov.

PODRAŽITEV MED KOSILOM

LAGOS — Angleški turisti so okusili na lastni koži, da njihova valuta v tujini nima več nekdanjega ugleda. Medtem ko so v nigerijskem glavnem mestu sedeli v restavraciji pri kosilu, so šli natakarji od mize do mize in so na jedilnike vpisovali nove, višje cene.

KLOBUK ZA ŠOLO

PARIZ — Občinska uprava v francoskem kraju Auxonne namerava prodati klobuk, ki ga je nosil Napoleon. Denar, pol milijona frankov, namerava dati za gradnjo šole.

»SPOMIN AMERIKE«

Kako velik arhiv!

Stražarji ob dragocenostih in zanimivostih - Milijon prošenj na leto za podatke - Na kakšen dan je umrl Poe?

WASHINGTON, aprila — Kdor hoče spoznati »spomin Amerike«, se mora peljati v washingtonsko avenijo Pennsylvania. Tam je v stavbi z arkadami od leta 1935 državni arhiv. Vojska arhivarjev upravlja na kupe zgodovinskih dokumentov vseh vrst, cele gore popisanega papirja, 82.000 filmov in 70.000 magnetofonskih posnetkov.

Zgodovinarji in drugi lahko tam prisluhnejo na primer posnetim oddajam iz »kamene dobe« radia, si ogledajo film o katastrofi zrakoplova »Hindenburg« ali občudujejo kitov zob, ki ga je kralj Takoban z otočja Fidži podaril leta 1870 predsedniku Grantu. Zob, kraljeva največja dragocenost, naj bi dokazoval njegove poštene namene pri sklenitvi pogodbe o prijateljstvu.

Obiskovalci arhiva si lahko ogledajo tudi največje dragocenosti. Listine o razglasitvi neodvisnosti in ustava sta spravljeni v steklenih omaricah, napolnjenih s helijem. Teh dokumentov ni mogoče ukrasti, ker podnevi stoje ob omaricah oboroženi stražarji, zvečer pa zadošča pritisk na gumb in že se dragocenosti pogrezajo pod debelo ploščo iz betona in jekla.

Za dvoranami, ki so dostopne javnosti, so delovni prostori z dolgimi vrstami polic, kartotek ipd.

V arhivu shranjeni meteorološki zapiski so nedavno odločili v sporu med literarnimi zgodovinarji, ki si niso bili edini, ali je bil pisatelj Edgar Allan Poe v Baltimoru pokopan 8. ali 9. oktobra 1849. Znano je bilo le, da je bilo na dan pogreba oblačno. Arhivarji so ugotovili: 8. oktobra v Baltimoru ni bilo lepo vreme, naslednji dan pa je sijalo sonce.

Sinji kiti brez skrbi pred lovci

Le še 650 sinjih kitov, največjih živali na svetu — 10-letni moratorij

TOKIO, aprila — Sinji kiti, največji predstavniki živalskega sveta na našem planetu, so prišli v »rdečo knjigo«, kar pomeni, da je prepovedan lov nanje, ker so ogroženi kot vrsta.

Sinji kit, dolg 30 metrov in težak do 160 ton, je bil dolgo neranljiv. Kitolovci z majhnimi čolni mu niso mogli do živega, med drugim tudi zato ne, ker ti kiti plavajo zelo hitro (do 40 kilometrov) in ker se lahko potopijo do globine 400 metrov, kjer ostanejo tudi poldrugo uro.

V nedavni preteklosti pa se je začel pravi pomor, ki ga je omogočil harpunski top. Pred pol stoletja so ubili povprečno 15.000 sinjih kitov na leto, leta 1931 pa so postavili rekord: nad 30.000 ujetih živali.

Posledice niso izostale: tik pred drugo svetovno vojno je bilo v vseh morjih sveta kakih 40.000, leta 1965 pa je ostalo le še 650 sinjih kitov.

Zato je mednarodna komisija prepovedala lov na te velikane. Stalež se je nekoliko povečal, po japonskih podatkih je bilo lani okoli 2.500 sinjih kitov. Po mnenju izvedencev bodo morale biti te živali zaščitene vsaj še deset let. Zato so kiti še vedno v »rdeči knjigi«.

V lupini čez Atlantik

SOMERSET 1. aprila — V začetku maja se bo Allan Chadburn poslovil od žene in dveh otrok ter se v slabe tri metre dolgi, pokriti jadrnici »Dream« odpravil iz Nauseta v Massachusettsu čez Atlantik proti Portugalski. Pravi, da bo pristal v Portu de Leixe po dveh mesecih. Uspeh bi pomenil rekordno plovbo v najmanjšem čolnu. Telefoto: UPI

OBVESTILO OBČANOM OBČINE LJUBLJANA-CENTER

Rdeči križ Slovenije obvešča občane občine LJUBLJANA-CENTER, da bodo v aprilu akcije zbiranja papirja za humanitarne namene:

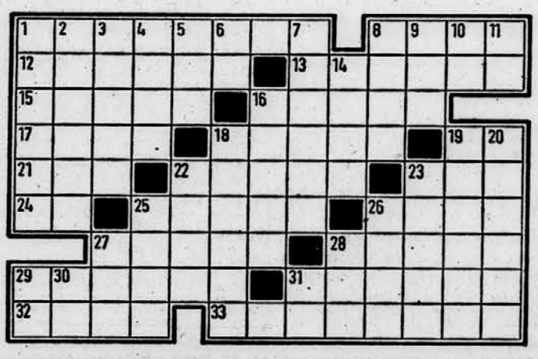
KS Kolodvor	2. aprila
KS Gradišče	3. aprila
KS Stara Ljubljana	4. aprila

Prosimo, da papir, časopise, revije, knjige, zvezke, papirno embalažo in lepenko zvežete v svežnje in jih zložite pred vhodna vrata na ulico do 10. ure dopoldan.

V primeru pa, da papir slučajno ne bi bil pobran, takoj obvestite občinski odbor Rdečega križa.

RDEČI KRIŽ SLOVENIJE

Križanka

VODORAVNO: 1. mesto v jugovzhodni Franciji ob reki Garonne, 8. ime Chaplinove žene, 12. obsežen spis, velik referat, 13. večji kraj v Suhi Krajini, 15. nabrano cvetje, 16. hrib pri Beogradu, 17. pokrajina v zahodni Sloveniji, v zaledju Tržaškega zaliva, 18. ptičji organ letenja, 19. glasbena kratica za mezzopiano (polžno), 21. skandinavski drobiž, 22. glas kot nosilec pomenskega razlikovanja, 23. ameriški pesnik in pisatelj, začetnik detektivske zvrsti v literaturi (»Propad hiše Usher«), 24. avtomobilska oznaka Vinkovcev, 25. nekdanji turški minister, 26. angleška filmska igralka (Diana, »Oliver Twist«), 27. turistično mesto na zahodni obali Istre, 28. privržence muslimanske sekte, 29. javna hiša, 31. gričevje v Franciji, Belgiji in Luksemburgu, znano iz bojev v prvi svetovni vojni, 32. del obraza, 33. sovjetski filmski režiser in strokovnjak za montažo (Sergej, »Lenin na Poljskem«).

NAVPIČNO: 1. bivši trener jugoslovanske nogometne rekrezentance (Vujadin), 2. tolsta guba trebušnice, pečica, 3. nekdanji avstrijski novec, groš, 4. športno oblačilo, 5. eden od sodnikov v grškem podzemlju, 6. arabski žrebec, 7. ime ameriškega vodje orkestra Cugota, 8. zemeljska krogla, 9. Talisova oranžada, 10. začetnici doslej najboljše jugoslovanske metalke kopja, 11. šampion, prvak, 14. najmlajši oddelek jure, 16. slovenski simfoničnl skladatelj, ki je umrl v prometni nesreči (Blaž, 1901—1970), 18. slovenski alpski smučar, član mariborskega Branika (Andrej), 19. ameriška violinistka avstrijskega porekla (Erica, roj. 1904), 20. razmnoževalni organ pri cvetlicah, 22. utrjeno mesto v francoskem departmaju Aisne, znano iz prve svetovne vojne, 23. kozica, 25. najbolj zdrava pijača, 26. škotsko ljudsko glasbilo, 27. namizno pregrinjalo, 28. požirek tekočine, 29. medmet strašenja, 30. središče vrtenja, 31. kemijski znak za astatin.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. Raman, 6. lipa, 10. Inönü, 11. Keaton, 13. Bass, 14. Kornati, 15. Elsa, 16. Amiel, 17. zlb, 18. Irec, 19. Isa, 22. Auber, 24. Ljig, 25. Kaunitz, 27. Vava, 28. Iverka, 29. Monet, 30. para, 31. Svica.

NAVPIČNO: 29. M(aruška) S(inković).

Ness - Fraley

NEPREMAGLJIVI

21. nadaljevanje

Caponejevi ljudje so bili znani po tem, da so znali mojstrsko prikljućiti eksploziv na zaganjač, podtakniti bombo pod sedež ali pa pustiti v avtu kake »dokaze«, s katerimi bi se lastnik lahko kompromitiral.

Basile se mi je prizanesljivo nasmehnil.

»Saj me vendar poznate, šef. Nisem od včeraj. Vse sem temeljito pregledal.«

Najin veliki črni cadillac z navitim motorjem je bil Frankov ponos in veselje. Ko ni je oznanil veselo novico, je povzel:

»Ah, saj res, skoraj bi bil pozabil. Neki mladenič bi rad govoril z vami. Ker postaja teren zdaj vse bolj vroč, sem ga na lastno pest pretipal. Upam, da ga nisem polomil.«

»Popolnoma prav si storil, Frank. Reci mu, naj vstopi, ti pa ne hodi daleč proč.«

»Brez skrbi.«

Basile je odprl vrata in pomignil obiskovalcu, naj vstopi. Mladi mož je bil v nadvse elegantni obleki iz črtaste flanele, obut v lakaste čevlje in ozaljšan s kravato z oranžnim in črnim vzorcem.

»Jaz sem George Thomas, gospod Ness,« je rekel in mi ponudil roko z negovanimi nohti.

Stisnil sem tanko ročico, ga premeril od nog do glave in se na tihem vprašal, kaj neki bi rad od mene. Bil je lep mlad mož kakih trindvajsetih let, kodrastih plavih las, blede polti in za moj okus nekoliko previsokega glasu.

Sedel je na stol, ki sem mu ga ponudil, skrbno dvignil hlačnico, da si ne bi zmečkal gube, potem pa je naglo segel z roko h kravatnemu vozlu, da bi se prepričal, ali je še trdno zavezan. Pravi dandy, sem si mislil.

»Kaj pa lahko storim za vas, gospod Thomas?« sem ga vprašal.

»Rad bi se vključil v vašo ekipo,« je rekel. »Mislim, da bi vam lahko koristil. Pripravljen sem to dokazati s čimerkoli.«

Bil je tak, da bi ga prvi piš vetra prebrnil. Moral sem krepko stisniti zobe, da nisem bruhnil v smeh, ko sem pomislil, kakšen bi bil videti ob mišičastem orjaškem Gardnerju ali celo ob malem žilavem Miku Kingu.

Kmalu sem se prepričal, da za policista nima prav nobene kvalifikacije. Priznal je, da še nikdar v življenju ni držal v roki revolverja in da »se tudi tepel ni še nikoli«.

»Veste, mi vzamemo v službo samo ljudi, ki so visoko kvalificirani za tako delo. Pri nas se ne šalimo.«

Imel pa je vsaj eno odliko: vztrajnost.

»Poslušajte, gospod Ness,« je silil s čedalje višjim glasom, vse na svetu bi dal, če bi lahko preganjal gangsterje tako kot vi. Sandra, to je namreč moja žena, je videla v časopisu vašo fotografijo pa mi je rekla:. »Tole je moški, ne pa ti!«

Zdaj se mi je začelo svitati. Ta mladi mož je očitno oboževal svojo ženo, ki mu tega ni vračala.

»Vi bi torej predvsem radi napravili vtis na svojo ženo?«

Živčno se je zasmejal.

»Recimo, če hočete. Veste, Sandra ni kdorsibodi. Mogoče ste jo kdaj videli v zabavišču — ognjena Sandra ji pravijo — mala rdečelaska s čudovitimi modrimi očmi in s tako šasijo, kot jo redko vidite. Rad bi torej zaslužil, da bi ji nudil vse, kar si želi, rad bi napravil vtis nanjo. Tako da bi mislila, kako imeniten tip sem.«

Odkimal sem.

»Denar se da zaslužiti tudi bolj preprosto in manj nevarno, George,« sem rekel. »Razen tega pa vam odkrito povem, da bi mi v tem trenutku lahko koristil edino kdo, ki bi mi priskrbel še neobjavljene informacije o Caponejevi tolpi.«

Obraz se mu je razjasnil.

»Nekakšen vohun, kaj? Veste kaj, gospod Ness, jaz sem ravno tisti, ki ga iščete. Ker vsak večer hodim po zabaviščih in gostilnah, poznam cel kup Caponejevih tičev in mislim, da bi vam lahko priskrbel dosti podatkov.«

Naslonil sem se nazaj, si podprl brado z roko in se zamislil. Seveda sem v resnici potreboval nekoga, ki bi znal odpreti oči in napeti ušesa, tako da bi zavohal, od kod piha veter. Morda pa bi bil tak tip kot George kar pravi za to ...

»Povejte mi no malo natančneje, kako bi se tega lotili,« sem mu rekel.

Usta so se mu razpotegnila do ušes, kajti očitno je bil prepričan, da je že dobil mesto, ki bi mu pomagalo postati »strašen tip« v očeh njegove male kraljice dražečega slačenja, in beseda mu je šla zdaj laže z jezika.

»To bo lahko, gospod Ness. Po ključju sem pred kratkim napravil nekemu zelo pomembnemu sodniku nekaj uslug in prepričan sem, da mi bo dal priporočilno pismo za Jaka Guzika. Tako se bom vtihotapil v Caponejevo tolpo.«

MALA PRIJATELJA

Piše: Vitan Mal
Riše: Matjaž Schmidt

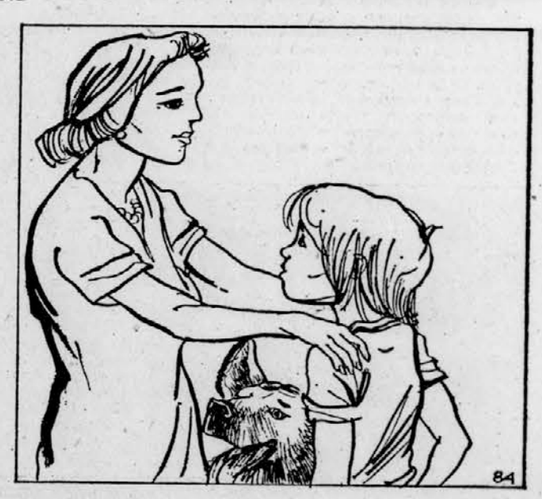
82

Rok je na stopnicah trčil v Tomaža. V tistem trenutku si ni mogel nikogar bolj zaželeti kot prav njega. Povedal mu je o mamini jezi in svojem načrtu, kako rešiti Barija. »Na jasi bi mu zgradila hišico. Nosila bi mu jesti in vsak dan bi bili skupaj.« Tomaž se je strinjal. Vedel je za kup desk in stekli so v klet. Tam so našli tudi žago, tako da je temnolasec odšel samo še po kladivo in žeblje. Delo je šlo hitro od rok. Poznalo se je, da je bil Tomažev ded mizar. Tomaž je bil spreten kot le malokdo.

83

Rok je v glavnem izpolnjeval njegova navodila in se le kdaj pa kdaj vmešal s kakšno pripombo; pa tudi takrat se je navadno izkazalo, da je bil Tomaž tisti, ki je imel prav. Roka je kmalu začelo boleti zapestje od žaganja, pa tudi na kosilo je moral. »Bom že sam,« ga je napodil Tomaž. Za mizo se je Rok spravil nad zelenjavno juho. Kdaj drugič bi čakal, da bi se ohladila, danes pa se mu je mudilo. Grah je imel najraje in zato ga je prihranil za konec. Prej je polovil vse tiste lističe kolerabe, zelene in korenja.

84

Košček mesa je vrgel Bariju. Po stari navadi ga je pes ujel v zraku in potem njegovega krožnika ni več izpustil izpred oči. Glavo je držal malce postrani in oblizovaje se proseče cvilil. »Rok, saj veš, da ga imam tudi jaz rada. Ampak ne gre drugače. Za živali v stolpnici ni prostora,« je rekla mama. Pri tem ga je prav nežno prijela za roko in mu pogledala v oči. Verjetno je hotela popraviti svoj dopoldanski izbruh jeze. Roku pa je prišel razgovor prav, saj je komaj čakal, da bi prišel na dan s svojim načrtom.

Danes na RTV

TELEVIZIJA

8.10 TV v šoli: Makedonija, Lutke v knjižnici, Nove knjige, Zagrebški solisti, Prirodoslovje, Bitka na Sutjeski, Mleko, Fizika v športu (do 10.50) (Zgb)
16.35 Madžarski TVD (Pohorje, Plešivec do 16.55) (Bgd)
17.30 Viking Viki — barvni film (Lj)
17.55 Obzornik (Lj)
18.10 Zdravo mladi — oddaja TV Zagreb (Lj)
18.45 Življenje v šoli in zunaj nje (Šola za miličnike — kadete) (Lj)
19.15 Risanka (Lj)
19.30 TV dnevnik (Lj)
20.05 Film tedna: Čiekin portret — barvni film (Lj)
22.10 Miniature: Trio Barney Kessel, barvna oddaja — (Lj)
22.30 TV dnevnik (Lj)

UHF — oddajnik Krvavec:

17.25 Kronika (Zagreb)
17.40 Košarka Zadar : Crvena zvezda — prenos (Zagreb)
19.30 TV dnevnik (Sarajevo)
20.00 Kronika vaškega pokopališča (Beograd II)
21.00 24 ur (Beograd II)
21.15 Feljton (Beograd II)
21.45 Močnejše od življenja — serijski film (Zagreb II)
22.35 Glasbena oddaja (Bgd II)

Oddajnik Sljeme:

17.25 Kronika (Zagreb)
17.40 Košarka Zadar : CZ (Zgb)
19.30 TV dnevnik (Zagreb)
20.00 Anatomija nekega umora — film (Beograd)
21.25 Portreti: Krešimir Baranovič (Beograd)
22.05 TV dnevnik (Zagreb)

TV studio Koper:

19.55 Otroški kotiček
20.15 TV dnevnik
20.30 Košarka — Zadar : Crvena zvezda
21.45 Optični labirint — zabavna oddaja

RADIO

PRVI PROGRAM

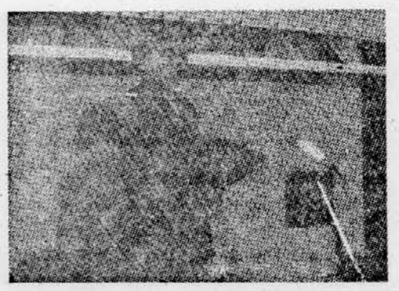
4.30—8.00 Dobro jutro! 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Nenavadni pogovori (ponovitev); 9.25 Glasba vam pripoveduje 9.40 Temelji marksizma in marksistično samoupravljanje; 1000 Danes dopoldne; 10.15 Urednikov dnevnik; 11.15—12.30 Z nami doma in na poti; 12.30 Kmetijski nasveti — dr. Janez Zgajnar: Krmljenje krav spomladi; 12.40 Od vasi do vasi; 13.00 Poročila; 14.10 Pojo naši operni pevci; 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Glasbeni intermezzo; 15.45 Loto vrtiljak; 16.45 Zvoki in barve orkestra Norveškega radia; 17.20 Zbor »LIRA« in APZ Tone Tomšič; 18.05 Naš razgovor; 19.00 Radijski dnevnik I. programa; 19.40 Minute z Ljubljanskim jazz ansamblom; 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Koncert iz našega studia — Simfonični orkester RTV Ljubljana, dirigenta Samo Hubad in Uroš Lajovic, solisti Slavko Zimšek, Janez Lovše in Andrej Jarc; 21.35 Lepe melodije; 22.20 S festivalov jazza — 7. Mednarodni švicarski festival jazza Montreux-73 — 15. oddaja; 23.05 Literarni nokturno — Panoram sodobne svetovne lirike; Črnska lirika angleškega izraza — XIII.; 23.15 Melodije jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe; 24.00 Poročila.

DRUGI PROGRAM

9.00—13.00 Radio Ljubljana — Sreda na valu 202; 12.30 Opoldanski poročevalec; 13.00 Danes smo izbrali; 13.35 S pevci jazza — Juanita Hall; 14.00 Radijska šola za srednjo stopnjo (ponovitev) — Osnovni pravorečni problemi; 14.25 Glasbena medigra; 14.35 Znana imena — znane melodije; 15.40 Srečanja melodij; 16.00 O avtomobilizmu; 16.10 Popevke tako in drugače; 16.40—19.00 Glasbeni stereo 17.30 Zrcalo dneva; 17.40 Svetovna reportaža; 17.50 V ritmu sambe; 18.00 Progresivna glasba (prenos iz studia radia Koper); 18.40 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe.

TRETJI PROGRAM

19.05 Deseta muza; 19.15 Večerni koncertino (stereo); 19.45 Za ljubitelje stare glasbe; 20.35 Poslušali bomo zborovske skladbe skladatelja Ferda Juvanca; 21.00 Pot izobraževanja; 21.15 Predstavljamo vam nov posnetek opere »Elektra« Richarda Straussa (stereo); 22.45 Festival sodbne komorne glasbe v Radencih 1974 — 1. oddaja: Koncert Zagrebškega kvarteta z dne 28. septembra 1974; 23.55 Iz slovenske poezije.

TV ob 18.45

Šola za miličnike

Televizijski reporterji so obiskali miličnike-kadete v Tacnu pri Ljubljani in posneli, kako se fantje usposabljajo za odgovoren in težaven miličniški poklic. Seveda pa avtorjev oddaje ni zanimalo le poklicno usmerjanje, temveč tudi kulturno zabavno življenje bodočih miličnikov. Oddaja pokaže, da imajo na šoli zgledno urejeno kulturno življenje.

TV ob 20.05

Čiekin portret

Današnji film tedna je japonske proizvodnje, posnei ga je režiser Noboru Nakamura, govori pa o Kotaru Takamuru, ki se po študiju v Franciji vrne na Japonsko in spozna dekle po imenu Čieko, s katerim se proti volji njenega očeta poroči, z njo nekaj časa srečno živi, potem njen oče naredi samomor; Čieko duševno zboli in umre za pljučnico v bolnišnici. Kotaro ostane sam na svetu, v katerem mora kljubovati življenju.

TV ob 22.10

Glasba Barneya Kessla

Ameriški kitarist Barney Kessel je priznan teoretik za igranje na kitari, prireja tudi krajše seminarje za izpopolnitev znanja v igranju kitare in piše učbenike. Njegova glasba pa je subtilna, ritmično brezhibna in ustreza zvoku takšnega instrumenta, kot je kitara. Narejena je na zasnovi preprostega jazza. Preprostost pa po drugi strani presega izvrstna interpretacija. Seveda pa Barney Kessel izvaja tudi drugačen zelo pisan spored drugih avtorjev.

UHF Sljeme ob 17.45

Zadar — Crvena zvezda

Danes sta na sporedu obe polfinalni košarkarski tekmi za jugoslovanski košarkarski pokal. V Splitu se srečata domača Jugoplastika in ljubljanska Olimpija, prek televizije pa bodo iz Zadra prenašali tekmo med domačim Zadrom in beograjsko Crveno zvezdo v neposrednem popoldanskem prenosu. Zmagovalca iz obeh srečanj se bosta pomerila v finalu.

Prometni zastoji zaradi snega

KRANJSKA GORA, 1. aprila — Tako dolgo pričakovani sneg je včeraj pomenil za Kranjsko goro pravo katastrofo, vendar pa ne toliko za prebivalce same, kot za zdomce, ki so se množično vračali na svoja delovna mesta. Vse je bilo v neredu — snega v Kranjski gori čez meter, v Ratečah še 40 cm več.

Zaradi slabo pluženo ceste so se vozila pravzaprav lahko pomikala samo v eni smeri. Zaradi kolone od Rateč do Kranjske gore, je bilo pluženje skoraj nemogoče. Ni bilo organizirane vlečne službe, pa tudi verig je primanjkovalo. Veliko pa je bilo takih, ki jih niso znali niti montirati.

Avtobus z delavci, ki je kot ponavadi ob petih zjutraj odpeljal iz Rateč, je prispel na Jesenice šele ob devetih, ker se je v Podkorenu zagozdil z nekim nemškim avtobusom. Takih, čeprav manj hudih zastojev, pa je bilo še veliko. Popolna zmeda ter veliko slabe volje in ogorčenja zdomcev, ki se jim je njihova že brez tega dolga pot, še bolj zavlekla.

Danes se je Kranjska gora umirila. Kljub temu pa je cesta skozi Kranjsko goro še zmeraj pomilovanja vredna. Ozko je splužena, mars.kje je na njej še dosti snega. Stranske poti pa so seveda še slabše. Od včeraj je južno vreme precej znižalo snežno odejo in najbrž lahko upamo da bo vreme Kranjsko goro uspešno očistilo nadležnega snega.

Učilnice osnovne šole v Kranjski gori so danes zamevale, ker avtobusi niso mogli pripeljati učencev iz Rateč. Podkorena in Martuljka Seveda pa bodo oni ta dan pouka lahko nadoknadili, česar pa vsi tisti, ki so krivi za včerajšnje stanje na »mednarodni cesti«, ne bodo mogli storiti.

Delavci cestnega podjetja Kranj so uspeli splužiti vse ceste, razen tiste do Sport hotela na Pokljuki. Hotel je skoraj v celoti zaseden, vendar še vedno odrezan od sveta. Ostal je tudi brez telefona in elektrike, tako da so gostje še na mrzlem.

Na ovinkih ostro

Strojevodja Radenković, ki je potoval z vlakom, je ocenil vožnjo kot normalno, le na ovinkih je bila »ostra«

ZAGREB, 1. aprila. (Tanjug). — »Na podlagi dokumentov, ki sem jih imel v rokah, sem ugotovil, da je osebje na lokomotivi delalo dlje kot dvanajst ur. Ker pa sem vedel, da dopuščamo podaljšano delo do štiri ure, sem poslal dva zdaj obtožena, da vozita lokomotivo vlaka, ki ga je na zagrebškem kolodvoru doletela tragična nerseča«.

To je v današnjem nadaljevanju obravnave proti železničarjema, obtoženima zaradi hude nesreče na zagrebškem glavnem kolodvoru, izjavil na izrecno tožilčevo vprašanje nadzornik lokomotiv v Vinkovcih, Vladimir Tomac.

Pri tem je Tomac trdil, da samoupravni sporazum ZTP Zagreb dovoljuje podaljšan delovni čas do šestnajst ur. Predsednik sodišča pa je prebral ustrezni člen samoupravnega sporazuma, po katerem je osebju na lokomotivah dovoljeno delati največ dvanajst ur. Tomac mi odgovoril na vprašanje, ali je na lastno pobudo ali na ukaz koga drugega izdal tako imenovani lokomotivni list strojevodji, za katerega je po preprostem računu lahko vedel, da bo delal več kot predpisanih dvanajst ur.

Danes sta pričala tudi sodna izvedenca za signale: magister Ivan Husar in inž. Nedžap Pašalić. Trdita, da je po njunih dognanjih na prvem signalu gorela pred nesrečo rumena luč, na vstopnem signalu pred zagrebškim glavnim kolodvorom pa rdeča luč in da sta obtoženca peljala skoz zaprt signal

Kolesarki je zaprl pot

LJUBLJANA, 1. aprila — Včeraj popoldne je voznica minimopeda Marija Lovše, 37, iz Zg. Kašlja vozila po Cesti na Pužino. V križišču s Polja na Pužino je kolesarki izsilil prednost voznik osebnega avtomobila, Jože Horvat iz Studenca. Prišlo je do trčenja, v katerem se je kolesarka hudo ranila. Odpeljali so jo v bolnišnico. I. U.

V Kranj po obvozu skozi Škofjo Loko

KRANJ, 1. apr. — Danes so zaprli za ves promet cesto prvega reda od Ljubljane do Kranja, na odseku od Jeprce do Labor, zaradi popravila nadvoza nad železniško progo v Orehku. Delavci železniškega gradbenega podjetja iz Ljubljane bodo odstranili poškodovani betonski nosilec ter ga nadomestili z jeklenim. Na šestdeset metrov dolgem cestnem odseku pa bodo nato položili novo asfaltno previeko. Dela bodo veljala 450.000 dinarjev in jih financira republiška skupnost za ceste. Cesta bo predvidoma zaprta do 25. aprila. Do tedaj bo obvoz po cesti Jeprca—Škofja Loka—Kranj.

Najhujša je malomarnost

Malomarnost je povzročila lani kar eno tretjino vseh požarov — Vseh skupaj je bilo 897 — Gasilce najbolj tare pomanjkanje denarja za sodobno opremo

LJUBLJANA, 1. aprila. — Pred kratkim je izvršni odbor gasilske zveze Slovenije sklical sejo predsedstva, na kateri so se kritično dotaknili perečih problemov, ki tarejo slovenske gasilce. Zal se še vedno največkrat zatakne pri denarju, so ugotovili, ta problem pa ima za posledico neustrezno opremo, pomanjkanje kadrov in tako dalje. Posledica neučinkovite požarne preventive in nadzora nad izvajanjem ustreznih požarnovarnostnih ukrepov je visoka gmotna škoda. Poseben problem pa je seveda še škoda, ki nastane po požaru zaradi zastoja proizvodnje v delovnih organizacijah.

Kje, oziroma kdo so krivci za tako velike gmotne škode? Krivce je treba iskati predvsem pri ljudeh, ki se brezbrižno obnašajo do družbene, pa tudi do osebne lastnine. Nevarno pa je predvsem to, da taki ljudje s svojim ravnanjem ogrožajo tudi druge.

Statistični podatki o požarih in povzročeni škodi kažejo, da je problem požarne varnosti močno prisoten v našem življenju. Tako je bilo na primer leta 1973 kar 1313 požarov, ki so povzročili za 95.654.523 dinarjev škode, v letu 1974 pa 897 požarov s škodo 81.704.661 dinarjev. Podatki tudi kažejo, da so požari najbolj prizadeli elektrogospodarstvo, nato kemično in kovinsko industrijo, potem pa se zvrstijo: gostinstvo, poljedelstvo, gradbeništvo, prometna sredstva in gozdarstvo. V privatnem sektorju je nastalo največ škode na kmetijskih objektih (31.728.000 dinarjev), nato v obrtništvu in na stanovanjskih zgradbah.

Vsem požarom, ki so nastali bodisi na družbenih bodisi na privatnih objektih, je kriva skupna nam dobro poznana človekova slabost — malomarnost. Kar tretjina vseh požarov je nastala zaradi malomarnosti.

Samo varilci so lani povzročili sedem požarov. Od teh je bil največji, tako po obsegu, kot po nastali škodi, požar v »Kemofarmaciji«, o katerem smo obširno poročali. Serija teh vrst požarov se je začela že lani in se navkljub opozorilom nadaljuje tudi letos.

Veliko škode so povzročili tudi drugi vzroki kot: nepravilnosti v električni napeljavi (83 požarov), gradbene pomanjkljivosti na objektih (40 požarov), otroci so jih povzročili 71, požigov pa je bilo 65 Seveda obstajajo še drugi vzroki, ki pa so tako številni in raznovrstni, da vseh ne moremo naštevati.

Tako kot marsikje drugod, je tudi v gasilstvu največji problem denar. Izkazalo se je, da je dosedanji sistem financiranja po gasilskih skladih in proračunih občin neustrezen in zastarel. V Gasilski zvezi s 1162 teritorialnimi 162 industrijskimi enotami, v katere je včlanjeno ne-

Trčil v cestno svetilko

LJUBLJANA, 1. aprila — V Siškenski ulici je včeraj iz neznanega vzroka voznik osebnega avtomobila, Stane Zgajnar, 37-let. iz Ljubljane zapeljal s ceste in trčil v drog javne razsvetljave. Pri trčenju se je voznik ranil in so ga odpeljali v bolnišnico. Na vozilu je škode za 15.000 dinarjev. I. U.

Avtobus je zaneslo

LJUBLJANA, 1. aprila — Včeraj popoldne je voznik avtobusa Ivan Vlahušič, vozil od Podpeči proti Borovnici. V naselju Goročica ga je v desnem nepreglednem ovinku zaneslo v levo, kjer je trčil v nasproti vozeči osebni avtomobil Miroslava Novaka, iz Male Ligonje. Škode je za 30.000 dinarjev. I. U.

Trčenje v križišču

LJUBLJANA, 1. aprila — V križišču Rožičeve in Kajuhove ulice je včeraj popoldne prišlo do trčenja osebnega avtomobila Petra Debevca in osebnega avtomobila Janeza Gorenca. Debevc je vozil po Kajuhovi in je v križišču zavijal v levo. Kljub temu, da je imel prižgan levi smerni kazalec, ga je za njim vozeči Gorenc prehiteval po levi strani. Prišlo je do trčenja. Škode je za okoli 15.000 dinarjev. I. U.

Dojenčkom gre bolje

REKA, 1. aprila (Tanjug) — Z otroške klinike dr. Zdravko Kučić na Reki so sporočili, da se zdravstveno stanje edinih treh preživelih dojenčkov počasi izboljšuje.

Preiskovalni sodnik okrožnega sodišča na Reki, Vladimir Pavić, nadaljuje s preiskavo, vendar javnosti še ne more sporočiti nobenih rezultatov.

Medicinska sestra, ki je bila v času nesreče dežurna, je še vedno v šoku in jo zdravijo v reški psihiatrični bolnišnici.

Izvršni svet Hrvaške je na današnji seji obravnaval tudi reško tragedijo. Izrazil je svoje najglobje sožalje staršem umrlih otrok in obravnaval vzroke nesreče.

Menili so, da je tragedijo povzročil splet okoliščin, med katerimi je na prvem mestu skrajno nediscipliniran odnos do dela, nespoštovanje predpisov ter pomanjkljivosti v notranji organizaciji in družbeni kontroli.

Izvršni svet je podprl predloge republiškega sekretariata za zdravstvo in socialno varstvo, po katerih bodo morali kar najhitreje ukrepati, da se bo v zdravstveni službi, posebno pa še v oddelkih za intenzivno nego, zagotovilo vestno opravljanje dela.

Spet rokohitrca

Zapletla sta blagajničarko v pogovor in izmaknila iz blagajne 9.000 dinarjev — vsak tujec še ni poštenjak

LJUBLJANA, 1. aprila — Torej, človek bi kar obupal, koliko člankov na isto temo, koliko spregovorjenega, koliko opozorjenih, pa kar naprej eno in isto. Govora je, kot že marsikdo verjetno ve, o rokohitrcih. Pred dnevi, točneje, prejšnji petek so odnesli iz trgovine DOM na Cankarjevi 9.000 dinarjev.

Okoli poldne sta vstopila dva možakarja, govorila sta angleško. Ne da bi pogledala razstavljeno blago, sta stopila naravnost do blagajničarke in pozdravila.

»Ali vzamete tudi devize, če kaj kupiva?«

»Seveda!«

Nato pa sta neznanca blagajničarko zaprosila, če bi jima zamenjala nekaj drobiža. Iz žepov je eden izvlekel polno prgišče kovancev.

»A je tale za pet para?« »Da in tale za deset, tale pa za dvajset . . .« se je razgovorila blagajničarka. Tako so šli do dinarja, nato pa sta živahna tujca želela videti še bankovec za pet dinarjev. No, tega kljub iskanju po blagajni ni našla. Oba tujca sta se vrtala okoli uboge reve, da nazadnje ni vedela, ne kod ne kam.

Njena prijaznost in gostoljubnost, kateri pa je zaradi njune vznesenosti botrovala še zmedenost in nerazumevanje vsestransko slabe angleščine, sta ji iz blagajne zmaknila 18 bankovcev po petsto dinarjev, skupaj 9.000 din. In izginila.

Eden pa visok kakih 165 centimetrov, okroglega obraza, temnih las in širokih, kratko pristriženih brk. Drugi pa za malenkost večji, suh in kostanjevih, na stran počesanih las.

»Petindvajset let sem že poslovodja, pa se mi kaj takega še ni zgodilo!« je povedal poslovodja, »zdaj pa tole.«

»Mislila sem, da sta Angleža, ne pa tatova«, je izjavila blagajničarka, kar tudi dovolj pove!

Trik pa je star kot svet. Dobro izvežbani rokohitrci pridejo s kakršnokoli pretvezo, dva, celo trije, zamotijo in popolnoma zbegajo blagajničarko, vedno govore v tujem jeziku, da se ta seveda čimbolj koncentrira na znanje, ki ga ima, gestikulirajo, trgovina je polna njihovih rok, govore, blagajničarka jih gleda v usta in sledi mimiki, včasih tudi rokam enega, takrat pa drugi prazni blagajno.

Če že ne drugi, naj si takole opozorilo ogleda vsaj poslovodja in o tem spregovori nekaj besed z blagajniki. Včasih bi to res prav prišlo. Pa tudi, če je nekdo »Angleže« ali pa »Nemce«. M. S.

Preprečili so jim kaj hujšega

MAJŠPERK, 1. apr. — V noči z 31. marca na 1. april je dežurna patrulja tukajšnje postaje milice uspešno posredovala v zajezitvi vse pogostejšega prestopništva starejših mladoletnikov in mladincev. Skupina mladincev in starejših mladoletnikov je v noči od nedelje na ponedeljek nadlegovala kmeta Tacingerja v Preši 8, mu grozila, da mu bodo požgali hišo, ga zmerjali z nespodobnimi izrazi in poskušala vdreti v hišo. Prestopniki so se znašali nad razno opremo kmetije, plotom in drugim priborom. Svoje štiriurno razgrajanje so zaključili ob tretji uri zjutraj.

Naslednjo noč iz ponedeljka na torek so vse še enkrat ponovili in enemu je uspelo skozi okno vdreti v hišo, vendar jim je nadaljnje razgrajanje preprečila hitra akcija tukajšnje milice, ki je zaščitila bolehnega in umobolnega Tacingerja in njegovo mladoletno hčer.

Proti omenjeni skupini še poteka preiskava, saj je zoper njo podana prijava pri tožilstvu, zaradi številnih nemirov in izpadov, ki jih je delala v majšperškem kinu in v delavskem bloku. Prav tako jo prijava bremeni zapeljevanja in spolne zlorabe mladoletnic.

P. R.

Kolesarka je umrla v bolnišnici

KRANJ, 1. aprila — Danes zjutraj je v ljubljanski bolnišnici umrla Veronika Kočevar, stara 48 let iz Opreznikove 12 v Kranju, ki se je včeraj zjutraj hudo ponesrečila.

Ker je v eni roki držala dežnik, z drugo pa je vozila kolo, jo je zaneslo v snežni mlakuži, tako da je padla na levo. Takrat pa je nasproti pripeljal Leopold Kosec, star 39 let iz Hrastja 91, ki ni mogel dovolj hitro ustaviti avtomobila. S prednjim kolesom je zapeljal čez kolesarko in jo nato še sedem metrov vlekel za seboj KUM

Otrok skočil pred avto

ORMOŽ, 1. aprila — Davi ob 6.45 se je v Žerovincih pripetila huda prometna nesreča, ki je terjala življenje 8-letnega Srečka Marina iz Mekotnjaka.

Voznik osebnega avtomobila Henrich Melnicki z Dunaja je vozil iz Ormoža proti Ljutomeru. V Žerovincih je dohitel otroka, ki sta hodila po desni strani ceste. Ko ju je dohitel, je pred vozilo nenadoma skočil Srečko Marin, ki ga je voznik zbil s prednjim desnim blatnikom. Hudo ranjenega dečka so odpeljali v murskosoboško bolnišnico, kjer je ob 9.30 ranam podlegel. I. U.

Prevozila zaprt signal

PIVKA, 1. aprila — Danes ob 3.10 se je v Pivki zgodila železniška nesreča, v kateri je nastala velika materialna škoda.

Ob omenjeni uri je z Reke na železniško postajo Pivka pripeljal tovorni vlak št. 44520, ki je bil naložen z rudo. Vlak sta upravljala 25-letni strojevodja Julijan Pavlović in njegov 21-letni pomočnik Viktor Brnčić, oba z Reke. Ko sta pripeljala do železniške postaje, sta prevozila zaprt signal in zaradi tega trčila v stoječo lokomotivo tovornega vlaka št. 55251, v kateri sta bila strojevodja Milivoj Skok (23 let) in pomočnki Slavko Marciuš (22 let), tudi z Reke. Pri trčenju sta iztirila dva vagona, obe lokomotivi pa sta bili močno poškodovani. Po oceni znaša materialna škoda okrog 150 tisoč dinarjev. I. U.

Tovornjaku se je vdrla bankina

RADEČE, 1. aprila — Včeraj je voznik tovornjaka, Drago Rupnik iz Jagnjenice vozil pivo proti Radečam. Ko se je v Orešju srečaval s tovornjakom s prikolico, je zapeljal na neutrjeno bankino, ki se je udrla. Tovornjak se je prevrnil pod cesto na obrežje Save. Nastala je le manjša gmotna škoda. J. J.

Usoden korak pred vozilo

MARIBOR, 1. aprila — Danes ob 13.25 se je v Pesnici pripetila huda prometna nesreča, v kateri je izgubil življenje 79-letni Jože Kranjc iz Pesnice.

Nesreča se je pripetila, ko je voznik osebnega avtomobila Zlatko Čičko iz Oroslavja vozil od Šentilja proti Mariboru. Z desne strani mu je v Pesnici nenadoma stopil pred vozilo Jože Kranjc. Kljub zaviranju je voznik zadel pešca s prednjim delom vozila. Kranjca je vrglo na pokrov motorja, po nekaj metrih pa je padel na bankino, kjer je obležal mrtev. I. U.

Trčil v rešilni avto

RAKEK, 1. aprila — Davi ob 6. uri je voznik osebnega avta Franci Albreht (21 let) iz Rakeka vozil po naselju. V nepreglednem ovinku je prehitevał tovornjak v trenutku, ko mu je z rešilnim avtom privozil nasproti Valentin Lipovec (37 let) iz Cabarja. Prišlo je do čelnega trčenja. V nesreči se je hudo ranila Albrehtova sopotnica Vida Filipčič. Odpeljali so jo v bolnišnico. Škode je za okoli 25 000 dinarjev. I. U.

Eksplozija kupolne peči

SKOFJA LOKA, 1. aprila — Že včeraj smo poročali o smrtni nesreči v obratu Termike v Bodovljah. Mojster popoldanske izmene Jože Pustavrh, star 41 let, s ceste Talcev 16 v Škofji Loki, je mrtev.

Komisija še vedno raziskuje, kako je prišlo do vžiga v komori kupolne peči, da je zgorela, predvsem pa, kako je prišlo do eksplozije v ventilatorju. Jože Pustavrh je namreč deset minut zatem, ko je ustavil peč, šel mimo nje, ko je nastala eksplozija. Del ohišja prezračevalca je Pustavrha zadel v glavo. Udarec pa je bil tako močan, da je le-ta padel v kanal, v katerem je voda. Kljub temu, da sta mu takoj priskočila na pomoč dva sodelavca, je bilo prepozno.

Preiskovalni sodnik je odredil obdukcijo, ki bo točno pokazala vzrok smrti. KUM

Ekspozija kupolne peči

SKOFJA LOKA, 1. aprila — Že včeraj smo poročali o smrtni nesreči v obratu Termike v Bodovljah. Mojster popoldanske izmene Jože Pustavrh, star 41 let, s ceste Talcev 16 v Škofji Loki, je mrtev.

Komisija še vedno raziskuje, kako je prišlo do vžiga v komori kupolne peči, da je zgorela, predvsem pa, kako je prišlo do eksplozije v ventilatorju. Jože Pustavrh je namreč deset minut zatem, ko je ustavil peč, šel mimo nje, ko je nastala eksplozija. Del ohišja prezračevalca je Pustavrha zadel v glavo. Udarec pa je bil tako močan, da je le-ta padel v kanal, v katerem je voda. Kljub temu, da sta mu takoj priskočila na pomoč dva sodelavca, je bilo prepozno.

Preiskovalni sodnik je odredil obdukcijo, ki bo točno pokazala vzrok smrti. KUM

Mala nočna kronika

LJUBLJANA, 1. aprila — Okoli 17. se je pijan primajal v gostilno Peter S. Očitno je gostilno zamenjal za dom, saj si je pijačo kar sam postregel.

22.00 — Nepotešljiva žeja je mučila Ignaca R., ki je v gostilni Florijan hodil od mize do mize in praznil gostom kozarce. Odpeljali so ga na postajo milice in ga po krajšem pogovoru izpustili. Ignac pa je spet zavil v gostilno in nadaljeval s praznjenjem kozarcev. Spet so ga odpeljali. Tokrat so se z njim pogovarjali od jutra.

22.50 — Franc D. se je odločil, da obišče svojo bivšo ženo in otroke. Ko jih je zagledal, jih je začel zmerjati in razgrajati po stanovanju. Ne za dolgo, ker so poni prišli miličniki in ga odpeljali.

00.10 — Ko se ga je dodobra napil, je začel Jože V. doma razbijati iz hiše pa je napadil ženo in otroke. Stanovanje pa je kmalu odstopil svoji družini, ker so mu miličniki preskrbeli sobo.

01.30 — Jovan S. in Matjaž B. sta bila prepričana, da se dežurne sestre na poliklinki dolgočasijo in sta jih obiskala. Bila sta nemalo presenečena, ko so jih sestre napodile. Fanta nista odšla, saj sta na vsak način hotela preživeti noč z dežurnimi sestrami. Noč sta nato prebila na Povšetovi.

02.25 — Močno okajeni Davorin P. je pri zapornicah v Erjavčevi ulici zagledal miličnika. Stopil je k miličniku in mu zagrozil, da ga bo pretepel, če se ne odstrani. Ko je zagledal marico pa je miličnika prosil naj ostane kjer je in se bo raje sam odstranil. I. U.

Utrip nezgodne klinike

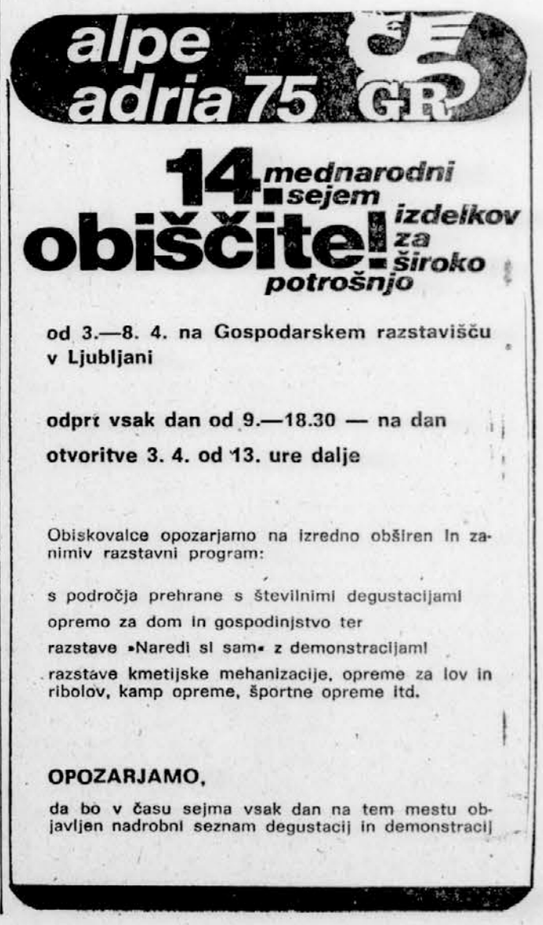
LJUBLJANA, 1. aprila — V ambulanti nezgodne klinike se je včeraj zglasilo 151 poškodovancev s svežimi poškodbami ter 139 pacientov, ki so prišli na ponovni pregled. Rentgenologi so opravili 163 posnetkov poškodb, mavčarji pa so osemdesetim poškodbe zavili v mavec. Trinštirideset lažje poškodovanih so zdravniki operirali, štirim pa so naravnali zlome.

V kliničnem center so sprejeli sedem bolnikov, na otroški oddelek pet, dva huje poškodovana pa so sprejeli na travmatološko kliniko.

Na oddelku za hude poškodbe so dopoldan kirurgi opravili dve operaciji stegnenice in dve operaciji kolka. Pripeljana sta bila tudi dva huje poškodovana. Prva je bila osemdesetletna ženica, ki si je pri padcu doma zlomila levi kolk, drugi pa je moški, ki si je prav tako pri padcu doma poškodoval kolk.

Popoldan so pripeljali fanta, ki ga je prijatelj z dežnikom udaril po glavi. Pri tem je dobil fant poškodbo temenske kosti in bil takoj operiran. M. M.

Strah pred zmago

Rokometaši Slovana so v srečanju z banjaluškim Borcem zapravili lepo priložnost za osvojitev novih točk

LJUBLJANA — V sobotni tekmi z banjaluškim Borcem bi Slovan skorajda pripravil prvovrstno presenečenje XV. kola I. ZRL. Po sijajni igri Moščanov je namreč že kazalo, da bo letošnji finalist tekmovanja za pokal evropskih prvakov poražen: Borac je bil tako rekoč že na kolenih, treba bi ga bilo le dotolči. A dokončnega udarca ni bilo! Odločilni so bili trije trenutki krize, kar pa je bilo dovolj, da sta Slovanu točki splavali po vodi.

Začeli smo tiho, da bi dali nasprotniku občutek njegove premoči,« je po ponedeljkovem treningu dejal trener Slovana Antun Bašić. »Nasprotnik je očitno zgrabil za vabo. Že po vodstvu 2:0 nas je začel Borac očitno podcenjevati, to pa smo mi s pridom izkoristili in krenili v ofenzivo. V šesti minuti smo že povedli s 3:2, nato pa prednost še stopnjevali (4:2, 9:6), tako da je bil rezultat dve in pol minuti pred koncem prvega polčasa 14:10. Takrat pa so naši igralci napravili prvo napako. Nasprotnik nam je trikrat zapored zabil gol in zmanjšal prednost na minimum. Kaj takega pa se v zadnjih dveh minutah ne sme zgoditi!

Med odmorom smo se zmenili, da moramo igrati nadvse previdno, saj sem bil mnenja, da lahko osvojimo vsaj točko, če ne že oboje. Že v prvem napadu v nadaljevanju tekme smo povečali prednost na tri zadetke, nato pa smo kar za pet minut ostali brez Mejavška. Takrat je spet prišlo do napak. Zogo bi morali čim dlje zadrževati v svojih rokah in se odločati za strele šele takrat, ko bi povsem izkoristili čas, namenjen enemu napadu. Toda Krivokapić se je spet prehitro odločal za strele. Resda je imel možnost za dober met, a ravno takrat mu ni šlo . .. Naših igralcev se je polotil strah — ali bomo vzdržali ali ne. Ta pa je botroval še številnim drugim napakam.

Usodne trenutke smo preživljali tudi v zadnjih minutah srečanja. Borac je vodil z 21:19, v zreli priložnosti pa je Krivokapić zadel — Arslanagića. In namesto da bi zmanjšali rezultat, smo iz protinapada dobili še en gol! Domačini so imeli za tem izključena dva igralca — enega za dve, drugega pa celo za pet minut. Toda Borac je igral zanesljivo, brez napak, tako da mu nismo mogli do živega.

Ne' znam si razložiti, zakaj je do teh kriz prišlo. Mislim, da je bil to strah pred zmago! Realno smo pokazali, da bi bolj zaslužili zmago kot domačini. Toda Borac je le ekipa vrhunskega razreda, ki lahko v zadnjih trenutkih odloči srečanje v svojo korist. Vseeno pa menim, da lahko laže dobivamo tekme z močnejšimi nasprotniki, kot pa z moštvi, ki se bore za obstanek.«

Antun Bašić meni, da Slovan še vedno ni dosegel tiste forme, ki jo od tega igralskega kadra pričakuje. Zaenkrat sloni najtežje breme Slovanove taktike na Krivokapiću. To breme pa bo treba porazdeliti bolj enakomerno na vse igralce. V tem se nedvomno skriva bojazen, da bodo moštva, s katerimi se bodo Mošćani še srečali, začela Krivokapiću »lepiti obližje«. Sicer pa je bil Slovanov napad v dveh tekmah nadaljevanja prvenstva zelo učinkovit. Zabil je 56 golov, ali povprečno — 28. S takim povprečjem pa se da zmagovati tudi na tujem.

D. KRIŽNIK

PO DOMAČIH KRAJIH

TRŽIČ — V prijateljski nogometni tekmi sta se pomerili moštvi zdravstvenega doma Kranj in ljubljanskih internistov. Zmagali so kranjski zdravstveni delavci 5:1 (2:0). Zadetke za ZD Kranj so dosegli Hladnik 3, Rebolj in Martinčič po enega, za interniste pa je bil uspešen Mejič.

N. A.

Vendarle še Planica 75?

Novi predlogi o organizaciji Kongsberga in memoriala J. Polde

LJUBLJANA, 1. aprila — Planški komite je zaradi pomanjkanja snega prejšnji mesec odpovedal letošnji najpomembnejši tekmovanji v smučarskih skokih pri nas — tradicionalni pokal Kongsberg in Poldov memorial. Zdaj pa se je položaj v dolini skakalnic pod Ponosmi bistveno spremenil, saj je snega dovolj, na mednarodnem smučarskem koledarju pa sta tudi ostala dva prosta termina, 13. in 19. april.

»Priložnost je lepa, zakaj bi jo zamudili,« meni predsednik komisije za skoke SZJ Zoran Zaloker. »Skakalnici bi najbrž lahko pripravili, prav jutri pa gredo na tekmo v NDR naši skakalci z zvezmim trenerjem Zajcem in predsednikom SZJ Zarkom Ostojičem, ki bi lahko še razdelili tudi vabila za nastop v Planici. Obe prireditvi bi lahko združili še s trobojem mladincev treh sosednjih dežel in članskim državnim prvenstvom na velikl skakalnici. V dveh dneh bi torej lahko imeli kar štiri vrhunske prireditve. Res vabljiva priložnost.«

Seveda pa je razumljivo, da takšne organizacije ni moč izpeljati čez noč, predvsem pa da velja nekaj denarja. Zato smo za mnenje povprašali tudi predsednika Planičnega komiteja Nika Belopavlovića, ki pravi: »Ni najbrž problem pripraviti skakalnice in tudi potrebna parkirišča. Naše službe bi to do roka najbrž zmogle. Tudi značke imamo že pripravljene za obe prireditvi, vstopnice lahko natiskamo v nekaj dneh. Nekaj sredstev prav tako imamo, saj smo se morali pripravljati na prireditvi, ki sta sicer odpadli. Toda finančnega tveganja za uspešnost prireditve komite ne more prevzeti na svoja ramena. Treba bi bilo namreč zbrati kakšnih 500 in 600 tisoč din, tega pa seveda ni moč v nekaj dneh. Rešitev je torej v tem, da SZJ ali SZS najde forum, ki bi prevzel riziko. Morda bi lahko to bila TKS Slovenije in TTKS Jesenice? Treba bi se bilo pač dogovoriti. Na obeh zvezah je, da sklicetа sestanek vseh in da se dogovorimo. Morebitni zaslužek s prireditvijo bi seveda nato lahko predali tistemu, ki je finančno jamčil za prireditev. Tehnično je torej predlog o organizaciji obeh prireditev sprejemljiv, ostane pa problem finančnega jamstva.«

Plesalci — obetajo

V Ljubljani v petek zanimivi boji na IV. državnem prvenstvu v latinsko-ameriških plesih — Favoritov je precej

LJUBLJANA — Že drugič v tej plesni sezoni organizira Študentski plesni klub iz Ljubljane državno prvenstvo. Po izredno uspelem turnirju v štandardnih plesih sledi prvenstvo v latinsko-ameriških, za katero je pričakovati, da bo pritegnilo veliko število gledalcev. Kot prvič bo tudi sedaj prireditev v Festivalni dvorani, in sicer v petek, 4. aprila ob 20. uri, v prijetnem okolju, ki je že dolga leta proti koncu tedna namenjeno plesu mladih in starejših.

Letošnja udeležba tekmovalcev bo glede na dosedanje turnirje rekordna, saj bodo v predstavitvenem delu pred večernim polfinalnim in finalnim delom gledalci imeli priložnost videti skoraj sto parov, ki se bodo v popoldanskem — predtekmovalnem delu potegovali za čim boljšo uvrstitev. Dvanajst najboljših se bo uvrstilo v polfinale, ki bo zvečer ob 20. uri. Sojenje v vseh izločilnih kolih do finala bo po posebnem sistemu: sodniki bodo označili pare, ki po njihovi presoji zasluže uvrstitev v naslednje kolo. Tako bodo število tekmovalcev skrčili najprej do osmine finala, kjer se bo potegovalo za nadaljnji izbor 48 parov. V popoldanskem delu bo na sporedu še četrtfinale; v konkurenci bo ostalo še 24 parov, potem pa se bo tekmovanje prevesilo v večerni del, kjer je samo še polfinalno ocenjevanje tajno.

Vrhunec prireditve bo finale, kjer bodo gledalci videli šest najboljših parov v državi. Te pare bodo sodniki ocenjevali javno po vsakem od štirih tekmovalnih plesov, in sicer z mestnimi ocenami od 1. — 6. Par, ki bo dobil največ ocen »enk«, bo osvojil 1. mesto in s tem naslov državnega prvaka.

Prvouvrščena verjetnost je, da bo treba novega prvaka iskati med lanskoletnimi finalisti državnega prvenstva v kombinaciji (tu pari sicer tekmujejo v obeh skupinah plesov — štandardnih in latinsko-ameriških, rezultati pa se določijo na osnovi ocen vseh devetih plesov v obeh skupinah). Lanskoletna prvaka v kombinaciji sta bila Drago in Verena Šulek iz Velenja, zakonski par, ki je bil dolga leta prvi plesni par v državi, saj sta bila 6 let zapovrstjo državna prvaka. Letos ju žal ne bomo imeli priložnost videti, saj končujeta amatersko plesno kariero in odhajata k profesionalnim tekmovalcem. Drugouvrščena Marjan in Branka Lorger iz Maribora imata v svoji karieri tudi že najvišji naslov državnih prvakov, ki sta ga osvojila lani na prvenstvu v standardnih plesih. Na državnem prvenstvu v kombinaciji sta osvojila 2. mesto in vse kaže, da se bodo morali pari, ki ju bodo hoteli prehiteti, pošteno potruditi. Tretjeuvrščena z zadnjih prvenstev Lazar in Marjeta Rataj iz Maribora, četrta pa sta Tomaž Ambrož in Nataša Arnautović, iz študentskega plesnega kluba v Ljubljani, ki se po odhodu našega prvega para lahko potegujeta za katero od prvih mest. Med lanskimi finalisti in letošnjimi kandidati za najvišja mesta je treba omeniti še par Miloš Trifunović — Carmen Pideršek (SPK), zelo mlad, a po stažu in uspehih izkušen par, ter mariborski par Davor — Anja Bonačić.

Kot prvi tekmovalni ples bodo plesalci predstavili samba, katere domovina je Brazilija in katere temperamentni hitri ritem je vsakomur pri srcu. Za pomiritev bo sledila elegantna in ritmično mnogo počasnejša, a zelo zahtevna rumba, ki je prišla — podobno kot trelji tekmovalni latinsko-ameriški ples — cha-ca-ca, s Kube. Za konec bo najtemperamentnejši ples — paso doble, ki ponazarja bikoborbo. Plesalec naj bi se vživel v vlogo toreadorja, ki privablja bika s svojo tančico — plesalko.

Po privlačnem tekmovalnem delu bo še revija štandardnih plesov, ki jih bodo predstavili najboljši pari. Gledalci, ki jim je ostalo jesensko državno prvenstvo v standardnih plesih še v spominu, bodo spet imeli priložnost videti mojstrske izvedbe večno elegantnega angleškega valčka, stoletje poznanega dunajskega valčka, vedno popularnejšega tanga, ki velja za ples nasprotij — med mehkim gibanjem in figurami ter kombinacijami izvedenimi v ostrem, odsekanem stilu, slowfox — plavajoči ples, katerega vodilni mojstri (poleg drugih plesov) so Angleži in po ritmu in koreografiji dinamični in hitri quickstep.

Na državnem prvenstvu bo sodila deveterica sodnikov, ki so vsi priznani strokovnjaki s področja športnega plesa, tako da je upati, da bo sojenje potekalo regularno, objektivno in po bolj ali manj izenačenih kriterijih.

Ob drugem državnem prvenstvu v tej plesni sezoni v Ljubljani in prvem v letošnjem koledarskem letu se torej vsem gledalcem obeta obilje športno-plesnih užitkov.

D. PETROVEC

ŠAH

Nobenih novic od Fischerja

BEOGRAD, 1. aprila — Predsednik FIDE dr. Maks Euwe je izjavil ob 20. uri, da še ni dobil novih novic od svetovnega prvaka Roberta Fischerja glede dvoboja za naslov z Anatolijem Karpovom. Euwe je rekel, da se je danes po telefonu pogovarjal s Karpovom. Sovjetski velemojster je potrdil, da je pripravljen igrati dvoboj s Fischerjem po predpisih svetovne šahovske zveze.

Ni pomote

AMSTERDAM, 1. aprila — Predsednik FIDE dr. Max Euwe je sporočil uradno tolmačenje pravilnika dvoboja za svetovno šahovsko prvenstvo, po katerem ni določila, o neodločenem rezultatu niti določila, po katerem bi svetovni prvak zadržal naslov, če bi bil rezultat neodločen po 36. partiji. Dr. Euwe se je zato odločil po posvetovanju s člani biroja FIDE.

»V Nici je kongres določil, da je število partij omejeno na 36 in je bilo zato tudi vstavljeno določilo, da v primeru neodločenega rezultata prvak zadrži naslov. Na izrednem kongresu v Bergenu pa so ukinili število partij, s tem pa so ukinili tudi določila 4. člena pravilnika, ki so v nasprotju z novo odločitvijo. Poleg tega iz pravne prakse velja, da z ukinitvijo glavne odredbe ne veljajo tudi vse stranske, ki jo dopolnjujejo.

Če pa bi ta točka ostala tudi v novem pravilniku, bi pomenila pravi absurd: Fischer bi ostal prvak, če bi bil rezultat neodločen, če pa bi vodil pa ne. V tem primeru bi se moral v 36. partiji truditi, da bi zgubil srečanje.«

Dr. Euwe misli, da je zelo malo možnosti, da bo Fischer igral dvoboj. »Težava je v tem, da hoče on igrati striktno po pogojih, ki jih postavlja. Zato ne moremo iskati kompromisa. Po mojem mnenju smo naredili vse, da bi do dvoboja prišlo. Če ga bo Fischer zavrnil, bo Karpov prvak. Karpov potem lahko ponudi Fischerju dvoboj z določili, ki jih je zahteval sedanji prvak,« je še povedal predsednik svetovne šahovske federacije.

Na jutrišnji novinarski konferenci ob 11. uri bo Euwe sporočil, če sta Fischer in Karpov potrdila, da bosta igrala dvoboj. Po pravilniku je to skrajni rok za prijavo.

ZKL v številkah

Obramba

Zadar 2028, Jugoplastika 2210, Bosna 2295, C. zvezda 2321, Rabotnički 2342, Radnički FOB 2357, Partizan 2381, Metalac 2389, Istravino 2395, Lokomotiva 2406, Beograd 2497, Olimpija 2503, Borac 2582, Vojvodina 2608.

Napad

Jugoplastika 2564, Olimpija 2549, Partizan 2527, Borac 2474, C. zvezda 2473, Lokomotiva 2374, Radnički FOB 2366, Bosna 2362, Vojvodina 2351, Beograd 2325, Zadar 2309, Rabotnički 2285, Metalac 2213, Istravino 2142.

Strelci

Skupno: Plečaš 862, Ivković 756, B. Kovačević 717, Mišović 710, Georgijevski 706; **26. kolo:** Malešević 35, Varajić 34, Kličanović 33; **rekord kola:** Plečaš — 54 (16. k.); **Olimpija:** Jelovac 593, Gvardjančič 352, Nuhanović 328, Vošaj in Marter po 306, Ivanović 287, Lorbek 134, Križnar 92, Macuna 62, Zaloker 8, Berdajs in Jakhel po 2.

Met iz igre

Jugoplastika 1056:1973 (54 odst.), Olimpija 1058:1974 (54), Partizan 1029:1907 (54), Zadar 1003:1885 (53), C. zvezda 1011:1961 (52), Borac 1026:2027 (51), Radnički FOB 970:1885 (51), Bosna 979:1970 (50), Vojvodina 968:1924 (50), Lokomotiva 980:2059 (48), Istravino 871:1829 (48), Beograd 960:2045 (47), Rabotnički 931:1977 (47), Metalac 930:1967 (47).

Kazenski meti

Borac 440:552 (79 odst.), Radnički FOB 427:554 (77), Jugoplastika 440:599 (74), Partizan 469:648 (72), Rabotnički 422:586 (72), Lokomotiva 406:564 (72), C. zvezda 464:655 (71), Istravino 391:554 (71), Olimpija 436:628 (70), Zadar 283:406 (70), Vojvodina 405:585 (69), Metalac 348:506 (69), Bosna 406:607 (67), Beograd 337:528 (64).

Osebne napake

Vojvodina 654, Olimpija 642, Istravino 635, Beograd 631, Radnički FOB in Rabotnički po 621, Partizan 611, Metalac 609, Bosna 607, Borac 606, Lokomotiva 598, Jugoplastika 555, C. zvezda 547, Zadar 524.

Skoki

C. zvezda 929, Zadar 878, Partizan 854, Olimpija 823, Bosna 830, Rabotnički 809, Istravino 799, Vojvodina in Lokomotiva po 795, Beograd 760, Jugoplastika 749, Metalac 662, Borac 651, Radnički FOB 608.

Gledalcev

Skupno: 463.500; **26. kolo:** 8.000; **največ:** Metalac — Zadar 2000.

Komaj že čakajo na revanšo

Drevi v Splitu in Zadru polfinale jugoslovanskega košarkarskega pokala

LJUBLJANA — Jugoplastika : Olimpija in Zadar : C. zvezda sta polfinalna para letošnjega jugoslovanskega košarkarskega pokala moških ekip. Tekmo iz Zadra bo ob 17.40 na drugem programu prenašala tudi televizija, Jugoplastika in Olimpija bosta nadeljski tivolski spopad ponovili ob 19.30 na Gripah le pred gledalci.

»V nedeljo smo dokazali, da se lahko kosamo s Spličani, ki so nas z mnogo sreče sicer premagali v ligaški tekmi v Splitu. Tokrat bomo spet nastopili popolni, z Vinkom Jelovcem pod košem, zato vendarle imamo tudi nekaj možnosti za uspeh,« so zatrdili košarkarji Olimpije, ko so včeraj odpotovali v Split.

»Morda je celo bolje, da smo v Tivoliju izgubili, saj nas je ta poraz dodobra streznil,« pravi pred tekmo kapetan Jugoplastike Rato Tvrdić. »Bolje, da smo izgubili točki, ki nista odločali o ničemer, kot pa da drevi izgubimo uvrstitev v finale in možnost osvojitve pokala, ki je naš letošnji cilj. Revanša za tivoliski poraz pa je seveda le še motiv več v naš prid.«

S. T., J. S.

Spartak prvak SZ

LENINGRAD — V odločilnem srečanju košarkarskega prvenstva SZ je Spartak premagal CSKA z 78:77 (29:46) in si tako že kolo pred koncem zagotovil naslov prvaka. Tako bo letošnji zmagovalec pokala evropskih pokalnih zmagovalcev prihodnje leto nastopal v pokalu prvakov.

Težak začetek

MANNHEIM — V prvem kolu mednarodnega mladinskega košarkarskega turnirja je kadetska reprezentanca Jugoslavije po podaljšku premagala Turčijo s 93:85. Drugi rezultati: Belgija : Finska 79:40 Italija : Švedska 84:75, ZRN : Nizozemska 78:72.

SMUČARSKI TEKI

Četrtič po karavanških vrhovih

VRBA — Športno društvo Union in občina v Vrbi bosta 6. aprila ob 9 uri priredila tradicionalno 4. mednarodno tekmovanje smučarskih tekačev »Po karavanških vrhovih«. Proga za tekmovalce, stare nad 18 let bo dolga približno 20 km, za rekreativce pa 15 km. V ekipni konkurenci bodo prireditelji upoštevali čas dveh tekmovalcev.

Prijave sprejema zdraviliščna uprava v Vrbi, telefon (04274) 2103 ali 2105. Prijavnina je 30 šilingov.

Na dosedanjih tekmovanjih so zmagali Heinrich Wallner (1971), Franz Schreiber (oba Avstrija, 1972) in Gerhard Gehring (ZRN, 1973).

Spet lep uspeh Pleška v Italiji

Zmaga kolesarja ljubljanske Astre na dirki v bližini Benetk

LJUBLJANA, 1. aprila — Ostablјena petčlanska kolesarska ekipa Astre se je prvoteklo nedeljo in ponedeljek udeleževala dveh dirk v bližini Benetk. Na prvi dirki, na kateri je nastopilo še 45 domačinov in Rečan Zambelj, je na 90 km krožni progi zmagal Pleško (Astra).

Zaradi vetra in ledenega dežja je bilo na štartu precej manj prijavljencev, a kljub temu je bila povprečna hitrost skoraj 49 km na uro. Bržčas je k razgibani dirki prispevala udeležba Pleška, ki so se ga Italijani dobro zapomnili že z nedavne dirke v Percotu, kjer je bil drugi. Zato so tokrat poskusili vse, da bi se nevarnega tekmeca otresli čimprej, toda Pleško je s pomočjo svojih vzdržal vse napade, tudi zadnjega v 14. krogu, ko je bila na čelu skupina devetih domačinov. Ti so približno poldrug km sprožili zadnjo ofenzivo, a Pleško je bil močnejši od njih, saj je drugouvrščenega domačina Mielleja med šprintom premagal za dolžino kolesa. Čas prve deseterice pa je enak — 2:19,00. Horvat in T. Božičnik pa sta bila skupaj z Rečanom v tretji skupini, medtem ko sta Kamin in Piršˇ odnehala sredi dirke.

Drugi dan pa je bila dirka v mestu Vittorio Venetu na 135 km dolgi cestni dirki. Ob lepem vremenu je štartalo 120 kolesarjev, zmagal pa je Brunello, medtem ko je bil Pleško med prvimi dvajsetimi, med katerimi pa ni bilo niti enega domačina, udeleženca dirke dan poprej.

Pleško, ki je za zmago prvega dne dobil pokal in dragoceno oljnato sliko, je imel ob povratku več težav z italijanskimi cariniki kot na obeh dirkah. Carinici so namreč zahtevali za izvoz umetniške slike še posebno dovoljenje, ki ga bi moral priskrbeti samo organizator tekmovanja.

ST. L.

TENIS

Dva naša v četrtfinalu

OPATIJA — V nadaljevanju mednarodnega turnirja so v konkurenci moških odigrali tekme osmine finala. Med osmerico najboljših sta se uvrstila tudi Jugoslovana Mijuca in Nikolovski.

Rezultati — Wimmer (A) : Slavíček 6:2, 6:4, Mijuca (J) : Zimmer (A) 6:1, 6:2, Mann (ZRN) : Homoki (J) 6:3, 7:6, Nikolovski (J) : Löffler (ZRN) 6:3, 5:7, 6:3, Kandler (A) : Friščić 1:6, 7:5, 6:3, Wuster : T. Soergel (oba ZRN) 6:0, 6:2, Nejedlik (A) : Csernoch (ZRN) 4:6, 3:5, 0:40 — zaradi poškodbe predal Nemec. Osmi četrtfinalist je zmagovalec srečanja Feigl (A) : Gržinić.

Med ženskami je Alavantićeva v četrtfinalu premagala Manenico s 6:2, 8:4 in bo v polfinalu igrala z Avstrijko Bliche. V drugem polfinalu bo igrala zmagovalka dvoboja Avstrijk Ulrichove in Berneggerjeve z Madžarko Grazol.

Najboljša jugoslovanska igralka Jaušovčeva zaradi šolskih obveznosti ne bo nastopila na istrskih turnirjih.

D. K.

Z vsemi asi

AMD Orehova vas se temeljito pripravlja na SP v motokrosu, ki bo 11. V.

MARIBOR — V nedeljo, 11. maja, se bodo ljubitelji motokrosa ponovno zbrali ob znani progi za motokros na obronkih Radizla. Avto-moto društvo Orehova vas bo pripravilo tekmovanje za svetovno prvenstvo v motokrosu v razredu do 125 kubikov.

Obsežni organizacijski odbor AMD Orehova vas, ki mu predseduje direktor tekmovanja in sekretar društva Franc Fingušt- je v preteklih letih pripravil že dvoje tekfmovanj za svetovno prvenstvo in ima zato bogate izkušnje. Največ težav imajo organizatorji v teh dneh s prijavami. Za tekmovanje je med motokrosisti iz več ko 20 držav, ki telekmujejo za svetovno prvenstvo veliko zanimanje. Na štartu za svetovno prvenstvo pa je lahko samo 40 tekmovalcev in zato bo v Orehovi vasi 11. maja na štartu poleg petih domačih tekmovalcev še 35 najboljših dirkačev na svetu. V jugoslovanski ekipi bodo Željko Zorić, Branko Ahačič, Niko Šinkovec, Ivan Golja in Franc Lipuš. Na progi v Orehovi vasi bodo lahko obiskovalci spremljali tudi mojstrovine svetovnega prvaka, Belgijca Andrea Malherba, ki tekmuje z motorjem Zündapp. Do sedaj so že zaključene prijave tekmovalcev iz Danske, Sovjetske zveze, Švedske, Nizozemske, Avstrije, Anglije in Jugoslavije.

»Praznik« motokrosa v Orehovi vasi se bo pričel že v četrtek 8. maja, ko bodo v Mariboru prispeli tekmovalci iz Anglije, kjer bo 4. maja druga dirka za svetovno prvenstvo. V soboto bo gled proge in trening. Tekmovanje za svetovno prvenstvo se bo pričelo v nedeljo, 11. maja ob 14.30, ko bo slovesen začetek, ki bo tudi letos pod pokroviteljstvom tovarne avtomobilov in motorjev Maribor. Prva vožnja bo ob 15. uri in druga ob 16.50 uri. v odmoru med obema tekmama bo privlačen nastop motoristov — gojencev kadetske šole milice iz Tacna ter dva nastopa pihalnega orkestra. Tekmovanje bodo sklenili ob 17.30 uri, ko bo pred sodniško tribuno podelitev odličij zmagovalcem.

Za tekmovanja v krosu je bilo na Štajerskem vedno veliko zanimanja, saj si je podobne prireditve na 1700 m dolgi progi na obronkih Radizla ogledalo skoraj zmeraj 40 tisoč ljubiteljev športa. Prireditelji so dali tiskati 42.000 vstopnic po 300 din za odrasle in 15 din za mladino. V vseh trafikah bodo že kmalu v predprodaji za polovico cenejše . . . Organizator je pripravil tudi 800 velikih spominskih značk, ki bodo veljale kot vstopnice in bodo po 40 din. Pri AMD Orehova vas pa niso pozabili na najmlajše ljubitelje tega dinamičnega športa. Na vse osnovne šole na Štajerskem bodo poslali za najboljše učence brezplačne vstopnice. Lepa poteza organizatorja.

Do velikega tekmovanja v Orehovi vasi je še mesec dni in progo na obronkih Radizla že pripravljajo. Proga bo potekala po isti trasi kot v preteklih letih.

BOGO ČERIN

48 avtomobilistov odstopilo

NAIROBI — Na 3. rallyju za svetovno prvenstvo »Safarija je zmagal Šved Andersson z avtomobilom peugeot. Drugi je bil Italijan Munari, tretji pa Šved Waldegaard (oba lancia stratos).

Ta rally je eden izmed najtežjih na svetu: od 78 posadk jih je do cilja odstopilo 48!

GIMNASTIKA

SFRJ : Egipt v Zagrebu

LJUBLJANA, 1. aprila — Prvo mednarodno gimnastično tekmo bo imela naša zbrana ženska vrsta v soboto, 5. t. m. v Zagrebu ko se bo srečala z gimnastično vrsto Egipta, ki je prispela v Jugoslavijo po desetdnevnih pripravah v Bolgariji. Našo vrsto bodo sestavljale naslednje telovadke: Andreja Dimnik, Maja Seliger in Mira Džaković (Partizan Spodnja Šiška), Maja Dokl (Partizan Zelena jama), Slavica Kundačina Jordana Ilić (Zvezdara Beograd). Debutantka v naši vrsti je 14-letna Mira Džaković. Telovadke Egipta se v zadnjih letih niso pojavljale v mednarodni areni.

Naše telovadke v mednarodni areni

LJUBLJANA, 1. aprila — Aprila bo več mednarodnih gimnastičnih tekmovanj. Tako bodo naše tri telovadke: Andreja Dimnik, Maja Seliger in Maja Dokl nastopile 12. in 13. t. m. na velikih gimnastičnih prireditvah v Bukarešti in v Londonu.

V London na »turnir šampionk« potuje Doklova, v Bukarešto pa Dimnikova in Seligerjeva.

GO

Zlati zmaj v Ljubljani

LJUBLJANA — Tradicionalnega, dvanajstega turnirja za prehodni pokal »Zlati zmaj« v goju se je udeležilo 16 ekip iz Srbije, Hrvatske, BiH in Slovenije. Po pričakovanju je gladko zmagaal prva ekipa Ljubljane (Ekart, Jukić, Zagorc), ki je vse svoje nasprotnike odpravila s 3:0. Veliko presenečenje je pripravila okrepljena ekipa Novega mesta (Pjević, Horvat, Mihelič), ki je zasedla drugo mesto.

Vrstni red: 1. Ljubljana I, 2. Novo mesto, 3. Veliki Grdjevac, 4. Radnički I (Kragujevac), 5. Tivoli, 6. Banjaluka, 7. Student I (Reka), 8. Spartak I (Subotica), 9. Maribor, 10. Krim, 11. Ljubljana II, 12. Bežigrad, 13. Radnički II, 14. Popovec, 15. Spartak II, 16. Student II.

Kot častni gost se je turnirja udeležil tudi predsednik evropske goističe zveze Nizozemec Shilp.

Na hitropoteznem turnirju je sodelovalo 32 igralcev. Zmagal je Jukić pred Razdrtićem, Tumbasom, Vasićem itd.

ALPSKO SMUČANJE

Številne tekme

LJUBLJANA, 1. aprila — Nov sneg je vzpodbudil prireditelje smučarskih tekmovanj, ki si prizadevajo nadomestiti zamujeno. Tako bo ta teden na sporedu vrsta prireditev. V četrtek bo SK Branik pripravil meddruštveno kategorizacijsko tekmovanje za starejše pionirje in pionirke v veleslalomu na Mariborskem Pohorju. Tekma bo ob 15 uri na Videcu, prijave pa sprejemajo do srebana, ki bo v četrtek ob 10 uri v klubskih prostorih SK Branik.

SD Jesenice prireja 5. t. m. kategorizacijski veleslalom za člane in članice v Podkorenu, 6. t. m. pa veleslalom za mi. madince in madinke prav tako v Podkorenu.

SK Jezersko prireja 5. in 6. t. meseca prvenstvo Slovenije za st. pionirje v sialomu in veleslalomu na Jezerskem.

SD Izletnik bo imel 5. t. m. kategorizacijski veleslalom za cicibane in cicibanke na Golteh, 6. t. m kateg. veleslalom za mi. pionirje in pionirke, če bo obratovala žičnica na Kaninu pa bo 6. t. m. kategorizacijski slalom za cicibane in cicibanke tudi na Kaninu.

V načrtu je tudi prvenstvo Slovenije za starejše mladince in mladinke v slalomu in veleslalomu 5. in 6. t. m. na Starem vrhu.

Kramarjev smuk

TRŽIČ, 1. aprila — Na Senožeti pod Storžičem je bil v organizaciji planinskega društva Tržič letošnji Kramarjev smuk, ki se ga je udeležilo nad 50 tekmovalcev.

Vrstni red — alpinistke: 1. Salbergar (Tržič), 2. Zerovnik (Medvode), 3. Črnič (Črnuče); alpinisti: 1. Jamnik (Kranj), 2. Salbergar (Tržič), 3. Tomazin (Tržič); planinci: 1. Jenko (Kranj), 2. Komac, 3. Gabrc (oba Tržič). Med alpinističnimi odseki so bili ekipno najboljši člani AO Mojstrana pred AO Kranj in AO Tržič. Med planinskimi društvi pa je zmagal Tržič.

TRŽIČ, 1. aprila — Športna sekcija v Lomu je pripravila letošnji veleslalom za javnomiški pokal. V posameznih disciplinah so zmagali — pionirke: Primožič, pionirji: Meglič, starejši člani Soklič, med mlajšimi člani pa sta bila z enakim časom prva Vinko in Tone Meglič.

N. A.

Veleslalom za obrtnike

SK NOVINAR razpisuje IV. tekmovanje v veleslalomu za obrtnike SR Slovenije. Tekmovanje bo v nedeljo, 6. aprila 1975 ob 10. uri na Krvavcu. Prijave sprejemajo v klubski pisarni Vojkova 1, tel. 311-491 in eno uro pred pričetkom tekmovanja na štartu.

NOVO NA TUJEM

PRAGA — V prijateljskem mednarodnem srečanju sta najboljši nogometni moštvi Češke in Romunije igrali neodločeno z rezultatom 1:1 (1:0).

Odloženi tekmi SNL jutri

LJUBLJANA, 1. aprila — Na današnji seji tekmovalne komisije NZS so razpravljali med drugim o dogodkih s prvenstvenih tekem I. pomladanskega kola, ki je bilo zaradi snežne brozge po nekaterih igriščih okrnjeno. TK je sklenila, da bosta odloženi tekmi SNL Mercator — Slovan in Slavija — Ljubljana na sporedu v četrtek, 3. t. m., ob 16. uri.

Glede odloženih tekem v conski ligi (Triglav — LTH, Tržič — Adria, Usnjar — Tabor ter Branik — Aluminij) pa je bilo rečeno, naj se vodstva klubov sporazumejo za katerikoli dan med tednom, v nasprotnem primeru pa je določila datum odigranja — 1. maj.

SPLIT, 1. aprila — Nogometaši Hajduka so na posebnem sestanku sklenili, da do nadaljnjega novinarjem ne bodo dajali izjav. To odločitev so sprejeli v znak protesta proti pisanju »nekaterih« listov o njihovem »sladkem življenju«.

J. S.

NOGOMET

Mladinci SFRJ prvi

BASTIA — Naša mladinska nogometna reprezentanca je zasedla prvo mesto na mednarodnem nogometnem turnirju, ki je bil na Korziki. V odločilnem srečanju so mladinci premagali mlado reprezentanco Maroka z rezultatom 5:4, ki se je končal s podaljški. Vrstni red turnirja: 1. Jugoslavija, 2. Maroko, 3. ZRN, 4. Madžarska.

TUJA NOGOMETNA PRVENSTVA

Anglija

LONDON — V 38. kolu angleškega nogometnega prvenstva so bili dosečeni naslednji rezultati? Arsenal — Sheffield United 1:0, Burnaley — Derbiy 2:5, Chelsea — Ipswich 0:0, Everton — Coventry 1:0, Leeds — Leisester 2:2, Newcastle — Queens Park 2:2, Stoke — Liverpool 2:0, Wolverhampton — Luton 5:2.

Stanje na tabeli: Everton (tekma manj) 46, Liverpool in Stoke po 45 itd.

Planine in ljudje

Navodila za hojo v gore

Komisija za vzgojo in izobraževanje PZS je na pobudo GRS pripravila osnovne dispozicije za kratko vzgojno edicijo »Navodila za hojo v gore«, ki naj bi jo dobil vsak ob vpisu v planinsko organizacijo, na razpolago pa naj bi bila tudi v planinskih postojankah. »Navodila« bodo na voljo še pred poletno sezono.

Tabor ljubljanskih planincev

Priprave na letošnji tabor ljubljanskih planincev dobro napredujejo. Tabor, ki bo posvečen 30.-letnici osvoboditve, pokroviteljstvo pa je sprejela Skupščina mesta Ljubljane, bo 18. maja na Govejku, izvedba je bila zaupana PD Obrtnik iz Ljubljane.

Srečanje planincev PTT

Planinsko društvo PTT Tuzla prireja 5. in 6. t. m. srečanje PD PTT treh republik. Poleg delegacij PD PTT Ljubljana, Celje in Maribor se bodo srečanja udeležili še zastopniki PD PTT iz Zagreba, Reke, Splita, Sarajeva in Zenice. Srečanje, ki bo v planinskem domu na Ozrenu in je posvečeno 30-letnici osvoboditve, bodo združili z izletom.

Ljubljanska krožna pot

Ljubljanski meddruštveni odbor PD je na seji predsedstva obravnaval že redigirano besedilo »Vodnika po Ljubljanski krožni poti«, izbrali pa so tudi že fotografije in idejni osnutek značke. Izid vodnika pričakujemo maja meseca 1975.

Za filateliste

Med zimskim vzponom na Snežnik in akcijo »100 žensk na Snežnik«, ki je bil 16. marca, je na Snežniku prvič delovala tudi pošta 66259 SNEŽNIK. Poštni uslužbenki sta v tej najvišji zimski pošti v Jugoslaviji odpravili skoraj 400 poštnih pošiljk.

Vabijo na izlete

PD Ljubljana-matica vabi v nedeljo na izlet KAMNO BRDO — SELA —LESKOVEC — OBOLNO — KRIŽ — ŠMARTNO. Izlet bo vodil Luka Kočar, odhod z vlakom ob 6.45 do Višnje gore, prijavnina 3 din.

PD Litija vabi v nedeljo na izlet RENKE — ROVIŠKI VRH — ZASAVSKA GORA — CVETEZ — SLEMSKO — VAČE. Izlet bo vodil Janez Savšek, odhod pa z vlakom ob 7.12.

Planinska šola

Učenci nižjih razredov OS »Dragotin Kette« v Ilirski Bistrici so učitelje-mentorje na šoli postavili takorekoč pred dejstvo — nekaj storite tudi za nas. Tako se sedaj vrste predavanja o planinski organizaciji, varni hoji v gore, planinski opremi, varstvu planinskega cvetja, poslušali pa so tudi pripoved zgodbic izpod Snežnika in se tudi že naučili nekaj planinskih pesmi. Da je za to »malo« planinsko šolo resnično veliko zanimanje potrjuje že en sam podatek — obiskuje jo kar 75 otrok.

Odmevi z gora

V petek ob 17.40 bo na drugem programu radia na sporedu zanimiva in strokovno še neobdelana tema — Problemi propagande in informacije v planinstvu. Oddajo je pripravil Dušan Povh.

Nova skupina

PD Matica Murska Sobota nadaljuje z rednimi

Gledališča Koncerti Kino Obvestila

FESTIVAL LJUBLJANA

Drevi ob 20.15, šempetrska cerkev — 9. koncert cikla »HUBERT BERGANT IZVAJA BACHOVA ORGELSKA DELA«.

Vstopnice so v prodaji od 11. do 13. in od 17. do 19. ure na Festivalu ter pol ure pred začetkom v šempetrski cerkvi.

gledališča ledališča

DRAMA SNG

Sreda, 2. aprila, ob 19.30 — Pierre Marivaux: DVOJNA PREIZKUSNJA LJUBEZNI. Abonma Dijaški 8 večerni in izven. Nekaj vstopnic je še v prodaji.

Četrtek, 3. aprila, ob 14. uri — Ivan Cankar: KRALJ NA BETAJNOVI. Za šolski center Brežice in gimnazijo Črnomelj.

Ob 19.30 — Ivan Cankar: KRALJ NA BETAJNOVI. Abonma U in izven. Vstopnice so tudi v prodaji.

V prodaji so tudi že vstopnice za predvidoma zadnjo izvenabonmajsko predstavo DVOJNE PREIZKUSNJE LJUBEZNI Pierra Marivauxa v soboto, 5. aprila, ob 19.30 (tel. rez. 20 171, 20 172).

OPERA IN BALET SNG

Do nadaljnjega zaprto.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO

Gledališka pasaža

Sreda, 2. aprila,, ob 19.30 — I. Tonkar: REVIZOR 74. Abonma ZSJ 3.

Ob 19.30 — W. Shakespeare: OTHELLO. Gostovanje v Kočevju.

Četrtek, 3. aprila, ob 19.30 — A. Hieng: IZGUBLJENI SIN. Abonma red Y.

Ob 19.30 — F. Hadžić: NAROČENA KOMEDIJA. Gostovanje v Črnomlju.

MLADINSKO GLEDALIŠČE Ljubljana

Sreda, 2. aprila, ob 15.30 — Astrid Lindgren: PIKA NOGAVIČKA — gostovanje v Trstu (devetinosemdesetič).

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

MARIONETE, Levstikov trg 2

Sreda, 2. aprila, ob 10. uri — Jan Malik: ZOGICA MAROGICA — zaključena predstava za osnovno šolo Ledina, Ljubljana.

Četrtek, 3. aprila, ob 17. uri — Jan Malik: ZOGICA MAROGICA — po premieri pred 24. leti in po 21. uprizoritvenih sezonah bo to že 595. predstava z več kot 60.000 obiskovalci.

ROČNE LUTKE, Resljeva c. 36

Petek, 4. aprila, ob 9.30 — Nace Simončič: ČMRLJ IZ KOLORADA — zaključena predstava za VVZ Kodeljevo, Ljubljana. **Predprodaja vstopnic za jutrišnjo četrtkovo predstavo ZOGICE MAROGICE je danes in jutri od 10. do 12. ure v upravi gledališča, Resljeva c. 36 in pol ure pred začetkom predstave pri blagajni v MARIONETNEM gledališču.**

Rezervacije vstopnic so vsak delavnik od 10. do 12. ure po tel. štev. 312-020.

Obiskovalcem priporočamo, da si za jutrišnjo četrtkovo predstavo ZOGICE MAROGICE zagotovijo vstopnice že v predprodaji, saj je bilo doslej vseh 11 predstav za izven že v predprodaji dan ali dva pred predstavo razprodanih.

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE Nova Gorica

Sreda, 2. aprila, ob 20. uri — V. Cuderman: IGRA O GRESNEM PUNTARJU — v Komorni dvorani PDG, Kidričeva 14, za Lesno šolo.

PRESERNOVO GLEDALIŠČE Kranj

Sreda, 2. aprila, ob 19.30 — Držić-Fotez-Rupeli: BOTER ANDRAŽ — red: Kolektivi — sreda. Gostuje SNG Maribor.

Pionirski dom

PIONIRSKA KNJIŽNICA Komenskega 9

Sreda, 2. aprila, ob 11. uri: OTVORITEV KNJIŽNE RAZSTAVE »NOB V MLADINSKIH KNJIGAH 1945—1975«.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE Maribor

Sreda, 2. aprila, ob 19. uri — Puccini: LA BOHEME — za red rdeči.

Ob 19.30 — Držić-Rupeli: BOTER ANDRAŽ — gostovanje v Prešernovem gled. v Kranju za red kolektivi.

koncerti koncerti

Cenjene abonente in obiskovalce koncertov Slovenske filharmonije obveščamo, da je sedmi koncert 2. abonmajskega cikla preložen s petka, 4. t. m., na ponedeljek, 7. t. m.

INFORMACIJE ZA MALE OGLASE PO TELEFONU 22-657

kino kino

SPORED ZA SREDO

KINOTEKA, Miklošičeva c. 28: ob 16. in 18.15: franc. film BEGUNCI. Režija: Jan-Pierre Le Chanois. Glav. vl.: Pierre Fresnay, François Perrier, Michel Andre, Sylvia Monfort.

Ob 20.30: amer. nemi film ALELUJA. Režija: King Vidor. Glav. vl.: Daniel Hein, Nina MacKinney. (Brez prevoda. Vstop prost).

Predaja vstopnic uro pred prvo predstavo.

KINO UNION:

»Realizem je v filmu tako prisoten, da začutiš telesno bolečino ob trpinčenju njegovih junakov . . .« (P. Versois, Filmecho). Amer. CS pustolovski film METULJ. Prod.: Columbia, 1973. Prikazan na letošnjem FEST! Scenarij po romanu Henrija Charetiera — Dalton Trumbo. Režiser: Franklin J. Schaffner. Glav. vl.: Steve McQueen, Dustin Hoffman, Victor Jory, Don Gordon in drugi. Brez tednika! Predstave ob 15.30, 18. in 20.30. Zaradi dolžine filma zvišane cene! Ni primerno za otroke!

KINO KOMUNA:

Ljubljana leta 1895, v letu strahu in groze — nenavaden film o obsojenem mestu — slovenski barv. WS film STRAH. Prod.: Viba film, 1975. Uradni jugoslovanski zastopnik na letošnjem mednarodnem filmskem festivalu v Cannesu maja meseca! Fotografija: Tomislav Pinter. Scenarij in režija: Matjaž Klopčič. Glav. vl.: Ljuba Tadić, Milena Zupančič, Anton Petje, Milena Muhič, Jurij Souček, Marjeta Gregorač, Polde Bibič, Radmila Andrić, Danilo Beziaj, Neda Spasojević in drugi. Tednik št. 12. Predstave ob 16., 18.15 in 20.30. Zaradi dolžine filma zvišane cene! Po 18. členu zakona o filmu mladini do 15. leta ni dovoljen ogled!

(Revija EKRAN in KS Ljubljana vabita na NOVI ITALIJANSKI FILM od 7.—11. aprila, vsak večer ob 21.15. Informacije EKRAN, tel. 310-033/311). Ob 10. uri MATINEJA amer. kriminalke TRMASTI POLICIST. Glav. vl.: Walter Matthau. Zvišane cene! Ni primerno za otroke! Zadnjičkrat!

KINO VIČ:

ob 15., 17. in 19. uri amer. WS kriminalka SHAMUS — SLA PO NEVARNOSTI. Prod.: Columbia, 1972. Scenarij: Barry Beckerman. Režija: Buzz Kulik. Glav. vl.: Burt Reynolds, Dyan Cannon, John Ryan in drugi. Brez tednika!

Ob 21.15 XXII. festival jugoslovanskega dokumentarnega in kratkometražnega filma Beograd — izbor slovenskih filmov. Akcijo je omogočila Kulturna skupnost Ljubljane. III. večer: »Šport na ulici«, »Krivdač«, »Slike iz galerijec, »Človek z maskoc, »Revolucija«, »Slovenski kulturni spomeniki«, »Selekcija«, »Pot k sosedu«, »Puntar«, »Razstava slovenske gotske plastike« (medalja »Beograd« za kamero), »Ogenj, voda in srce« (srebrna medalja »Beograd« režiserju), »Studente (srebrna medalja »Beograd« za režijo) in »Kras — pravljični svet« (zlata medalja za režijo).

KINO SLOGA:

premiera ital.-franc. barv. VV kriminalne komedije ŠE ANGELCKI BI JEDLI PIZOL. Scenarij in režija: E. B. Clucher. Glav. vl.: Giuliano Gemma, Bud Spencer in drugi. Brez tednika! Predstave ob 16., 18.15 in 20.30. Zaradi dolžine filma zvišane cene.

KINO ŠIŠKA:

amer. vestern VALDEZOVI KONJI s Charles Bronsonom v glavni vlogi. Režija: John Sturgess. Ob 16., 18. in 20. uri.

KINO SAVA:

OTROŠKI KINO — zadnjičkrat amer. barv. risanka CAROBNA PAJČEVINA. Predstavi ob 15.30 in 17. uri.

Vstopnice prodajamo uro pred začetkom prve predstave.

KINO KRIŽANKE:

angl.ital. barv. film ŠTIRJE KOMANDOSI ZA NORVEŠKO, ob 18. in 20. uri. Režija: Maurizio Lucidi. Igrajo: Henry Silva, Luigi Casellato, Franco Giornelli. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstave.

KINO TRIGLAV:

amer. barv. film — športna drama BOMBA IZ KANSAS CITYJA, ob 16., 18. in 20. uri. Režija: Jerrold Fredman. Igrata: Raquel Welch in Helena Kallianiotes. Kratki film »Krmarjic. Prodaja vstopnic uro pred začetkom predstav.

KINO CENTER — KRANJ:

amer. barv. pust. film POBEGNIL SEM S HUDIČEVEGA OTOKA, ob 16. in 18. uri. Premiera amer. barv. filma DAISY MILLER, ob 20. uri. Režija: Peter Bogdanovich.

KINO STORŽIČ — KRANJ:

amer.-ital. barv. CS vojni film MOSTIŠČE, ob 16., 18. in 20. uri.

KINO TRŽIC:

angl.-ital. barv. krim. film PAJKOVO OKO, ob 18. in 20. uri.

KINO DOM KAMNIK:

angl. barv. vojni film TROJNI ODMEV, ob 18. in 20. uri.

KINO RADIO — JESENICE:

amer. barv. CS film FRANCOSKA ZVEZA, ob 17. in 19. uri.

KINO KR. GÓRA:

franc. barv. film POLICIJSKA OCENA.

KINO DEL. DOM — TRBOVLJE:

franc. barv. VV film VOZNIŠKO DOVOLJENJE, ob 18. uri.

KINO SVOBODA — TRBOVLJE II:

amer. vestern SEDEM JEZDECEV, ob 17. in 19. uri.

KINO SVOBODA — ŠEMPETER PRI NOVI GORICI:

amer. barv. film STRELSKA ČRTA, ob 18. in 20. uri.

KINO RADOMLJE:

amer barv. VV film PEKLENSKA STEZA INDIANAPOLISA, ob 20. uri.

KINO MENGEŠ:

ital.-špan.-nem. barv. CS film DRAKULA PROTI FRANKENŠTAJNU, ob 20. uri.

20 LET JELOVICA ŠKOFJA LOKA

20% POPUST

kino Maribor

KINO GLEDALIŠČE:

ob 15.45, 18. in 20.15 švedska barv. drama PRGIŠČE LJUBEZNI. Režiser: Vilgor Sjoman. V glav. vl.: Anita Ekstrom, Ingrid Thulin.

KINO UNION:

ob 15.30, 17.45 in 20. uri amer. barv. vestern UMAZANEC BILLY.

KINO PARTIZAN:

ob 15.30, 17.45 in 20. uri ital.-nem. barv. VV ljubez.-pust. film ISABELLA — VRAZJA KNEŽNA. Repriza. Režiser: Bruno Corbucci. V glav. vl.: Brigite Skay, Mimo Palmara.

KINO UDARNIK:

ob 15.30, 17.45 in 20. uri špan.-ital. barv. CS vestern ZA TISOČ DOLARJEV DNEVNO. Repriza. Režiser: Slirio Amadio.

KINO POBREŽJE:

ob 17. in 19. uri amer. barv. grozljivka PRISLUŠKOVANJE. Režiser: Francis Ford Coppola. V glav. vl.: Gene Hackman.

radio Maribor

8.00 V sredo dopoldne; 14.00 Novice; 14.05 Zabavna glasba; 14.10 Turistični napotki v nemščini; 14.15 Obvestila in zabavna glasba; 14.30 Želeli ste — poslušajte! 15.30 Prijetno popoldne vam želijo; 16.45 Igrajo revijski orkestri; 17.00 Dnevnik; 17.15 Obvestila; 17.20 Na tekočem traku iz studia 3; 17.50 Reportaža dneva — Zoran Lešnik: KS Selnica ob Dravi; 18.00 Za ljubitelje simfonične glasbe — Ludwig van Beethoven: Prvi trije stavki iz IX. simfonije v d-molu, op. 125; 18.45 Literarna oddaja — France Filipič; 18.55—19.00 Glasbena medigra.

PRIHRANITE DENAR — ker poslujete racionalno, vzemite:

SLUŽBENO VOZILO RADIO-TAKSI VIATOR

- **namesto lastnih službenih vozil — hitra in udobna vozila R-16 (nimajo napisa TAXI)**
- **možnost za telefonske pogovore med vožnjo (radio-telefon)**
- **možnost najema za poljuben čas**
- **kreditiran prevoz (plačilo s taksi računom)**

RADIO TAKSI VIATOR — ustreže vsem vašim željam: osebni in službeni prevozi ter prevozi tovorov in poškodovanih vozil

Samo pokličite telefon: 20-424 ali 323-062.

VIATOR Ljubljana
TOZD Taksi Viator

INFORMACIJE ZA MALE OGLASE PO TELEFONU 22-657

o vplačilu naročnine imajo	**20 % popusta**
Osnovna cena 10 besed	**25,00 din**
vsaka nadaljnja beseda	**1,50 din**
objava oglasa pod šifro	**+ 5,00 din**
objava v sredo in soboto naročniki Dela s potrdilom	**+ 30 %**

MALI OGLASI

SLUŽBO DOBI 1

GOSTINSKO delavko in kuharja ali kuharico sprejmem. Gostilna Semedela 113, Koper. 159-1

NATAKARJA-ICO, PK ali priučeno, ter kuharico PK ali priučeno, zaposlimo takoj. Stanovanje in hrana v hiši. Gostilna »Lakner« Kranj, C. na Brdo 33. 768-1

DOBRO staro mamo iščemo za varstvo dojenčka od 7. do 14. ure v centru mesta. Ponudbe pod »Sobote proste.« 9165-1

SIVILJO iščem za šivanje otroške konfekcije. Plača dobra. Telefon 72-940 Marica Smolnikar, Frehova 17, Domžale. 9139-1

KV KUHARICO zaposli gostilna »Libisa« Postojna, plača po dogovoru. Gostilna Huskić (letališče), Rakitnik, p. Prestranek. 9109-1

MARLJIVEGA delavca za delo na strojih pri predelavi plastičnih mas sprejmemo v redno delovno razmerje. Janez Valant, Ljubljana, Rožna dolina c. X št. 1. 9073-1

VARSTVO iščemo za 11-mesečnega fantka na našem domu od 9. do 15. ure. Ponudbe dopoldne po tel. 312-824. 9069-1

GOSTIŠČE pod Velbom, Ljubljana, Stari trg 3 išče KV kuharico ali priučeno in pomočnico za pripravljanje. Stalna služba, dober zaslužek, samsko stanovanje za gotovljeno. 9065-1

VARSTVO iščemo za dva fantka v starosti 24 in 8 mesecev vsak dan, razen sobote od 12. do 15. ure na Brodu, v Šiški, za Bežigradom, ali na našem domu na Brodu. Ponudbe pod »Maj.« 9053-1

VARSTVO iščemo za triletno deklico na našem domu, dva do trikrat na teden v dopoldanskem času. Ponudbe prosimo pod »Šiška.« 9051-1

FRIZERSKO pomočnico sprejmem, lahko tudi začetnica. Frizerski salon »Olga«, Smartinska 16, Ljubljana. 9096-1

POMOČ v gospodinjstvu išče tričlanska družina. Gospodinjstvo mehanizirano. Ponudbe pod »Dvakrat tedensko.« 9092-1

KLJUČAVNIČARJA — kleparja, ki obvlada delo s pločevino za stalno takoj zaposlim. Poskusno delo — plača po dogovoru. Ponudbe na oglasno agencijo pod »Odličen zaslužek — delo v delavnici.« 8731-1

ŽENSKO za samostojno kuhanje zaposlimo v manjši gostilni blizu Ljubljane. Zaželena starejša, plača do 2800 din, dva dni prosto, stanovanje v hiši. Ponudbe pod »15. april.« 8692-1

UPOKOJENKO iščeva za varstvo enoletnega fantka, dobro plačilo in hrana. Tel. 345-916. 8670-1

PRIDNO dekle dobi zaposlitev v kemični čistilnici z možnostjo stanovanja v neposredni bližini. Kemična čistilnica »Peggy«, Ljubljana, Medvedova 26. 8629-1

SOFERJA sprejmem za honorarno stalno delo s kipenjem izven cest. Ponudbe pod »Vesten.« 8622-1

DEKLE za pomoč v kuhinji (3.000 din) in snažilko za dopoldansko delo (2.500 din) zaposlim takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Gostilna pri Narobetu, Trzin 9054-1

AVTOLICARJA — pomočnika sprejmem. Jože Ribnikar, ličarstvo, Litijska 19. 8825-1

GOSPODINJSKO pomočnico k dvočlanski družini sprejmem, nudim dobro plačo, zavarovanje, hrano in sobo. Ponudbe pod »Solidna.« 8780-1

RAZVAZALEC pisarniških strojev, ki ima za to primerno vozilo, dobi vsakodnevno nekajurno delo v dopoldanskem času pri: SIMANDL SERVIS, biromehanika, birotehnika, Ljubljana, Mestni trg 8, telefon 20-407. 8836-1

DVE kvalificirani natakarici in kuhinjsko pomočnico, sprejmemo. Stalna služba, hrana in stanovanje v hiši, plača odlična, po dogovoru. Gostilna na Ravni, 66224 Senožeče. 8813-1

IŠČEM vestno in pošteno upokojenko k družini dveh oseb za pomoč v gospodinjstvu. Nudimo hrano, sobico in nagrado. Ostalo po dogovoru. Ponudbe pod »Poštena.« 8980-1

NUJNO iščem varstvo za osem mesecev staro punčko, lahko tudi mlajša upokojenka. Janez Pšeničnik, Pot na Rakovo jelšo 13 d., Trnovo. 9002-1

RAČUNOVODKINJO — inštruktorico honorarno zaposlimo. Ponudbe pod »Računovodska praksa v proizvodnem podjetju.« 8595-1

ŽENSKO nujno potrebujem za varstvo treh otrok v starosti od 3 do 6 let na mojem domu, zaradi dogovora kličite tel. 62-665 Ljubljana ali ponudbe pod »Varstvo«. 9194-1

SIVILJO za popravilo stare garderobe in šivanje nove, iščem. Ponudbe na oglasno agencijo Dela na oznako »Pupa«. 9185-1

KV KLJUČAVNIČARJA in delavca sprejmem takoj. Ponudbe pod »Dober zaslužek«. 9179-1

VARSTVO iščemo za 10-mesečno punčko na domu. Stane Kastelic, Dolenjska cesta 60. Oglasite se po 16. uri. 9174-1

LJUBLJANA, CELOVŠKA 317, TEL.: 53-681

ZA DOM IN OPREMO **TAPO**

OBLAZINJENO POHIŠTVO

LJUBLJANA, CELOVŠKA 317, TEL.: 53-685

V PRODAJALNI NA RABU z usnjenimi izdelki zaposlim med sezono starejšo osebo z znanjem nemščine. Žika Mitrović, Cesta svobode 7, Bled. 9203-1

ŽENSKO ali upokojeno iščem, ki bi pomagala dopoldne prodajat na trgu v Ljubljani. Ponudbe pod »Pomlad«. 9202-1

SLUŽBO IŠČE 2

KLJUČAVNIČAR z dobrim znanjem varjenja, elektro, avtogeno in argonsko z večletno prakso išče službo. Ponudbe pod »Dogovor.« 9166-2

SKUPINA 15 deklet in fantov članov OO ZSMS KS Kolodvor išče priložnostno zaposlitev v soboto ali nedeljo, 5., 6. 4. Ponudbe pod »Kupili bi radi ping-pong mizo.« 8973-2

HONORARNO popoldansko delo sprejmem, najraje na dom. Ponudbe pod »Natančna.« 8580-2

V SPLITU sprejmem kakršnokoli zastopstvo za podjetja iz Slovenije ali pa tudi kakšno drugo zaposlitev za območje Splita. M. Lovrinčević, Split, Podujina 6, tel. 46-249. 9210-2

PREPISUJEM na pisalni stroj po 30 din od strani. Ponudbe pod »Hitro«. 9232-2

POSLOVNI moški, star 37 let, s večletnimi uspešnimi izkušnjami, višjo šolsko izobrazbo, bi sprejel zanimivo delo. Ljubo Miljojlić — post restant, 52366 Vrsar — Istra. 7868-2

MOTORNA VOZILA 3

MOPED, T-12, letnik 1971, zelo ugodno prodam. Ponudbe pošljite pod »Tomos«. 9215-3

FIAT 750, 73, karamboliran prodam ali zamenjam za starejšega, voznega. Ivan France, Koper, Sergeja Mašere 5. 155-3

AMI break L, letnik 74, prevoženih 10.000 km prodam. Tel. 066 21-830 dopoldne, Jošt. 156-3

SKOLJKO od škode 1000 MB in menjalnik prodam. Marko Gavranović, Podvozna pot 8 a, Dolgi most. 9225-3

AMI 8, letnik 1970, prevoženih 57.000 km, prvjam tudi na posojilo. Vprašajte po telefonu 43-016 (Jančec). 9227-3

TAM 110 kiper nov prodam. Telefon 063 26-163 — popoldne. 14554-3

FIAT 850, dobro ohranjen prodam. Ivan Lesjak, Pondor, Tabor v Sav. dolini. 15544-3

ZASTAVO 750, letnik 1970 prodam za 6500 din. Franc Kolar, Osnovna šola Mozirje, telefon 063 830-008. 780-3

AVTOMOBIL DKW 1000 S, dobro ohranjen, kupim za gotovino. Matija Šimičić, Adamičeva 20, Ljubljana. 9189-3

SPAČKA 2CV6, letnik 1971, prodam ugodno in takoj. Ogled po 17. uri, Tugomerjeva 32. 9211-3

GARAŽO oddamo. Ponudbe pod »Glavanjeva«. 9207-3

FIAT 615, kiper, registriran, prodam. Mislej, Ložice 1, 63272 Podnanos. 9206-3

750 luxe, 1971 prodam. Štrukelj, Šamova 25, Lj. 9199-3

AVTO fiat 1100 prodam. Informacije vsak dan tel. 326-337. 9167-3

FIAT — 1300, letnik 1965, prodam za 5.000 din. Lahko za nadomestne dele. Tel. 51-571. 9161-3

SIMCO 1000 GL, starejši letnik poceni prodam. Kržan, Izanska 221. 9152-3

FIAT 600 D, 2500 ND in zastavo 750, 3500 ND prodam. Rebolj, Zg. Pirniče 10. 9144-3

FIAT 1100, letnik 61 prodam. Ogled vsak dan od 18. ure dalje. Cena 5000 din. Karel Starin, Mala loka 4, Domžale. 9142-3

FIAT 750, lepo ohranjen, letnik 70 prodam. Jordan, tel. 59-940. 9137-3

GARAŽO — v centru poleg Rošich stolpnic zamenjam za Bežigradom — Center v bližini »plavi blok«. Informacije po telefonu 314-677. 9135-3

TOVORNJAK man 635 potreben popravila, ali za rezervne dele ugodno prodam — motor dober. Jože Ikeništar, Brezje 2, pošta Tržače 61411. 761-3

R-4 nujno prodam — oktober 1970 — plačilo po dogovoru — telefon 61-021 od 7. do 10. ure Einsiedler. 9128-3

FIAT 124, letnik od 1968 do 1970 kupim. Ponudbe na naslov Rok Tomšič, Zg. Pirniče 2. 9078-3

BMW 1600, letnik 69 prodam. Milač, Zg. Pirniče 12, Medvode. 9077-3

MERCEDES 406, 4 m kason, letnik 71, za B kategorijo ugodno prodam. Martin Šalomon, Gaberje pri Sevnici. 9059-3

AUDI — 72, odlično ohranjen prodam. Kličite popoldne na štev. 343-935. 9050-3

TAM-4500, z novim motorjem in kasonom, ugodno prodam. Registriran za 1. 1975. Prodam tudi rabljen motor TAM-4500. Izidor Brus, Hotedršica 40, tel. 74-905. 9047-3

GARAŽO kupim v Mostah, Šiški ali za Bežigradom. Plačam 2 milijona S-din takoj, ostalo na mesečne obroke po dogovoru. Ponudbe pod »Triplex«. 9033-3

BMW-1602, letnik 73, odlično ohranjen prodam. Informacije od 7. do 15. ure po telefonu 063 772-009. 9021-3

NOV BMW 1602 ugodno prodam. Stadionska 5, Ljubljana. 9026-3

OM-titano, 8 ton, generalno obnovljen, registriran za 1975 prodam. Tel. 310-616. 9027-3

AVTO kadet, karavan, brezhiben, do 50.000 km kupim. Ponudbe pod »Gotovina«. 8974-3

AUDI 60 variant, letnik 69, brezhiben prodam. Telefon 44-263. 9099-3

NSU 1200, letnik 68-69 prodam, v račun vzamem tudi 750. Zerjav, Celovška 304. 9088-3

JEEP, brezhiben prenovljen prodam. Cena 20.000 din. Jernej Velkavrh, Brezje 24, p. Dobrova. 9087-3

OPEL olympio, izredno dobro ohranjeno, 4 vrata, dve barvi, letnik 68, 126.000 km prodam za 44.000 din. Telefon 48-116. 9084-3

ZASTAVO 1300, letnik 65, primerno ohranjen ugodno prodam. Informacije tel. 54-733. 8645-3

TOVORNJAK OM-40, nosilnosti 1,5 t, letnik 74 prodam. Juras, Vošnjakova 5, Ljubljana, telefon 314-419. 8789-3

ZASTAVO 750, zelo dobro ohranjeno, leto izdelave 1965 prodam. Ogled popoldne pr. Marjanu Uštarja, Petrčeva 5, Lj. Vič. 8947-3

KAROSERIJO za 850 fiat kupim. Ponudbe pod »Nujnos. 8962-3

KOMBI (z upositvijo), odlično ohranjen prodam. Tel. 76-201, Lampič, Orle 8, p. Skofljica. 8934-3

VOZNIKI 101-nk! Za varno in brezhibno vožnjo opravljamo optične meritve prednje in zadnje preme ter testiranje motorja vse skupaj samo za 202 N din. Poleg tega vam nudimo centriranje in premontažo koles, ter vulkanizriranje zračnic. Servis — Ljubljana, Gasilska ulica — nasproti osn. šole Zvonka Runka. 7852-3

PRODAM 4

ŠIVALNI stroj Bagat, magnetofon Sanyo, otroško zibelko, poceni prodam. Ogled od 15. ure dalje. Juvančič, Poljukarjeva B-20. 8281-4

BELE pudlje, 6 tednov stare z rodovnikom prodam. Telefon 44-743. 8669-4

DVOVRETENSKI novejši rezkalni stroj prodam, v račun vzamem tudi avto. Ponudbe pod »Težina 4 t«. 8963-4

VOZIČEK globok italijanski bello—moder prodam za 660 ND, ogled vsak dan ob 17. uri. Kralj, Prijateljeva 10, Ljubljana? 8990-4

DELAVNICO in stroje ali samo stroje za izdelavo domačih testenin prodam v Izoli. Pismene ponudbe: Dvoršak, 66001, Koper, pp 22. 158-4

ZARADI selitve prodam žomb niran šteditnik (1.300) in termoakumulacijsko peč AEG 3 KW (3.000). Ponudbe podružnici »Dela« Koper pod »Skoraj novo«. 154-4

RADIATORJE, celjske 604/4 — 170 členov prodam. Ponudbe pod »Povarniško novi«. 9038-4

PEČ na olje »Kontakt« 7500, skoraj novo, mizo za jedilnico s štirimi stoli (rjavo), knjižno omaro (mahagoni), ugodno prodam. Pavla Kvas, c. v. Vintgar 4, 64260 Bled. 769-4

AKVARIJ, tropski, z ribami in stojalom ugodno prodam. Ponudbe pod »Akvarij«. 9214-4

ZARADI takojšnje selitve prodamo zelo poceni svetlo starejšo spalnico. Tel.: 321-375. 9218-4

MIZARSKI kombinirani stroj — delovna širina 400 mm prodam. Mivka 23, Ljubljana. 9121-4

250 KOSOV kvadrov (bet), 30x 40 x 20 in 40 kosov šestvaljnih salonitnih plošč (širije 1 kv. m.) ugodno prodam. Ponudbe pod »Aprila. 9120-4

MALO rabljen pomivalni stroj »Candys prodam. Ponudbe pod »Pomivalni stroj«. 9134-4

PLETILNI dvorednl stroj regina prodam. Ponudbe pod »Kupljen v decembru 74«. 9208-4

NAMIZNI računalnik facit in žepni comodore s spominom ugodno prodam. Tel. 325-136. 9093-4

SREBRNE pudlje pritiklave prodam. Jelica Golubović, Kopernikova 9/II, Beograd — tel.: 011/762-472. 17-4

KASETNI radio AICO 401-R stereo (japonski) prodam. Telefon 56-698 od 14.—15. ure ali ponudbe pod »AICO«. 9288-4

KOMBINIRANO sobno pohištvo prodam, lahko tudi po delih, vprašajte po telefonu 62-946 vsak dan od 16.—19. ure. 9234-4

DVOREDNI pletilni stroj singer skoraj nov, prodam. Ponudbe pod »Navedite ceno«. 9163-4

HIT — razteglјiv dvosed, širina 120 cm, čisto nov prodam. Bambič, Prijateljeva 21-II, Ljubljana. 9154-4

MODERNO spalnico, komb nirano omaro, jedilni kot, oljne peči emo-5 in husqvarna, 2 soda kurilnega olja ter star šivalni stroj pfaff prodam. Ogled vsak dan do 18. ure v Subičevi 3, pritličje levo. 9149-4

PISALNI stroj, transistor in kasetofon prodam. Ogled pri Sukovič, Prvomajska 1-II., v petek. 9112-4

EUMIG 510 za S-8 N N-8; nov singer šivalni stroj in nov 96-salco omega prodam. Ponudbe pod »Priložnost«. 9111-4

BRUNARICO (kašče), odlično za vikend prodam. Liković, Udje 5, Grosuplje. 9068-4

SMREKOVE plohe prodam. Rakova jelša 15-4, Jančar. 8691-4

PRIKOLICO za avto, z nosilnostjo 700 kg in prikolico za taborjenje prodam. Ponudbe pod »Ugodna cena«. 9042-4

DVA kompresorja znamke ciklon, delovna kapaciteta 7 atmosfer s 4 taktnimi dizel motorji ugodno prodam. Interesenti se lahko zglasijo vsak dan od 16. do 20. ure tel. 62-922. 9041-4

MARMORNE plošče »Hotavlje«, dimenzije 50x30 cm poceni prodam. Tel. 62-729. 9040-4

MIZARSKO delovno mizo (2500 ND) in nerabljen el. štedilnik (900 ND) prodam. Tel. 323-423 od 9. do 11. ure. 8960-4

KUPIM

TG 50 C buldozer kupim. Milač, Zg. Pirniče 12. 9079-5

PEČNICE v rjavi barvi dim. 21 x 23 cm, dobro ohranjene kupim. Tel., 62-729. 9039-5

OTROŠKO dvokolo 6 let kupim. Ponudbe po telefonu 23-387. 9037-5

PISALNI stroj kupim. Navedite ceno. Tone Anžlovar, Zagorica 23, p. 68213 Vel. Gaber, Dolenjska. 9028-5

KOLO moško in žensko rabljeno kupim. Ponudbe pod »Vozno«. 8792-5

JESENOVE, hruškove, češnjeve deske kupim. Pogačar, mizar, Radovljica, Gubčeva 7. 8975-5

RABLJENE omare in mizice kupim. Tel. 326-935 od 8. do 9.30. 9085-5

STANOVANJA 6

TRICLANSKA družina nujno potrebuje sobo in kuhinjo, kjerkoli v Ljubljani. Ponudbe pod »Dober plačnik«. 9171-6

PODJETJA POZOR! V najstrožjem središču Ljubljane nudim trisobno komfortno stanovanje s tel., primerno za poslovne prostore v zamenjavo za dve manjši stanovanji v Ljubljani. Pismene ponudbe pod »Menjava«. 9168-6

RADIO TAXI VIATOR tel. 20-424 323-062

TRISOBNO komfortno zasedeno stanovanje za Bežigradom prodam najboljšemu ponudniku. Ponudbe pod »Miren kraj«. 9164-6

ENOSOBNO stanovanje ali garsonjero iščeta mirna zakonca s 4-letno punčko. Ponudbe pod »Solidni«. 9162-6

GARSONJERO vzamem v najem, mlajša uslužbenka (izredna študentka). Ponudbe pod »Navedite cenos. 9160-6

SOBO s souporabo kopalnice, možnost predplačila, iščeta mladoporočenca. Ponudbe pod »Mlad.« 9062-6

S CENTRALNO ogrevano sobo, posebnim vhodom, oddam sobo samski srednjih let, zaželeno predplačilo. Telefon 341-021 9156-6

SOBO alj garsonjero išče intelektualec, miren, nekadilec, v središču mesta. Ponudbe pod »Cimprej«. 9151-6

SOBO s kuhinjo ter souporabo kopalnice iščeta mladoporočenca za daljšo dobo v Medvodah. Možnost bližina postaje. Nudi va predplačilo za 1 leto naprej. Vojko Deržek, tel. 24-601 od 12. do 16. ure. 9150-6

SOSTANOVALKO mlajšo sprejmem. Martinc, Šišenska 48 (vhod dvorišče). Avtobus 7, postaja Gasilski dom. 9148,6

DVOSOBNO stanovanje prodam v središču Pirana. Ponudbe podružnici »Dela« Koper pod »Vseljivo«. 743-6

SKROMNO sobo nujno iščem v Ljubljani. Ponudbe pod »Nujnos. 9146-6

SOBO, prosto išče uslužbenec. Relacija Vižmarje—Ježica. Ponudba pod »25 let«. 9145-6

GARSONJERO iščeta dve uslužbenki. Ponudbe pod »Nujnos«. 9143-6

SOBO z možnostjo kuhanja in pranja iščeta mladoporočenca, najraje na Vrhovcih alj Viču. Ponudbe pod: »Dobra plačnika«. 9138-6

SOBO išče pošteno dekle s službo, v Ljubljani po možnosti s kopalnico. Ponudbe pod »Nujno« 9133-6

SOBO skromno iščeta fant in dekle. Ponudbe pod: »Nujno«. 9058-6

SOBO oddam štirim fantom, primerno za obrtniško skupino. Informacije po telefonu 63-535. 9034-6

GARSONJERO iščem v Ljubljani. Plačam dobro. Ponudbe pod »Diplomant«. 9030-6

MARIBOR—LJUBLJANA zamenjam sončno, dvosobno, komfortno stanovanje za enako v Ljubljani. Ponudbe pod »Zelo ugodno«. 9029-6

ZA ENOINPOL alj dvosobno stanovanje dam predplačilo. V poštev pride tudi okolica Ljubljane do 20 km. Z dobrimi prometnimi zvezami. Ponudbe pod »Cimprej«. 8999-6

STANOVANJE enosobno in dvosobno, neopremljeno, s souporabo kopalnice oddam. Najboljšemu ponudniku. Ponudbe pod: »Predplačilo za 2 leta«. 9080-6

ŠOBO s posebnim vhodom s možnostjo kuhanja in pranja iščeta zakonca brez otrok. Ponudbe pod »Redna in poštena plačnika«. 8995-6

SOBO išče skromna, nekadilka. Plačam dobro. Ponudbe pod: »Intelektualka«. 8991-6

LOKAL, 40 kv. m, v središču mesta, primeren za predstavništvo ali mirno obrt (telefon) oddam. Ponudbe pod »Zaposlitev« ali tel.: 323-423 od 9. do 11. ure. 8959-6

SOBO oddam študentki. Ponudbe pod »Ogrevana«. 8976-6

OPREMLJENO sobo ali garsonjero z uporabo kopalnice v središču mesta ali bližini išče ta dva natakarja. Ponudbe pod »Dobro in redno plačata«. 9001-6

GARSONJERO ali enosobno stanovanje iščeta mlada zakonca z otrokom. Telefon 56-992 — dopoldne. Pokličite Boža Baver. 8699-6

OPREMLJENO sobo

MALI OGLASI

POSEST

PARCELO z dokumentacijo in gradbenim dovoljenjem kupim v Ljubljani ali okolici — smer Gorenjska. Pismene ponudbe pod »Gotovina«. 9116-7

PARCELO v Gunciljah — Stanežičah prodam (550 kv. m). Informacije po telefonu 064-23-333 dnevno od 18.—20.. ure ali pod oznako »70 tisoč«. 9117-7

ZAZIDLJIVO parcelo, 50 kv. m v okolici Medvod kupim. Ponudbe pod »Gotovina«. 9110-7

NEDOKONČANO hišo prodam. Ponudbe pod »Gorenjska«. 9107-7

GRADBENO parcelo za dvojčka ali veliko enodružinsko hišo z vso dokumentacijo prodam najboljšemu ponudniku. Ponudbe pod »Ljubljana«. 9035-7

ZAZIDLJIVO parcelo prodam. Sp. Pirniče 36, Medvode. 9032-7

ZAZIDLJIVO parcelo, 500 kv. m, z lokacijsko dokumentacijo prodam. Ponudbe pod »Šentjakobe. 9025-7

STANOVANJE, dvoinpolsobno, z veliko bivalno kuhinjo, komfortno (centralno ogrevano s telefonom), vselitev v Lj.—Bežigrad, prodam samo za gotovino. Prometni davek plača kupec. Ponudbe na ogl. agencijo pod »Gotovina 30 Ma«. 9014-7

HIŠO v gradnji kupim v Ljubljani. Ponudbe z opisom pod »Gotovina 50 Ma«. 9003-7

PARCELO za več vikendov, veliko 30 a prodam. Cena 12 din za kv. m. Je na lepem kraju, 3 km nad Krko. Zraven že vikend, cesta in elektrika. Informacije lahko vsak dan. Drago Šinkovec, Hočevje 20, p. Krka. 8981-7

HIŠO novo, enonadstropno v lepem turističnem kraju blizu Bleda ugodno prodam — delno na kredit. Podroben opis pošljem. Pošljite naslov na ogl. agencijo pod »Enkratna priložnost«. 8978-7

STANOVANJE dvosobno kletno s telefonom prodam. Ponudbe pod »Vseljivo po dogovoru«. 9090-7

STANOVANJE enoinpol ali manjše dvosobno kupim. Ponudbe pod »Vseljivo«. 9091-7

VEČJO hišo z gostinskim lokalom na zelo prometnem in lepem kraju Soške doline prodam ugodno. Ponudbe pod »Zaradi zdravja«. 8124-7

STANOVANJE v vrstni ali atrijski hiši v Ljubljani kupim. Ponudbe pod »Cena, opis«. 9127-7

V središču Ljubljane ali na območju Bežigrada

kupimo

novejše 1 1/2-sobno ali 2-sobno stanovanje

Ponudbe pošljite na naslov

SANOLABOR

Ljubljana, p. p. 69/II. 2538

STANOVANJE dvosobno z garažo v Mostah prodamo. Vseljivo takoj ali po dogovoru. Telefon 42-603. Ponudbe pod »Gotovina«. 8788-7

5/6 **POSESTVA** na Kleku 25 Trbovlje, in to: 7.248 kv. m sadovnjakov, 1 h 14 arov 32 kv. metrov travnikl, 12 a 55 kv. m pašnikov, 4 h 37 a 78 kv. m gozda in 399 kv. m neplodne zemlje (hiša) prodamo najboljšemu ponudniku. Ponudbe pošljite na naslov F. Divjak, 61000 Ljubljana, Slovenčeva 137. 8786-7

STANOVANJE trisobno komfortno, v Ljubljani (toplovod, telefon) in dobro ohranjeno kmečko hišo zamenjam za hišo v Ljubljani oz. kmečko hišo tudi prodam. Ponudbe pod »Ogled«. 8762-7

ZAZIDLJIVO parcelo ali nedograjeno hišo kupim v Ljubljani ali bližnji okolici. Ponudbe pod »Plačam takoj«. 8740-7

V LEPEM sončnem kraju na Dolenjskem prodam zidanico, vinograd s 500 trtami in zemljišče za sadovnjak, oddaljeno od Ljubljane 60 km, elektrika in dostop z avtomobilom. Informacije vsak dan od 7. do 8. ure dopoldne po tel. št. 20078. 9245-7

ZEMLJIŠČE, velikost 10525 kv. m., poceni prodam pri Poreču blizu morja, primerno za farmo, kamp ali druge objekte. Drago Marković, Posavskog 10, Pula. 9235-7

STANOVANJE dvoinpolsobno vseljivo, lahko starejše, kupim za gotovino. Ponudbe pod »Bežigrad — Stadion«. 9213-7

HIŠO vseljivo ali nedograjeno kupim v Ljubljani ali v okolici. Ponudbe pod »Gotovina«. 9193-7

OGREVANO garsonjero v Ljubljani kupim. Ponudbe pod »15 Ma«. 9187-7

HIŠO dvosobno, podkleteno montažno (46,45 kv. m.) s priključkom na plinovod ter vrtom 107 kv. m v Zalogu prodam. Ponudbe pod »22 Ma«. 9177-7

ATRIJSKO hišo (150 kv. m.) kupim v Ljubljani, najraje v 3. ali v vsaki poznejši fazi izgradnje. Ponudbe pod »Gotovina«. 9176-7

TRIINPOLSOBNO stanovanje (120 kv. m.) prodam na Miklošičevi cesti, zelo primerno za pisarniške prostore. Vselitev možna proti zamenjavi z dvema nekomfortnima garsonjerama. Ponudbe pod »Center«. 9175-7

ENOINPOLSOBNO lastniško stanovanje, centralno ogrevano v bloku ob Celovški cesti in garažo (zraven), prodam ali zamenjam za trisobno ali večje v Ljubljani ali bližnji okolici. Razliko doplačam po dogovoru. Informacije po tel. 51-941. 9201-7

DVOINPOLSOBNO ali trisobno stanovanje kupim. Ponudbe pod »Novejše stanovanje«. 9200-7

ENOSOBNO stanovanje s centralno v stolpnici — Nove Jarše (36 kv. m.), vseljivo spomladi 1976 prodam. Ponudbe pod »Najboljši ponudnik«. 9233-7

VSELJIVO centralno ogrevano trisobno stanovanje v Celju ali okolici kupim. Ponudbe pod »Julije. 9156-7

DVOSOBNO STANOVANJE — do 45 kv. m, novejše, s centralno kurjavo, kupim, najraje v Šiški. Ponudbe pod »Gotovina«. 9147-7

RAZNO 8

NUJNO iščem žensko, ki bi varovala 6-mesečnega fantka na mojem domu (bližu Remize v Zg. Šiški). Cena 120.000. Telefon: dopoldne 316-342, popoldne in v soboto ter nedeljo pa 53-246. Naslov: Prijatelj, Obrtniška 5, stanovanje 36. 9172-8

NADZOR gradnje stavb v Ljubljani in okolici prevzamem. Tel. 315-764. 9132-8

INSTRUIRAM angleščino in nemščino. Ponudbe pod »Osnovna in srednja šola«. 9076-8

POUK nemščine, angleščine nudim 1500 din urno. Telefon 315-725. 9072-8

TALNI MOZAIK (japonski) ter zidne tapete poceni takoj prodam. Informacije po tel. 56-838 od 15. do 16. ure. 9048-8

ZIDARSKA notranja dela prevzamem. Ponudbe pod »Gradbeni delovodja«. 9044-8

OPRAVLJAM vsa mizarska popravila in tudi ostale storitve. Ponudbe pod »Strokovno delo«. 9043-8

STRUŽIMO in lakiramo parket po ugodni ceni. Informacije po telefonu 23-455. 9098-8

SOBOSLIKARSKA dela opravljam in polagam tapete. Ponudbe pod »Takoj«. 9089-8

V TUNELU zraven tržnice sem našel ženski dežnik. Aleksander Šimić, Grubarjevo nabr. 20, stan. 3. 9102-8

RAM IMAM otroke, všeč mi je zakonski stan. Fant star 32 let, visok 172, z visoko šolsko izobrazbo, svojim stanovanjem in situiran želi spoznati žensko istega mišljenja. Ponudbe pod »Sonce«. 8620-8

RAZVAŽALEC pisarniških strojev, ki ima za to primerno vozilo, dobi vsakodnevno nekajurno delo v dopoldanskem času pri: Simandl Servis, Biromehanika, Biroelektronika, Ljubljana, Mestni trg 8, telefon 20-407. 8837-8

DOBREGA učitelja plavanja nemudoma potrebujem. Ponudbe pod »Cimpreja«. 8716-8

TRGOAGENT — trgovsko in posredniško podjetje Maribor, Partizanska 16/I, posreduje prodajo naslednjih nepremičnin: hiša, 1955, manjše g. poslopje in ca. 1,5 ha zemlje pri zgradbah, vse takoj vseljivo, 47 km iz Ljubljane, Dobrepolje—Struge, 250.000 din. Hiša v dvojčku, vseljiva po dogovoru, Bežigrad, 800.000 din. Hiša enostanovanjska, vseljiva, Vrhnika, 260.000 din. Stanovanje 2-sobno komfortno, takoj vseljivo, Zalog, 240.000 din. Polovico hiše, I. nad. delno nedograjeno, (3-sobno stanovanje komfortno z garažo), Lj. Vič, 400.000 din. V prodaji imamo še druge nepremičnine. Informacije po tel. 343-758 Ljubljana. 2535-8

STROKOVNO vam postružim in polakiram parket. Informacije od 16.—20. ure po tel.: 326-090. 9006-8

SITOTISK stroj format tiska 85 x 60 prodam za 80.000. Vpeljem tudi celotno tehnologijo vključno z izdelavo šablon. Resne ponudbe pod »Fiksna cena«. 9191-8

INSTRUIRAM matematiko in fiziko za vse razrede in fakulteto. Ponudbe pod »Grem na dom« 9188-8

ČISTIM in popravljam vse vrste oljnih peči. Tel. 53-476. 9182-8

MANJŠE mizarske izdelke in popravila vam hitro in solidno izvršim. Ponudbe po tel.: 59-056. 9209-8

OTROKA sprejmem v varstvo za 8 ur. Fani Jerman, Zaloška 92/c. 9230-8

V 85. letu starosti je umrla naša ljuba mama, babica, prababica

MARIJA SIRK

rojena SMUK

Pogreb bo v četrtek, 3. aprila 1975, ob 16. uri izpred hiše žalosti Velika Kostrevnica 25 na pokopališče Liberga

Otroci: Tone, France, Pavle, Jože, Lojze, Tine, Marija, Tončka in snaha Ivanka z družinami, vnuki, pravnuki ter drugo sorodstvo

Velika in Mala Kostrevnica, Celje, Kranj, Dvor, Ljubljana, 1. aprila 1975

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo, da nas je nepričakovano in tragično zapustil naš dobri mož, ata, sin in brat

JOŽE PUSTAVRH

Od njega se bomo poslovili v sredo, 2. aprila 1975, ob 16. uri izpred hiše žalosti, Cesta talcev 16 v Škofji Loki

Njegovi:

žena Francka, hčerki Stanka in Darja, mama, bratje dr. Rado, dr. Janez in Stane z družino ter drugi

---

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST, DA NAS JE NENADOMA TRAGIČNO ZAPUSTIL NAŠ DOLGOLETNI SODELAVEC

JOŽE PUSTAVRH

VODJA IZMENE

OD NJEGA SE BOMO POSLOVILI 2. APRILA 1975, OB 16. URI IZPRED HIŠE ŽALOSTI, CESTA TALCEV 16 V ŠKOFJI LOKI

DELAVCI »TERMIKE« — LJUBLJANA

Tragično je preminila najina ljuba mama in sestra

VERONIKA KOČEVAR

roj. KOSTANJŠEK

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek, 3. aprila 1975 ob 15.30 iz mrliške vežice v Kranju

Žalujoči:

sin Marjan in Jože, sestra Minka in brat Tinče z družinama

Kranj, Sromlje, Hrastnik, 1. aprila 1975

Sporočamo žalostno vest, da je nenadoma umrla naša dolgoletna sodelavka

BETKA KUNOVAR

administratorka

Pogreb drage pokojnice bo danes, 2. aprila 1975, ob 17. uri na pokopališču v Stožicah

Do pogreba bo ležala v Nikolajevi mrliški vežici na Žalah

Kolektiv ELMA Črnuče

Nepričakovano, po težki bolezni v 76. letu, nas je prezgodaj zapustil nadvse ljubljeni mož, skrbni očka, stari ata in stric

LUDVIK TRŠAR

posestnik, upokojenec in koroški borec

Na njegovi zadnji poti izpred hiše žalosti Planina 95 pri Rakeku ga bomo spremili v četrtek, dne 3. aprila 1975, ob 15. uri na tamkajšnje pokopališče

Žalujoči:

žena Ivanka, hčerka Andreja z možem Jankom Štefin, sin Miro z ženo Tončko, vnuki Naja, Janez, Mojca in sorodstvo

Planina pri Rakeku, Postojna, Ljubljana, Chicago, 1. aprila 1975

Kmetijski kombinat PTUJ

TOZD Tehnoservis

Svet za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu

k sodelovanju

vabimo

naslednje delavce:

7 RTV mehanikov
končana 3-letna RTV mehanična šola, 2 leti prakse

skladiščnika elektro sklopov
trgovska šola elektro stroke, 2 leti prakse

2 mehanika
zae osebne avtomobile
poklicna šola avtomehanske stroke, 3 leta prakse

mehanika
za tovorna vozila
poklicna šola avtomehanske stroke, 3 leta prakse

Vsa razpisana delovna mesta zahtevajo odslužen vojaški rok.

Vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev je potrebno poslati na zgornji naslov v 8 dneh po objavi. 2541

Sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je mnogo prezgodaj po hudi bolezni zapustil dragi mož, oče, brat in stric

Vinko Zupan

Od njega se bomo poslovili v četrtek, 3. aprila 1975, ob 16. uri izpred mrliške vežice na kranjskem pokopališču

Žalujoči:

žena Marija s hčerko Julando, mama, brat Janez z družino, sestra Slavka in Majda z Urošem, sestra Mara s hčerko Jano, sestre Ivanka, Cilka, Julka, Milena z družinami

Kranj, 1. aprila 1975

»ISKRA«
Tovarna električnih aparatov
Ljubljana, Savska cesta 3

objavlja prosta delovna mesta in vabi k sodelovanju

- **DIPLOMIRANE INŽENIRJE elektrotehnike**
- **INŽENIRJE elektrotehnike**
- **ELEKTROTEHNIKE**
- **EKONOMISTE**
- **EKONOMSKE TEHNIKE**
- **ADMINISTRATIVNE TEHNIKE**
- **ADMINISTRATORJE**
- **ELEKTROMEHANIKE**
- **TEHNIČNE RISARJE**

za delo na področju razvoja, projektiranja, operative in komerciale v TOZD Inženiringi.

Delo se združuje za nedoločen čas s posebnim pogojem poskusnega dela. Interesenti naj vložе svoje ponudbe ali se osebno zglasijo v 10 dneh po objavi v kadrovski službi, Ljubljana, Savska c. 3.

Nastop je mogoč takoj. Kandidate bomo o sklepu obvestili v 15 dneh po sklepu organa. 2509

Po dolgi in mučni bolezni nas je za vedno zapustil moj ljubljeni, nepozabni mož, brat in stric

ALOJZ ZAJEC

p. d. FRCUGOV

posestnik v Trzinu

Dragega pokojnika bomo spremili v njegov poslednji dom, v četrtek, 3. aprila 1975, ob 15.30 iz hiše žalosti Trzin, Jemčeva 11 na pokopališče v Mengeš

Neutolažljiva žena Marija, sestri Micka in Vida z družino, nečaki in nečakinje ter drugo sorodstvo

Trzin, Ljubljana, Cleveland, 1. aprila 1975

Elektronska industrija — kolektivi trgovskega predstavništva Ljubljana sporočamo žalostno vest, da nas je nenadoma zapustil tovariš

dipl. ing. MILIVOJ SABÓ

direktor trgovskega predstavništva

Dragega sodelavca in direktorja bomo ohranili v trajnem spominu

Kolektivi trgovskega predstavništva Ljubljana

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi našega dobrega ata, starega ata, dedka, brata in strica

JANEZA BURJA

upokojenca

se najiskreneje zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem za izraženo sočutje, številno spremstvo, podarjeno cvetje in vence na njegovi zadnji poti. Posebna hvala pevcem, gasilskemu društvu, društvu upokojencev in duhovščini za počastitev in poslovilne besede pri odprtem grobu. Zahvaljujemo se tudi delovnemu kolektivu podjetja »Kamnik« za cvetje in vso pozornost, ter dr. Staretu za njegov trud in prizadevnost. Vsem še enkrat, iskrena hvala.

Žalujoči:

otroci z družinami, sestra z družino in drugo sorodstvo

Nevlje, 26. marca 1975

Sredi dela je omahnil v prerano smrt ljubi mož in oči, brat, stric in svak

MILIVOJ dipl. ing. SABÓ

Na njegovi zadnji poti ga bomo spremili v četrtek, dne 3. aprila 1975, ob 13.30 izpred Andrejeve vežice na Žalah

Žalujejo:

žena Malčka, otroka Ljubinica in Rajko, sestra Cvetka z Majo in družine: Sabó, Kiferle, Krajčič, Deisinger, Levstek, Šramel, Boroš, Nežmah, Pethö

Ljubljana, Gornja Bistrica, Maribor, Slivnica, Pragersko, Ptuj, Nagykanizsa, 1. aprila 1975

V 84. letu starosti je nenadoma prenehalo biti zlato srce naše nadvse ljubljene mame, tašče, omice in prababice

Pavle Zorc

roj. LOTRIČ

V njen zadnji dom jo bomo pospremili v četrtek, dne 3. aprila 1975, ob 16. uri iz Nikolajeve vežice na Žalah

Prosimo tihega sožalja

Njeni neutolažljivi:

sin Ruči, snaha Ivanka, vnukinji Metka in Ruda z možem Lojzetom, pravnuk Aleš ter družine Zorc, Plesković, Goršič in drugo sorodstvo

Ljubljana, dne 31. marca 1975

Klinični center v Ljubljani

TOZD Klinična bolnišnica za psihiatrijo Ljubljana

Odbor za medsebojna razmerja v združenem delu

objavlja naslednja prosta delovna mesta:

1. **KURJAČA KV za kurjenje nizkotlačnih parnih kotlov, delo v Centru za mentalno zdravje, Ljubljana, Poljanski nasip 58**
2. **VEČ KV KUHARIC**
3. **ŠTIRI PKV KUHARICE**
4. **VEČ POMOŽNIH KUHINJSKIH POMOČNIC**

POGOJI:
pod 1. osemletka, izprašan kurjač za kurjenje nizkotlačnih parnih kotlov
pod 2. gostinska šola — smer kuhar oz. izpit za KV kuharico
pod 3. osemletka oz. izpit za PKV kuharico
pod 4. osemletka oz. priučen delavec

Delovna mesta pod 2.—4. so lahko tudi v Centru za mentalno zdravje, Ljubljana, Poljanski nasip 58.

Pri vseh delavoih je predvideno poskusno delo.

Ponudbe sprejema Splošno kadrovski oddelek Klinične bolnišnice za psihiatrijo, 61260 Ljubljana-Polje, tel. 48-021, ki bo tudi organiziral razgovore z zainteresiranimi službami. 2512

DO TERMIKA n. sol. o. Ljubljana — Hiša je zasedena.

TOZD Montaže o. sub. o. Ljubljana, Kamniška 25 — Vrednost nepremičnine je 271.806,00 din.

objavlja po sklepu DS Montaž **PRODAJO**

družinske stanovanjske hiše v Zagrebu, Lovčenska 6 — Rok za vložitev pismenih ponudb je 30. 4. 1975.

Ponudbe pošljite na naslov Termika Ljubljana, Kamniška 25. 2539

Zadnje vesti

Parlamentarci iz 63 dežel v Colombu

COLOMBO, 1. aprila (Reuter) — V glavnem mestu Sri Lanke se je začelo zasedanje medparlamentarne unije. Parlamentarci iz 63 dežel razpravljajo o vlogi parlamentov v obrambi ženskih pravic, mednarodne varnosti in neširjenja jedrskega orožja.

Udeležencem zasedanja je danes spregovorila tudi predsednica vlade Sri Lanke Sirimavo Bandaranaike. Med drugim je poudarila, da svetovna naravna bogastva in tehnologija ne morejo biti izključna lastnina bogatih in močnih držav.

Ljubičić se je vrnil iz Libije

BEOGRAD, 1. aprila (Tanjug) — Zvezni sekretar za ljudsko obrambo general armade Nikola Ljubičić se je danes vrnil z uradnega obiska v libijski arabski republiki.

General Ljubičić je Libijo obiskal na povabilo člana sveta revolucionarnega poveljstva Abuja Bakra Junisa Džaberja. Med obiskom v prijateljski Libiji se je zvezni sekretar za ljudsko obrambo udeležil slavnosti ob otvoritvi letalske akademije v libijskem mestu Misurati, sestal pa se je tudi s predsednikom sveta revolucionarnega poveljstva Moamerjem el Gadafijem.

Bijedić sprejel Pešića

BEOGRAD, 1. aprila (Tanjug) — Predsednik ZIS Džemal Bijedić je danes sprejel jugoslovanskega veleposlanika v ZSSR Milorada Pešića. Ob tej priložnosti sta se pogovarjala o bližnjem obisku predsednika zveznega izvršnega sveta v Sovjetski zvezi.

Delegacija ZSJ odpotovala

BEOGRAD, 1. aprila (Tanjug) — Delegacija sveta zveze sindikatov Jugoslavije, ki jo vodi predsednik sveta Mika Špiljak, je danes odpotovala v Irak in Sirijo, kamor so jo povabili iraški in sirski sindikati.

Pričakujejo, da se bodo člani delegacije tam pogovarjali o razširitvi sodelovanja s temi organizacijami ter izmenjali mnenja o nekaterih vprašanjih s področja mednarodnega sindikalnega gibanja, kot tudi o najnovejšem položaju na Bližnjem vzhodu.

Taher Amin pri Javorskem

BEOGRAD, 1. aprila (Tanjug) — Predsednik odbora za zunanjo politiko zveznega zbora skupščine SFRJ Mihajlo Javorski je danes sprejel egiptovskega državnega ministra za gospodarsko sodelovanje in predsednika egiptovskega dela mešanega komiteja za gospodarsko sodelovanje med SFRJ in Egiptom dr. Taherja Amina. Sprejema se je udeležil tudi egiptovski veleposlanik v SFRJ Murat Galeb.

Mandić obiskal Hristofidisa

ATENE, 1. aprila (Tanjug) — Jugoslovanski veleposlanik v Nikoziji Nikola Mandić je danes obiskal ciprskega zunanjega ministra Ioanisa Hristofidisa. Med pogovorom sta izmenjala mnenja o ciprskem položaju ter o možnostih za obnovitev razgovorov med predstavniki obeh ciprskih skupnosti.

Pomoč državam v razvoju

RIM, 1. aprila (OPI — UN). — Upravni odbor svetovnega programa za hrano (VFP) je danes državam v razvoju odobril pomoč v hrani v vrednosti 129 milijonov dolarjev.

Indiji so odobrili za 39,4 milijona dolarjev pomoči, Egiptu 24,5 milijona, Pakistanu 14,5 milijona, Sri Lanki 12,3 milijona, Bangladešu 12,1 milijona, Jordaniji 4,2 milijona, Indoneziji 4 milijone, Severnemu Jemenu 2,9 milijona, Siriji 2,2 milijona, Nepalu 2 milijona in LDR Jemen 784 tisoč dolarjev.

Egiptovsko-grški sporazum

KAIRO, 1. aprila (MENA) — Egipt in Grčija sta danes podpisala sporazum o pospeševanju in zaščiti medsebojnih interesov. Podpisali so tudi program o kulturnem sodelovanju v času od 1975 do 1976.

Dokumenta sta podpisala zunanja ministra Egipta in Grčije Ismail Fahmi in Dimitrios Bicios. Potem sta ministra začela uradne pogovore.

Hud požar v hotelu

CORVARA, 1. aprila (AP, Reuter) — Zgodaj zjutraj je hotel v zimskem športnem središču v Corvari, ki leži 170 km severozahodno od Benetk, zajel hud požar. Pri tem je bilo poškodovanih okoli 30 ljudi, v glavnem nemških turistov. Največ gostov se je poškodovalo pri skakanju skozi okna, vendar pa poškodbe niso resnejše.

Pred komaj petimi dnevi je med požarom, ki je izbruhnil v hotelu v Santa Marii Maggiore, življenje izgubilo 15 ljudi.

Člani kongresa ZDA v Egiptu

KAIRO, 1. aprila (MENA) — Delegacija članov ameriškega kongresa, ki jo vodi vodja demokratične stranke v kongresu Thomas O'Neil, je danes dopotovala v egiptovsko glavno mesto. Delegacija, ki šteje 23 članov, bo tukaj ostala dva dni.

Nov libanonsko-izraelski spopad

BEJRUT, 1. aprila (UPI) — Na južni meji med Libanonom in Izraelom je danes ponovno izbruhnil spopad med topništvom obeh držav. Do spopada je prišlo v trenutku, ko je izraelska patrulja hotela prestopiti libanonsko mejo.

V vojaškem sporočilu, ki so ga objavili v Bejrutu, je rečeno, da je libanonsko topništvo zaustavilo izraelsko patruljo in jo prisililo k umiku. Med enournim streljanjem, ki je sledilo, je padel neki libanonski kmet. To območje so preletela tudi izraelska letala, ki pa niso uporabila svojega orožja.

PA ŠE TO

ZAHVALA VLADI — Da smo se včeraj v rubriki PA ŠE TO upali zapisati, kako v Delu ni nobene prvoaprilske šale, gre zasluga predvsem zveznemu izvršnemu svetu, ki včeraj ni ukazal nobene pocenitve.

Kosovo pričakuje Tita

Predsednik republike bo na dvodnevni obisk Kosova prispel jutri

PRIŠTINA, 1. aprila (Tanjug) — Predsednik republike Josip Broz Tito bo v četrtek dopoldne dopotoval na dvodnevni obisk v Socialistično avtonomno pokrajino Kosovo. Predsedniku Titu, tovarišici Jovanki Broz in tovarišem, ki bodo dopotovali s predsednikom, bodo pripravili slavnostni sprejem.

Predsednik Tito se bo med obiskom v SAP Kosovo srečal in pogovarjal s političnim aktivom te pokrajine, imenovali pa ga bodo za častnega doktorja prištinske univerze. Josip Broz Tito se bo v času obiska srečal tudi z delavci, borci, mladino in predstavniki sredstev javnega obveščanja ter založniških hiš v Prištini.

Občinske konference socialistične zveze delovnega ljudstva Kačanika, Uroševca, Lipljana in Prištine so ob obisku tovariša Tita v tej pokrajini danes objavile razglase, v katerih pozivajo delovne ljudi in občane, naj pozdravijo svojega najdražjega gosta.

Beg iz postojank, zmedeni generali

Vietnamske osvobodilne sile hitro prodirajo proti jugu — Spremembe v vrhu saigonskega režima »neizogibne«

SAIGON, 1. aprila (Reuter, AFP, UPI) — Z eno od bliskovitih operacij, za katere je značilno usklajeno delovanje ofenzivnih enot in uporniškega prebivalstva v vseh mestih, ki se jim te enote približajo, so danes praktično brez odpora osvobodili Nha Trang. Z zasedbo tega mesta ob obali so osvobodilne enote popolnoma odrezale pokrajno Thu Yen, v kateri nekaj ozemlja še nadzira saigonska administracija.

Ponoči so osvobodilne sile Južnega Vietnama zasedle obmorsko mesto Qui Nhon, 450 km severovzhodno od Saigona. Padec tega mesta s 100.000 prebivalci so danes potrdili vojaški viri Thieujevega poveljstva v Saigonu.

Saigonske čete so brezglavo bežale iz Nha Tranga, tako kot že iz Da Nanga in Qui Nhona. Skušale so se prebiti na bližnje letališče, da bi jih evakuirali z letali. Možnosti za to so neznatne. Saigonska letalska družba je že včeraj ustavila polete v Nha Trang, vojaški piloti pa tudi nočejo več tvegati in pristajati na tem letališču.

Ljudske oblasti v Južnem Vietnamu si prizadevajo, da bi v sodelovanju in ob podpori vseh družbenih organizacij ter osvobodilnih enot čimprej normalizirali življenje na ozemlju, ki je bilo osvobojeno v zadnjih treh tednih.

Zaradi hitre akcije osvoboditeljev se bodo stotisoči ljudi, ki so pred saigonsko soldatesko pobegnili z domov prav na severu Južnega Vietnama, zlasti z območja Quang Trija in drugih, lahko vrnili na domove.

General Nguyen van Thieu, čigar odstavitev je začasna revolucionarna vlada zahtevala kot pogoj za nadaljevanje pogajanj s saigonsko administracijo, je danes odložil sestanek s posebnim odposlancem predsednika Forda generalom Weyandom. Režimski šefi so zaradi približevanja osvobodilnih enot vse bolj zbegani.

V krogih, ki so blizu ameriškemu veleposlaništvu, krožijo glasovi, da so spremembe v vrhu režima »neizogibne«. Bivši premier in podpredsednik republike Nguyen Cao Ky je danes odložil tiskovno konferenco, češ da je »preutrujen«. Znano je, da Cao Ky obtožuje Thieuja, češ da je osebno odgovoren za poraze saigonske vlade. Po njegovem bi Thieu moral odstopiti, »ker so zdaj vsi proti njemu«.

General Nguyen van Minh, znan kot »veliki Minh«, je časnikarjem izjavil, da oficirji saigonske armade Thieuju ne zaupajo več in da je vsak vojaški ukrep saigonske armade obsojen na propad. Zato naj bi čimprej začeli pogajanja z začasno revolucionarno vlado. Ameriški obrambni minister Schlesinger sodi, da se bodo Thieujeve sile še naprej umikale, dokler se »saigonski administraciji ne bo posrečilo stabilizirati vojaškega položaja«. V nekem televizijskem intervjuju je Schlesinger dejal, da se bodo v naslednjem mesecu ali dveh verjetno nadaljevale okrepljene operacije v smeri proti Saigonu.

Predstavnik State Departmenta Robert Anderson je ob glasovih, da nekateri ameriški uslužbenci, zlasti pa njihove družine, že zapuščajo Saigon, ker pričakujejo nadaljnjo ofenzivo osvobodilnih sil, izjavil, da ameriških državljanov niso pozvali, naj zapustijo Saigon, vendar bosta vlada oziroma veleposlaništvo ZDA v Saigonu pomagala tistim, ki bodo želeli oditi. Na vprašanje, kaj lahko Amerika ukrene na političnem in diplomatskem področju glede na sedanji položaj, pa je dejal, da bodo o tem vedeli kaj več, ko se bo načelnik štaba kopenskih sil ZDA general Weyand vrnil iz Saigonia in poročal predsedniku.

ZDA pošiljajo Thieujevim oborožnim silam orožje po zračnem mostu. Davi je na letališču Tan Son Nhut pristalo orjaško transportno letalo galaxy C-5 a z nujno pošiljko 105-milimetrskih topov in streliva. Dobave orožja in zdravil se bodo nadaljevale.

ZDA so odstranile jedrsko gorivo iz raziskovalnega reaktorja v Dalathu v Južnem Vietnamu in ga prepeljale na otok Johnston v Tihem oceanu. V oddelku za energetske raziskave in razvoj se je izvedelo, da je bil ta reaktor majhen in ni imel nikakršnega strateškega ali vojaškega pomena.

V OSVOBOJENEM HUEJU — Meščani nekdanje vietnamske cesarske prestolnice z zanimanjem poslušajo borca južnovietnamske osvobodilne vojske, potem ko so v mestu prenehali zadnji boji in je zavladal toliko zaželeni mir.

Telefoto: UPI

Naraščanje cen ogroža položaj TAM

Seje v Mariboru se je udeležil tudi predsednik RS ZSS J. Barborič

MARIBOR, 1. aprila — Predsednik RS ZSS Slovenije Janez Barborič se je danes udeležil skupne razširjene seje predsedstva občinskega sindikalnega sveta Maribor in izvršnega odbora občinskega odbora sindikata delavcev kovinske industrije, na kateri so razpravljali o gospodarskem in političnem položaju TAM. Predsednik občinskega sindikalnega sveta Maribor Emil Tomažič je poudaril, da so se cene gospodarskih vozil TAM povečale od leta 1972 le za 15 odstotkov, stroški pa za 72 odstotkov. V letošnjem letu predvideva TAM plansko izgubo v višini 9 odstotkov kot posledico pomembnega povečanja cen izdelkov črne metalurgije. Na seji so podprli stališča občinskega komiteja ZK Maribor, ki je že poprej razpravljal o tej problematiki. S stališči seje bodo seznanili republiški svet zveze sindikatov Slovenije in republiški odbor sindikata delavcev kovinske industrije Slovenije.

MARJAN KOS

Egipt zahteva konferenco v Ženevi

Ismail Fahmi se je včeraj v Kairu sestal z ambasadorjema SZ in ZDA

KAIRO, 1. aprila (AFP) — Egipt je uradno zahteval sklic ženevske konference o Bližnjem vzhodu. To je v Kairu sporočil zunanji minister Ismail Fahmi.

Ismail Fahmi je zahteval od ambasadorjev ZDA in SZ v Kairu, s katerima se je danes sestal, da Washington in Moskva začneta ukrepati za ponoven sklic konference v Ženevi, na kateri naj bi celovito razpravljali o bližnjevzhodnem problemu, vključno s palestinskim vprašanjem.

Egipt je tudi predlagal razširitev števila udeležencev na konferenci, in sicer s silami kot sta Velika Britanija in Francija ter še najmanj z eno neuvrščeno deželo, da bi se izognili polarizaciji za konferenčno mizo med ZDA in Izraelom na eni strani ter Sovjetsko zvezo in arabskimi državami na drugi. Fahmi je nadalje povedal, da bodo dnevni red konference izdelali potem, ko bodo uskladili gledišča med Egiptom, Sirijo, PLO, Jordanijo in Libanonom.

Kanin: plaz zasul žičnico

Na postaji C kaninske žičnice je škode za pet milijonov dinarjev

KANIN, 1. aprila — Zadnje dneve je na Kaninu močno snežilo, kar je imelo za posledico, da je novozapadli sneg v ponedeljek ponoči sprožil plaz, ki je popolnoma zasul postajo C kaninske žičnice. Po grobih ocenah komisije, ki si je ogledala razdejanje, je plaz postajo C poškodoval tako, da jo bo verjetno treba postaviti na novo. Gmotna škoda znaša okoli pet milijonov dinarjev.

I. U.

Opozorilo Francu

MADRID, 1. aprila (UPI). Ob 36. obletnici konca španske državljanske vojne, je madridski časopis »Ja« v uvodniku pozval Francovo vlado, naj pospeši politične reforme »ker časa ni več veliko«.

V članku piše, da je lani najavljeni program politične demokratizacije šel v določeno smer »toda ti koraki niso bili ne dovolj čvrsti, niti dovolj hitri«.

Iskrice

Lepa dela so otroci oblike, ki se je rodila pred njimi.

PAUL VALERY, francoski književnik

Hoja po poteh minulosti je zanesljivejša, toda pravi pogum je v tem, da se zazreš v prihodnost.

VELJKO VLAHOVIĆ

OGLEDALO: ANTIPROPAGANDA

— Ne vem, zakaj nam neprestano dopovedujejo, da bi morali bolje gospodariti, ko pa vendar vidimo, da vsakokrat najbolj nadrsajo prav dobri gospodarji...

MILAN MAVER

Ustaši priznavajo

Vicekonzula Mladena Djogovića četrtič operirali - Sporočilo »Hrvatskega odpora« uredništvu »Progres de Lyon«

OD NAŠEGA PARIŠKEGA DOPISNIKA

PARIZ, 1. aprila — Jugoslovanskega vicekonzula Mladena Djogovića so danes spet operirali, tokrat že četrtič. Ugotovili so namreč, da je dobil naboj tudi v hrbtenico. Pri operaciji je bil navzoč tudi jugoslovanski zdravnik prof. dr. Ervin Ginzburg in po njegovem mnenju je od izida te operacije odvisno prihodnje zdravstveno stanje Mladena Djogovića, saj so poškodbe na hrbtenici zmeraj nevarne za živčni sistem.

Po mnenju prof. dr. Ginzburga so francoski zdravniki v bolnišnici »Edouard Herriot« storili vse in posebej poskrbeli za jugoslovanskega diplomata. Posebej je omenil skrb kirurga dr. Lagoutta, ki je štirikrat operiral Djogovića.

Šele danes so tudi povedali, da še ne vedo natančno, koliko nabojev je v Djogovićevem telesu. Naboj v hrbtenici naj bi bil deveti, vendar omenjajo tudi druge, ki jih še niso spravili iz telesa.

V pismu, ki ga je dobilo uredništvo lyonskega dnevnika »Progres de Lyon« je tako imenovani »Hrvaški odpor«, teroristična ustaška organizacija, prevzel odgovornost za sobotni atentat na jugoslovanskega vicekonzula v Lyonu M. Djogovića. S tem so tudi za francoske dvomeče kroge odstranjeni dvomi, ali gre za politično akcijo.

V Lyon so včeraj prišli posebni svetovalec v državnem sekretariatu za zunanje zadeve Karadjole, funkcionar v državnem sekretariatu za zunanje zadeve Bašić in dr. Ginsberg, kirurg z vojaške medicinske akademije v Beogradu. Ti spremljajo tako potek preiskave kot zdravljenje ranjenega Mladena Djogovića.

Zdaj, ko je ustaška organizacija »Hrvaški odpor« takorekoč prevzela vso odgovornost za atentat, so se bistveno spremenila stališča v francoskem tisku. Večina opozarja javnost, da gre za dediče tistih ustašev, katerih separatistična in teroristična dejavnost se je začela že pred drugo svetovno vojno. Vendar je v večini primerov stališče francoskega tiska prizanesljivo: kratko in malo izpuščajo vlogo ustašev med II. svetovno vojno ter govorijo samo o organizaciji, ki da nasprotuje sedanji družbeni ureditvi v Jugoslaviji.

Zato pa se je v francoskem tisku danes pojavilo nekaj člankov, ki povezujejo dejavnost ustaških in četniških krogov s splošno fašistično dejavnostjo, ki se zadnje čase vse bolj osredotoča v Franciji. Ne gre samo za to, da so ustaši pred kratkim iahko imeli »seminar« v Lyonu, marveč za splošno krepitev »fašistične internacionale«, ki se vse pogosteje sestaja v tem francoskem mestu. Celo gospodarski dnevnik »Echos«, ki ponavadi posveti le malo prostora takim dogodkom, piše danes o novem shodu evropske skrajne desnice, shodu, ki sta ga organizirali lyonski sekciji »Ljudstvo in narod« ter »Novi evropski red«. Na tem sestanku so delegati razpravljali predvsem o tako imenovani »komunistični ofenzivi« v Italiji in na Portugalskem ter o finančni pomoči tistim, ki se bojujejo proti »komunistični nevarnosti«. Čeprav so te organizacije po mnenju lista »Echos« še zelo majhne, pa njihovi redni sestanki pričajo o vse tesnejši povezanosti gibanj skrajne desnice.

Figaro piše bolj naravnost, saj pravi, da je Lyon že dolgo »priljubljeno pribežališče hrvaških avtonomistov, naslednikov slavnih ustašev«. Lyon je zanje tudi središče, kjer se ustavijo, kadar potujejo po Franciji in kjer imajo sestanke. V tem mestu so se ustaši tudi povezali s pripadniki skrajne desnice drugih držav. Po pisanju Figaroja ima lyonska policija na svojem seznamu kakih 20 »Hrvatov«.

Figaro na koncu članka tudi piše o najhujših terorističnih akcijah jugoslovanske fašistične emigracije ter o medsebojnem boju ustašev in četnikov ne le v evropskih državah, marveč tudi v ZDA, Kanadi in Avstraliji.

Vsi francoski listi poudarjajo protest jugoslovanskega veleposlanika v Parizu Nijaza Dizdarevića pri generalnem sekretarju francoskega zunanjega ministrstva Geoffroyu Chodronu de Courcelu. Demarša jugoslovanske vlade namreč poudarja, da je treba »prijeti in kaznovati storilce tega zločinskega dejanja, ki je namenjeno spodkopavanju prijateljskih odnosov med državama«.

STANE IVANC

Romuni za gradnjo Djerdapa II

Pri Kladovu naj bi zgradili hidrocentrali in ladijski splavnici

BUKAREŠTA, 1. apr. (Tanjug) — Izvršno-politični komite romunske komunistične partije je na današnji seji pod predsedstvom generalnega sekretarja KPR Nicolaia Ceausescuja odobril predloge, s katerimi je dosežen dogovor v jugoslovansko-romunskih pogovorih o gradnji Djerdapa II.

V sporočilu s seje je med drugim rečeno, da je izvršno-politični komite odobril sklepne predloge za akcijo o sodelovanju med Romunijo in Jugoslavijo pri izgradnji hidroenergetskega in plovnega sistema Djerdap II.

Jugoslovansko-romunska komisija za Djerdap, ki se je v imenu vlad obeh držav pogajala o gradnji tega objekta, je prišla pred približno 10 dnevi do sprejemljivih rešitev, ki sedaj omogočajo neposredne priprave za začetek del. Pričakujejo, da bodo pred tem predstavniki obeh držav podpisali ustrezen sporazum. Gre za gradnjo novega hidroenergetskega in plovnega sistema z dvema hidrocentralama in ladijskima splavnicama pri Kladovu

Sodelovanje s Kuvajtom in Sudanom

BEOGRAD, 1. aprila (Tanjug) — Člana zveznega izvršnega sveta Ljubomir Marković in Janko Smole sta se danes s sudanskim veleposlanikom v Jugoslaviji Salihom Salihom in kuvajtskim odpravnikom poslov Adelom Jarahom pogovorjala o možnostih skupnega sodelovanja teh treh držav pri uresničevanju načrtov na področju kmetijstva v Sudanu.

Nesreča ekvadorskega generala

QUITO, 1. aprila (AP) — Glavni poveljnik ekvadorskih letalskih sil general Luis Morejon se je ponesrečil z letalom, ki ga je upravljal sam. Letalo je le nekaj trenutkov pred pristankom, ko bi moralo pristati na letališču v Quitu, strmoglavilo na bližnjo hišo, v kateri je življenje izgubila tudi neka ženska.

Mali zaslon ne zadostuje

PRAGA, 1. apr. (Tanjug) — Raziskave praškega inštituta za sociologijo so pokazale, da za gledalce češkoslovaške televizije »mali zaslon« ni poglavitno informativno sredstvo, čeprav 76,9 odstotka anketiranih po televiziji redno spremlja poročila o aktualnih dogodkih v državi in po svetu. Nekaj nad 76 % jih je kupilo televizor »za zabavo«, 67 % pa, »da bi si širili obzorje«. Posebno zanimiv je podatek, da po mnenju gledalcev umetniški program televizije še precej zaostaja za programi v koncertnih dvoranah, gledališčih in kinematografih.

Pobesneli slon

DŽAKARTA, 1. apr. (TASS) — Slon po imenu San, glavna atrakcija nekega cirkusa iz Malezije, je nedavno demantiral svoje ime, ki pomeni v prevodu »Dobri«.

Med zadnjo cirkuško predstavo je »Dobri« odrekel poslušnost krotilcu. »Izgubil je živce,« kot je dejal krotilec, podrl varovalno ograjo, skočil iz arene, razgnal preplašene gledalce in odtopotal skozi mesto, podirajoč vse, kar mu je bilo na poti. Nazadnje se je utrujen vrnil v svojo kletko in zaspal.

Tistega dne »Dobri« prvič v svoji 15-letni karieri ni sodeloval na večerni predstavi.

Poplah na Fiumiccinu

RIM, 1. apr. (Reuter) — Neki 17-letni fotoamater je izzval poplah na rimskem letališču Fiumiccino, ko je poskušal iz neposredne bližine fotografirati vzlet orjaškega jumbo jeta, s čimer je hkrati »testiral« učinkovitost varnostne službe na največjem italijanskem letališču.

Fotografa so takoj vzeli na muho ostrostrelci varnostne službe, nato pa poslali letališko policijo, da ga je aretirala. Mladega Franca (policija je sporočila samo njegovo ime) so izpustili po enournem zaslišanju.

STE KOGA NAPLAHTALI?

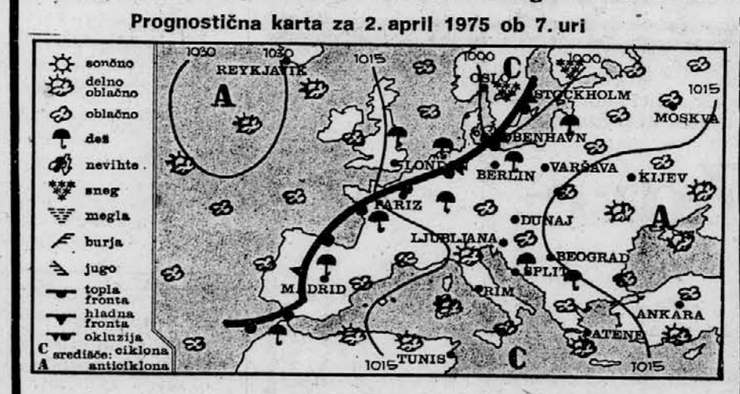
Včeraj nismo hoteli opozarjati na prvi april, da vam ne bi pokvarili kake potegavščine.

Od kdaj izvira navada prvoaprilskih šal, ni mogoče ugotoviti, je pa razširjena skoraj po vsem svetu. Nekateri razlagajo, da so prvoaprilske šale v zvezi z muhastim aprilskim vremenom, ki nas ima večkrat res za norce. Toda prvoaprilske šale poznajo tudi v deželah kjer april s svojim vremenom ni tako muhast, na primer v Indiji, kjer ima njihov spomladanski praznik »Huli« podoben značaj kot pri nas prvi april. Ponekod je tudi zadnji april povod za razne šale in potegavščine.

Preprosta in najverjetnejša razlaga pa je takale: pomlad je prišla in objestna veselost je zgrabila ljudi.

Vremenska napoved Meteorološkega zavoda SR Slovenije

Prognostična karta za 2. april 1975 ob 7. uri

SLOVENIJA

Na Primorskem bo spremenljivo, drugod po Sloveniji pretežno oblačno, ponekod vmes rahel dež. Najnižje nočne temperature bodo med —2 in 3, v Primorju 6, najvišje dnevne med 3 in 7, na Primorskem okoli 12 stopinj Celzija.

IZGLEDI ZA ČETRTEK

Še nestalno vreme.

JUGOSLAVIJA

Drugod po državi bo pretežno oblačno, drugod vmes padavine.

VREMENSKA SLIKA

Sredozemsko območje nizkega zračnega pritiska se le počasi polni. V višinah doteka nad naše kraje hladen in vlažen zrak, ki povzroča nestalno vreme.

Vreme in temperatura 1. aprila

kraji	vreme ob 13. uri	stopinj
Ljubljana	oblačno	5
Brnik	pololačno	4
Planica	rahlo rosi	3
Kredarica	v oblakih	—4
Maribor	rahlo dežuje	5
Sl. Gradec	oblačno	4
Celje	rahlo dežuje	4
Novo mesto	rahlo dežuje	4
Portorož	jasno	12
Reka	oblačno	11
Pulj	pololačno	11
Hvar	—	—
Dubrovnik	oblačno	14
Zagreb	rahlo dežuje	5
Beograd	rahlo dežuje	8
Sarajevo	—	—
Skopje	—	—
Titograd	oblačno	15
Čelovec	oblačno	4
Gradec	oblačno	4
Dunaj	oblačno	6
Benetke	pololačno	14
Genova	pololačno	13
Milano	pololačno	12
München	oblačno	1
Zürich	—	—
Rim	pololačno	15
Pariz	ploha	5
Berlin	pololačno	8
Stockholm	rahlo sneži	1
Moskva	—	—

SNEŽNE RAZMERE

STARI VRH: 60 cm, proge teptane

VELIKA PLANINA: megla, 100 centimetrov snega, v Tihi dolini 210 cm

KRVAVEC: megla, 150 cm snega, na Njivicah 250 cm

VOGEL: pretežno jasno, 350 cm snega, obratuje nihalka, Orlove glave in Stožec

KOMNA: 325 cm snega, tovorna žičnica obratuje

ZELENICA: oblačno, od 80 do 260 cm snega

KRANJSKA GORA: oblačno, 100 centimetrov snega

ZATRNIK: delno oblačno, 90 cm snega, žičnice obratujejo, cesta je slabo pluženа

GOLTE: megla, 110 cm snega, smučišče teptano

KOPE: oblačno, 50 do 80 cm snega, vlečnica M. Kopa obratuje od 9. do 18. ure, ostale vlečnice od 13. do 18. ure, proge teptane

OSVEN POD URŠLJO GORO: oblačno, 40 do 80 cm snega, naprave obratujejo v soboto in nedeljo od 9. do 18. ure

KANIN: jasno, 430 do 860 cm snega, žičnice ne obratujejo.

GORENJSKA

Naložbe v turizmu

V celotnem dohodku, ki ga ustvarja gospodarstvo na Gorenjskem, znaša delež gostinstva le 3,3 odstotka. To kaže, da je ta dejavnost še vedno razmeroma skromna v primerjavi z industrijo, gozdarstvom, trgovino in gradbeništvom, čeprav ima sicer zelo dobre naravne možnosti za hitrejši razvoj in četudi ji v raznih študijah in programih napovedujejo pospešen razmah.

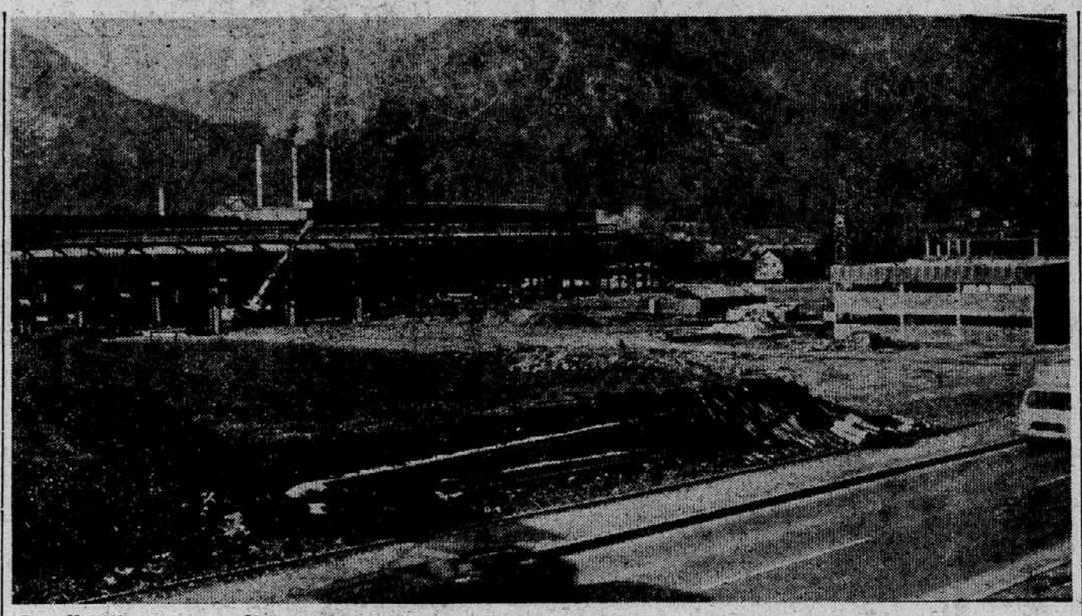
Na Gorenjskem sedaj razpolagajo z okoli 17.200 posteljami za turiste. Vendar pa jih je le dobra tretjina v gostinskih organizacijah. Prav toliko jih imajo v zasebnih sobah, ki jih večinoma oddajajo le poleti. V lanskem letu so se prenočitvene zmogljivosti povečale le za 5 odstotkov na račun dveh novih hotelov v Kranjski gori in na Bledu ter novih postelj v planinskih domovih in drugih objektih.

V srednjeročnih programih gostinskih organizacij na Gorenjskem načrtujejo, da bodo do leta 1980 vložili v nove hotele in druge turistične objekte kar blizu 850 milijonov dinarjev. S tem denarjem bi pridobili okoli 2700 ležišč in 5200 sedežev. Ob hotelih pa dobivajo v načrtih vse pomembnejše mesto tudi objekti za šport, rekreacijo in razvedrilo gostov, v kar načrtovalce sili preusmerjanje turizma iz bolj pasivnega v aktivnega, oziroma rekreacijskega.

Ti sicer obetajoči načrti pa stojijo na bolj šibkih finančnih nogah. Gostinske organizacije namreč predvidevajo, da bodo za naložbe same zagotovile le 7 odstotkov potrebnih sredstev, 13 odstotkov naj bi jih dobili z združevanjem sredstev več TOZD, kar 80 odstotkov pa naj bi bilo bančnih kreditov.

Bržkone je malo upanja, da bi z razpoložljivimi bančnimi sredstvi pokrili vse te želje v načrtih gostinskih organizacij, čeprav sicer ne bi mogli reči, da niso dobri in utemeljeni, še posebno tam, kjer gre za dograjevanje gostinskoturističnih objektov in za dokončno ureditev turističnih središč. Zaradi tega bodo morale gostinske organizacije v večji meri izkoristiti svoje možnosti. Te so predvsem v združevanju sredstev, na katerem bi morala temeljiti izgradnja novih zmogljivosti. To pa po drugi strani zahteva smotrnejše organiziranje gostinstva, predvsem v trdnejšem povezovanju in združevanju, pri čemer imajo na Gorenjskem, kljub nekaterim pomembnim korakom v preteklosti, še vedno pred seboj precej dela.

LADO STRUŽNIK

Gradbišče nove valjarne

JESENICE, 1. aprila — Povsem blizu ceste Jesenice—Ljubljana že nekaj mesecev stoji ogrodje nove hladne valjarne Bela, ki bo velikega pomena za jeseniške železarje. Proizvodnja v novi valjarni naj bi stekla v prihodnjem letu.
Foto: Irena Klančnik

Okrepitev ZK na deželi

S seje članov metliške občinske konference ZKS o idejnopolitični in organizacijsko kadrovski krepitvi ZK v občini — Mlade in kmete v vrste ZK

METLIKA, 1. aprila — V aktivno politično delovanje je potrebno vključiti tudi nekdanje komuniste, ki so bili pred časom zaradi raznih napak izključeni ali pa so sami izstopili, vendar pa v svojem vsakodnevnem delovanju dokazujejo, da sprejemajo politiko zveze komunistov in so svoje nekdanje napake spoznali ter jih priznavajo. Tako so med drugim sklenili na včerajšnji seji člani metliške občinske konference ZKS, ko so obravnavali idejnopolitično in organizacijsko kadrovsko krepitev ZK v občini.

Pri tem so ugotovili, da so dosegli v zadnjih letih pri sprejemanju novih članov v vrste ZKS ter pri spreminjanju socialne strukture članstva ZK precejšnje uspehe. Po lanskem kongresu ZKS so sprejeli v metliški občini v vrste ZK 52 novih članov, med katerimi jih je bilo kar 40 starih do 27 let. Med novosprejetimi člani ZK je bilo 30 moških, med vsemi sprejetimi pa je bilo 23 neposrednih proizvajalcev in 7 prosvetnih delavcev. V preteklem obdobju so ustanovili v občini tudi tri nove osnovne organizacije ZK, tako da deluje sedaj v občini skupno 24 osnovnih organizacij, od tega je šest krajevnih organizacij ZK. Po zadnjem kongresu ZKS pa do sedaj so v občini izključili iz vrst ZK zaradi različnih vzrokov pet članov, eden pa je izstopil sam.

Med razpravo o oceni krepitve ZK v občini, ki jo je pripravil občinski komite ZK so tudi ugotovili, da so dosegli komunisti v občini v zadnjih letih precejšnje uspehe v načinu delovanja. Kljub vsemu pa nekateri člani ZK še vedno niso aktivni, kar je moč dobro opaziti zlasti v konkretnejših akcijah.

Na seji so ugotovili tudi glavne slabosti organiziranja ZK na vasi. Idejna, akcijska in organizacijska krepitev ZK v vaseh metliške občine močno zaostaja. Med trinajstimi KS delujejo osnovne organizacije ZK le v šestih, v treh KS delujejo aktivi ZK, v preostalih štirih KS pa so v vrstah ZK le trije člani. V vsej občini pa je le 16 kmetov komunistov. Zato je konferenca sklenila, naj krajevne organizacije ZK letos, ko praznujejo 30-obletnico osvoboditve, posvetijo še posebno pozornost sprejemanju kmetov in mladine na vasi v vrste ZK.

Člani konference so na seji sprejeli tudi vrsto drugih sklepov, določili odgovorne za njihovo izpolnitev in tudi roke, do kdaj jih je potrebno izpolniti. Ker je kadrovska problematika v občini težka, so zadolžili komuniste v delovnih organizacijah, da pripomorejo k hitri organizaciji kadrovskih služb v vseh OZD in TOZD, da povsod izdelajo dolgoročni načrt kadrov, ki jih bodo potrebovali, ter da se povsod zavzemajo za dosledno izvajanje družbenega dogovora o kadrovanju. Konferenca je zadolžila komuniste v sindikatih in SZDL, da pomagajo oceniti do sedanje delo delegatov v temeljnih samoupravnih skupnostih, vsi komunisti v občini pa morajo aktivno sodelovati v pripravah na referendum o samoprispevku, ki naj bi ga prebivalci občine plačevali za javna komunalna dela v naslednjih petih letih. Komunisti so dolžni akcijo, ki jo je konferenca ZKS v občini ocenila kot pravilno, tudi voditi.

B. PODOBNIK

Kako do načrtov?

Ljubljanski Zavod SRS za produktivnost dela naj bi pomagal pri izdelavi razvojnih načrtov črnomaljske občine

ČRNOMELJ, 1. aprila — Štirinajst TOZD, OZD in samoupravnih interesnih skupnosti iz črnomaljske občine, v katerih je skupno več kot polovico vseh zaposlenih v gospodarstvu občine, je občinskemu izvršnemu svetu že odgovorilo, da soglašajo s predlogom, naj bi zavod SRS za produktivnost dela iz Ljubljane s svojimi strokovnjaki pomagal pri izboljševanju organizacije dela in izdelavi razvojnih načrtov črnomaljske občine. Zato bodo v občini s predstavniki omenjenega zavoda že kmalu podpisali ustrezno pogodbo.

Načrtovanje bodočega razvoja je za črnomaljsko občino zelo pomembno. V zadnjih letih so dosegli v občini pomembne uspehe v gospodarstvu in negospodarstvu. Vendar pa doseženi uspehi občine zaradi prevelikih bremen nerazvite preteklosti še vseeno niso »izvleklie« iz kluba manj razvitih slovenskih občin. To še posebno zgovorno potrjuje podatek, da se razlike med narodnim dohodkom na prebivalca v črnomaljski občini glede na narodni dohodek na prebivalca v republiškem povprečju še povečujejo v škodo prebivalcem črnomaljske občine.

V izhodiščih razvoja občine do 1980. leta, ki so jih sprejeli vsi dejavniki v občini, predvidevajo, da se bo gospodarska rast v občini do 1980. leta vsako leto povečala za 17 odstotkov. Taka stopnja rasti naj bi zadoščala, da bi se občina v 1980. letu močno približala povprečni razvitosti slovenskih občin. Za dosego tega cilja pa bo potrebno v občini med drugim izboljšati odnos do dela, povečati odgovornost na vseh področjih, izkoristiti vse notranje rezerve, izboljšati organizacijo dela, uvrsti sodobnejšo tehnologijo in pridobiti k sodelovanju vse prebivalce.

Pomembno vlogo pri vsem tem pa bodo imeli seveda tudi načrtovalci razvoja. Ker jih v črnomaljski občini, kot tudi v mnogih drugih primanjkuje, so se odločili za strokovno pomoč delavcev republiškega zavoda za produktivnost dela. Pomoč zavoda bo stala 170 tisočakov, od katerih naj bi polovico prispevali OZD, TOZD in SIS iz črnomaljske občine, polovico potrebnega denarja pa naj bi prispeval sklad za manj razvite občine v naši republiki.

B. PODOBNIK

Cesto na Šenturško goro urejajo

Učence iz odročnejših vasi bodo lahko vozili z avtobusom v Cerklje

CERKLJE, 1. aprila — Delavci Komunalnega podjetja Kranj s sredstvi občine širijo in urejajo cesto na Šenturško goro. Glede na to, da je v vaseh tega območja in sicer v Stiški vasi, Ambrožu pod Krvavcem, Lenartu na rebri, Sidrašu in Šenturški gori le 30 otrok, ki sedaj hodijo v nižjo osnovno šolo z dvema oddelkoma in da je nanovo vpisan le en otrok, so se pri samoupravni izobraževalni skupnosti odločili, da bodo v jeseni vse otroke vozili z avtobusom v šolo v Cerklje. Predvidevajo, da bodo cesto uredili do septembra.

B. Bl.

Prava pot Belsada

Po združitvi s črnomaljsko KZ je Belsad dosegel vidne rezultate - Nove, obsežne naložbe za predelavo povrtnin

ČRNOMELJ, 1. aprila — Črnomaljski Belsad prav gotovo sodi v skop tistih delovnih organizacij, ki v zadnjih letih niso naredile zaželenega razvoja. Vsa leta nazaj je bilo čutiti, da proizvodnja ne gre tako kot v sorodnih podjetjih. Za to so bile objektivne težave, saj vse kaže, da tovarna ni najbolj primerno locirana. V zadnjih letih je kolektiv iskal poti za rešitev. Zato se je leta 1973 Belsad integriral s kmetijsko zadrugo Črnomelj, kar je omogočilo nove razvojne načrte.

Kmetijska zadruga Črnomelj, ki ima precej obsežno in pomembno dejavnost, se bo z vsemi močmi prizadevala, da Belsadu da pravi življenjski impulz. Belsad se razen predelave sadja zdaj usmerja tudi na drugo področje — predelavo povrtnin. Kajti obsežne naložbe, v nove proizvodne prostore in stroje, so že začele teči. Kot kaže bo do jeseni pripravljena nova moderna proizvodna hala, v njej pa bodo tudi stroji za predelavo kumaric, rdeče pese, zelja in feferonov.

Kmetijska zadruga resno računa, da bodo surovinsko bazo za Belsad pripravili Belokranjci. Morda ne bodo uspeli že letos pripraviti kar 400 ton kumaric in ravno toliko tudi rdeče pese, 40 ton feferonov in neomejene količine zelja, vendar na belokranjske kmete z vso resnostjo računajo zlasti v prihodnjih letih. S kmeti bo kmetijska zadruga tudi podpisala dolgoročne pogodbe in jim tako zagotovila odkup. Če bodo belokranjski kmetje že letos uspeli zagotoviti vse predvidene količine zelenjave, bodo za povrtnine zaslužili po grobi oceni najmanj 3 milijone dinarjev.

S. DOKL

Telesna kultura po odloku

Občinska skupščina v Logatcu sprejela odlok o prispevni stopnji

LOGATEC, 1. aprila — V logaški občini niso uspeli do določenega roka izpeljati celotnega postopka za sklenitev samoupravnega sporazuma, s katerim bi določili prispevno stopnjo za financiranje logaške temeljne telesnokulturne skupnosti. Zato je morala občinska skupščina v Logatcu sprejeti poseben odlok o prispevni stopnji. Odlok določa, da bodo delavci v združenem delu prispevali za to skupnost 0,36 odstotkov od kosmatega osebnega dohodka. Računajo, da se bo tako steklo za telesno kulturo v občini 570 tisoč dinarjev.

J. P.

Akcija za čistočo

V dneh od 12. do 13. in od 19. do 20. aprila bo velika akcija vseh občanov, organizacij in ustanov za lepši Bled

BLED, — Prišla je pomlad in s tem priprave na poletno turistično sezono. Na to se nameravajo na Bledu še posebej pripraviti. Najprej bodo odstranili številna smetišča, ki jih je vse več tako v samem Bledu kot v okolici, uredili in očistili bodo ceste, poti in sprehajalne steze, okolico hiš in poslopij delovnih organizacij, hotelov in počitniških domov, okolico jezera — skratka Bled je treba očistiti vseh smeti in nesnage.

Priznati je treba, da je to pomlad Bled res umazan, poln divjih smetišč, da so ceste neurejene in tudi okolica Bleda s sprehajalnimi potmi nevredna letovišča, kot je Bled. Zakaj je prav letos tako, je težko reči, prav gotovo pa tudi zaradi dveh večjih gradbišč v središču mesta.

Zato je blejska SZDL začela široko akcijo v sodelovanju s KS Bled, da to pomlad dodobra Bled očisti. Ta akcija naj bi bila v prihodnje stalna, da ne bi več kraja zanemarili in ga pustili v smeteh — ne le zaradi gostov, ampak že zaradi domačinov samih.

Široko zastavljeno akcijo naj bi izvedli 12. in 13. ter 19. in 20. aprila. Osnovali so poseben štab, ki naj bi to akcijo vodil. Sodeloval naj bi vsak občan, najprej naj bi očistil okolico svojega doma, vrt, cesto, nato pa še tiste površine, ki so splošnega pomena in služijo vsem, nihče pa zanje ne skrbi.

V akcijo naj bi pozvali vse organizacije, tako gasilce, ZB, planince, turistične delavce, športnike, ribiče, lovce, civilno zaščito šole tako osnovne kot gostinske, pozabili pa niso tudi na enote JLA na Bohinjski Beli. Posebej bodo povabljeni vsi delavci številnih delovnih organizacij Bleda — med katerimi so na prvem mestu člani kolektiva GG in pa hotelskih podjetij. Pripravljajo tudi večjo propagandno akcijo, tako da bo vsakdo na Bledu točno obveščen o pomenu akcije, njenem namenu in tudi delu, ki ga mora opraviti.

Dela pa ne bo malo, za okoli 6000 delovnih ur ali 1000 delovnih dni, očistiti bo treba 100 ha gozdnih in okoli 200 ha negozdnih površin.

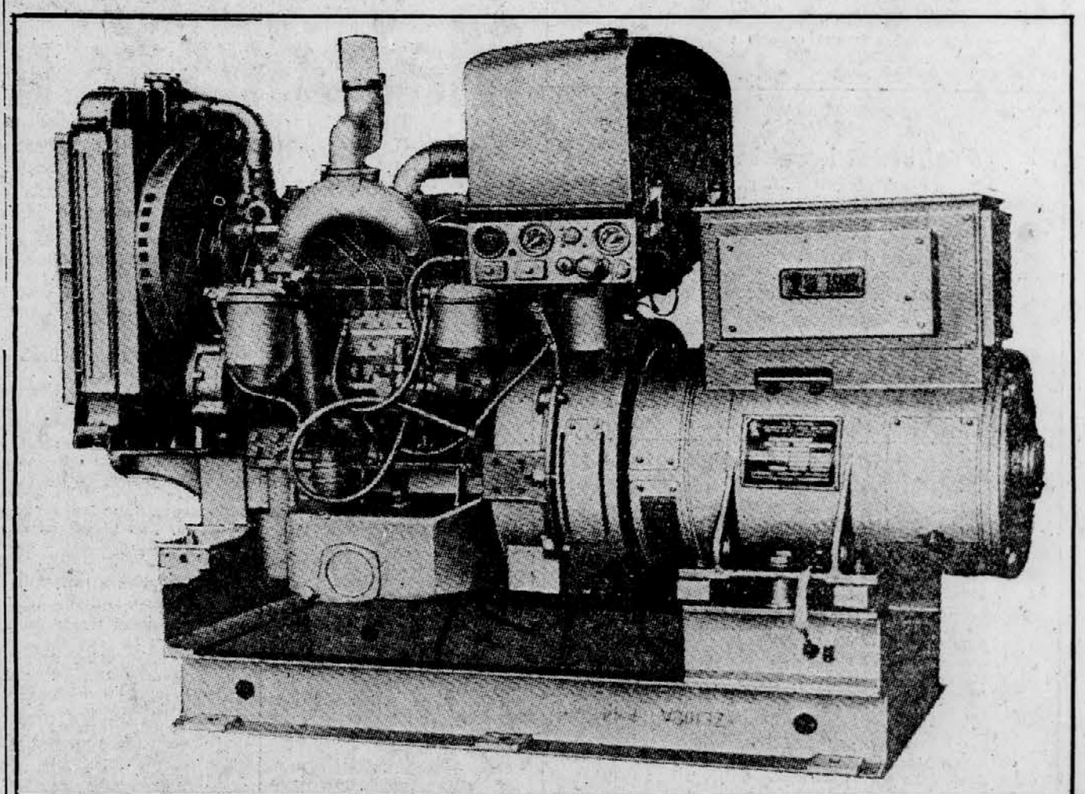
Naloga, ki so si jo nadeli, je obsežna in na Bledu se dobro zavedajo, da bodo akcijo izpolnili le, če bodo res vsi v njej tudi sodelovali!

B. BENEDIK

Zakaj bi bili v temi? Zakaj bi trepetali pred redukcijo električne energije?

Kupite:

diesel električni agregat

Za ladje, PTT in televizijo, civilno zaščito, zdravstvene ustanove, hotele, banke, blagovnice, industrijo, računske centre, planinske domove, žičnice itd. itd. v stabilni ter prevozno-prenosni izvedbi od 10 do 2300 kVA, z avtomatskim, polavtomatskim ili ročnim vklopljanjem ter možnostjo paralelnega delovanja. DIESEL ELEKTRIČNI AGREGAT je reden, rezervni ali dopolnilni izvor električne energije.

Manjši agregati so opremljeni z domačimi, večje enote od 72 kVA dalje pa z uvoženimi motorji; generatorji so izdelek »Uljanika« po licenci Siemens. Zakaj bi tudi vi ne preizkusili kakovost ter zanesljivost Uljanikovih agregatov ter si tako zagotovili najzanesljivejše izvore električne energije?

ULJANIK

ladjedelnica, tovarna diesel motorjev ter tovarna električnih strojev in naprav
PULA, R. Končarja 1
Telefon: Centrala 24-322
TESU 0252-52 YU ULJANIK

Obvestilo Rdečega križa

Rdeči križ Slovnije obvešča občane, da bodo v aprilu akcije zbiranja papirja za humanitarne namene v občinah:

Tržič	3. aprila
Ravne	3. aprila
Slovenj Gradec	4. aprila
Kamnik	4. in 5. aprila

Prosimo, da papir, časopise, revije, knjige, zvezke, papirno embalažo in lepenko zvežete v svežnje in jih zložite pred vhodna vrata na ulico do 10. ure dopoldne.

V primeru pa, da papir slučajno ne bi bil pobran, takoj obvestite občinski odbor RK.

RDEČI KRIŽ SLOVENIJE

Reforma srednjega šolstva

Brežice: sestanek direktorjev-članov ZK o izobraževanju mladih

BREZICE, 1. aprila — Aktiv komunistov direktorjev v TOZD in OZD brežiške obči. ne je danes razpravljal o reformi srednjega šolstva, pri čemer jim je najnovejše informacije posredoval direktor Zavoda za šolstvo SRS Boris Lipužič. Poudaril je, da se odločamo za enotni jugoslovanski sistem izobraževanja na delu in ob njem, tako da bo usmerjeno izobraževanje čimprej vzgajalo mlade v ekonomski in samoupravni proces. Vzgoja in izobraževanje bosta morala dajati možnost za poklicno delo ali pa za nadaljnje izobraževanje. Reforma srednjega šolstva pa obenem zahteva pospešene priprave za ugotavljanje kadrovskih potreb in hitrejše načrtovanje integracijskih procesov na področju srednjega in strokovnega šolstva posavske regije. Direktorji so se nato še zavezali, da bodo dosledneje izvajali samoupravni sporazum o štipendiranju učencev in študentov ter sprejeli informacijo sekretarja komiteja o izobraževanju vseh komunistov, ki se bo začelo že ta teden.

V. PODGORŠEK

Politična šola za mlade komuniste

V Metliki 30 slušateljev — V Kumrovcu vsem podelili spričevala

METLIKA, 1. apr. — Politične šole, ki sta jo pripravila občinska konferenca ZKS in občinski svet zveze sindikatov se je udeležilo 30 slušateljev, ki so poslušali skupno 50 ur predavanj o osnovah marksizma ter drugih aktualnih teoretičnih in idejnopolitičnih tem. Med slušatelji je bilo največ mladih komunistov in sindikalnih delavcev. Po končani šoli je večina med njimi želela, da bi s takim načinom izobraževanja še nadaljevali.

Vsi učenci so z uspehom končali politično šolo, spričevala pa so jim podelili pred dnevi v domu borcev in mladine v Kumrovcu. Ob obisku so si ogledali tudi rojstno hišo predsednika Tita, obiskali pa so tudi Stubico, kjer so si ogledali spomenik Matiji Gubcu in Muzej kmečkih uporov.

B. P.

Logatec: izvolili predsednika IS

Savo Oblak, novi predsednik IS pri logaški občinski skupščini

LOGATEC, 1. aprila — Na včerajšnji seji vseh treh zborov skupščine občine Logatec so sprejeli odstop dosedanjega predsednika izvršnega sveta logaške skupščine Milana Pekarovića. Na predlog komisije občinske konference SZDL pa so delegati potrdili za novega mandatarja izvršnega sveta inž. Sava Oblaka, ki je ob tem že predložil listino novega izvršnega sveta. Delegati vseh treh zborov so za tem izvolili člane novega izvršnega sveta, izvolili pa so tudi novega predsednika. Novi predsednik izvršnega sveta pri logaški občinski skupščini je tako inž. Savo Oblak, ki je do sedaj delal v razvojnem oddelku kombinata lesno predelovalne industrije v Logatcu.

J. P.

Mladi likovniki razstavljajo

MARIBOR, 1. aprila — V ponedeljek so v avli inštituta TAM TOZD SCV odprli likovno razstavo z naslovom »Mladi likovniki Prešernu«. Razstavo je pripravila ZSMS TAM v počastitev 25. obletnice samoupravljanja in 30. obletnice zmage nad fašizmom.

Najmlajši za jubilejno leto osvoboditve

BRESTANICA, 1. aprila — Slabo vreme je preprečilo, da bi včeraj ena od letošnjih petih Kurirčkovih pošt krenila izpred Brestaniškega gradu. Zato pa se je nekaj sto pionirjev iz vse krške občine zbralo v šolski telovadnici in pripravilo bogat kulturni program. Najmlajši so se tako spomnili tudi jubilejnega leta osvoboditve borcev XIV. divizije in Kozjanskega odreda. V spomin na 30-letnico vrnitve izgnancev pa so položili venec na tamkajšnjem spomeniku. Kurirčkova torba bo mimo zased in javk obšla vse občine: Posavja in Dolenjske.

V. P.

Pogovori o samoupravnem sporazumevanju

NOVO MESTO, 1. aprila — Na sedežu novomeške občinske skupščine je bil danes razgovor, ki sta se ga udeležila tudi Mara Žlebnik predsednica zbora občin skupščine SRS in Savin Jogan, član republiške konference SZDL ter predsedniki krajevnih skupnosti Novo mesto, Straža, Žužemberk in Dolenjske Toplice. Pogovarjali so se o samoupravnem organiziranju in financiranju krajevnih skupnosti v novomeški občini.

S. D.

Zvedeli smo

Poroke

TRBOVLJE — Minulo soboto so se na matičnem uradu poročili: Janez Cestnik, električar in Katarina Sterniša, ekonomski tehnik; Anton Stošicki, električar in Marjanca Percelj, ekonomski tehnik; Ludvik Izlakar, šofer in Ivana Razpotnik, delavka; Ivan Koleša priučeni klepar in Danica Medved prodajalka; Tonče Dolšina, prodajalec in Sonja Okoren, prodajalka; Ivan Muhič, ključavničar in Irena Mahnič trgovska vajenka; Franc Žuža, delavec in Danijela Žlak, delavka; Ahmet Tahirović, delavec in Franca Čevka, gospodinja.

Kranjski študentje povezani

KRANJ, 1. aprila — Prejšnji teden je bila v domu JLA ustanovna skupščina kluba kranjskih študentov. Delovanje kranjskih študentov bo usmerjeno k hitrejšemu reševanju študentske problematike in razvijanju samoupravnih odnosov v sistemu visokega šolstva.

Nezadostna povezanost in organiziranost študentov v kranjski občini, formiranje študentske skupnosti na Visoki šoli za organizacijo dela in ustanovitev študentskega servisa, vse to je bila osnova odločitvi, da se ponovno oživi klub kranjskih študentov. Le-ta je leta 1966 zamrl zaradi nerešenih prostorskih problemov.

A. B.

LOTO

Trinajsto kolo — prvo žrebanje: 12, 15, 22, 26, 28, dodatna 34, drugo žrebanje: 4, 8, 15, 17, 22, dodatna 23.

Oglašujte v dnevniku DELO

Napredek občine

Majda Gaspari in inž. Igor Uršič v tolminski občini — Seznanili so ju z gospodarskim razvojem in problemi

TOLMIN, 1. aprila — V spremstvu občinskih političnih delavcev sta dopoldne obiskala tovarno AET v Tolminu in od novega leta TOZD Iskra Avtoelektrika Nova Gorica, člana izvršnega komiteja predsedstva CK ZKS Majda Gaspari in inž. Igor Uršič. Tam sta se seznanila z razvojem tovarne, ki zaposluje 260 ljudi, do leta 1980 pa naj bi tukaj zaposlovali okrog 600 ljudi, ki naj bi takrat po sedanjih cenah ustvarili 150 milijonov dinarjev vrednosti proizvodnje.

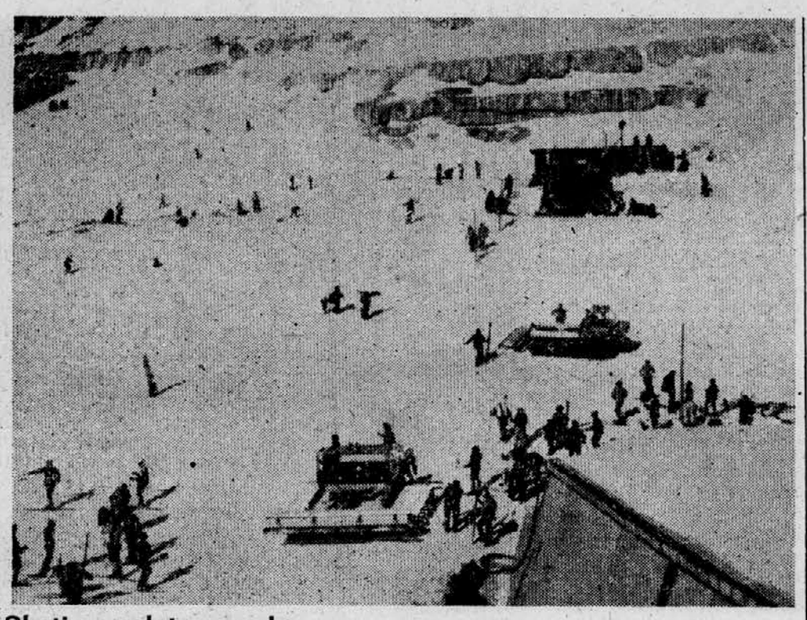
Direktor tovarne inž. Lucijan Rejec je dejal, da je tovarna sedaj po dvajsetih letih na prelomnici, ko v sodelovanju z novogoriško Iskro sprejema poleg dosedanjega programa — to je izdelovanje avtoelektričnih delov za diesel motorje in oksidne keramike — novo proizvodnjo magnetnih vžigalnikov za motorna kolesa v sodelovanju s tvrdko Bosch. Sedaj v tovarni na minuto naredijo en vžigalnik, v prihodnje pa naj bi bila letna proizvodnja 400.000 vžigalnikov, kar bi pomenilo 100 milijonov dinarjev. Seveda pa ta program, ki ga avtomobilska kriza ni prizadela, zahteva večjo strokovnost dela. Že sedaj je v tovarni zaposlenih 13 strokovnjakov s srednjo, višjo in visoko izobrazbo. Iz te delovne organizacije študira na teh šolah 18 delavcev, 6 študentov na fakultetah pa je njihovih štipendistov. Za izobraževanje namenijo kar 3,1 odstotka od osebnih dohodkov zaposlenih.

Čeprav je tovarna le tri mesece združena z Iskro Nova Gorica, pa se torej sadovi samoupravno postavljene integracije že sedaj jasno kažejo, ker je program združitve in sedanje delo načrtovano za nekaj let naprej.

Nato sta se Majda Gaspari in Igor Uršič udeležila sestanka z občinskim političnim aktivom. O gospodarskem razvoju občine in sedanjih nalogah je govoril predsednik občinske skupščine Anton Ladava. Dejal je, da je bila vrednost proizvodnje tolminskega gospodarstva, ki se razteza od Bovca do Podbrda lani prvič milijardo dinarjev, da so bili povprečni osebni dohodki na zaposlenega 2520 dinarjev; kljub dokaj ugodnim gospodarskim rezultatom pa so delovne organizacije namenile manj denarja za obnovo in razširitev proizvodnje kot predlani. Razdrobljeno gospodarstvo se v zadnjem času precej povezuje. V nekaterih novih TOZD tudi jasneje gledajo v prihodnost, njihova razširitev in modernizacija pa tako prispevata k razreševanju osnovnih gospodarskih in družbenih problemov te pokrajine največje, vendar slabo naseljene slovenske občine.

Gornje Posočje je tudi edina pokrajina v Sloveniji, ki ima kar 15 odstotkov prebivalcev starejših od 60 let, je nato dejal član občinskega izvršnega sveta Evgen Golja, ki je govoril o družbenih dejavnostih in stiskah tolminske občine. V občini imajo 315 socialnih podpirancev, med njimi 110 pomeni socialna podpora edini vir za preživljanje. Lani so za razreševanje socialnih težav iz občinskega proračuna namenili 5,1 milijona dinarjev. Z 0,58 odstotno obremenitvijo bruto osebnih dohodkov pa bodo letos za socialno delo zagotovili le 1,9 milijona dinarjev, primanjkljaj pa bodo pokrili iz občinskega proračuna. Podobo o sedanjih razmerah v občini so sklenili z naštevanjem problemov v šolstvu, štipendijski politiki, zdravstvu, o nujnosti graditve šolskega centra v Tolminu, za kar so se občani na referendumu o sprejemu krajevnega samoprispevka odločili že ob koncu leta 1972.

PETER POTOČNIK

Obeti za poletno smuko

BOVEC, 1. aprila — Čeprav zadnji snežni zameti na Kaninu delavcem ATC Bovec trenutno povzročajo težave, pa obetajo smučarjem, da se bodo v Velikem grabnu lahko smučali tudi avgusta in septembra. Na Kaninu je namreč zapadlo okoli sedem metrov snega. Zaradi nevarnosti plazov žičnica ni obratovala več dni. Posnetek je od srede, zadnjega sončnega dne pred novim snežnim viharjem, ki se je tu razbesnel v četrtek.

Foto: Peter Potočnik

Konec spora

V KZ Lucija - Portorož že dve leti prepir z enoto »vrtnarstvo« - Trije sklepi

KOPER, 1. aprila — V Piranu je bila sinoči seja občinskega odbora sindikata delavcev kmetijstva ter živilske in tobačne industrije. Seji je prisostvoval tudi sekretar republiškega odbora tega sindikata Dario Hladnik. Osrednja točka dnevnega reda je zajemala problematiko kmetijske zadruge Lucija—Portorož.

Znotraj tega 120-članskega kolektiva je že dve leti in več spor med delovno enoto »vrtnarstvo«, kjer je zaposlenih sedem delavcev in med drugimi zaposlenimi. Neposreden vzrok spora je v tem, da je delovna enota samovoljno in neupravičeno investirala v svoj objekt, ko pa so jih poklicali na odgovornost, se je enota proglasila za temeljno organizacijo zadružnega dela ter tako legalizirala svoje početje. Ob vsesplošno zamegljenem poteku dogodkov, ko so iskali rešitev spora prek občinskih in obalnih gospodarskih sodišč, prek ustavnega sodišča ter klicali na pomoč celo republiškega pravobranilca za samoupravljanje, še zdaj niso našli prave poti iz zagate. Položaj pa je tem bolj pereč, ker je v spor vpleten tudi subjektivni moment — bivši direktor podjetja Stane Ceglar in vodja sporne delovne enote Jože Hočevar. Čeprav je 95 članov od 120 delavcev v podjetju izrazilo nezaupnico omenjenima vodilnima delavcema, še vedno vztrajata na svojih položajih. S tem tudi onemogočata najslednjo možno rešitev spora, in sicer, da bi podjetje organiziralo v enotno delovno organizacijo, ali pa v organizacijo z dvema temeljnima organizacijama. S proglasitvijo delovne enote »vrtnarstvo« za temeljno organizacijo združenega dela, ki sicer nima objektivne gospodarske podlage, namreč onemogočata omenjeni rešitvi, za kateri pa se vsi drugi člani kolektiva odločno zavzemajo. Da bi nekako presekali ta gordijski vozel in končali spor, so člani občinskega odbora sindikata delavcev kmetijstva, živilske in tobačne industrije sprejeli naslednje tri sklepe:

Jože Hočevar in Stane Ceglar naj zapustita delovno organizacijo, ker delujeta protisamoupravno in proti gospodarski stabilizaciji. Takoj se je treba lotiti ustanovitve dveh temeljnih organizacij in delovne skupnosti skupnih služb ter sprejeti že pripravljeni samoupravni sporazum o združitvi v organizacijo združenega dela.

Prerazporediti je treba vodilni kader in ga hkrati strokovno okrepiti. Do uresničitve teh sklepov pa bo prišlo le ob vsesplošni zavzetosti družbenopolitičnih organizacij na obali, ob strokovni pomoči republiškega odbora omenjenega sindikata in ob pričakovani pomoči republiške komisije za samoupravljanje. Seveda bodo morali ponovno preučiti vse postopke, skozi katere je šel ta dolgotrajni spor.

IDA FISER

Tradicionalne športne prireditve

KRŠKO, 1. aprila — Sredi aprila se bodo začele tradicionalne športne prireditve aktivov ZSMS krške občine. V organizaciji komisije za šport pri občinski konferenci ZSMS Krško se bodo ekipe pomerile v rokometu, košarki, velikem in malem nogometu, namiznem tenisu, streljanju z zračno puško in šahu, v počastititev dneva mladosti pa bo še mladinski kros po mestnih ulicah.

V. P.

Razdeljen denar iz proračuna

V proračunu cerkniške občine je letos 12 milijonov 136 tisoč din

CERKNICA, 1. aprila — Skupna sredstva proračuna občine Cerknica znašajo za 1975 leto 12 milijonov in 136 tisoč dinarjev, kar je le nekaj malega več kot v lanskem letu. Od tega bodo največ namenili za delo upravnih služb cerkniške občinske skupščine, kamor so prišteti tudi najrazličnejši stroški, od tistih za izdelavo načrtov in programov, do stroškov za volitve, za tisk in objave in pa seveda ves potreben denar za delo sodišč, pravobranilstva in inšpekcij. Odlok, ki so ga na nedavni seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti cerkniške občinske skupščine že sprejeli, daje za te službe kar 7,932 milijonov dinarjev. Za delo družbenopolitičnih organizacij in društev so namenili 91 tisočakov, kar je precej več kot lani, manj kot lani pa bodo dobile krajevne skupnosti. Skoraj toliko kot lani so letos namenili za negospodarske investicije, ko pa so se delegati odločali za socialno skrbstvo, so segli precej manj globoko v proračunski žep kot lani, saj so nekaj več denarja dali le za preživninski sklad kmetov, nekaj več kot 600 tisoč dinarjev ša so prispevali v sklad za borce NOV. Podobno je bilo tudi, ko so se odločali, koliko sredstev bodo dali za zdravstveno varstvo, saj so z odlokom namenili skoraj trikrat manj sredstev kot pa jih je imelo to varstvo na razpolago lani.

J. P.

POLITIKIN DELO ZABAVNIK
POLITIKIN ZABAVNIK
SLOVENSKA IZDAJA
NIP POLITIKA in ČGP DELO

Približati se razvitim

V sežanski občini nameravajo v prihodnjih petih letih bolj izkoristiti prednosti, ki jih imajo v primerjavi z drugimi — Nekatere obetavne naloge

SEŽANA, 1. aprila — Po velikosti peta občina v Sloveniji je Sežana razpeta med goriško in koprsko območje. Čezmjo se pretaka najširša prometna reka v Jugoslaviji, saj so mejni prehodi največja mejna vrata pri nas. Na 698 kvadratnih kilometrih živi v 172 naseljih okoli 23.000 prebivalcev. Pravzaprav bi Sežana zaslužila ime »stara občina«, saj je blizu 15 odstotkov prebivalcev starejših od 65 let. To se je poznalo tudi vsa zadnja leta, saj se na leto skrči število prebivalstva za pol odstotka.

V zadnjih desetih letih se je podoba tega kraškega sveta močno spremenila. Napredek gospodarstva, zlasti trgovine, gostinstva in turizma je omogočil, da je število zaposlenih naraščalo letno povprečno za 3,8 odstotka. Čeprav se je gospodarstvo v letih 1965 do 1970 razvijalo malce hitreje kot v republiki, zadnjih pet let pa s približno enakimi koraki, se sežanska občina le zlagoma približuje razvitim občinam. Eden izmed vzrokov je nedvomno v tem, da je bila ekonomska rast naslonjena predvsem na trenutno konjunkturne, manj pa na panoge z dolgoročnejšo perspektivo.

Razvojno pot zadnjih deset let so sedaj v Sežani dali pod kritičen drobnogled. Ugotovili so dobre in slabe strani dosedanjega prizadevanja, hkrati pa to uporabili kot izhodišče za razvojne zamisli v prihodnjih petih letih.

Temeljni namen je, da naj bi sežanska občina do leta 1980 pohitela celo malce bolj kot so si to zamislili načrtovalci za vso republiko. Letno naj bi naraščal družbeni proizvod 7,66 odstotka (v Sloveniji 7,4 odstotka). Tak cilj, menijo, da bo mogoče doseči, če bodo dokončali nekatere zastavljene investicije, med njimi suhozemni terminal, nadalje menijo pospešiti napredek gospodarskih panog, ki imajo najboljše pogoje, pri tem pa se povezovati v obalno gospodarstvo in prek njega v republiški in jugoslovanski gospodarski prostor. Najboljše obete za dosego takih ciljev imajo industrija, trgovina, pa tudi turizem in kmetijstvo.

Po obdobju, ko se je sežanska občina izvijala iz nerazvitosti, predvsem z bolj kratkoročnimi možnostmi, je videti, da bo prihodnjih pet let bolj dolgoročna usmeritev. To pa omogočajo dosežki v minulih desetih letih, ko je bila izoblikovana osnova za start v bolj načrten ekonomski in družbeni razvoj.

GUSTAV GUZEJ

Obisk iz San Vendemiana

NOVA GORICA, 1. aprila — Včeraj popoldne se je mudil na obisku v Novi Gorici župan pobratene občine San Vendemiano Adriano Maccari s sodelavci. Pogovarjal se je s predsednikom občinske skupščine in njenega izvršnega sveta Jožetom Šušmeljem in dr. Vinkom Mozetičem. Župan pobratene občine ju je povabil k proslavam ob 30-letnici osvoboditve, ki bodo v San Vendemianu konec aprila.

L. K.

sodoben ženski tednik
Jana

LOTO

Trinajsto kolo — prvo žrebanje: 12, 15, 22, 26, 28, dodatna 34, drugo žrebanje: 4, 8, 15, 17, 22, dodatna 23.

Tudi letos „Učka 75“

Mladi iz kraško-obalne regije na tridnevnem pohodu

KOPER, 1. aprila — Mladinci iz treh obalnih občin in iz sežanske se bodo tudi letos udeležili tradicionalnega srečanja istrske mladine na Učki. Sodelovali bodo na proslavi, s katero bo istrska mladina počastila obletnico prve področne konference protifašistične mladine za Istro in prve okrajne konference protifašistične mladine za Gorski Kotar.

Okoli 150 mladink in mladincev ter pripadnikov JLA se bo udeležilo tridnevnega pohoda od Kora do Učke. Med ponodom bodo obiskali znane partizanske kraje ter se seznanili z vsebino in oblikami splošnega ljudskega odpora. Program tridnevnega pohoda zajema tudi kulturne in zabavne prireditve ter poglobljeno politično delo. Brigada bo odšla na pot 18. aprila

M. T.

Le malo otrok v vrtcih

V Idriji je od predšolskih otrok komaj 29 % v otroškem varstvu

IDRIJA, 1. aprila — Na drugi konferenci delegatov krajevne skupnosti Idrija so razpravljali o stanju in problematiki na področju vzgoje, izobraževanja in otroškega varstva. Največ poudarka so dali otroškemu varstvu.

V Idriji je 738 predšolskih otrok, od teh 514 od 2. do 5. leta starosti, v otroško varstvo pa je zajetih le 29 odstotkov. Novi vrtec z zmogljivostjo za 150 otrok, ki bi moral biti odprt že 29. novembra, še sedaj sameva. Prav na ta račun je bilo izrečenih dosti pripomb. Govor je bil tudi o napakah pri načrtih in gradnji. Postavljenih je bilo več vprašanj, na katere bi bil potreben odgovor. Delegati so zahtevali tudi obračun sredstev, zbranih s samoprispevkom za gradnjo vzgojnovarstvenih ustanov in osnovnih šol ter njihovo porabo. Vendar se predstavnik TIS ni odzval vabilu. Mogoče kritika ni docela upravičena, vendar ni bilo nikogar, ki bi poznal odgovore na vprašanja.

Otroški vrtec bo končno v prihodnjih dneh odprt in bo takoj sprejel 130 otrok, za 20 otrok pa je še prostora. Razpravljali so še o srednjem šolstvu v Idriji in gradnji osnovne šole, ki se bo po sedanjih predvidevanjih zavlekla še za pet let. Sklenili pa so, da je treba začeti z izdelavo načrtov, čim bodo znani normativi za celodnevno šolanje.

Zavzeli so se za ureditev otroških igrišč, saj do sedaj v Idriji ni bilo urejeno še niti eno, čeprav je ponekod še prostor. Zato tudi niso potrebna večja sredstva, temveč le volja.

JANEZ JERAM

Mladi likovniki razstavljajo

MARIBOR, 1. aprila — V ponedeljek so v avli inštituta TAM TOZD SCV odprli likovno razstavo z naslovom »Mladi likovniki Prešernu«. Razstavo je pripravila ZSMS TAM v počastitev 25. obletnice samoupravljanja in 30. obletnice zmage nad fašizmom.

Več vina in sadja

Agraria bo imela čez tri leta 555 ha vinogradov, 150 ha nasadov breskev, 52 nasadov hrušk — Od kod delavce?

KOPER, 1. aprila — Srednjeročni program razvoja kmetijske proizvodnje koprske Agrarie predvideva med drugim, da bodo do 1978. leta obnovili 225 hektarov vinogradov, 70 hektarov breskovih in 30 hektarov hruškovih nasadov. Za vinogradništvo in sadjarstvo (skupaj z mehanizacijo, odkupom zemljišča in za družbeni standard) bodo porabili okoli 60 milijonov dinarjev. 1978. leta bo Agraria imela skupaj 555 hektarov vinogradov, 150 hektarov breskovih in 52 hektarov hruškovih nasadov. Težave bodo s kadri.

Srednjeročni program razvoja kmetijske proizvodnje koprske Agrarie je usklađen z resolucijo o dolgoročnem razvoju Slovenije, ki med drugim predvideva večjo proizvodnjo hrane, povečanje števila zaposlenih v kmetijstvu in smotrno izrabo kmetijskega prostora. Agraria se je skladno s temi zahtevami in zaradi ugodnih ekoloških činiteljev odločila za pospešen razvoj vinogradništva in sadjarstva.

Obnova vinogradov

Do leta 1978 bodo predvidoma obnovili 225 hektarov vinogradov. Vsako leto bi morali po tem načrtu obnoviti 45 hektarov; lani so jih samo 35, zato pa jih bodo letos 55 hektarov. S predvideno dinamiko bodo zagotovili obnovo nekdanjega stanja v vinogradništvu in dosegli normalno stopnjo razvoja na Koprskem. Zdaj ima Agraria že 330 ha vinogradov, leta 1978 pa jih bodo imeli 555 hektarov. Lani so posadili vinsko trto na Lazaretu in pri Škocjanu, letos pa bodo obnovili vinograde na pobočju Tomaža pri Vanganelu, (30 ha), okoli vasi Župančiči (10 ha) in okoli Škocjana (15 ha). V prihodnjih letih bodo obnovili vinograde še okoli Vanganela, Laborja, Župančičev, Kavrljaga-Dobrave (pri Šmarju) in okoli Škocjana. Prevladoval bo refošk, tega bo okoli 80 hektarov, kaberneta bo 50 hektarov, merlota 55, malvazije pa 40 hektarov.

Obnova enega hektara stane Agrario približno 130 tisoč dinarjev; za predvidenih 225 hektarov novih vinogradniških površin bodo porabili 30 milijonov 240 tisoč dinarjev.

Sadjarstvu so namenili dobrih 7 milijonov. Do 1978. leta nameravajo pridobiti 70 hektarov novih breskovih nasadov in 30 hektarov hrušk. Zdaj prideluje Agraria breskve že na 80 hektarih, hruške pa na 22 hektarih.

Za tako močan razvoj vinogradništva in sadjarstva bodo morali stalno izpopolnjevati tudi mehanizacijo. V srednjeročnem programu so za to predvideli štiri milijone 322 tisoč dinarjev.

Razpisi brez odziva

Program je precej obetaven vprašanja pa je, ali ga bo mogoče v celoti uresničiti. Agraria se namreč srečuje s težko rešljivim problemom: ne vedo, od kod in kako bodo dobili potreben kader. Za predvideni razvoj kmetijske proizvodnje do leta 1978 bi potrebovali tri agronome, osem kmetijskih tehnikov, deset delovodij, 12 traktoristov in 60 drugih delavcev. Razpisi so večinoma brez odziva, ker delavcem ne morejo nuditi stanovanj. V srednjeročnem programu so sicer predvideli za družbeni standard (odkup in adaptacija stanovanj) deset milijonov 700 tisoč dinarjev, toda to je premalo. Pa tudi, če bi delavcem lahko nudili stanovanja, bi jih dobili bolj malo. Zanimanje za prosta delovna mesta v kmetijstvu je namreč zelo slabo, ker so tu pogoji dela težji kot drugod. Kljub temu pa je neopravičljivo dejstvo, da Agrarii primanjkuje kmetijskih strokovnjakov (agronomov), drugod zunaj kmetijstva pa jih imajo dovolj, če ne že preveč.

Kljub kadrovskim in drugim težavam pa v Agrarii vseeno upajo, da jim bo uspelo uresničiti cilje srednjeročnega razvoja kmetijske proizvodnje in bodo 1978. leta že razpolagali s 757 hektari vinogradov ter breskovih in hruškovih nasadov.

MARJAN TOMSIČ

Zvedeli smo

Priznanja delavcem

● TOLMIN — V tukajšnji gostinski delovni organizaciji hotel »Krn«, so prvič po 27 letih obstoja, podelili priznanja in denarne nagrade 20 delavcem, ki so tukaj zaposleni več kot 10 let. Nagrajeni so: Mafalda Lipušček, Jožica Mavri, Terezija Rutar, Pavel Valentinčič, Iva Rutar, Andrej Kavčič, Karlo Presel, Marija Jelinčič, Katarina Rutar, Marica Presel, Dragica Leban-Cenčič, Marija Hvala, Marija Kostadinović, Frančiška Obleščak, Angela Gabršček, Olga Flisar, Pavla Rutar, Vida Kavčič, Marica Kavčič in Mara Volarič.

P. P

Slabi plačniki

● IDRIJA — Občani mesta Idrija dolgujejo občinskemu skladu, iz katerega plačujejo delo krajevnih skupnosti, 520 tisočakov prispevka za uporabo mestnega zemljišča. Cerkljani pa 120.000 dinarjev. Zato so se na zadnji seji občinskega izvršnega sveta dogovorili, da bodo dolgove izterjali do konca aprila.

P. P.

Letos še 14 ključev

● TOLMIN — Ob koncu prejšnjega tedna so razdelili 11 novih stanovanj delavcem, ki so jih kupili s pomočjo občinskega solidarnostnega stanovanjskega sklada. Večina družin je doslej stanovala v enosobnih vlažnih kletnih prostorih. Letos namerava sklad kupiti še 14 novih stanovanj, kar je za 10 stanovanj manj kot so načrtovali, ker z zbranim denarjem ne dosegajo novih gradbenih cen.

P. P

Nova predsednika

● ŠEMPETER PRI GORICI — Za predsednika krajevne skupnosti Šempeter je bil nedavno izvoljen diplomirani pravnik Dušan Ambrožič, za novega predsednika krajevnega odbora SZDL Šempeter, ki šteje 48 članov, pa inž. Jernej Žele.

L. K.

● Samo v stop 10 TV programov

Uspešno poslovno leto

Kolektiv hrpeljske steklarne se je izkopal iz težav — Pomoč Brkinom

KOZINA, 1. april — Na zboru delovnih ljudi 175-članskega kolektiva OZD Steklarna Hrpelje so razpravljali o zaključnem računu za lansko leto in ugotovili, da so kljub dokaj težavni gospodarski situaciji v lanskem letu končali poslovno leto zadovoljivo, saj so izpolnili načrt, ki je znašal 15 milijonov dinarjev, pa tudi osebni dohodki zaposlenih so se dvignili za 25 odstotkov. To je za ta kolektiv, ki spada v nerazvito območje Brkinov, dokaj razveseljivo, saj vemo, da je bila Steklarna v minulem obdobju in to še takrat, ko je bila dislocirán obrat ljubljanske Vege, v hudi finančni stiski.

Člani kolektiva so pokazali izredno solidarnost do narazvitih Brkinov. Na predlog družbenopolitičnih organizacij ter vodstva steklarne se je kolektiv soglasno izrekel za en delovni dan za Brkine.

V. KRPAN

Predavanja in izleti

BREŽICE, 1. aprila — Hortikulturno društvo Brežice zastavlja v letošnjem programu dela tudi vrsto predavanj in izletov. Predavanji o »Vzgoji in legi lončnic« ter »Ureditev vrta« so imeli te dni v Dobovi in Brežicah, sredi aprila pa bodo člane popeljali na ogled drevesnice Rimš pri Krškem, pri čemer bodo obiskali tudi kulturne znamenitosti Kostanjevice, maja pa bodo obiskali park Egzot v Novi Gorici in Staro Gorico.

V. P.

Darujte kri!

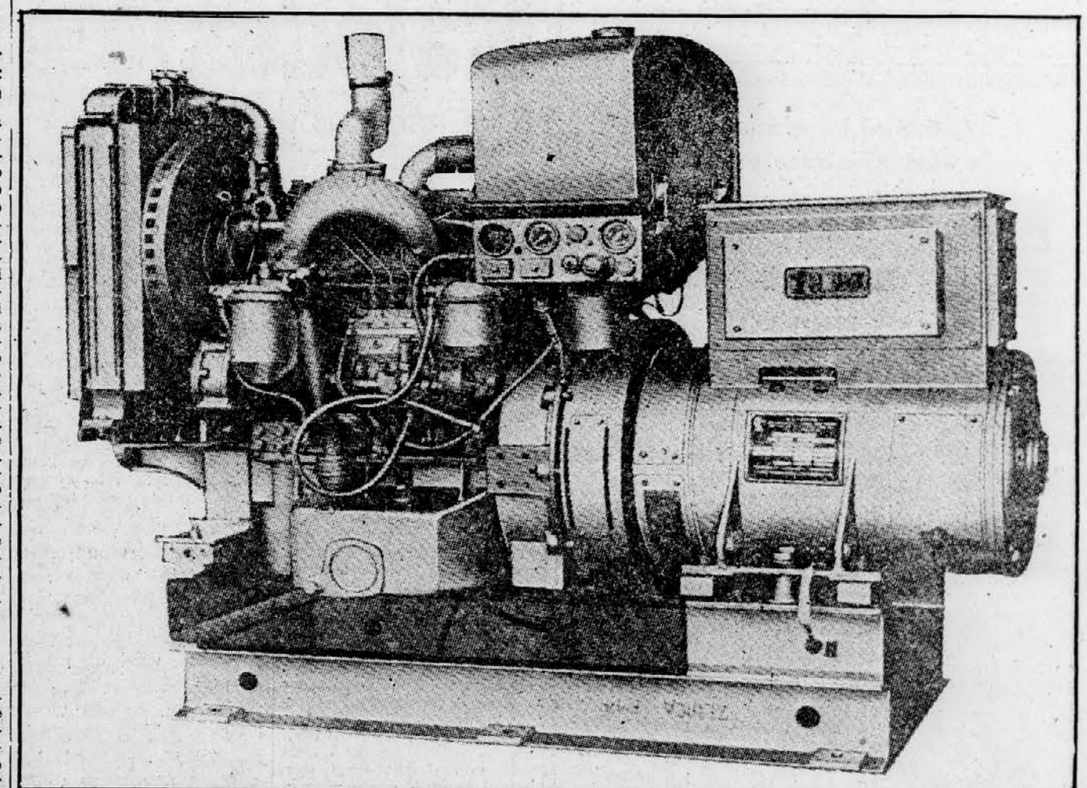
SLOVENSKA BISTRICA, 1. aprila — Ker samo kri nadomesti kri, je razumljivo, da si jo z darovanjem zagotovimo tudi sebi in svojim najbližjim, če bi jo potrebovali. Dolžnost zdravih prebivalcev je, da kri darujejo vsaj nekajkrat v življenju, saj je nehumano zanašati se samo na solidarnost drugih. Dajanje krvi je odraz človečnosti, zato Rdeči križ, organizator krvodajalskih akcij pričakuje na odvzem krvi, ki bo v Slovenski Bistrici v petek, 4. aprila, čim več zdravih občanov.

D. B.

Zakaj bi bili v temi? Zakaj bi trepetali pred redukcijo električne energije?

Kupite:

diesel električni agregat

Za ladje, PTT in televizijo, civilno zaščito, zdravstvene ustanove, hotele, banke, blagovnice, industrijo, računske centre, planinske domove, žičnice itd. itd. v stabilni ter prevozno-prenosni izvedbi od 10 do 2300 kVA, z avtomatskim, polavtomatskim ili ročnim vklopljanjem ter možnostjo paralelnega delovanja. DIESEL ELEKTRIČNI AGREGAT je reden, rezervni ali dopolnilni izvor električne energije.

Manjši agregati so opremljeni z domačimi, večje enote od 72 kVA dalje pa z uvoženimi motorji; generatorji so izdelek »Uljanika« po licenci Siemens. Zakaj bi tudi vi ne preizkusili kakovost ter zanesljivost Uljanikovih agregatov ter si tako zagotovili najzanesljivejše izvore električne energije?

ULJANIK

ladjedelnica, tovarna diesel motorjev ter tovarna električnih strojev in naprav
PULA, R. Končarja 1
Telefon: Centrala 24-322
TESU 0252-52 YU ULJANIK

Strah pred zmago

Rokometaši Slovana so v srečanju z banjaluškim Borcem zapravili lepo priložnost za osvojitev novih točk

LJUBLJANA — V sobotni tekmi z banjaluškim Borcem bi Slovan skorajda pripravil prvovrstno presenečenje XV. kola I. ZRL. Po sijajni igri Moščanov je namreč že kazalo, da bo letošnji finalist tekmovanja za pokal evropskih prvakov poražen: Borac je bil tako rekoč že na kolenih, treba bi ga bilo le dotolči. A dokončnega udarca ni bilo! Odločilni so bili trije trenutki krize, kar pa je bilo dovolj, da sta Slovanu točki splavali po vodi.

Začeli smo tako, da bi dali nasprotniku občutek njegove premoči,« je po ponedeljkovem treningu dejal trener Slovana Antun Bašić. »Nasprotnik je očitno zgrabil za vabo. Že po vodstvu 2:0 nas je začel Borac očitno podcenjevati, to pa smo mi s pridom izkoristili in krenili v ofenzivo. V šesti minuti smo že povedli s 3:2, nato pa prednost še stopnjevali (4:2, 9:6), tako da je bil rezultat dve in pol minuti pred koncem prvega polčasa 14:10. Takrat pa so naši igralci napravili prvo napako. Nasprotnik nam je trikrat zapored zabil gol in zmanjšal prednost na minimum. Kaj takega pa se v zadnjih dveh minutah ne sme zgoditi!

Med odmorom smo se zmenili, da moramo igrati nadvse oprezno, saj sem bil mnenja, da lahko osvojimo vsaj točko, če ne že obeh. Že v prvem napadu v nadaljevanju tekme smo povečali prednost na tri zadetke, nato pa smo kar za pet minut ostali brez Mejavška. Takrat je spet prišlo do napak. Zogo bi morali čim dalje zadrževati v svojih rokah in še odločati za strele šele takrat, ko bi povsem izkoristili čas, namenjen enemu napadu. Toda Krivokapić se je spet prehitro odločal za strele. Resda je imel možnost za dober met, a ravno takrat mu ni šlo .. Naših igralcev se je polotil strah — ali bomo vzdržali ali ne. Ta pa je botroval še številnim drugim napakam.

Usodne trenutke smo preživljali tudi v zadnjih minutah srečanja. Borac je vodil z 21:19, v zreli priložnosti pa je Krivokapić zadel — Arslanagića. In namesto da bi zmanjšali rezultat, smo iz protinapada dobili še en gol! Domačini so imeli za tem izključena dva igralca — enega za dve, drugega pa celo za pet minut. Toda Borac je igral zanesljivo, brez napak, tako da mu nismo mogli do živega.

Ne znam si razložiti, zakaj je do teh kriz prišlo. Mislim, da je bil to strah pred zmago! Resnično smo pokazali, da bi bolj zaslužili zmago kot domačini. Toda Borac je le ekipa vrhunskega razreda, ki lahko v zadnjih trenutkih odloči srečanje v svojo korist. Vseeno pa menim, da lahko laže dobivamo tekme z močnejšimi nasprotniki, kot pa z moštvi, ki se bore za obstanek.«

Antun Bašić meni, da Slovan še vedno ni dosegel tiste forme, ki jo od tega igralskega kadra pričakuje. Zaenkrat sloni največje breme Slovanove taktike na Krivokapiću. To breme pa bo treba porazdeliti bolj enakomerno na vse igralce. V tem se nedvomno skriva bojazen, da bodo moštva, s katerimi se bodo Moščani še srečali, začela Krivokapiću slepiti obližje. Sicer pa je bil Slovanov napad v dveh tekmah nadaljevanja prvenstva zelo učinkovit. Zabil je 56 golov, ali povprečno — 28. S takim povprečjem pa se da zmagovati tudi na tujem.

D. KRIŽNIK

PO DOMAČIH KRAJIH

TRŽIČ — V prijateljski nogometni tekmi sta se pomerili moštvi zdravstvenega doma Kranj in ljubljanskih internistov. Zmagali so kranjski zdravstveni delavci 5:1 (2:0). Zadetke za ZD Kranj so dosegli Hladnik 3, Rebolj in Martinčič po enega, za interniste pa je bil uspešen Majič.

N. A.

Vendarle še Planica 75?

Novi predlogi o organizaciji Kongsberga in memoriala J. Polde

LJUBLJANA, 1. aprila — Planiški komite je zaradi pomanjkanja snega prejanji mesec odpovedal letošnji najpomembnejši tekmovanji v smučarskih skokih pri nas — tradicionalni pokal Kongsberg in Poldov memorial. Zdaj pa se je položaj v dolini skakalnic pod Poncami bistveno spremenil, saj je snega dovolj, na mednarodnem smučarskem koledarju pa sta tudi ostala dva prosta termina, 13. in 19. april.

»Priložnost je lepa, zakaj bi jo zamudili,« meni predsednik komisije za skoke SZJ Zoran Založcar. »Skakalnici bi najbrž lahko pripravili, prav jutri pa gredo na tekmo v NDR naši skakalci z zveznim trenerjem Zajcem in predsednikom SZJ Zarkom Ostojičem, ki bi lahko še razdelili tudi vabila za nastop v Planici. Obe prireditvi bi lahko združili še s trobojem mladincev treh sosednjih dežel in dlanskim državnim prvenstvom na veliki skakalnici. V dveh dneh bi torej lahko imeli kar štiri vrhunske prireditve. Res vabljiva priložnost.«

Seveda pa je razumljivo, da takšne organizacije ni mogoče izpeljati čez noč, predvsem pa da velja nekaj denarja. Zato smo za mnenje povprašali tudi predsednika Planiškega komiteja Nika Belopavlovića, ki pravi: »Ni najbrž problem pripraviti skakalnice in tudi potrebna parkirišča. Naše službe bi to do roka najbrž zmogle. Tudi značke imamo že pripravljene za obe prireditvi, vstopnice lahko natiskamo v nekaj dneh. Nekaj sredstev prav tako imamo, saj smo se morali pripravljati na prireditvi, ki sta sicer odpadli. Toda finančnega tveganja za uspešnost prireditve komite ne more prevzeti na svoja ramena. Treba bi bilo namreč zbrati kakšnih 500 in 600 tisoč din, tega pa seveda ni moč v nekaj dneh. Rešitev je torej v tem, da SZJ ali SZS najde forum, ki bi prevzel riziko. Morda bi lahko to bila TKS Slovenije in TPKS Jesenice? Treba bi se bilo pač dogovoriti. Na obeh zvezah je, da sklicčeta sestanek vseh in da se dogovorimo. Morebitni zaslužek s prireditvijo bi seveda nato lahko predali tistemu, ki je finančno jamčil za prireditev. Tehnično je torej predlog o organizaciji obeh prireditev sprejemljiv, ostane pa problem finančnega jamstva.«

Plesalci — obetajo

V Ljubljani v petek zanimivi boji na IV. državnem prvenstvu v latinsko-ameriških plesih — Favoritov je precej

LJUBLJANA — Že drugič v tej plesni sezoni organizira Študentski plesni klub iz Ljubljane državno prvenstvo. Po izredno uspelem turnirju v štandardnih plesih sledi prvenstvo v latinsko-ameriških, za katero je pričakovati, da bo pritegnilo veliko število gledalcev. Kot prvič bo tudi sedaj prireditev v Festivalni dvorani, in sicer v petek, 4. aprila ob 20. uri, v prijetnem okolju, ki je že dolga leta proti koncu tedna namenjeno plesu mladih in starejših.

Letošnja udeležba tekmovalcev bo glede na dosedanje turnirje rekordna, saj bodo v predstavitvenem delu pred večernim polfinalnim in finalnim delom gledalci imeli priložnost videti skoraj sto parov, ki se bodo v popoldanskem — predtekmovalnem delu potegovali za čim boljšo uvrstitev. Dvanajst najboljših se bo uvrstilo v polfinale, ki bo zvečer ob 20. uri. Sojenje v vseh izočilnih kolih do finala bo po posebnem sistemu; sodniki bodo označili pare, ki po njihovi presoji zaslužijo uvrstitev v naslednje kolo. Tako bodo število tekmovalcev skrčili najprej do osmine finala, kjer se bo potegovalo za nadaljnji izbor 48 parov. V popoldanskem delu bo na sporedu še četrtfinale; v konkurenci bo ostalo še 24 parov, potem pa se bo tekmovanje prevesilo v večerni del, kjer je samo še polfinalno ocenjevanje tajno.

Vrhunec prireditve bo finale, kjer bodo gledalci videli šest najboljših parov v državi. Te pare bodo sodniki ocenjevali javno po vsakem od štirih tekmovalnih plesov, in sicer z mestnimi ocenami od 1. — 6. Par, ki bo dobil največ ocen »ena«, bo osvojil 1. mesto in s tem naslov državnega prvaka.

Precejšnja verjetnost je, da bo treba novega prvaka iskati med lanskoletnimi finalisti državnega prvenstva v kombinaciji (tu pari sicer tekmujejo v obeh skupinah plesov — štandardnih in latinsko-ameriških, rezultati pa se določijo na osnovi ocen vseh devetih plesov v obeh skupinah). Lanskoletna prvaka v kombinaciji sta bila Drago in Verena Šulek iz Velenja, zakonski par, ki je bil dolga leta prvi plesni par v državi, saj sta bila 6 let zapovrstjo državna prvaka. Letos ju žal ne bomo imeli priložnost videti, saj končujeta amatersko plesno kariero in odhajata k profesionalnim tekmovalcem. Dragovrščena Marjan in Branka Lorger iz Maribora imata v svoji karieri tudi že najvišji naslov državnih prvakov, ki sta ga osvojila lani na prvenstvu v standardnih plesih. Na državnem prvenstvu v kombinaciji sta osvojila 2. mesto in vse kaže, da se bodo morali pari, ki ju bodo hoteli prehiteti, pošteno potruditi. Tretjeuvrščena z zadnjih prvenstev Lazar in Marjeta Rataj iz Maribora, četrta pa sta Tomaž Ambrož in Nataša Arnautović, iz študentskega plesnega kluba v Ljubljani, ki se po odhodu našega prvega para lahko potegujeta za katero od prvih mest. Med lanskimi finalisti in letošnjimi kandidati za najvišja mesta je treba omeniti še par Miloš Trifunović — Carmen Fideršek (ŠPK), zelo mlad, a po stažu in uspehih izkušen par, ter mariborski par Davor — Anja Bonačič.

Kot prvi tekmovalni ples bodo plesalci predstavili sambo, katere domovina je Brazilija, in katere temperamentni hitri ritem je vsakomur pri srcu. Za pomiritev bo sledila elegantna in ritmično mnogo počasnejša, a zelo zahtevna rumba, ki je prišla — podobno kot tretji tekmovalni latinsko-ameriški ples — cha-ca-ca, s Kube. Za konec bo najtemperamentnejši ples — paso doble, ki ponazarja bikoborbo. Plesalec naj bi se vživel v vlogo toreadorja, ki privablja bika s svojo tančico — plesalko.

Po privlačnem tekmovalnem delu bo še revija štandardnih plesov, ki jih bodo predstavili najboljši pari. Gledalci, ki jim je ostalo jesensko državno prvenstvo v standardnih plesih še v spominu, bodo spet imeli priložnost videti mojstrske izvedbe večno elegantnega angleškega valčka, stoletje poznanega dunajskega valčka, vedno popularnejšega tanga, ki velja za ples nasprotij — med mehkim gibanjem in figurami ter kombinacijami izvedenimi v ostrem, odsekanem stilu, slowfox — plavajoči ples, katerega vodilni mojstri (poleg drugih plesov) so Ančeži in po ritmu in koreografiji dinamični in hitri quickstep.

Na državnem prvenstvu bo sodila deveterica sodnikov, ki so vsi priznani strokovnjaki s področja športnega plesa, tako da je upati, da bo solenje potekalo regularno, objektivno in po bolj ali manj izenačenih kriterijih.

Ob drugem državnem prvenstvu v tej plesni sezoni v Ljubljani in prvem v letošnjem koledarskem letu se torej vsem gledalcem obeta obilje športno-plesnih užitkov.

D. PETROVEC

ALPSKO SMUČANJE

Številne tekme

LJUBLJANA — Nov sneg je vzpodbudil prireditelje smučarskih tekmovanj, ki si prizadevajo nadomestiti zamujeno. Tako bo ta teden na sporedu vrsta prireditev. V četrtek bo SK Branik pripravil meddruštveno kategorizacijsko tekmovanje za starejše pionirje in pionirke v veleslalomu na Mariborskem Pohorju. Tekma bo ob 15. uri na Vidcu, prijave pa sprejemajo do žrebanja, ki bo v četrtek ob 10. uri v klubskih prostorih SK Branik.

SD Jesenice prireja 5. t. m. kategorizacijski veleslalom za člane in članice v Podkorenu, 6. t. m. pa veleslalom za ml. mladince in mladinke prav tako v Podkorenu.

SK Jezersko prireja 5. in 6. t. meseca prvenstvo Slovenije za st. pionirje v slalomu in veleslalomu na Jezerskem.

SD Izletnik bo imel 5. t. m. kategorizacijski veleslalom za cicibane in cicibanke na Golteh, 6. t. m. kateg. veleslalom za ml. pionirje in pionirke, če bo obravala žičnica na Kaninu pa bo 6. t. m. kategorizacijski slalom za cicibane in cicibanke tudi na Kaninu.

V načrtu je tudi prvenstvo Slovenije za starejše mladince in mladinke v slalomu in veleslalomu 5. in 6. t. m. na Starem vrhu.

Komaj že čakajo na revanšo

Drevi v Splitu in Zadru polfinale jugoslovanskega košarkarskega pokala

LJUBLJANA — Jugoplastika : Olimpija in Zadar : C. zvezda sta polfinalna para letošnjega jugoslovanskega košarkarskega pokala moških ekip. Tekmo iz Zadra bo ob 17.40 na drugem programu prenašala tudi televizija, Jugoplastika in Olimpija bosta nadeljski tivolski spopad ponovili ob 19.30 na Gripah le pred gledalci.

»V nedeljo smo dokazali, da se lahko kosamo s Spličani, ki so nas z mnogo sreče sicer premagali v ligaški tekmi v Splitu. Tokrat bomo spet nastopili popolni, z Vinkom Jelovcem pod košem, zato verjamem tudi nekaj možnosti za uspeh,« so zatrdili košarkarji Olimpije, ko so včeraj odpotovali v Split.

»Morda je celo bolje, da smo v Tivoliju izgubili, saj nas je ta poraz dodobra streznil,« pravi pred tekmo kapetan Jugoplastike Rato Tvrdić. »Bolje, da smo izgubili točki, ki nista odločali o ničemer, kot pa da drevi izgubimo uvrstitev v finale in možnost osvojitve pokala, ki je naš letošnji cilj. Revanša za tivolski poraz pa je seveda le še motiv več v naš prid.«

S. T., J. S.

Spartak prvak SZ

LENINGRAD — V odločilnem srečanju košarkarskega prvenstva SZ je Spartak premagal CSKA z 78:77 (29:46) in si tako že kolo pred koncem zagotovil naslov prvaka. Tako bo letošnji zmagovalec pokala evropskih pokalnih zmagovalcev prihodnje leto nastopal v pokalu prvakov.

Težak začetek

MANNHEIM — V prvem kolu mednarodnega mladinskega košarkarskega turnirja je kadetska reprezentanca Jugoslavije po podaljšku premagala Turčijo s 93:85. Drugi rezultati: Belgija : Finska 79:40 Italija : Švedska 84:75, ZRN : Nizozemska 78:72.

Prva Cerknica

POSTOJNA — Končala se je zimska košarkarska liga notranjsko-kopriske regije. Rezultati zadnjega kola: Cerknica — Postojna 60:47, Veterani (Les) — Veterani (Post) 71:68, Veterani (Sež) — Pivka 74:70, Kras — Lesonit 20:0 b. b.; končni vrstni red: 1. Cerknica 14, 2. Veterani (Lesonit) 12, 3. Kras (Sež) 10, 4. Lesonit 6, 5. Postojna 4, 6. Veterani (Post) 4, 7. Veterani (Sež) 4, 8. Pivka 2 točki.

M. DJ.

Veleslalom za obrtnike

SK NOVINAR razpisuje IV. tekmovanje v veleslalomu za obrtnike ke SR Slovenije. Tekmovanje bo v nedeljo, 6. aprila 1975 ob 10. uri na Krvavcu. Prijave sprejemajo v klubski pisarni Vojkova 1, tel. 311-491 in eno uro pred pričetkom tekmovanja na štartu.

Več kot 250 tekmovalcev na štartu

Prvenstvo šol mariborskega področja v veleslalomu

MARIBOR, 1. aprila — V ugodnih snežnih razmerah je bilo na Pohorju vsakoletno prvenstvo osnovnih in srednjih šol mariborskega področja v veleslalomu. V obeh kategorijah je sodelovalo več kot 250 tekmovalcev in tekmovalk.

Rezultati — osnovne šole — st. pionirke: 1. Klanjšček (T. Čufar) 50,9, 2. Črnko (B. Ilich) 51,9, 3. Koklič (J. Padežnik) 52,1; ml. mladinke: 1. Fluhar (Slivnica) 53,9, 2. Ajdnik (P. Voranc) 63,0, 3. Degen (M. Durjava) 64,4; st. pionirji: 1. Tufal (Kamnica) 49,9, 2. Šiftar (F. Rozman) 51,2, 3. Požar (B. Ilich) 53,1; ml. mladinci: 1. Saukub (B. Ilich) 57,9, 2. Dalte (P. Voranc) 63,0, 3. Merhar (B. Ilich) 63,2; cicibanke: 1. Kovač (Hoče) 67,8, 2. Zdove (T. Čufar) 70,9, 3. Cizej (B. Ilich) 76,8; ml. pionirke: 1. Kramarič (B. Polančičev) 64,7, 2. Pungračar (F. Rozman) 69,5, 3. Oslak (B. Polančičev) 73,8; cicibani: 1. Zdove (T. Čufar) 58,0, 2. Dolinšek (Sevnica) 58,9, 3. Puh (J. Padežnik) 63,0; ml. pionirji: 1. Planinšek (M. Durjava) 58,4, 2. Novak (F. Rozman) 61,1, 3. Drozg (B. Kidrič) 62,3 itd.

Med ekipami je zmagala v obeh kategorijah osnovna šola Bojan Ilich.

Srednje šole — članice: 1. Čerpes (I. g.) 1:15,5, 2. Korošak (M. Zidanška) 1:26,0, 3. Pečarič (I. g.) 1:35,2; st. mladinke: 1. Crešnar (Peg. g.) 1:16,7, 2. Sevčnikar (I. g.) 1:20,5, 3. Zupančič (M. Zidanška) 1:27,9; ml. mladinke: 1. R. Pečarič 1:23,9, 2. Kandus (obe I. g.) 1:37, 3. Škrabl (M. Zidanška) 1:39,5; člani: 1. Ajster (I. g.) 1:15,3, 2. Zadravec 1:16,7, 3. Vomer (oba M. Zidanška) 1:18,1; st. mladinci: 1. Popenko 1:07,8, 2. Rečnik (oba GSC) 1:08,1, 3. Pečovnik (TSS) 1:08,7; ml. mladinci: 1. Zavrl (GSC) 1:10,3, 2. Irgolič 1:17,5, 3. Levstek (oba I. g.) 1:17,8 itd.

Pri ženskah je v ekipni konkurenci zmagala 1. gimnazija, pri moških pa gradbeni šolski center.

P. KANCLER

Zvone Dragan predsednik odbora za SP

JESENICE — Na ponedeljkovi skupščini delegatov je zbor združenega dela skupščine občine Jesenice imenoval podpredsednika izvršnega sveta skupščine SRS Zvoneta Dragana za predsednika organizacijskega komiteja svetovnega prvenstva v alpskih disciplinah 1978.

Kakor je znano Kranjska gora kandidira za svetovno prvenstvo v alpskih disciplinah 1978. O kandidaturi bo odločal kongres FIS, ki bo maja v San Franciscu. Imenovana je bila tudi delegacija, ki se bo udeležila tega kongresa. V njej so poleg predsednika Dragana še predsednik skupščine občine Jesenice Slavko Osredkar, predsednik SZS Janez Kocijančič ter Vojteh Budinek in Ljubo Bizjak.

Z vsemi asi

AMD Orehova vas se temeljito pripravlja na SP v motokrosu, ki bo 11. V.

MARIBOR — V nedeljo, 11. maja, se bodo ljubitelji motokrosa ponovno zbrali ob znani progi za motokros na obronkih Radizla. Avto-moto društvo Orehova vas bo pripravilo tekmovanje za svetovno prvenstvo v motokrosu v razredu do 125 kubikov.

Obsežni organizacijski odbor AMD Orehova vas, ki mu predseduje direktor tekmovanja in sekretar društva Franc Fingušt- je v preteklih letih pripravil že dvoje tekmovanj za svetovno prvenstvo in ima zato bogate izkušnje. Največ težav imajo organizatorji v teh dneh s prijavami. Za tekmovanje je med motokrosisti iz več ko 20 držav, ki tekmujejo za svetovno prvenstvo veliko zanimanje. Na štartu za svetovno prvenstvo pa je lahko samo 40 tekmovalcev in zato bo v Orehovi vasi 11. maja na štartu poleg petih domačih tekmovalcev še 35 najboljših dirkačev na svetu. V jugoslovanski ekipi bodo Željko Zorić, Branko Ahačič, Niko Šinkovec, Ivan Golja in Franc Lipuš. Na progi v Orehovi vasi bodo lahko obiskovalci spremljali tudi mojstrovine svetovnega prvaka, Belgijca Andrea Malherba, ki tekmuje z motorjem Zündapp. Do sedaj so že zaključene prijave tekmovalcev iz Danske, Sovjetske zveze, Švedske, Nizozemske, Avstrije, Anglije in Jugoslavije.

»Praznika motokrosa v Orehovi vasi se bo pričel že v četrtek 8. maja, ko bodo v Mariboru prispeli tekmovalci iz Anglije, kjer bo 4. maja druga dirka za svetovno prvenstvo. V soboto bo gled proge in trening, v nedeljo dopoldne pa uradni trening. Tekmovanje za svetovno prvenstvo se bo pričelo v nedeljo, 11. maja ob 14.30, ko bo slovesen začetek, ki bo tudi letos pod pokroviteljstvom tovarne avtomobilov in motorjev Maribor. Prva vožnja bo ob 15. uri in druga ob 16.50 uri. v odmoru med obema tekmama bo privlačen nastop motoristov — gojencev kadetske šole milice iz Tacna ter dva nastopa pihalnega orkestra. Tekmovanje bodo sklenili ob 17.30 uri, ko bo pred sodniško tribuno podelitev odličij zmagovalcem.

Za tekmovanja v krosu je bilo na Štajerskem vedno veliko zanimanja, saj si je podobne prireditve na 1700 m dolgi progi na obronkih Radizla ogledalo skoraj zmeraj 40 tisoč ljubiteljev športa. Prireditelji so dali tiskati 42.000 vstopnic po 300 din za odrasle in 15 din za mladino. V vseh trafikah bodo že kmalu v predprodaji za polovico cenejše ... Organizator je pripravil tudi 800 velikih spominskih značk, ki bodo veljale kot vstopnice in bodo po 40 din. Pri AMD Orehova vas pa niso pozabili na najmlajše ljubitelje tega dinamičnega športa. Na vse osnovne šole na Štajerskem bodo poslali za najboljše učence brezplačne vstopnice. Lepa poteza organizatorja.

Do velikega tekmovanja v Orehovi vasi je še mesec dni in progo na obronkih Radizla že pripravljajo. Proga bo potekala po isti trasi kot v preteklih letih.

BOGO ČERIN

GIMNASTIKA

SFRJ : Egipt v Zagrebu

LJUBLJANA, 1. aprila — Prvo mednarodno gimnastično tekmo bo imela naša izbrana ženska vrsta v soboto, 5. t. m. v Zagrebu ko se bo srečala z gimnastično vrsto Egipta, ki je prispela v Jugoslavijo po desetdnevnih pripravah v Bolgariji. Našo vrsto bodo sestavljale naslednje telovadke: Andreja Dimnik, Maja Seliger in Mira Džaković (Partizan Spodnja Šiška), Maja Doki (Partizan Zelena jama), Slavica Kundačina Jordana Ilić (Zvezdara Beograd). Debutantka v naši vrsti je 14-letna Mira Džakovič. Telovadke Egipta se v zadnjih letih niso pojavljale v mednarodni areni.

Naše telovadke v mednarodni areni

LJUBLJANA, 1. aprila — Aprila bo več mednarodnih gimnastičnih tekmovanj. Tako bodo naše tri telovadke: Andreja Dimnik, Maja Seliger in Maja Doki nastopile 12. in 13. t. m. na velikih gimnastičnih prireditvah v Bukarešti in v Londonu.

V London na »turnir šampionik« potuje Doklova, v Bukarešto pa Dimnikova in Seligerjeva.

48 avtomobilistov odstopilo

NAIROBI — Na 3. rallyju za svetovno prvenstvo »Safarik« je zmagal Sved Andersson z avtomobilom peugeot. Drugi je bil Italijan Munari, tretji pa Sved Waldegaard (oba lancia stratos).

Ta rally je eden izmed najtežjih na svetu: od 78 posadk jih je do cilja odstopilo 48!

TENIS

Dva naša v četrtfinalu

OPATIJA — V nadaljevanju mednarodnega turnirja so v konkurenci moških odigrali tekme osmine finala. Med osmerico najboljših sta se uvrstila tudi Jugoslovanda Mijuca in Nikolovski.

Rezultati — Wimmer (A) : Slaviček 6:2, 6:4, Mijuca (J) : Zimmer (A) 6:1, 6:2, Mann (ZRN) : Homoki (J) 6:3, 7:6, Nikolovski (J) : Löffler (ZRN) 6:3, 5:7, 6:3, Kandler (A) : Priščić 1:6, 7:5, 6:3, Wuster : T. Soergel (oba ZRN) 6:0, 6:2, Nejedlik (A) : Csernoch (ZRN) 4:6, 3:5, 0:40 — zaradi poškodbe predal Nemec. Osmi četrtfinalist je zmagovalec srečanja Feigl (A) : Gržinić.

Med ženskami je Alavantićeva v četrtfinalu premagala Manenico s 6:2, 6:4 in bo v polfinalu igrala z Avstrijko Bičhe. V drugem polfinalu bo igrala zmagovalka dvoboja Avstrijk Ulrichove in Berneggerjeve z Madžarko Graczol.

Najboljša jugoslovanska igralka Jaušovčeva zaradi šolskih obveznosti ne bo nastopila na istrskih turnirjih.

D. K.

NAMIZNI TENIS

Šurbek in naš par

PRAGA — Na mednarodnem namiznoteniškem prvenstvu ČSSR je Šurbek v finalu premagal Orlowskega z 21:16, 21:18, 21:9, dvojica Šurbek — Stipančić pa drugi naš par Klinger — Jurič z 21:10, 21:4, 21:12.

KEGLJANJE

Kmetijska zadruga slavila

POSTOJNA — V okviru delavskih športnih iger v Postojni so končale tekmovanje kegljavke, ki so tekmovale v disciplini 50 lučajev mešano. Sodelovalo je 13 tričlanskih ekip. Presenetljivo so zmagale igralke postojnske kmetijske zadruge (Likon, Mikuletič, Kovačič), ki so podrle 548 kegljev. Nadaljnji vrstni red: SGP Gradnje 509, Postojnska jama 500, Javor 489, LIV 772 2TP 464, Zdravstveni dom 640 itd. Rezultati najboljših posameznic: Likon 201, Mikuletič (obe KZ) 191, Tasevska (Gradnje) 188 itd.

V DSI imajo za zdaj največ točk lanski zmagovalci Postojnska jama 40 pred Javorjem 19, 2TP 16 itd.

Igre se sedaj nadaljujejo s tekmami v malem nogometu, kjer sodeluje 13 ekip, naslov pa brani Nanos.

E. P.

NOVO NA TUJEM

PRAGA — V prijateljskem mednarodnem srečanju sta najboljši nogometni moštvi Češke in Romunije igrali neodločeno s rezultatom 1:1 (1:0).

ZKL v številkah

Obramba

Zadar 2028, Jugoplastika 2210, Bosna 2295, C. zvezda 2331, Rabotnički 2342, Radnički FOB 2357, Partizan 2381, Metalac 2389, Istravino 2395, Lokomotiva 2406, Beograd 2497, Olimpija 2503, Borac 2532, Vojvodina 2608.

Napad

Jugoplastika 2564, Olimpija 2549, Partizan 2527, Borac 2474, C. zvezda 2473, Lokomotiva 2374, Radnički FOB 2366, Bosna 2362, Vojvodina 2351, Beograd 2325, Zadar 2309, Rabotnički 2285, Metalac 2313, Istravino 2142.

Strelci

Skupno: Plečaš 862, Ivković 756, B. Kovačević 717, Mišović 710, Georgijevski 706; **26. kolo:** Malešević 35, Varajić 34, Kićanović 33; **rekord kola:** Plečaš — 54 (16. k.); **Olimpija:** Jelovac 593, Gvardjančič 352, Nuhanović 328, Volaj in Marter po 306, Ivanović 287, Lorbek 134, Križnar 92, Macura 62, Zaloker 8, Berdajs in Jakhel po 2.

Met iz igre

Jugoplastika 1058:1973 (54 odst.), Olimpija 1058:1974 (54), Partizan 1029:1907 (54), Zadar 1003:1885 (53), C. zvezda 1011:1961 (52), Borac 1026:2027 (51), Radnički FOB 970:1885 (51), Bosna 979:1970 (50), Vojvodina 968:1924 (50), Lokomotiva 980:2059 (48), Istravino 871:1829 (48), Beograd 960:2045 (47), Rabotnički 931:1977 (47), Metalac 930:1967 (47).

Kazenski meti

Borac 440:552 (79 odst.), Radnički FOB 427:554 (77), Jugoplastika 440:599 (74), Partizan 469:648 (72), Rabotnički 422:586 (72), Lokomotiva 408:564 (72), C. zvezda 464:655 (71), Istravino 391:554 (71), Olimpija 436:628 (70), Zadar 283:406 (70), Vojvodina 405:585 (69), Metalac 348:506 (69), Bosna 406:607 (67), Beograd 337:528 (64).

Osebne napake

Vojvodina 654, Olimpija 642, Istravino 635, Beograd 631, Radnički FOB in Rabotnički po 621, Partizan 611, Metalac 609, Bosna 607, Borac 606, Lokomotiva 598, Jugoplastika 555, C. zvezda 547, Zadar 524.

Skoki

C. zvezda 929, Zadar 878, Partizan 854, Olimpija 823, Bosna 830, Rabotnički 809, Istravino 799, Vojvodina in Lokomotiva po 795, Beograd 760, Jugoplastika 749, Metalac 662, Borac 651, Radnički FOB 608.

Gledalcev

Skupno: 463.500; **26. kolo:** 8.000; **največ:** Metalac — Zadar 2000.

NOGOMET

Mladinci SFRJ prvi

BASTIA — Naša mladinska nogometna reprezentanca je zasedla prvo mesto na mednarodnem nogometnem turnirju, ki je bil na Korziki. V odločilnem srečanju so mladinci premagali mlado reprezentanco Maroka z rezultatom 5:4, ki se je končal s podaljški. Vrstni red turnirja: 1. Jugoslavija, 2. Maroko, 3. ZRN, 4. Madžarska.

TUJA NOGOMETNA PRVENSTVA

Anglija

LONDON — V 38. kolu angleškega nogometnega prvenstva so bili dosženi naslednji rezultati? Arsenal — Sheffield United 1:0, Burnaley — Derbiy 2:5, Chelsea — Ipswich 0:0, Everton — Coventry 1:0, Leeds — Leicester 2:2, Newcastle — Queens Park 2:2, Stoke — Liverpool 2:0, Wolverhampton — Luton 5:2.

Stanje na tabeli: Everton (tekma manj) 46, Liverpool in Stoke po 45 itd.

SMUČARSKI TEKI

Četrtič po karavanških vrhovih

VRBA — Športno društvo Union in občina v Vrbi bosta 6. aprila ob 9. uri priredila tradicionalno 4. mednarodno tekmovanje smučarskih tekačev »Po karavanških vrhovih«. Proga za tekmovalce, stare nad 18 let bo dolga približno 20 km, za rekreativce pa 15 km. V ekipni konkurenci bodo prireditelji upoštevali čsa dveh tekmovalcev.

Prijave sprejema zdravilišča uprava v Vrbi, telefon (04274) 2103 ali 2105. Prijavnina je 30 šilingov.

Na dosedanjih tekmovanjih so zmagali Heinrich Wallner (1971), Franz Schreiber (oba Avstrija, 1972) in Gerhard Gehring (ZRN, 1973).

Planine in ljudje

Navodila za hojo v gore

Komisija za vzgojo in izobraževanje PZS je na pobudo GRS pripravila osnovne dispozicije za kratko vzgojno edicijo »Navodila za hojo v gore«, ki naj bi jo dobil vsak ob vpisu v planinsko organizacijo, na razpolago pa naj bi bila tudi v planinskih postojankah. »Navodila« bodo na voljo še pred poletno sezono.

Tabor ljubljanskih planincev

Priprave na letošnji tabor ljubljanskih planincev dobro napredujejo. Tabor, ki bo posvečen 30.-letnici osvoboditve, pokroviteljstvo pa je sprejela Skupščina mesta Ljubljane, bo 18. maja na Govejku, izvedba je bila zaupana PD Obrtnik iz Ljubljane.

Srečanje planincev PTT

Planinsko društvo PTT Tuzla prireja 5. in 6. t. m. srečanje PD PTT treh republik. Poleg delegacij PD PTT Ljubljana, Celje in Maribor se bodo srečanja udeležili še zastopniki PD PTT iz Zagreba, Reke, Splita, Sarajeva in Zenice. Srečanje, ki bo v planinskem domu na Ozrenu in je posvečeno 30-letnici osvoboditve, bodo združili z izletom.

Ljubljanska krožna pot

Ljubljanski meddruštveni odbor PD je na seji predsedstva obravnaval že redigirano besedilo »Vodnika po Ljubljanski krožni poti«, izbrali pa so tudi že fotografije in idejni osnutek značke. Izid vodnika pričakujemo maja meseca 1975.

Za filateliste

Med zimskim vzponom na Snežnik in akcijo »100 žensk na Snežnik«, ki je bil 16. marca, je na Snežniku prvič delovala tudi pošta 86250 SNEŽNIK. Poštni uslužbenki sta v tej najvišji zimski pošti v Jugoslaviji odpravili skoraj 400 poštnih pošiljk.

Vabijo na izlete

PD Ljubljana-matica vabi v nedeljo na izlet KAMNO BRDO — SELA —LESKOVEC — OBOLNO — KRIŽ — ŠMARTNO. Izlet bo vodil Luka Kočar, odhod z vlakom ob 6.45 do Višnje gore, prijavnina 3 din.

PD Litija vabi v nedeljo na izlet RENKE — ROVIŠKI VRH — ZASAVSKA GORA — CVETEŽ — SLEMŠKO — VAČE. Izlet bo vodil Janez Savšek, odhod pa s vlakom ob 7.12.

Planinska šola

Učenci nižjih razredov OS »Dragotin Kette« v Ilirski Bistrici so učitelje-mentorje na šoli postavili takorekoč pred dejstvo — nekaj storite tudi za nas. Tako se sedaj vrste predavanja o planinski organizaciji, varni hoji v gore, planinski opremi, varstvu planinskega cvetja, poslušali pa so tudi prispoved zgodbic izpod Snežnika in se tudi že naučili nekaj planinskih pesmi. Da je za to »malo« planinsko šolo resnično veliko zanimanje potrjuje še en sam podatek — obiskuje jo kar 75 otrok.

Odmevi z gora

V petek ob 17.40 bo na drugem programu radia na sporedu zanimiva in strokovno še neobdelana tema — Problemi propagande in informacije v planinstvu. Oddajo je pripravil Dušan Povh.

Nova skupina

PD Matica Murska Sobota nadaljuje z rednimi predavanji planinske šole na CPS v Murski Soboti. Prof. Evgen Titan je predaval o pomurski planinski poti ter prof. Franček Vogelnik o sredogorju in visokogorju v Sloveniji.

Zanimanje med dijaki je tolikšno, da bo v soboto ustanovni občni zbor skupine mladih planincev, ki jo že sedaj uspešno vodi mentor Edi Dečko.

Novice iz Zabukovice

Koordinacijski odbor PD občine Zalec organizira v sodelovanju z jamarskim klubom »Črni galeb« v nedeljo pohod v podzemlje Pontkvanskega krasa. Zbor udeležencev bo ob 8. uri pred gostilno Ferveg. v Pirešici, na cesti proti Velenju, zaključek pa bo v jami Pekel.

Dne 13. aprila pa bo PD pri »Izletniku« Celju priredilo pohod po poteh I. celjske čete. Začetek pohoda bo ob 7. uri na Svetini (avtobus iz Stor odhaja ob 6.20), zaključek pa na Resevni. Ob spomeniku NOB bo proslava.

Zbor na Rašici

PD »Rašica« Ljubljana-Sentvid vabi člane društva in vse ljubitelje planin v nedeljo na Rašico, v dom pri razglednem stolpu. Prijeten izlet bodo združili z udeležbo na XVII. rednem občnem zboru društva, ki bo ob 10. uri.

Ljubljanski MDO

Ljubljanski meddruštveni odbor PD vključuje — po ustanovitvi PD Lesnina in Borovnica — že 29 društev. Za notranjo organizacijo in delovanje pripravlja MDO samoupravni sporazum za povezavo področnih društev in njihovo delo, tako da bo povezava še bolje uspevala. Najpomembnejši prihodnji akciji pa sta: V. planinski tabor, ki bo 18. maja pri planinskem domu na Govejku in izdaja »Vodnika po ljubljanski mladinski poti«.

Popolna vodniška zbirka

Založba Šport iz Bratislave je zopet lepo poskrbela za obiskovalce Visokih Tater. Izšel je poseben turistični vodnik za to gorstvo (Adamec — Roubal, 196 strani, 24 Kčs), visokogorski vodnik (Julia in Arno Andraši, 200 strani, 16 Kčs) in še plezalni (J. Andraši — W. Paryski, 164

Zadnje vesti

Ljubičić se je vrnil iz Libije

BEOGRAD, 1. aprila (Tanjug) — Zvezni sekretar za ljudsko obrambo general armade Nikola Ljubičić se je danes vrnil z uradnega obiska v libijski arabski republiki.

General Ljubičić je Libijo obiskal na povabilo člana sveta revolucionarnega poveljstva Abuja Bakra Junisa Džaberja. Med obiskom v prijateljski Libiji se je zvezni sekretar za ljudsko obrambo udeležil slavnosti ob otvoritvi letalske akademije v libijskem mestu Misurati, sestal pa se je tudi s predsednikom sveta revolucionarnega poveljstva Moamerjem el Gadafijem.

Bijedić sprejel Pešića

BEOGRAD, 1. aprila (Tanjug) — Predsednik ZIS Džemal Bijedić je danes sprejel jugoslovanskega veleposlanika v ZSSR Milorada Pešića. Ob tej priložnosti sta se pogovarjala o bližnjem obisku predsednika zveznega izvršnega sveta v Sovjetski zvezi.

Delegacija ZSJ odpotovala

BEOGRAD, 1. aprila (Tanjug) — Delegacija sveta zveze sindikatov Jugoslavije, ki jo vodi predsednik sveta Mika Špiljak, je danes odpotovala v Irak in Sirijo, kamor so jo povabili iraški in sirski sindikati.

Pričakujejo, da se bodo člani delegacije tam pogovarjali o razširitvi sodelovanja s temi organizacijami ter izmenjali mnenja o nekaterih vprašanjih s področja mednarodnega sindikalnega gibanja, kot tudi o najnovejšem položaju na Bližnjem vzhodu.

Taher Amin pri Javorskem

BEOGRAD, 1. aprila (Tanjug) — Predsednik odbora za zunanjo politiko zveznega zbora skupščine SFRJ Mihajlo Javorski je danes sprejel egiptovskega državnega ministra za gospodarsko sodelovanje in predsednika egiptovskega dela mešanega komiteja za gospodarsko sodelovanje med SFRJ in Egiptom dr. Taherja Amina. Sprejema se je udeležil tudi egiptovski veleposlanik v SFRJ Murat Galeb.

Mandić obiskal Hristofidisa

ATENE, 1. aprila (Tanjug) — Jugoslovanski veleposlanik v Nikoziji Nikola Mandić je danes obiskal ciprskega zunanjega ministra Ioanisa Hristofidisa. Med pogovorom sta izmenjala mnenja o ciprskem položaju ter o možnostih za obnovitev razgovorov med predstavniki obeh ciprskih skupnosti.

Pomoč državam v razvoju

RIM, 1. aprila (OPI — UN) — Upravni odbor svetovnega programa za hrano (VFP) je danes državam v razvoju odobril pomoč v hrani v vrednosti 129 milijonov dolarjev.

Indiji so odobrili za 39,4 milijona dolarjev pomoči, Egiptu 24,5 milijona, Pakistanu 14,5 milijona, Sri Lanki 12,3 milijona, Bangladešu 12,1 milijona, Jordaniji 4,2 milijona, Indoneziji 4 milijone, Severnemu Jemenu 2,9 milijona, Siriji 2,2 milijona, Nepalu 2 milijona in LDR Jemen 784 tisoč dolarjev.

Kongres demokratičnih pravnikov

ALŽIR, 1. aprila (APS) — V alžirski »Palači narodov« se bo jutri začel deseti kongres mednarodne unije demokratičnih pravnikov, ki bo trajal do 6. aprila. Na njem bo sodelovalo petsto pravnikov iz 64 držav — med njimi jih bo veliko tudi iz neuvrščenih in drugih držav v razvoju.

Na kongresu bodo govorili o mnogih pravnih vprašanjih, ki so bila zastavljena na mednarodnih zborovanjih v zadnjem času, predvsem pa o tistih, ki so bila na dnevnem redu 4. konference šefov držav in vlad neuvrščenih držav septembra 1973 v Alžiru.

Egiptovsko-grški sporazum

KAIRO, 1. aprila (MENA) — Egipt in Grčija sta danes podpisala sporazum o pospeševanju in zaščiti medsebojnih interesov. Podpisali so tudi program o kulturnem sodelovanju v času od 1975 do 1976.

Dokumenta sta podpisala zunanja ministra Egipta in Grčije Ismail Fahmi in Dimitrios Bicios. Potem sta ministra začela uradne pogovore.

Hud požar v hotelu

CORVARA, 1. aprila (AP, Reuter) — Zgodaj zjutraj je hotel v zimskem športnem središču v Corvari, ki leži 170 km severozahodno od Benetk, zajel hud požar. Pri tem je bilo poškodovanih okoli 30 ljudi, v glavnem nemških turistov. Največ gostov se je poškodovalo pri skakanju skozi okna, vendar pa poškodbe niso resnejše.

Pred komaj petimi dnevi je med požarom, ki je izbruhnil v hotelu v Santa Marii Maggiore, življenje izgubilo 15 ljudi.

Člani kongresa ZDA v Egiptu

KAIRO, 1. aprila (MENA) — Delegacija članov ameriškega kongresa, ki jo vodi vodja demokratične stranke v kongresu Thomas O'Neil, je danes dopotovala v egiptovsko glavno mesto. Delegacija, ki šteje 23 članov, bo tukaj ostala dva dni.

Nov libanonsko-izraelski spopad

BEJRUT, 1. aprila (UPI) — Na južni meji med Libanonom in Izraelom je danes ponovno izbruhnil spopad med topništvom obeh držav. Do spopada je prišlo v trenutku, ko je izraelska patrulja hotela prestopiti libanonsko mejo.

V vojaškem sporočilu, ki so ga objavili v Bejrutu, je rečeno, da je libanonsko topništvo zaustavilo izraelsko patruljo in jo prisililo k umiku. Med enournim streljanjem, ki je sledilo, je padel neki libanonski kmet. To območje so preletela tudi izraelska letala, ki pa niso uporabila svojega orožja.

PA ŠE TO

ZAHVALA VLADI — Da smo se včeraj v rubriki PA ŠE TO upali zapisati, kako v Delu ni nobene prvoaprilske šale, gre zasluga predvsem zveznemu izvršnemu svetu, ki včeraj ni ukazal nobene pocenitve.

Kosovo pričakuje Tita

Predsednik republike bo na dvodnevni obisk Kosova prispel jutri

PRIŠTINA, 1. aprila (Tanjug) — Predsednik republike Josip Broz Tito bo v četrtek dopoldne dopotoval na dvodnevni obisk v Socialistično avtonomno pokrajino Kosovo. Predsedniku Titu, tovarišici Jovanki Broz in tovarišem, ki bodo dopotovali s predsednikom, bodo pripravili slavnostni sprejem.

Predsednik Tito se bo med obiskom v SAP Kosovo srečal in pogovarjal s političnim aktivom te pokrajine, imenovali pa ga bodo za častnega doktorja prištinske univerze. Josip Broz Tito se bo v času obiska srečal tudi z delavci, borci, mladino in predstavniki sredstev javnega obveščanja ter založniških hiš v Prištini.

Občinske konference socialistične zveze delovnega ljudstva Kačanika, Uroševca, Lipljana in Prištine so ob obisku tovariša Tita v tej pokrajini danes objavile razglase, v katerih pozivajo delovne ljudi in občane, naj pozdravijo svojega najdražjega gosta.

Beg iz postojank, zmedeni generali

Vietnamske osvobodilne sile hitro prodirajo proti jugu — Spremembe v vrhu saigonskega režima »neizogibne«

SAIGON, 1. aprila (Reuter, AFP, UPI) — Z eno od bliskovitih operacij, za katere je značilno usklajeno delovanje ofenzivnih enot in uporniškega prebivalstva v vseh mestih, ki se jim te enote približajo, so danes praktično brez odpora osvobodili Nha Trang. Z zasedbo tega mesta ob obali so osvobodilne enote popolnoma odrezale pokrajno Thu Yen, v kateri nekaj ozemlja še nadzira saigonska administracija.

Ponoči so osvobodilne sile Južnega Vietnama zasedle obmorsko mesto Qui Nhon, 450 km severovzhodno od Saigona. Padec tega mesta s 100.000 prebivalci so danes potrdili vojaški viri Thieujevega poveljstva v Saigonu.

Saigonske čete so brezglavo bežale iz Nha Tranga, tako kot že iz Da Nanga in Qui Nhona. Skušale so se prebiti na bližnje letališče, da bi jih evakuirali z letali. Možnosti za to so neznatne. Saigonska letalska družba je že včeraj ustavila polete v Nha Trang, vojaški piloti pa tudi nočejo več tvegati in pristajati na tem letališču.

Ljudske oblasti v Južnem Vietnamu si prizadevajo, da bi v sodelovanju in ob podpori vseh družbenih organizacij ter osvobodilnih enot čimprej normalizirali življenje na ozemlju, ki je bilo osvobojeno v zadnjih treh tednih.

Zaradi hitre akcije osvoboditeljev se bodo stotisoči ljudi, ki so pred saigonsko soldatesko pobegnili z domov prav na severu Južnega Vietnama, zlasti z območja Quang Trija in drugih, lahko vrnili na domove.

General Nguyen van Thieu, čigar odstavitev je začasna revolucionarna vlada zahtevala kot pogoj za nadaljevanje pogajanj s saigonsko administracijo, je danes odložil sestanek s posebnim odposlancem predsednika Forda generalom Weyandom. Režimski šefi so zaradi približevanja osvobodilnih enot vse bolj zbegani.

V krogih, ki so blizu ameriškemu veleposlaništvu, krožijo glasovi, da so spremembe v vrhu režima »neizogibne«. Bivši premier in podpredsednik republike Nguyen Cao Ky je danes odložil tiskovno konferenco, češ da je »preutrujen«. Znano je, da Cao Ky obtožuje Thieuja, češ da je osebno odgovoren za poraze saigonske vlade. Po njegovem bi Thieu moral odstopiti, »ker so zdaj vsi proti njemu«.

General Nguyen van Minh, znan kot »veliki Minh«, je časnikarjem izjavil, da oficirji saigonske armade Thieuju ne zaupajo več in da je vsak vojaški ukrep saigonske armade obsojen na propad. Zato naj bi čimprej začeli pogajanja z začasno revolucionarno vlado. Ameriški obrambni minister Schlesinger sodi, da se bodo Thieujeve sile še naprej umikale, dokler se »saigonski administraciji ne bo posrečilo stabilizirati vojaškega položaja«. V nekem televizijskem intervjuju je Schlesinger dejal, da se bodo v naslednjem mesecu ali dveh verjetno nadaljevale okrepljene operacije v smeri proti Saigonu.

Predstavnik State Departmenta Robert Anderson je ob glasovih, da nekateri ameriški uslužbenci, zlasti pa njihove družine, že zapuščajo Saigon, ker pričakujejo nadaljnjo ofenzivo osvobodilnih sil, izjavil, da ameriških državljanov niso pozvali, naj zapustijo Saigon, vendar bosta vlada oziroma veleposlaništvo ZDA v Saigonu pomagala tistim, ki bodo želeli oditi. Na vprašanje, kaj lahko Amerika ukrene na političnem in diplomatskem področju glede na sedanji položaj, pa je dejal, da bodo o tem vedeli kaj več, ko se bo načelnik štaba kopenskih sil ZDA general Weyand vrnil iz Saigonia in poročal predsedniku.

ZDA pošiljajo Thieujevim oboroženim silam orožje po zračnem mostu. Davi je na letališču Tan Son Nhut pristalo orjaško transportno letalo galaxy C-5 a z nujno pošiljko 105-milimetrskih topov in streliva. Dobave orožja in zdravil se bodo nadaljevale.

ZDA so odstranile jedrsko gorivo iz raziskovalnega reaktorja v Dalathu v Južnem Vietnamu in ga prepeljale na otok Johnston v Tihem oceanu. V oddelku za energetske raziskave in razvoj se je izvedelo, da je bil ta reaktor majhen in ni imel nikakršnega strateškega ali vojaškega pomena.

V OSVOBOJENEM HUEJU — Meščani nekdanje vietnamske cesarske prestolnice z zanimanjem poslušajo borca južnovietnamske osvobodilne vojske, potem ko so v mestu prenehali zadnji boji in je zavladal toliko zaželeni mir.

Telefoto: UPI

Naraščanje cen ogroža položaj TAM

Seje v Mariboru se je udeležil tudi predsednik RS ZSS J. Barborič

MARIBOR, 1. aprila — Predsednik RS ZSS Slovenije Janez Barborič se je danes udeležil skupne razširjene seje predsedstva občinskega sindikalnega sveta Maribor in izvršnega odbora občinskega odbora sindikata delavcev kovinske industrije, na kateri so razpravljali o gospodarskem in političnem položaju TAM. Predsednik občinskega sindikalnega sveta Maribor Emil Tomažič je poudaril, da so se cene gospodarskih vozil TAM povečale od leta 1972 le za 15 odstotkov, stroški pa za 72 odstotkov. V letošnjem letu predvideva TAM plansko izgubo v višini 9 odstotkov kot posledico pomembnega povečanja cen izdelkov črne metalurgije. Na seji so podprli stališča občinskega komiteja ZK Maribor, ki je že poprej razpravljal o tej problematiki. S stališči seje bodo seznanili republiški svet zveze sindikatov Slovenije in republiški odbor sindikata delavcev kovinske industrije Slovenije.

MARJAN KOS

Deblokada Kube zagotovljena

Načelni sklep o tem bodo sprejeli na zasedanju ministrov OAD

BUENOS AIRES, 1. aprila (Tanjug) — V latinskoameriških diplomatskih krogih se je zvedelo, da je odprava blokade Kube že zagotovljena. S tem v zvezi pravijo, da bodo načelni sklep o razveljavitvi resolucije organizacije ameriških držav (OAD) sprejeli na bližnjem zasedanju zunanjih ministrov obeh Amerik.

Sklep o odpravi blokade bo izdal stalni svet OAD, ker pričakujejo, da bo generalna skupščina OAD sprejela reformo statuta, s katero bodo razveljavili drugo in tretje načelo večine za izglasovanje ključnih sklepov. Zato ne bo treba posebej sklicati izrednega sestanka ministrov za odpravo blokade Kube.

Ni še znano, katera država bo sprejela konkretno akcijo za odpravo gospodarske in politične blokade na Kubi, ki traja že enajst let. Sklep OAD o Kubi bo vsaki članici prosto dovoljeval, da sama določi svoje odnose s havansko vlado.

Narajan grozi z uporom

Indijski desničarski poslanec zbira pristaše po podeželju

NEW DELHI, 1. aprila (Tanjug) — Eden od voditeljev desničarske opozicije v Indiji Džaja Prakaš Narajan je z izjavo, »da se ne bo obotavljal in da bo pozval oborožene sile in policijo, naj vstanejo proti nedemokratičnim ukazom korumpiranih ministrov in administratorjev«, napravil potezo, kakršne ne pomnijo v indijskem političnem življenju.

»Doslej takega poziva še nisem poslal, saj za to še ni napočil čas«, je povedal Narajan, ki popotuje po državi in si nabira pristaše. Njegov namen je, da zbere študente kot »udarno silo« svojega gibanja, ki naj bi razdrlo enotnost v kongresu z vzbujanjem dvomov o premieru Indiri Gandhi in njenih najožjih sodelavcih, hoče tudi vzbuditi nezadovoljstvo med revnimi množicami in napraviti vtis, »da utegnejo oborožene sile v odločilnem trenutku odpovedati poslušnost«.

Iskrice

Lepa dela so otroci oplike, ki se je rodila pred njimi.

PAUL VALERY, francoski književnik

Hoja po poteh minulosti je zanesljivejša, toda pravi pogum je v tem, da se zazreš v prihodnost.

VELJKO VLAHOVIĆ

OGLEDALO: ANTIPROPAGANDA

— Ne vem, zakaj nam neprestano dopovedujejo, da bi morali bolje gospodariti, ko pa vendar vidimo, da vsakokrat najbolj nadrsajo prav dobri gospodarji...

MILAN MAVER

Ustaši priznavajo

Vicekonzula Mladena Djogovića četrtič operirali - Sporočilo »Hrvatskega odpora« uredništvu »Progres de Lyon«

OD NAŠEGA PARIŠKEGA DOPISNIKA

PARIZ, 1. aprila — Jugoslovanskega vicekonzula Mladena Djogovića so danes spet operirali, tokrat že četrtič. Ugotovili so namreč, da je dobil naboj tudi v hrbtenico. Pri operaciji je bil navzoč tudi jugoslovanski zdravnik prof. dr. Ervin Ginzburg in po njegovem mnenju je od izida te operacije odvisno prihodnje zdravstveno stanje Mladena Djogovića, saj so poškodbe na hrbtenici zmeraj nevarne za živčni sistem.

Po mnenju prof. dr. Ginzburga so francoski zdravniki v bolnišnici »Edouard Herriot« storili vse in posebej poskrbeli za jugoslovanskega diplomata. Posebej je omenil skrb kirurga dr. Lagoutta, ki je štirikrat operiral Djogovića.

Šele danes so tudi povedali, da še ne vedo natančno, koliko nabojev je v Djogovićevem telesu. Naboj v hrbtenici naj bi bil deveti, vendar omenjajo tudi druge, ki jih še niso spravili iz telesa.

V pismu, ki ga je dobilo uredništvo lyonskega dnevnika »Progres de Lyon« je tako imenovani »Hrvaški odpor«, teroristična ustaška organizacija, prevzel odgovornost za sobotni atentat na jugoslovanskega vicekonzula v Lyonu M. Djogovića. S tem so tudi za francoske dvomeče kroge odstranjeni dvomi, ali gre za politično akcijo.

V Lyon so včeraj prišli posebni svetovalec v državnem sekretariatu za zunanje zadeve Karadjole, funkcionar v državnem sekretariatu za zunanje zadeve Bašić in dr. Ginsberg, kirurg z vojaške medicinske akademije v Beogradu. Ti spremljajo tako potek preiskave kot zdravljenje ranjenega Mladena Djogovića.

Zdaj, ko je ustaška organizacija »Hrvaški odpor« takorekoč prevzela vso odgovornost za atentat, so se bistveno spremenila stališča v francoskem tisku. Večina opozarja javnost, da gre za dediče tistih ustašev, katerih separatistična in teroristična dejavnost se je začela že pred drugo svetovno vojno. Vendar je v večini primerov stališče francoskega tiska prizanesljivo: kratkomalo izpuščajo vlogo ustašev med II. svetovno vojno ter govorijo samo o organizaciji, ki da nasprotuje sedanji družbeni ureditvi v Jugoslaviji.

Zato pa se je v francoskem tisku danes pojavilo nekaj člankov, ki povezujejo dejavnost ustaških in četniških krogov s splošno fašistično dejavnostjo, ki se zadnje čase vse bolj osredotoča v Franciji. Ne gre samo za to, da so ustaši pred kratkim iahko imeli »seminar« v Lyonu, marveč za splošno krepitev »fašistične internacionale«, ki se vse pogosteje sestaja v tem francoskem mestu. Celo gospodarski dnevnik »Echos«, ki ponavadi posveti le malo prostora takim dogodkom, piše danes o novem shodu evropske skrajne desnice, shodu, ki sta ga organizirali lyonski sekciji »Ljudstvo in narod« ter »Novi evropski red«. Na tem sestanku so delegati razpravljali predvsem o tako imenovani »komunistični ofenzivi« v Italiji in na Portugalskem ter o finančni pomoči tistim, ki se bojujejo proti »komunistični nevarnosti«. Čeprav so te organizacije po mnenju lista »Echos« še zelo majhne, pa njihovi redni sestanki pričajo o vse tesnejši povezanosti gibanj skrajne desnice.

Figaro piše bolj naravnost, saj pravi, da je Lyon že dolgo »priljubljeno pribežališče hrvaških avtonomistov, naslednikov slavnih ustašev«. Lyon je zanje tudi središče, kjer se ustavijo, kadar potujejo po Franciji in kjer imajo sestanke. V tem mestu so se ustaši tudi povezali s pripadniki skrajne desnice drugih držav. Po pisanju Figaroja ima lyonska policija na svojem seznamu kakih 20 »Hrvatov«.

Figaro na koncu članka tudi piše o najhujših terorističnih akcijah jugoslovanske fašistične emigracije ter o medsebojnem boju ustašev in četnikov ne le v evropskih državah, marveč tudi v ZDA, Kanadi in Avstraliji.

Vsi francoski listi poudarjajo protest jugoslovanskega veleposlanika v Parizu Nijaza Dizdarevića pri generalnem sekretarju francoskega zunanjega ministrstva Geoffroyu Chodronu de Courcelu. Demarša jugoslovanske vlade namreč poudarja, da je treba »prijeti in kaznovati storilce tega zločinskega dejanja, ki je namenjeno spodkopavanju prijateljskih odnosov med državama«.

STANE IVANC

Lažne novice, ki vzbujajo paniko

V Grčiji svarijo prebivalstvo, naj ne naseda sumljivim govoricam

ATENE, 1. aprila (Tanjug) — Grški vladni krogi opozarjajo, da so govorice, ki se nanašajo na »notranjo in zunanjo varnost države«, brez vsakršne podlage. Prebivalstvo so opozorili, naj ne naseda govoricam, »ki imajo sumljive namene«.

Čeprav niso natančneje povedali, za kakšne glasove gre, menijo, da opozorilo velja za novice, ki govorijo o spodrsljajih na turško-grški meji in o krštvi grškega zračnega prostora.

Atenski list »Vima« piše, da so vesti o incidentih na mejni reki Marici, o bombardiranju grške karavle, o pobijanju grških vojakov in podobnem, nerealne. Znano pa je, da je grška vlada pri OZN protestirala zaradi kršitev njenega zračnega prostora, do katerih je prišlo 20 in 27. marca.

Nesreča ekvadorskega generala

QUITO, 1. aprila (AP) — Glavni poveljnik ekvadorskih letalskih sil general Luis Morejon se je ponesrečil z letalom, ki ga je upravljal sam. Letalo je le nekaj trenutkov pred pristankom, ko bi moralo pristati na letališču v Quitu, strmoglavilo na bližnjo hišo, v kateri je življenje izgubila tudi neka ženska.

Pri tej nesreči je bilo ranjenih najmanj 9 drugih oseb, poškodovanih pa je tudi več avtomobilov. General se je peljal s starejšim vojaškim letalom, ki je po strmoglavljenju eksplodiralo.

Opozorilo Francu

MADRID, 1. aprila (UPI). Ob 36. obletnici konca španske državljanske vojne, je madridski časopis »Ja« v uvodniku pozval Francovo vlado, naj pospeši politične reforme »ker časa ni več veliko«.

V članku piše, da je lani najavljeni program politične demokratizacije šel v določeno smer »toda ti koraki niso bili ne dovolj čvrsti, niti dovolj hitri«.

Mali zaslon ne zadostuje

PRAGA, 1. apr. (Tanjug) — Raziskave praškega inštituta za sociologijo so pokazale, da za gledalce češkoslovaške televizije »mali zaslon« ni poglavitno informativno sredstvo, čeprav 76,9 odstotka anketiranih po televiziji redno spremlja poročila o aktualnih dogodkih v državi in po svetu. Nekaj nad 76 % jih je kupilo televizor »za zabavo«, 67 % pa, »da bi si širili obzorje«. Posebno zanimiv je podatek, da po mnenju gledalcev umetniški program televizije še precej zaostaja za programi v koncertnih dvoranah, gledališčih in kinematografih.

Pobesneli slon

DŽAKARTA, 1. apr. (TASS) — Slon po imenu San, glavna atrakcija nekega cirkusa iz Malezije, je nedavno demantiral svoje ime, ki pomeni v prevodu »Dobri«.

Med zadnjo cirkuško predstavo je »Dobri« odrekel poslušnost krotilcu. »Izgubil je živce,« kot je dejal krotilec, podrl varovalno ograjo, skočil iz arene, razgnal preplašene gledalce in odtopotal skozi mesto, podirajoč vse, kar mu je bilo na poti. Nazadnje se je utrujen vrnil v svojo kletko in zaspal.

Tistega dne »Dobri« prvič v svoji 15-letni karieri ni sodeloval na večerni predstavi.

Poplah na Fiumiccinu

RIM, 1. apr. (Reuter) — Neki 17-letni fotoamater je izzval poplah na rimskem letališču Fiumiccino, ko je poskušal iz neposredne bližine fotografirati vzlet orjaškega jumbo jeta, s čimer je hkrati »testiral« učinkovitost varnostne službe na največjem italijanskem letališču.

Fotografa so takoj vzeli na muho ostrostrelci varnostne službe, nato pa poslali letališko policijo, da ga je aretirala. Mladega Franca (policija je sporočila samo njegovo ime) so izpustili po enournem zasliševanju.

STE KOGA NAPLAHTALI?

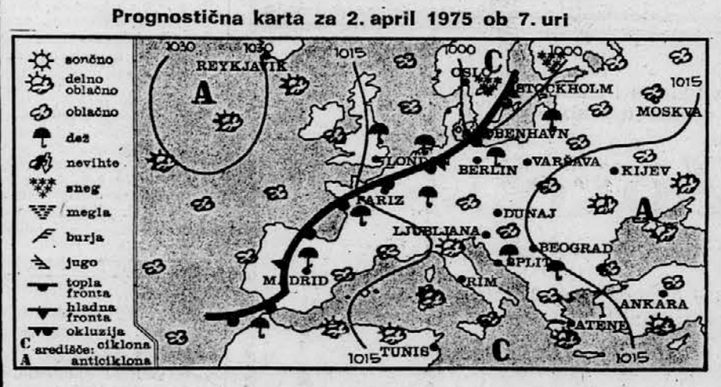
Včeraj nismo hoteli opozarjati na prvi april, da vam ne bi pokvarili kake potegavščine.

Od kdaj izvira navada prvoaprilskih šal, ni mogoče ugotoviti, je pa razširjena skoraj po vsem svetu. Nekateri razlagajo, da so prvoaprilske šale v zvezi z muhastim aprilskim vremenom, ki nas ima večkrat res za norce. Toda prvoaprilske šale po znajo tudi v deželah, kjer april s svojim vremenom ni tako muhast, na primer v Indiji, kjer ima njihov spomladanski praznik »Huli« podoben znanemu kot pri nas prvi april. Ponekod je tudi zadnji april povod za razne šale in potegavščine.

Preprosta in najverjetnejša razlaga pa je takale: pomlad je prišla in objestna veselost je zgrabila ljudi.

Vremenska napoved Meteorološkega zavoda SR Slovenije

Prognostična karta za 2. april 1975 ob 7. uri

SLOVENIJA

Na Primorskem bo spremenljivo, drugod po Sloveniji pretežno oblačno, ponekod vmes rahel dež. Najnižje nočne temperature bodo med —2 in 3, v Primorju 6, najvišje dnevne med 3 in 7, na Primorskem okoli 12 stopinj Celzija.

IZGLEDI ZA ČETRTEK

Še nestalno vreme.

JUGOSLAVIJA

Drugod po državi bo pretežno oblačno, drugod vmes padavine.

VREMENSKA SLIKA

Sredozemsko območje nizkega zračnega pritiska se le počasi polni. V višinah doteka nad naše kraje hladen in vlažen zrak, ki povzroča nestalno vreme.

Vreme in temperatura

1. aprila

kraji	vreme ob 13. uri	stopinj
Ljubljana	oblačno	5
Brnik	pretežno oblačno	4
Planica	rahlo rosi	3
Kredarica	v oblakih	—4
Maribor	rahlo dežuje	5
Sl. Gradec	oblačno	4
Celje	rahlo dežuje	4
Novo mesto	rahlo dežuje	4
Portorož	jasno	12
Reka	oblačno	11
Pulj	pretežno oblačno	11
Hvar	—	—
Dubrovnik	oblačno	14
Zagreb	rahlo dežuje	5
Beograd	rahlo dežuje	8
Sarajevo	—	—
Skopje	—	—
Titograd	oblačno	16
Celovec	oblačno	4
Gradec	oblačno	4
Dunaj	oblačno	6
Benetke	pretežno oblačno	14
Genova	pretežno oblačno	13
Milano	pretežno oblačno	12
München	oblačno	1
Zürich	—	—
Rim	pretežno oblačno	15
Pariz	ploha	5
Berlin	pretežno oblačno	8
Stockholm	rahlo sneži	1
Moskva	—	—

SNEŽNE RAZMERE

STARI VRH: 60 cm, proge teptane

VELIKA PLANINA: megla, 100 centimetrov snega, v Tihi dolini 210 cm

KRVAVEC: megla, 150 cm snega, na Njivicah 250 cm

VOGEL: pretežno jasno, 350 cm snega, obratuje nihalka, Orlove glave in Stožec

KOMNA: 325 cm snega, tovorna žičnica obratuje

ZELENICA: oblačno, od 80 do 260 cm snega

KRANJSKA GORA: oblačno, 100 centimetrov snega

ZATRNIK: delno oblačno, 90 cm snega, žičnice obratujejo, cesta je slabo pluženа

GOLTE: megla, 110 cm snega, smučišče teptano

KOPE: oblačno, 50 do 80 cm snega, vlečnica M. Kopa obratuje od 9. do 18. ure, ostale vlečnice od 13. do 18. ure, proge teptane

OŠVEN POD URŠLJO GORO: oblačno, 40 do 80 cm snega, naprave obratujejo v soboto in nedeljo od 9. do 18. ure

KANIN: jasno, 430 do 860 cm snega, žičnice ne obratujejo.

POMURJE

Odgovornost načrtovalcev

Nedvomno predstavljajo sedanje priprave izhodišč družbenoekonomskega razvoja občin za razdobje 1976—80 zelo zahtevno preizkušnjo za vse samoupravne skupnosti, ki se prvič soočajo s samoupravnim planiranjem na vseh ravneh.

Prve ocene teh dokumentov v pomurskih občinah sicer kažejo, da sestavljavcem globalnih smernic razvoja ne dela toliko preglavic sama metodologija, ki v novih pogojih samoupravnega planiranja nedvoumno prepušča vso iniciativo osnovnim nosilcem načrtovanja od TOZD, krajevnih skupnosti pa do OZD, SOZD in SIS. Vendar ne pretiravamo, če zapišemo, da je vsebinsko moč sistem slehernega dolgoročnejšega načrtovanja v naših pogojih primerjati z mehanizmom ure, ki enakomerno uravnava čas le ob popolnoma sinhronem delovanju njenega slednjega kolešča — vse od osnovnih samoupravnih celic pa do vrha naše družbene zgradbe.

Prav to pa zahteva od načrtovalcev teh dokumentov predvsem poglobljeno analitično delo, zakaj globalni elementi prihodnjega petletnega družbenoekonomskega razvoja občine se ne morejo oprati zgolj na bolj ali manj realne razvojne napovedi vseh nosilcev samoupravnega planiranja. Pomeni, da morajo upoštevati tudi razvojne programe republike in federacije, že obstoječe analize razvojne stopnje ter strukturne odnose, ki neposredno ali posredno zadevajo prizadeto občino, prav tako ne morejo mimo smernic srednjeročnega in dolgoročnega načrtovanja v republiki in federaciji do leta 1985 ter mimo regionalnih raziskav, ki vsebujejo dolgoročne razvojne projekcije. Prav to pa so v nekaterih občinah dokaj zanemarili in v svojih izhodiščih ovrednotili večino teh relacij pavšalno.

Sele ob upoštevanju vseh teh elementov in predvsem tudi smernic 10. kongresa ZKJ in 7. kongresa ZK Slovenije ter temeljev nove ustave bodo dobili vsi sotvorci samoupravnega planiranja pod nogami trdna tla ter bodo njihovi programi perspektivnega razvoja čvrsto vgrajeni v okvirne dokumente družbenoekonomskega razvoja občine.

Tako vsaj so zastavili delo v soboški občini, kjer zmorejo dovolj strokovnjakov, ki so se krepko angažirali pri oblikovanju srednjeročnega družbenega plana in razvoja te velike komunalne skupnosti. Žal pa ta ugotovitev ne velja v celoti za ostale pomurske občine, ki so manjše in brez zadostnega števila strokovnih moči.

BORO BOROVIĆ

Izhod: gospodarska rast

S tisoč novimi delovnimi mesti v Gornji Savinjski dolini bi odpravili vrsto problemov — Mozirska občina naj ne bi bila več samo surovinska baza

MOZIRJE, 1. aprila. — Za srednjeročno obdobje 1976—1980 načrtuje gospodarstvo mozirske občine 15-odstotno stopnjo realne gospodarske rasti; zaposlenost pa bo rasla po 6- in osebni standard po 7-odstotni realni stopnji. Do leta 1980 načrtujejo preusmeritev nadaljnjih 250 kmetij. Za uresničitev vseh načrtovanih nalog bodo potrebovali 943,000.000 dinarjev investicijskih sredstev.

Kljub temu, da je občina Mozirje izpolnila večino nalog, postavljenih v programu družbenega razvoja do leta 1975, in s tem svojo materialno in kadrovsko podlago dvignila na znatno višjo raven, so nekatere naloge le ostale neuresničene. Te so še bolj poglobile neugodna razmerja med posameznimi sektorji gospodarstva, zato bo treba vzroke poiskati takoj in te naloge rešiti v prihodnjem obdobju, v katerem bo dan mnogo večji poudarek zlasti razvoju terciarnih dejavnosti. Glede na obstoječe proizvodne zmogljivosti in na načrtovano povečanje le-teh bo treba tehnologijo dvigniti na raven, ki bo zagotovila visoko produktivnost in učinkovitost minulega in živega dela.

Predvidena gospodarska rast naj bi odpravila glavne vzroke, zaradi katerih se je prebivalstvo Gornje Savinjske doline odseljevalo. S tisoč novimi delovnimi mesti bi odpravili problem vozačev, ki ustvarjajo presežno vrednost izven doline, svoje potrebe pa uresničujejo v tukajšnjih krajevnih skupnostih. S tem bi mozirska občina prenehala biti surovinska baza in vir delovne sile za druga območja.

Razvojna stopnja primarnega sektorja bo 3 odstotna. Večji del kmečkih hranilnih vlog bo treba usmeriti v posodobljanje kmetovanja, razvoj kmečkega turizma in drugih dopolnilnih dejavnosti. Za preusmeritev nadaljnjih 250 kmetij bo potrebnih 75,000.000 dinarjev. Sekundarni sektor bo s 15 odstotno rastjo prevladoval in bo predstavljal 75 odstotkov družbenega proizvoda oziroma 61 odstotkov vseh zaposlenih v družbenem sektorju.

Največja, 24,5 odstotna, pa bo rast terciarnega sektorja. Pri tem bo treba razviti celovito turistično ponudbo, ki bi omogočila večjo ekonomsko ovrednotenje naravnih lepot in zanimivosti. Z usmerjeno izgradnjo turističnih objektov bodo okrepili turistična žarišča in s tem bolje izkoristili že vložena sredstva v turistično infrastrukturo.

Kvartarnemu sektorju načrtujejo 5 odstotno rast in ker je njegov pretežni del v zasebni lasti, ga bodo v večji meri kot doslej povezovali z družbenim gospodarstvom.

Rešiti nameravajo tudi stanovanjske probleme. Zato bodo letno zgradili 80 stanovanj oziroma 400 v opisanem obdobju. Za uresničitev tega načrta se bodo morali dogovoriti za 9 odstotni prispevek za stanovanjsko izgradnjo.

JANEZ PLESNIK

Maribor: kmalu višje stanarine

Občinski izvršni svet je potrdil dogovor o politiki stanarin

MARIBOR, 1. apr. — Izvršni svet skupščine občine Maribor je potrdil dogovor o politiki stanarin v letu 1975, po katerem naj bi se s 1. majem 1975 povečale stanarine poprečno za 40 odstotkov.

Vsa sredstva, ki jih bodo dobili s povečanjem stanarin, to je od sedem do osem milijonov dinarjev, bodo namenili za vzdrževanje stanovanj. Samo primerjava: s sedanjimi stanarinami so zbrali 2,6 milijona dinarjev in so morali vzdrževati kar 22.722 stanovanj, od tega večino starih in dotrajanih. Seveda vzdrževanje ni moglo biti kvalitetno, zato so že itak slaba stanovanja še bolj propadala.

Kako se bodo povečale stanarine? Novo točkovanje bo prineslo dodatnih 15 točk v poprečju, na to osnovo pa bodo šele dvignili stanarine za 25 odstotkov, tako, da menijo, da se bo stanarina v poprečju zvišala do 40 %.

Seveda pa se tistim, ki imajo nižje osebne dohodke, na družinskega člana zvišanje ne bo preveč poznalo. Tisti, ki zberejo manj kot 130 točk, takih stanovanj pa je v Mariboru večina, so upravičeni do nadomestila stanarin, ki pa je po družbenem republiškem dogovoru lahko največ do 80 odstotkov vrednosti stanarin. Eden izmed pogojev za nadomestilo stanarin je tudi dohodek na družinskega člana. To pomeni, da družina, ki ima nizek osebni dohodek na družinskega člana, stanovanje pa je visoko ocenjeno, takih stanovanj je iz sklada solidarnostnega sklada kar lepo število, ne bo plačala polne stanarine, saj bi se v takem primeru morala izseliti.

Priznano nadomestilo stanarin bo tako omililo socialno razlikovanje, saj si bo družina z nižjim osebnim dohodkom lahko privoščila tudi dražje, boljše in primernejše stanovanje.

J. J.

Industrija in okolica

LENART, 1. aprila. — V zadnjih letih je ob robu Lenarta ob cesti proti Murski Soboti več delovnih organizacij postavilo svoje proizvodne obrate in tako je zaživela lenarška industrijska cona. Istočasno pa je postajala okolica vedno bolj onesnažena in tako so danes zelenice ob cesti prava smetišča (na sliki). Temu problemu bodo morali v Lenartu v bodoče posvetiti več pozornosti.

Foto: B. Čerin

Boleče, a nujno

Maribor: občinski izvršni svet podpira zvišanje prispevka za uporabo mestnega zemljišča, ki naj bi bilo znatno

MARIBOR, 1. aprila — Sprememba odloka o prispevku za uporabo mestnega zemljišča je glede na to, kolikor več bomo morali plačati za uporabo tega zemljišča, dokaj boleč ukrep, ki pa je spričo tega, kako je Maribor komunalno opremljen, nujen in celo nekaj let prepozen. Tako je danes menil izvršni svet skupščine občine Maribor. Dokončno bodo o tem sklepali vsi trije zbori na prihodnji skupščini.

Tako naj bi s prvim majem plačevali za kvadratni meter mestnega zemljišča, kjer je prva stanovanjska cona dva dinarja, za drugo cono namesto dosedanjih 0,25 din 0,80 dinarjev, za tretjo cono pa namesto 0,20 din 0,60 dinarjev, za nezazidano stavbno zemljišče namesto dosedanjih 0,10 in 0,008 din enotno ceno 0,60 dinarjev. Za poslovne prostore v prvi poslovni coni pa naj bi plačali namesto 1,20 din 4 dinarje in v drugi poslovni coni namesto dosedanjih 0,25 din 2 dinarja.

Kako so razdeljene te cone? Prva stanovanjska cona obsega mestno jedro, to je Leninov trg, druga cona ilisti del mestnega zemljišča, ki je komunalno razmeroma dobro opremljen, tretja pa del, ki je komunalno slabo opremljen. Pri poslovni coni je cena odvisna od lokacije, primerne za dobro poslovanje.

Samo nekaj številk in primerov. Dvočlanska družina s stanovanjem, ki meri 40 kvadratnih metrov, je dosedaj plačevala 10,50 dinarjev za uporabo mestnega zemljišča, od prvega maja naprej pa naj bi 33,60 dinarjev. Tričlanska družina s stanovanjem 57 kvadratnih metrov je sedaj plačevala 14,25 dinarjev, po novem pa naj bi 45,60 dinarjev. Tovarna čevljev Lilel v Industrijski ulici s 1217 kvadratnimi metri površine je plačevala 3.648 dinarjev, sedaj pa naj bi 29.208 dinarjev. Strojna, ki je v drugi poslovni coni in ima 5591 kvadratnih metrov površine je sedaj plačevala 13.416 dinarjev, od prvega maja naprej pa naj bi 134.184 dinarjev. Omenimo naj, da je to najvišji prispevek za uporabo mestnega zemljišča v Sloveniji in med najvišjimi v Jugoslaviji.

Nova opekarna pravočasno

Opekarno Žabjak pri Ptuju po požaru obnavljajo po načrtih

PTUJ, 1. apr. — Potem ko je požar 25. januarja upepelil opekarno Žabjak pri Ptuju je 150 članov kolektiva zavihalo rokave, na pomoč so priskočili tudi drugi slovenski opekarji, nekatere ptujske delovne organizacije in občani krajevnih skupnosti Rogoznica ter Desternik, tako da so v rekordnem času zgradili nove delovne prostore. Danes so pričeli z montažo avtomatizirane transportne opreme, poskusna proizvodnja pa bo predvidoma stekla že 25. aprila. S tem bodo v celoti uresničili nalogo, ki so si jo zastavili po požaru, ko so sklenili, da bo nova opekarna nared v treh mesecih. Ob 1. maju bodo proslavili še eno delovno zmago, kajti odprli bodo nov obrat za proizvodnjo opečnih armirano-betonskih vratnih in okenskih preklad.

D. UTENKAR

Zagata trgovine

Vprašljivi načrti izboljšanja trgovskega omrežja v Mežiški dolini zaradi pomanjkanja obratnih sredstev

RAVNE NA KOROŠKEM, 1. aprila. — Že tako skromen program investicijskih naložb v izboljšanje trgovskega omrežja v ravenski občini, o katerem so sinoči razpravljali tudi delegati vseh zborov ravenske občinske skupščine, je postal vprašljiv. Trgovski podjetji Merx in Koloniale, TOZD Ljudski magazin Prevalje, ki imata večino poslovalnic v Mežiški dolini, sta se zaradi pomanjkanja obratnih sredstev namreč znašla v hudih težavah in po predpisih SDK zaradi tega ne moreta investirati.

Prebivalci Mežiške doline so prek delegacij in tudi sami že večkrat opozarjali, da niso zadovoljni z založenostjo v trgovinah, predvsem je to veljalo za zgornji del doline. Obe trgovski podjetji sta se letos pripravili program naložb, s katerimi želijo izboljšati trgovsko omrežje, vendar je vprašljivo, če jih bosta lahko izpeljali. Po predpisih SDK namreč ni mogoče začeti nobene nove investicije, če delovna organizacija ali TOZD nima pokritih zalog z lastnimi obratnimi sredstvi.

Delegati so težave trgovcev sicer razumeli, bili pa so mnenja, naj obe trgovski delovni organizaciji pristopita k izvedbi investicijskega načrta, takoj, ko bo to možno.

In kakšni so načrti trgovine v Mežiški dolini letos? Merx ima v načrtu dozidati skladišče in poslovalnico Kovinar na Prevaljah, preureditev »Tekstila« v Mežici, špecerijske trgovine na Čečevju na Ravnah ter obnovo specializiranega oddelka v poslovalnici Preskrba v Črni. Skupaj je ravenska TOZD Merx letos za investicije namenila 3 milijone dinarjev.

Ljudski magazin bo v Črni pridobil novo prodajalno, v načrtu pa imajo preureditev poslovalnic v Dobji vasi, Prevaljah in Žerjavu.

Delegati so tudi predlagali obema trgovskima podjetjema, naj se čimprej povežeta s sveti potrošnikov v krajevnih skupnostih, da bi tako delno izboljšali izbiro blaga.

IVAN PRAPROTNIK

oglašujte v dnevniku DELO

Proračun na Ravnah in v Dravogradu

Dravograjski občinski proračun je precej skromnejši kot ravenski

RAVNE, DRAVOGRAD, 1. apr. — Delegati vseh zborov občinskih skupščin na Ravnah in v Dravogradu so včeraj sprejeli odloka o letošnjih občinskih proračunih.

V občinski blagajni na Ravnah se bo letos zbralo predvidoma 16.953.207 dinarjev. Največ denarja bodo namenili za dejavnost organov družbenopolitičnih skupnosti — kar 10,48 milijona dinarjev. — pri čemer gre samo za redno dejavnost uprave skupščine 6,88 milijona dinarjev. Za socialno skrbstvo je namenjenih 1,85 milijona, za redno dejavnost krajevnih skupnosti 602.658, za dejavnost družbenopolitičnih organizacij in društev 813.189 dinarjev itd.

Dravograjski občinski proračun je precej skromnejši kot ravenski. V njem se bo zbralo predvidoma 6,32 milijona dinarjev, od katerih so večji del, 4,26 miljona namenili za delo državnih organov.

I. P.

Letos več velikih stanovanj

Slovenska Bistrica: letos bo v občini vseljivih 64 stanovanj

SLOVENSKA BISTRICA, 1. aprila — V bistriški občini bo letos vseljivih 64 stanovanj, za katerih graditev so namenili 16,5 milijona dinarjev. Polovico so prispevali iz solidarnostnih sredstev, drugi del pa zagotovili z bančnimi krediti in z udeležbo kupcev. Nova stanovanja bodo pridobili v Slovenski Bistrici, Oplotnici, Poljčanah in Laporju.

Spomladi načrtujejo začetek graditve 50 stanovanj v Slovenski Bistrici in na Pragerskem, vseljiva pa naj bi bila v začetku prihodnjega leta. Kljub pospešeni graditvi kasnijo z uresničevanjem srednjeročnega načrta, eden od vzrokov pa je tudi sprememba projektov, kajti odločili so se spremeniti strukturo velikosti stanovanj, tako da bodo odslej zgradili 40 odstotkov velikih, prav toliko srednjih in le 20 odstotkov manjših.

D. UTENKAR

Mladi likovniki razstavljajo

MARIBOR, 1. aprila — V ponedeljek so v avli inštituta TAM TOZD SCV odprli likovno razstavo z naslovom »Mladi likovniki Prešernu«. Razstavo je pripravila ZSMS TAM v počastitev 25. obletnice samoupravljanja in 30. obletnice zmage nad fašizmom. Razstavljajo mladi umetniki slovenske gimnazije iz Celovca, prve gimnazije iz Maribora, ter gimnazij iz Ptuja in Kopra. Razstavljenih je 35 del, ki bodo na voljo članom kolektiva na ogled do 15. aprila.

I. S.

Darujte kri!

SLOVENSKA BISTRICA, 1. aprila — Ker samo kri nadomesti kri, je razumljivo, da si jo z darovanjem zagotovimo tudi sebi in svojim najbližjim, če bi jo potrebovali. Dolžnost zdravih prebivalcev je, da kri darujejo vsaj nekajkrat v življenju, saj je nehumano zanašati se samo na solidarnost drugih. Dajanje krvi je odraz človečnosti, zato Rdeči križ, organizator krvodajalskih akcij pričakuje na odvzem krvi, ki bo v Slovenski Bistrici v petek, 4. aprila, čim več zdravih občanov.

D. B.

Obvestilo Rdečega križa

Rdeči križ Slovnije obvešča občane, da bodo v aprilu akcije zbiranja papirja za humanitarne namene v občinah:

Tržič	3. aprila
Ravne	3. aprila
Slovenj Gradec	4. aprila
Kamnik	4. in 5. aprila

Prosimo, da papir, časopise, revije, knjige, zvezke, papirno embalažo in lepenko zvežete v svežnje in jih zložite pred vhodna vrata na ulico do 10. ure dopoldne.

V primeru pa, da papir slučajno ne bi bil pobran, takoj obvestite občinski odbor RK.

RDEČI KRIŽ SLOVENIJE

Po čem na oddih?

Zanimiva ponudba celjskega izletnika za letovanje v Rovinju — Dopust ob morju naj ne bo privilegij nekaterih

CELJE, 1. aprila — Medtem ko prihajajo iz obmorskih krajev nič kaj spodbudne napovedi o letošnjih cenah, je seveda vsako prizadevanje, ki utegne tudi družinam z manjšimi zaslužki omogočiti cenen letni oddih, toliko bolj hvalevredno. V celjski občini, kjer je le nekaj delovnih organizacij, ki imajo ob morju lastne počitniške domove in bi takih pobud pričakovali torej več, se letos za možnosti organiziranega in vnaprej dobro pripravljenega letovanja večjega števila dopustnikov resneje zanima le celjski Izletnik oziroma njegova TOZD turistična agencija.

V teh dneh je agencija razposlala številnim delovnim organizacijam na celjskem območju posebno ponudbo, da se vključijo v njihovo akcijo »Poceni letovanje za leto 1975«, ki se nanaša na poletne počitnice v istrskem mestu Rovinj. Ponujajo celodnevno oskrbo po 85 dinarjev za osebo v visoki sezoni — julij in avgust — in 75 dinarjev v juniju in septembru. Čeprav tudi to ni vsota, ki bi jo brez poprejšnje štednje zmogla čez noč na primer štiričlanska družina s povprečnim dohodkom, pa stane omenjeni dnevni penzion približno toliko kot so v nekaterih počitniških domovih celjskih delovnih kolektivov morali že lani plačevati »zunanji« koristniki njihovih uslug.

»Zamisel je med delovnimi organizacijami zbudila precej zanimanja,« nam je o odmevu na akcijo povedal Edo Gaberšek, direktor turistične agencije. »Vendar je tudi nekaj težav. Izletnik dobi namreč ponujeno ceno le pod pogojem, da se obvežemo zasesti vsaj 300 postelj in to za najmanj 100 dni v dogovorjenem časovnem razdobju. Pri tem pa doma trčimo v ustaljeno navado, po kateri želi večina zaposlenih večji del svojega letnega oddiha izkoristiti prav v glavni sezoni. Ker imajo nekatere večje delovne organizacije na našem območju tudi kolektivne dopuste — in tudi te v juniju in avgustu — nas zasedenost v pred in posezoni nekoliko zaskrbljuje. Za družine s šoloobveznimi otroki ta termin sicer res ne pride v poštev, prepričani pa smo, da bi ga s pridom lahko koristile mlade družine in pa starejši ljudje. Naši dopustniki bodo stanovali v lepih zasebnih sobah, hrana pa bo na voljo v treh sodobnih restavracijah z izbiro po več menijev in tudi drugimi ugodnostmi.«

Akcijo celjskega Izletnika ugodno ocenjujejo tudi sindikati in morda bo ob upoštevanju še ostalih pogojev (sindikalna lista) letos solidno letovalo nekaj več tudi takih družin, ki ne zmorejo hotelskih cen, njihovi kolektivi pa tudi nimajo lastnih počitniških zmogljivosti.

IVICA BURNIK

Prometna vzgoja šolarjev

V soboški občini skrbijo zanjo sistematično — Tekmovanja

MURSKA SOBOTA, 1. aprila — Komisija za vzgojo in preventivo v cestnem prometu pri skupščini občine Murska Sobota je pripravila občinsko tekmovanje »Kaj veš o prometu«, na katerem je nastopilo enajst ekip s 44 tekmovalci iz sedmih osemletk.

Tekmovanje je vsebovalo preizkus znanja cestnoprometnih predpisov, oceno vožnje po prometnih soboških ulicah ter spretnostno vožnjo na poligonu. Najboljša ekipa bo 12. aprila letos nastopila na medobčinskem tekmovanju, ki bo v Lendavi. V ekipni konkurenci je zmagala prva ekipa beltinske osnovne šole pred drugo ekipo iz Beltinec, je tretje mesto pripadlo osnovni šoli Puconci.

V pomurskem središču so hkrati izvedli tudi tekmovanje pionirjev-prometnikov v orientacijskem pohodu, na katerem je sodelovalo sedem tričlanskih ekip. Največ uspehov je požela osnovna šola Mačkovci. Dve najboljši ekipi bosta sodelovali na republiškem tekmovanju, ki bo 19. in 20. aprila v Kopru.

T. GIDER

Pojasnilo

V podnaslov poročila o ponedeljkovi seji občinske skupščine v Gornji Radgoni se je vtihotapila napaka, ki bistveno spreminja smisel poročila. Delegati so o predlogu proračuna razpravljali namreč prvič. Gre za tretji usklajevalni postopek v delu nove skupščine, delegati pa so že v ponedeljek potrdili občinski proračun.

L. S.

Maribor ob dnevu zdravja

Konec tedna se bodo priključili boju proti nalezljivim boleznim

MARIBOR, 1. aprila — Tudi letos bodo po vsem svetu 7. aprila proslavljali svetovni dan zdravja. Letos bodo izvedli ta dan pod geslom »Koze pred dokončnim izkoreninjenjem«. To geslo ne velja za Evropo, je pa še zelo aktualno v nekaterih drugih predelih sveta. Tudi v mariborski občini se bodo priključili k izvedbi tega dne. Poudarek pa bo na borbi proti nalezljivim boleznim, predvsem črevesnim. Četrtega, petega in šestega aprila bodo v vseh mariborskih kinematografih prikazovali diapozitive, ki bodo ponazarjali boj proti nalezljivim boleznim. Organizirali pa bodo tudi posvete z ravnatelji vseh osnovnih šol in vzgojnovarstvenih zavodov o zdravstvu in higieni v šolah in vrtcih. V nedeljo pa bo v mariborskem feljtonu govoril o pomenu dneva zdravja primarij dr. Srečko Koren.

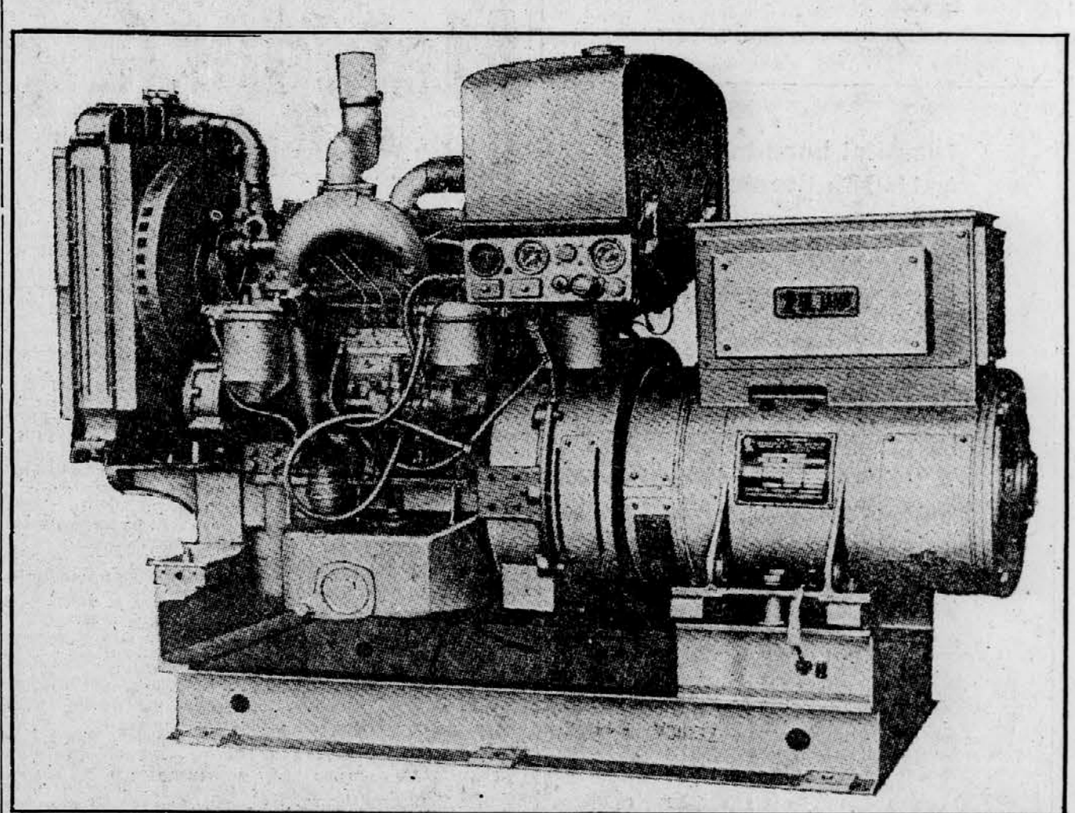
Nadaljevali bočio tudi z lanskoletno akcijo poostrene kontrole živil.

V. V.

Zakaj bi bili v temi? Zakaj bi trepetali pred redukcijo električne energije?

Kupite:

diesel električni agregat

Za ladje, PTT in televizijo, civilno zaščito, zdravstvene ustanove, hotele, banke, blagovnice, industrijo, računske centre, planinske domove, žičnice itd. itd. v stabilni ter prevozno-prenosni izvedbi od 10 do 2300 kVA, z avtomatskim, polavtomatskim ili ročnim vklopljanjem ter možnostjo paralelnega delovanja. DIESEL ELEKTRIČNI AGREGAT je reden, rezervni ali dopolnilni izvor električne energije.

Manjši agregati so opremljeni z domačimi, večje enote od 72 kVA dalje pa z uvoženimi motorji; generatorji so izdelek »Uljanika« po licenci Siemens. Zakaj bi tudi vi ne preizkusili kakovost ter zanesljivost Uljanikovih agregatov ter si tako zagotovili najzanesljivejše izvore električne energije?

ULJANIK

ladjedelnica, tovarna diesel motorjev ter tovarna električnih strojev in naprav
PULA, R. Končarja 1
Telefon: Centrala 24-322
TESU 0252-52 YU ULJANIK